

STORTINGET

Dokument 15:15

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 2101–2250
03.05.–20.05.2025

Innhold

2101. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. fjellskred frå Åkneset og Heggurdaksla, besvart av justis- og beredskapsminister.....	11
2102. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. intercystrekningane med dobbeltspor, besvart av samferdselsminister.....	12
2103. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. regelverket til kommunestyre, besvart av kommunal- og distriktsminister	13
2104. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. KVV-prosessen om luftkapasitet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
2105. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
2106. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. neste programperiode i European Space Agency, besvart av næringsminister.....	15
2107. Fra stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad, vedr. Høgskulen i Volda, besvart av helse- og omsorgsminister. 16	
2108. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. endringer i partiloven, besvart av kommunal- og distriktsminister	17
2109. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. ny maritim Special Operations Task Group, besvart av forsvarsminister	17
2110. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. problemstillingen med manglende norsk 2-kompetanse, besvart av kunnskapsminister.....	18
2111. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. den gjeldende rettstilstanden for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater fra ubetjente butikker, besvart av helse- og omsorgsminister.....	19
2112. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. EØS-midler, besvart av utenriksminister	20
2113. Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. fiskeriforvaltning, besvart av fiskeri- og havminister	21
2114. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. magasinfyllingsgraden, besvart av energiminister.....	21
2115. Fra stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen, vedr. fornybar kraft, besvart av energiminister	22
2116. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. utenlandske seriekriminelle personer under 18, besvart av justis- og beredskapsminister	23
2117. Fra stortingsrepresentant Kathrine Kleiveland, vedr. kollektivknutepunkt på Island i Holmestrand, besvart av samferdselsminister.....	24
2118. Fra stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe, vedr. lipødem, besvart av helse- og omsorgsminister	25
2119. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. å åpne kollektivfeltet for samkjøring med el-bil fra Sandvika til Oslo, besvart av samferdselsminister.....	26
2120. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. elbilbatterier, besvart av klima- og miljøminister	27
2121. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. Norsk Tipping, besvart av kultur- og likestillingsminister	28
2122. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. Oppstartstilskudd 1, besvart av kommunal- og distriktsminister	29
2123. Fra stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland, vedr. oversikt over aktive døgnhvil plasser/rasteplasser for tungtrafikk langs E16, besvart av samferdselsminister	31
2124. Fra stortingsrepresentant Margret Hagerup, vedr. oppholdstillatelse for sesongarbeidere til årets produksjon i gartneriet Hanasand, besvart av justis- og beredskapsminister.....	32
2125. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. dialysen i Askim, besvart av helse- og omsorgsminister.....	34
2126. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. om lokalpolitikere er omfattet av kravet om journalføring av korrespondanse og dialog med velgere, besvart av kommunal- og distriktsminister	34
2127. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. årlig EU-kontroll for alle personbiler, besvart av samferdselsminister.....	36
2128. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. Heimevernet, besvart av forsvarsminister	36
2129. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. strekningen Kristiansand - Mandal, besvart av samferdselsminister.....	37
2130. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. Dokka Læringsverksted, besvart av kommunal- og distriktsminister	38
2131. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. interneringsleirar, besvart av utenriksminister	39
2132. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. regelverket om helikoptertransport offshore (HOFO), besvart av samferdselsminister	40

2133. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. kompensasjon for oljepionerene, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	41
2134. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. kollektivfeltene for elbiler, besvart av samferdselsminister	41
2135. Fra stortingsrepresentant Frank Edvard Sve, vedr. strekningene i Hallingdalen og gjennom Østerdalen på rv. 3, besvart av samferdselsminister.....	43
2136. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. fjernbetjent parkering av kjøretøy, besvart av samferdselsminister.....	44
2137. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. avviklinga av Mattilsynet sine regionkontor, besvart av landbruks- og matminister	45
2138. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. menneskerettigheter i Ungarn, besvart av utenriksminister	46
2139. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. naturfareutgreiingar, besvart av kommunal- og distriktsminister	47
2140. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. permanent opphold i Norge for ukrainere, besvart av justis- og beredskapsminister	48
2141. Fra stortingsrepresentant Turid Kristensen, vedr. endringer i dagens nasjonalanleggordning og en ny ordning med tilskudd til mesterskapsanlegg, besvart av kultur- og likestillingsminister	48
2142. Fra stortingsrepresentant Anna Molberg, vedr. å sikre at opplysninger om norske og europeiske brukere av TikTok ikke blir overført til kinesiske myndigheter, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	49
2143. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. ferjene Storegut og Ammonia, besvart av klima- og miljøminister	50
2144. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. å bidra til eit europeisk styrkebidrag i Ukraina eller ikkje, besvart av forsvarsminister	51
2145. Fra stortingsrepresentant Trine Fagervik, vedr. kompetanse i landbruket, besvart av landbruks- og matminister	51
2146. Fra stortingsrepresentant Terje Halleland, vedr. statlig driftsstøtte til norske museer, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	53
2147. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. finansiering av den nye fylkesveien mellom E18 og Eydehavn, besvart av samferdselsminister	54
2148. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. sambygging jernbanebru og Sarpsbru, besvart av samferdselsminister.....	55
2149. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. å sikre kystflåten økt forrang i det kystnære fisket, besvart av fiskeri- og havminister.....	57
2150. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. matsvinnloven, besvart av landbruks- og matminister	58
2151. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Laabak, vedr. vedlikeholdsetterslepet for fylkesveiene i Østfold, besvart av samferdselsminister.....	59
2152. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. barnefamiliers økonomi, besvart av kunnskapsminister	59
2153. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. kommuneøkonomien, besvart av kommunal- og distriktsminister	61
2154. Fra stortingsrepresentant Kari Mette Prestrud, vedr. helikopterberedskap, besvart av justis- og beredskapsminister.....	62
2155. Fra stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad, vedr. avskrivingstid for renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng, besvart av kommunal- og distriktsminister	62
2156. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. oppdragsbrev til Enova, besvart av klima- og miljøminister	63
2157. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. norske lønnsvilkår for skip på norsk sokkel, besvart av fiskeri- og havminister.....	64
2158. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. den endelige evalueringen av nye læreplaner (EVA2020), besvart av kunnskapsminister	65
2159. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. havnestatskontroll, besvart av fiskeri- og havminister.....	66
2160. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. oversikt over hvilke bedrifter som ikke følger opp ansatte som er sykemeldt etter de retningslinjer NAV og myndighetene er blitt enige om, besvart av arbeids- og inkluderingsminister.....	67
2161. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. innkjøp av økologisk mat i statlige bedrifter, besvart av landbruks- og matminister	68

2162. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. studenter som får barn, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	69
2163. Fra stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen, vedr. oversikt over kostnadene brukt til innleie og andelen innleide på Akershus universitetssykehus de siste fem årene eller i perioden 2019-2023, besvart av helse- og omsorgsminister	70
2164. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. landbruket i Nordland, besvart av landbruks- og matminister	71
2165. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. lipødem, besvart av helse- og omsorgsminister	72
2166. Fra stortingsrepresentant Kari Mette Prestrud, vedr. matsikkerhet, besvart av landbruks- og matminister	73
2167. Fra stortingsrepresentant Ingvild Wetrhus Thorsvik, vedr. krigsskadde palestinere, besvart av utenriksminister	74
2168. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. individmerking av rein, besvart av landbruks- og matminister	76
2169. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. kulturminner, besvart av klima- og miljøminister	76
2170. Fra stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen, vedr. Luftforsvarets stasjon i Sørreisa til Bodø, besvart av forsvarsminister	77
2171. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. beskyttelse for syrere, besvart av justis- og beredskapsminister	78
2172. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. ankring i gamle uthavner, besvart av fiskeri- og havminister	79
2173. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bredbåndsinfrastrukturen, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	80
2174. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. tilfluktsrom, besvart av kommunal- og distriktsminister	81
2175. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. oversikt over egen økonomi, besvart av barne- og familieminister	82
2176. Fra stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland, vedr. eldreomsorg i Stavanger, besvart av helse- og omsorgsminister	83
2177. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. planen om å bygge en gondol i Jølster, besvart av kommunal- og distriktsminister	84
2178. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Rogfast, besvart av samferdselsminister	85
2179. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bilparken i Norge, besvart av samferdselsminister	85
2180. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. WWOOF, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	87
2181. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. grunnen til at regjeringen har sluttet med at ambassadene utsteder såkalt inntektsbekreftelse til sine borgere, besvart av utenriksminister	88
2182. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. operative stillinger fra Sørreisa, besvart av forsvarsminister	89
2183. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. Hardanger fartøyvernscetters prosjektet «Tett På», Handverkartunet, besvart av kultur- og likestillingsminister	90
2184. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. grensehandel, besvart av finansminister	91
2185. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. fiskeindustrien i Vardø og Øst-Finnmark, besvart av fiskeri- og havminister	91
2186. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. gruveprosjekter er definert som strategiske europeiske prosjekter i hhv. Norge, Sverige og Finland, besvart av næringsminister	92
2187. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. lovregulering av erstatning for menneskerettighetskrenkelser, besvart av justis- og beredskapsminister	93
2188. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. utbygging og drift av Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil, besvart av energiminister	94
2189. Fra stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand, vedr. trinnskatten i 2021 og 2025, besvart av finansminister	95
2190. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. Det Kongelige norske marines musikkorps, besvart av kultur- og likestillingsminister	97
2191. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Helseplattformen, besvart av helse- og omsorgsminister	98
2192. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. KU-forskriften, besvart av klima- og miljøminister	99
2193. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. dispensasjonspraksisen fra 15-metersgrensen, besvart av fiskeri- og havminister	99

2194. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. biler registrert i Hedmark som er eldre enn 10 år, besvart av samferdselsminister	100
2195. Fra stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide, vedr. militært VM på Terningmoen, besvart av utenriksminister	101
2196. Fra stortingsrepresentant Kathrine Kleveland, vedr. det nye avløpsdirektivet til EU, besvart av klima- og miljøminister	102
2197. Fra stortingsrepresentant Sveinung Stensland, vedr. cruiseskip, besvart av fiskeri- og havminister	103
2198. Fra stortingsrepresentant Kathy Lie, vedr. personer med funksjonsnedsettelse i arbeidslivet, besvart av kultur- og likestillingsminister	104
2199. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. klimamål på 70-75 % utslippskutt i 2035, besvart av klima- og miljøminister	105
2200. Fra stortingsrepresentant Sofie Marhaug, vedr. gratis ferge for øyer uten veiforbindelse til fastlandet, besvart av samferdselsminister	106
2201. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. grensehandelsutsatte varer, besvart av finansminister	107
2202. Fra stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg, vedr. det norske sosiale mediet Hudd, besvart av digitaliserings- og forvaltningsminister	107
2203. Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. Navs nåværende retningslinjer og rutiner for innvilgelse av høreapparat, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	109
2204. Fra stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou, vedr. helse, næringsliv, finans og utdanning, besvart av helse- og omsorgsminister	110
2205. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. adopsjonsbarn fra Columbia, besvart av barne- og familieminister	113
2206. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. vannstanden i Mjøsa, besvart av energiminister	114
2207. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. bilparken i Trøndelag, besvart av samferdselsminister	115
2208. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Joint Air Operations Centre avdeling Sørreisa, besvart av forsvarsminister	116
2209. Fra stortingsrepresentant Maren Grøthe, vedr. bygg- og anleggs-bransjen i Trøndelag, besvart av næringsminister	117
2210. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. godkjenningsordningen for norskskoler, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	117
2211. Fra stortingsrepresentant Tage Pettersen, vedr. brudd på bistandsplikten i barnevernet, besvart av barne- og familieminister	118
2212. Fra stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle, vedr. forskrift om dyrehelseslovens anvendelse på Svalbard, besvart av landbruks- og matminister	120
2213. Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. regelverk for taxfree-salg, besvart av finansminister	120
2214. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. driftsmargin for private barnehager, besvart av kunnskapsminister	121
2215. Fra stortingsrepresentant Ove Trellevik, vedr. sertifikatkrav, besvart av fiskeri- og havminister	122
2216. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. luftoperasjonssenter til Bodø, besvart av forsvarsminister	122
2217. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. andel av statlige utgifter til annonsering som går til henholdsvis globale teknologiplattformer og norske redaktørstyrte medie, besvart av kultur- og likestillingsminister	123
2218. Fra stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt, vedr. eiendomstransaksjoner, besvart av kunnskapsminister	124
2219. Fra stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa, vedr. utgreiing av sjøkabel som alternativ for luftkabel, besvart av energiminister	125
2220. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. statlig plan for E16 mellom Ullensaker (Gardermoen) og Kongsvinger, besvart av samferdselsminister	126
2221. Fra stortingsrepresentant Erling Sande, vedr. at Norge skal innlemme EUs regelverk for kritiske råvarer i EØS-avtalen, besvart av næringsminister	127
2222. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. gå og sykle til nærskolen, besvart av samferdselsminister	129
2223. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. skolenedleggelser, besvart av kunnskapsminister	129

2224. Fra stortingsrepresentant Irene Ojala, vedr. bekymring for pasientsikkerheten ved fødeavdelingen på OUS, besvart av helse- og omsorgsminister	130
2225. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. regler om daglig myndighet, bosted og samvær, besvart av barne- og familieminister	131
2226. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. PCI-tilbudet til nordlendingene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	133
2227. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. proposisjon for Stortinget om innlemmelse av EUs avskogingsforordning i EØS-avtalen, besvart av klima- og miljøminister.....	133
2228. Fra stortingsrepresentant Guri Melby, vedr. folk i Rogaland – og i fylker over hele landet – som nå står i fare for å få et merkbart dårligere og dyrere kollektivtilbud, besvart av samferdselsminister	135
2229. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. aksjeeierregister, besvart av næringsminister	136
2230. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. kampen mot økonomisk kriminalitet i Noreg, besvart av finansminister.....	137
2231. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. kreftbehandling, besvart av helse- og omsorgsminister.....	138
2232. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. behandling av rusreformens helsedel, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2233. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. oppdateringen av lovverket for apotek, besvart av helse- og omsorgsminister.....	139
2234. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. bygging av nytt tinghus i Stavanger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	140
2235. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. økonomistyringen i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	141
2236. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. reklameplakater fra Partiet Fred og Rettferd på t-banen over hele Oslo, besvart av kommunal- og distriktsminister	141
2237. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. høyreekstreme grupperinger, besvart av justis- og beredskapsminister.....	142
2238. Fra stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund, vedr. støtteordninger, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
2239. Fra stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson, vedr. arbeidstakere som ikke jobber til pensjonsalder, besvart av arbeids- og inkluderingsminister	144
2240. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. 26. konsesjonsrunde, besvart av energiminister	145
2241. Fra stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim, vedr. havvindsatsing, besvart av energiminister.....	145
2242. Fra stortingsrepresentant Marian Hussein, vedr. behandlingstilbud innen kvinnehelse, besvart av helse- og omsorgsminister.....	146
2243. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. direktetildeling av trafikkpakke Sør til VY fra 2027, besvart av samferdselsminister	147
2244. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. pengespillforskriften, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	148
2245. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. bærekraftig økonomisk drift, besvart av næringsminister.....	149
2246. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. effektivering av vedtak vedr. ungdomskriminalitet, besvart av justis- og beredskapsminister	149
2247. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. normeringsfaktoren i tallgrunnlaget for jordbruket, besvart av landbruks- og matminister	151
2248. Fra stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland, vedr. evalueringsarbeidet knyttet til HPV-vaksinasjonen i barnevaksinasjonsprogrammet, besvart av helse- og omsorgsminister	152
2249. Fra stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo, vedr. ventetidsløftet, besvart av helse- og omsorgsminister	152
2250. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. følgetjenesten for fødende i Tinn, besvart av helse- og omsorgsminister.....	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (2101 - 2250) for sesjonen 2024-2025**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet
H Høyre
MDG Miljøpartiet De Grønne
Sp Senterpartiet
V Venstre

FrP Fremskrittspartiet
KrF Kristelig Folkeparti
R Rødt
SV Sosialistisk Venstreparti
PF Pasientfokus

Amundsen, Per-Willy (FrP)	2109, 2111, 2168, 2170
Bastholm, Une (MDG)	2199
Bjuland, Hadle Rasmus (KrF)	2248
Bjørlo, Alfred Jens (V)	2122, 2177, 2217, 2229, 2249
Borch, Sandra (Sp)	2216
Bøe, Erlend Svardal (H)	2118
Elvenes, Hårek (H)	2119, 2208
Elvestuen, Ola (V)	2227
Eskeland, Liv Kari (H)	2123
Fagervik, Trine (Sp)	2145
Fagerås, Mona (SV)	2147
Farahmand, Mahmoud (H)	2189
Fiskaa, Ingrid (SV)	2131, 2182, 2219
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	2187, 2188
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	2102, 2112, 2178, 2179
Grøthe, Maren (Sp)	2152, 2153, 2207, 2209
Gulati, Himanshu (FrP)	2110, 2210, 2214, 2244, 2245
Hagerup, Margret (H)	2124
Halleland, Terje (FrP)	2146
Haltbrekken, Lars (SV)	2120, 2192, 2236
Hansson, Rasmus (MDG)	2180
Heiberg, Sigrid Zurbuchen (MDG)	2202
Hjemdal, Silje (FrP)	2105, 2175, 2183, 2225
Hoksrud, Bård (FrP)	2121, 2165, 2232, 2233
Hussein, Marian (SV)	2242
Johnsen, Tor André (FrP)	2206, 2220
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	2149, 2150, 2247
Kjerstad, Birgit Oline (SV)	2107
Kleveland, Kathrine (Sp)	2117, 2196
Klungland, Lisa Marie Ness (Sp)	2137, 2176
Kristensen, Turid (H)	2141
Kristjánsson, Mímir (R)	2160, 2239
Lie, Kathy (SV)	2138, 2198
Lien, Geir Inge (Sp)	2113
Linnestad, Anne Kristine (H)	2155
Lund, Tobias Drevland (R)	2108, 2171, 2172, 2237, 2238
Laabak, Bjørnar (FrP)	2148, 2151
Marhaug, Sofie (R)	2156, 2193, 2200
Martinussen, Marie Sneve (R)	2163
Melby, Guri (V)	2128, 2228
Molberg, Anna (H)	2142
Mossleth, Siv (Sp)	2161, 2164, 2226, 2231
Myhrvold, Ole André (Sp)	2184

Nilsen, Marius Arion (FrP)	2114, 2115
Njåstad, Helge André (FrP)	2103, 2104, 2173, 2174, 2234, 2235, 2246
Nordlund, Willfred (Sp)	2106
Nyholt, Hege Bae (R)	2130, 2218
Ojala, Irene (PF)	2224
Pettersen, Tage (H)	2190, 2211
Prestrud, Kari Mette (Sp)	2154, 2166
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	2213
Rotevatn, Sveinung (V)	2144, 2230
Sande, Erling (Sp)	2139, 2169, 2221
Schou, Ingjerd Schie (H)	2204
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	2143, 2205, 2250
Skjelstad, André N. (V)	2140
Steffensen, Roy (FrP)	2129
Stensland, Sveinung (H)	2157, 2159, 2197
Stokkebø, Aleksander (H)	2132, 2133, 2203
Stordalen, Morten (FrP)	2136, 2243
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	2158, 2162, 2222, 2223
Sve, Frank Edvard (FrP)	2101, 2134, 2135
Søreide, Ine Eriksen (H)	2195
Thorheim, Bård Ludvig (H)	2185, 2186, 2240, 2241
Thorsvik, Ingvild Wettrhus (V)	2167
Toppe, Kjersti (Sp)	2191
Trellevik, Ove (H)	2215
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	2127, 2194
Westgaard-Halle, Lene (H)	2212
Wiborg, Erlend (FrP)	2116, 2125, 2126, 2181, 2201

STORTINGET

Dokument 15:15

(2024–2025)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 2101

Innlevert 3. mai 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve

Besvart 7. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Kan statsråden leggje fram dokumentasjon om nødvendige avtalar mellom politiet og dei berørte kommunane for beredskap for fjellskred frå Åkneset og Heggurdaksla, der kommunane kan nytte nødvarsel i gul og orange beredskap jamf. beredskapsplanverket for fjellskred frå Åknes og Heggurdaksla, dokumentert med arkiv nr. eller vedlagt avtalen, og - dersom slik avtale ikkje eksisterar kan statsråden då forklare korleis befolkningsvarslinga fungerer i praksis når tidligare gjeldande varslingsystem er avvikla?

GRUNNGJEVING:

Viser til svar på skriftleg spørsmål nr. 2023, som av ein eller anna grunn vart besvart av energiministeren.

I svaret blir det vist til at kommunane ved å legge ned tidligare varslingsystem for varsla skred fra Åkneset og Heggurdaksla med tyfoner og utvida UMS system som varsler alle som oppholder seg i fareområdene, er erstatta med UMS og nasjonalt Nødvarsel.

Beredskapsregimet for fjellskred frå Åkneset og Heggurdaksla er forankret i egne beredskapsplaner for sjølve objekta, for kvar kommune som er råka og politi og vidare opp i beredskapssystemet.

Desse planane er basert på varslingsystemet frå Åknes/Tafjord beredskap IKS.

I kommunestyremøtet der avvikling av selskapet Åknes/Tafjord beredskap iks i Stranda den 30/4-25, vart det frå fungerande kommunedirektør bekrefta at det IKKE finnes ein eigen avtale mellom kommunane og poli-

tiet der kommunane kan nytte Nødvarsel frå politiet til sin bruk på gul og orange beredskap der kommunane har beredskapsansvaret.

På rød beredskap er det greit for der tar politiet over og har ansvaret sjølve.

Som kjent har beredskapssystemet for Åkneset og Heggurdaksla fire beredskapsnivå i gjeldande beredskapsplanverk.

- Dette er grøn, normal situasjon, gul, orange der kommunane setter krisestab og starter informasjon og flytting av kritisk infrastruktur slik som sjukeheimar, skular osv. ut av flodbylgjeområdet og rød beredskap der politiet tar over og varsler med Nødvarsel.

Tyfoner var operative med bakgrunn i at INGEN kan 100 % vere sikker på at eit skred frå Åkneset og Heggurdaksla skjer akkurat slik ein trur, der er ein viss sjanse for at dette kan skje betydelig raskare og uforutsett, derfor var tyfonar svært viktige i så måte.

Om nødvarselet til politiet oppfyller desse grunnlag veit ikkje eg, men dette må iverfall kriseleieing ved regjering ha tatt stilling til og kan dokumentere.

Når tidligare varslingsystem er lagt ned, kommunane bekrefter at dei ikkje har avtale med politiet for bruk av Nødvarsel, korleis dette skal i praksis skje, plan for dette, nødvendige tiltakskort, avtale om kven, korleis og når kommunane kan bruke Nødvarsel, vil det etter mi vurdering med bakgrunn i manglande avtalar, vere betydelige manglar med beredskapen av eit fjellskred frå Åkneset og Heggurdaksla som må avklarast av statsråden.

Svar:

Nødvarsel er utvikla for å varsle folket raskt og presist ved alvorlege hendingar. Systemet skal bidra til å styrkje samfunnets evne til å handtere kriser, og inngår som del av ei heilskapleg nasjonal varslingsstruktur. Nødvarsel er ikkje meint å erstatte tidlegare eller eksisterande varslingsystem som tyfonvarsling eller SMS-varsling, men skal fungere som eit supplement.

Det er politiet som har ansvar for bruken av Nødvarsel i fredstid, og nyttar det i tråd med ein nasjonal instruks som fastset roller, ansvar og konkrete kriterium for når systemet kan brukast, basert på vurdering av fare for liv og helse. Kommunar er definerte som eksterne aktørar i Nødvarsel-systemet, og kan vende seg til politiet med førespurnad om utsending av varsel ved behov, men det er politiet som vurderer om kriterium for bruk er oppfylte, og tek den endelege avgjerda.

Politidirektoratet opplyser at i samband med etableringa av Nødvarsel har direktoratet oppfordra politidistrikta til å etablere dialog med lokale bered-

skapsaktørar – som kommunar, helsetenesta, brann- og redningsvesenet og statsforvaltar. Denne dialogen skal bidra til å informere om systemets føremål og kriterium, gjennomgå lokale scenariobeskrivingar og planverk, samt avklare roller, ansvar og forventningar ved ulike beredskapsnivå. Gjennom slik samhandling kan det utviklast felles forståingar og rutinar, som eventuelt kan nedfellast i lokale samarbeidsdokument for å sikre forutsigbarheit og føremålstenleg bruk av systemet.

Ifølgje Møre og Romsdal politidistrikt ligg det ingen avtalar mellom politiet og råka kommunar knytt til bruk av politiets Nødvarsel i samband med beredskap for fjellskred frå Åkneset og Hegguraksla. Det betyr at det er ingen avtalar som gir råka kommunar høve til å be politiet om å iverksette Nødvarsel ved beredskapsendringar der overgangane er frå grønt til gult, og frå gult til oransje. Ved raud beredskap – altså ved kritisk situasjon, vil politiet overta handteringa og politiet vil då kunne sende Nødvarsel ved behov etter føringar som er gitt i nasjonal instruks.

SPØRSMÅL NR. 2102

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 7. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kva vil det anslagsvis koste, kvar for seg og i sum, dersom ein skal bygge InterCity-strekningane med dobbeltspor raskt, med auka frekvens og hastigheiter, samt oppgradere jernbanenettet mellom dei store byane og landsdelane til å tåle høg hastigheit?

Svar:

I NTP 2025-2036 la regjeringa fram strategien for utviklinga av jernbanen fram mot 2050. Eit viktig prinsipp for strategien er at jernbanen skal utviklast der den er den beste løysinga for samfunnets transport- og mobilitetsutfordringar. Det betyr at vi dei næraste åra styrker jernbanen rundt dei største byane blant annet ved å ferdigstille indre InterCity og på dei lange godsstrekningane. I tillegg er auka frå eitt til to tog i timen i grunnrute og reisetidsreduksjonar på Vestfoldbanen mellom Skien og Oslo prioritert med oppstart i første periode.

Når det gjeld kva rolle jernbanen skal spele på dei lange strekningane i Noreg, er Jernbanedirektoratet i gang med å utarbeide ein ny fjerntogstrategi. Denne strategien omfattar ytre InterCity, fjerntogstrekningane mellom landsdelane og grensekryssande trafikk og skal gi oss eit godt beslutningsgrunnlag for vidare oppgradering av infrastruktur og togtilbodet til neste rullering av NTP.

Det føreligg ingen oppdaterte kostnadsanslag for utbygging av fullt dobbeltspor på ytre IC-strekningane, det vil seie frå Tønsberg til Skien (Vestfoldbanen), Hamar til Lillehammer (Dovrebanen) og Fredrikstad til Halden (Østfoldbanen).

Dei nyaste berekningane av kostnader for dobbeltsporutbygging på Dovre- og Vestfoldbanen, blei gjort av Jernbanedirektoratet og Vista analyse som del av grunnlagsarbeidet til NTP 2022-2033 og er usikre anslag. Gjenstående dobbeltsporutbygging på Dovrebanen (frå Åkersvika til Lillehammer) blei da berekna å koste om lag 26,8 mrd. 2019-kroner. Gjenstående dobbeltsporutbygging på Vestfoldbanen (frå Tønsberg og på gjenstående par-

seller til Porsgrunn) blei berekna å koste om lag 28 mrd. 2019-kroner.

For ytre IC på Østfoldbanen berekna Bane NOR følgjande til arbeidet med NTP 2022-2033: dobbeltspor

Seut – Sarpsborg 23,8 mrd. 2024-kroner, og dobbeltspor Sarpsborg-Halden (grensa) 10,7 mrd. 2024-kroner, også desse er svært usikre anslag.

SPØRSMÅL NR. 2103

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 9. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kan eit kommunestyre i sitt reglement fastsette regler for hvordan man uttrykker sitt syn med ulike virkemidler, og er dette noko statsråden meiner eit kommunestyret kan avgjere sjølv?

GRUNNGJEVING:

Mange kommunestyre har vedtatt sine egne reglement. Mange har bestemmelser om at meiningar skal uttrykkes muntleg gjennom innlegg og ikkje gjennom plakater, tekst på klede eller andre former.

Svar:

Etter kommuneloven § 11-12 skal kommunestyret fastsette et reglement med nærmere regler for saksbehandlingen i folkevalgte organer. Hensynet bak bestemmelsen er å sikre gode demokratiske beslutningsprosesser i folkevalgte organer. Dette betyr som utgangspunkt at kommunestyret kan fastsette regler om hvordan folkevalgte skal opptre i kommunestyremøter.

Hvordan reglene skal utformes er i stor grad opp til kommunestyret, og lovgiver har gjennom kommuneloven § 11-12 gitt kommunene en stor grad av frihet til å selv å fastsette regler tilpasset de lokale behov. Samtidig må reglene i saksbehandlingsreglementet være innenfor rammene i kommuneloven og annet regelverk.

De folkevalgtes ytringsfrihet vil kunne sette noen begrensninger for innholdet i saksbehandlingsreglementet. I tillegg er det slik at folkevalgte har rett og plikt til å delta i kommunestyremøter jf. kommuneloven § 8-1. Dersom kommunestyret gjennom reglementet gir bestemmelser om eksempelvis hvordan man skal kle seg, hva man har lov til å ha med seg inn i møter mv., som forutsetning for å delta i møte, vil det kunne innebære en begrensning i møteretten og -plikten og i ytringsfriheten.

Reglementet bør utformes slik at det tas høyde for dette. Møteretten og -plikten og ytringsfriheten tilsier også at terskelen bør være høy for at ordfører som møteleder gis en for vid adgang til å gripe inn i situasjoner der en folkevalgt opptrer på en måte som kan virke forstyrrende på møtegjennomføringen.

Til sammenlikning har Stortinget i sin forretningsorden § 55 tredje avsnitt regler om at «Upassende eller fornærmelig adferd eller tale ikke er tillatt. Slik adferd eller tale skal påtales av presidenten». I kommentarutgaven til Stortingets forretningsorden står det i merknaden til § 55 tredje avsnitt at atferd «omfatter også antrekket og rekvisitter».

SPØRSMÅL NR. 2104**Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 7. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Når tenker statsråden konkludere på KVVU-prosessen om luftkapasitet i heile landet i politiet?

GRUNNGJEVING:

Det har lenge vært venta på avklaring på kva ein gjer med KVVU for luftkapasiteten.

Svar:

I det over nevnte svaret viste jeg til behov for å gjennomføre en prosjektavklaringsfase for å redusere usikkerhet rundt konseptet. Denne fasen er ikke gjennomført ennå. Når prosjektavklaringsfasen er gjennomført vil regjeringen vurdere anbefalingene og videre fremdrift.

SPØRSMÅL NR. 2105**Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 12. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for status på oppfølging av opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner, og kan hun gi en oversikt over hvordan de lovede 100 millionene kr ble brukt?

BEGRUNNELSE:

For over et år siden lanserte regjeringen en opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. En rette tiltak skulle prioriteres og man lovet 100 millioner til oppfølging i 2024.

Svar:

Opptrappingsplanen mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner er en viktig byggestein i regjeringens helhetlige arbeid for å forebygge og bekjempe vold og overgrep og i ytterste konsekvens drap.

Opptrappingsplanen ble behandlet i Stortinget i mai 2024, og det er lagt opp til årlig rapportering på fremdrift. En rapport med oversikt over status på tiltakene i planen vil derfor offentliggjøres på regjeringens hjemmeside i løpet av juni 2025. Det er også lagt opp til at planen skal evalueres med oppstart i høst.

Opptrappingsplanen inneholder 120 tiltak og det lar seg derfor ikke gjøre å beskrive status for hvert enkelt tiltak innenfor rammen av dette svaret. Overordnet kan jeg imidlertid opplyse at et flertall av tiltakene i planen er under gjennomføring.

Av konkrete tiltak kan nevnes at det er opprettet en egen arbeidsgruppe på direktoratsnivå for bedre tverrsektorielt samarbeid og samordning av innsatsen mot vold og overgrep og det arbeides med andre strukturelle grep som etableringen av en overvåkningsmekanisme for implementeringen av Istanbulkonvensjonen og etableringen av en undersøkelsesordning for saker som gjelder vold, overgrep eller grov omsorgssvikt mot barn og ungdom i regi av Helsetilsynet.

Når det gjelder Statens barnehus er retningslinjene for barnehusene under revisjon og to nye underavdelinger skal etableres i løpet av året, i henholdsvis Kristiansund og Harstad i 2025. Fra 2024 er målgruppen for barnehusene utvidet og mindreårige mistenkte i saker om seksuallovbrudd avhøres nå på barnehusene.

Et svært sentralt tiltak i Opptrappingsplanen er etableringen av RISK (Risikoenalyse og kriminalitetsforebygging av vold i nære relasjoner) i alle politidistrikt. RISK spres nå i første omgang til Nordland, Sør-Øst og Sør-Vest politidistrikter. Regjeringen har også levert på tiltaket om

å øke bruken av omvendt voldsalarm. Etter lovendringen i april 2024 har bruken av alarmer økt med nesten 900 prosent.

Ut over dette arbeides det med oppfølgingen av en rekke andre tiltak blant annet innen justissektoren, helsesektoren, arbeids- og sosialsektoren, barne- og familievernnet og skole- og utdanningssektoren.

Når det gjelder finansieringen av opptrappingsplanen, har regjeringen bevilget midler til gjennomføring av tiltak både for budsjettårene 2024 og 2025. Til sammen er det bevilget i underkant av 250 millioner kroner for de to årene, fordelt mellom de berørte departementers budsjettkapitler.

I 2025 bevilget Justis- og beredskapsdepartementet alene 86 millioner, hvorav 20 millioner til etablering av underavdelinger av Statens barnehus, 20 millioner til spredning av RISK og 46 millioner til økt bruk av omvendt voldsalarm. Over Barne- og familiedepartementets budsjett er det blant annet bevilget 10 millioner til etablering av undersøkelsesordning for saker som gjelder vold og overgrep mot barn og 10 millioner kroner til styrking av tilskudd til kommunene til foreldrestøttende tiltak. Arbeids- og inkluderingsdepartementet har bevilget rundt 13 millioner til tiltak for å forbygge og bekjempe æresrelatert vold.

SPØRSMÅL NR. 2106

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 12. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hva gjør regjeringen for å påvirke neste programperiode i European Space Agency slik at det fortsetter å ha stor verdi for norsk romindustri, nå som det er varslet at ESA jobber med planer om ytterligere forsterkninger, særlig knyttet til satellitter?

BEGRUNNELSE:

Det vises til arbeidet som gjøres av ESA for å sette opp programmet for kommende periode (<https://www.euractiv.com/section/tech/news/exclusive-european-space-agency-eyes-defence-in-big-budget-boost/>) og toppmøtet som er planlagt i november.

Svar:

Internasjonalt romsamarbeid gjennom European Space Agency (ESA) og EU er bærebjelker i norsk rompolitikk.

Budsjettet for ESAs obligatoriske og industrirettede programmer for perioden 2026–2028 skal vedtas på ESAs ministerkonferanse i Tyskland 26. og 27. november 2025. Vi jobber aktivt med påvirkning frem mot ESAs neste programperiode, primært gjennom Norsk Romsenter, som deltar i ESAs Råd og i ulike programstyrer. I tillegg har både jeg og statssekretær Norvoll hatt møter med ESAs generaldirektør Josef Aschbacher og med representanter for flere toneangivende land i ESA. Departementet har vi-

dere nær dialog med Norsk Romsenter om utviklingen på relevante områder.

ESAs programmer består av mer enn 100 programlinjer, men vi deltar ikke i alle. Det gjøres løpende vurderinger av hvilke av programmene som har størst nytte for Norge og norsk romindustri. I tillegg har vi nasjonale oppfølgingstiltak gjennom statsbudsjettets kapittel 922 post 72 Nasjonale følgemidler og 74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter.

Jeg vil legge frem et forslag om norske forpliktelser til neste programperiode i ESA og nasjonale oppfølgingssaktiviteter som del av regjeringens forslag til statsbudsjett for 2026.

SPØRSMÅL NR. 2107**Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Birgit Oline Kjerstad****Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Riksrevisjonen kom med sterk kritikk av Helseplattformen i oktober 2024, og nå har Høgskulen i Volda gjort ei undersøking mellom dei tilsette i Spesialisthelsetenesta i fylket som gir grunn til stor uro for konsekvensane av å innføre systemet.

Kva vil helse- og omsorgsministeren gjere for at ikkje innbyggjarane i Møre og Romsdal skal verte skadelidande av den store belastninga på dei tilsette og dei langsiktige konsekvensane av innføringa av Helseplattformen?

GRUNNGJEVING:

27. april 2025 var det eitt år sidan Helseplattformen vart innført som journalsystem i Helse Møre og Romsdal imot helseforetaket sitt klare råd, og trass i åtvaring frå svært mange hald. Riksrevisjonen kom med sterk kritikk av innføringa av journalsystemet i oktober 2024. No har Høgskulen i Volda gjennomført ei spørjeundersøking mellom tilsette i Spesialisthelsetenesta i fylket, lækjarar, radiografar og administrativt tilsette. Undersøkinga omfatta fire deltema: Innføring, opplæring, erfaring og vurdering av konsekvensar for rekruttering og tillit.

To av tre tilsette svara at dei fekk for dårleg opplæring og at det er utfordringar med kommunikasjon og språklege barrierer i systemet. Legemiddelhandtering i HP vert sett på som spesielt problematisk og tidkrevjande, med risiko for feilmedisinering. Undersøkinga syner at mange har store utfordringar med journalsystemet i det daglege arbeidet. Knapt halvparten av dei tilsette svarer at dei ofte eller svært ofte opplever tekniske problem, og 80 % seier at HP har påverka arbeidsmiljøet negativt. Meir enn åtte av ti tilsette er enige i at pasienttryggleiken er forverra. 85 % er uenige i at pasientane har fått eit betre helsetilbod med innføringa av systemet, og det er rapportert at personvernet er dårleg i systemet. Fleire svar tyder på at systemet slit på dei tilsette som opplever å bruke systemet som å køyre med bremsene på. Det tek lang tid å bruke systemet med mange klikk, lite intuitive løysingar og vanskeleg språk. går det lenger tid. Spesialistane rapporterer at dei ikkje rekk å behandle så mange pasientar som før. Det har gått utover effektiviteten, og mange frykter dei langsiktige konsekvensane for rekruttering og pasient tilbodet i fylket på grunn av at systemet dreg mykje ressursar i form av både tid og pengar.

Svar:

Det er helt klart at innføringa av Helseplattformen har vært krevende og at det fortsatt er utfordringer.

Jeg er opptatt av at systemet forbedres, både med tanke på brukervennlighet og effektivitet. Av denne grunn sørget regjeringen før jul for en bevilgning på 200 millioner kroner for å bidra til Helse Midt-Norge RHF sitt arbeid med å legge til rette for økt brukervennlighet i Helseplattformen. Helse Midt-Norge RHF har etablert et eget program for brukervennlighet og optimalisering av løsningen. Arbeidet foregår i tett samarbeid med helsepersonell som bruker løsningen i sitt daglige arbeid og øvrige aktører.

Stortinget har gjort vedtak 468, Innst. 134 S (2024-2025), om å få gjennomført en uavhengig analyse av Helseplattformen der vi står nå. Helse- og omsorgsdepartementet følger opp vedtaket og har lyst ut anbudskonkurranse. Jeg er opptatt av god kunnskap og gode analyser, og mener analysen er et viktig arbeid for å bidra til forbedringer i og læring fra Helseplattformen.

Helse Midt Norge RHF opplyser at flere tema og funn i rapporten «Ei vaklande plattform? Undersøking om Helseplattformen i Møre og Romsdal» er velkjente, og at misnøye med legemiddelmodulen i Helseplattformen er blant de prioriterte områdene i forbedringsarbeidet. Videre sier Helse Midt-Norge RHF at rapporten gir innsikt som tas med i forbedringsarbeidet, og at innspill fra de som bruker systemet i det daglige er en viktig del av den bruknære videreutviklingen som pågår.

Helse Møre og Romsdal HF opplyser at etter et drøyt ett år med Helseplattformen, er aktivitetstallene tilbake på nivået før Helseplattformen-innføringen og at avviksmeldinger er tilbake på normalt nivå.

Erfaringen med å innføre nye journalløsninger internasjonalt og i Helse Midt-Norge er at slike omstillingsprosesser er belastende for medarbeidere og påvirker driften negativt i en periode. Jeg er glad for at helseforetaket nå formidler at antall pasienter på venteliste er synkende og i ferd med å normalisere seg til nivåer før innføringa av Helseplattformen.

SPØRSMÅL NR. 2108**Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 12. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Kommunal- og distriktsdepartementet har sendt ut forslag til endringer i partiloven om bidrag på høring med høringsfrist 01.04. Statsråden har varslet i media at hun ønsker loven behandlet før valget.

Når kan Stortinget vente seg å få et lovforslag til behandling?

BEGRUNNELSE:

Det bes om svar på spørsmålet og viser bla. til Dagens Næringsliv 18. februar hvor statsråden varsler et lovforslag til behandling i Stortinget før valget.

<https://www.dn.no/politikk/struper-hemmelige-valgkampbidrag-vil-hastebehandle-loven-dring-i-stortinget/2-1-1781113>

Svar:

Jeg har tidligere opplyst kommunal- og forvaltningsskomiteen om at proposisjonen er planlagt behandlet i statsråd 23. mai. Det ser nå imidlertid ut til at proposisjonen kan behandles i statsråd allerede 15. mai. Den vil bli oversendt Stortinget samme dag.

SPØRSMÅL NR. 2109**Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 9. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Når ble statsråden orientert om at ny maritim Special Operations Task Group (SOTG), som etter planen skal være operativ i Ramsund i Troms i 2026, er forsinket, hvorfor er ikke denne informasjonen meddelt Stortinget, og hva vil han gjøre for å sørge for at etableringen skjer slik Stortinget har forutsatt?

BEGRUNNELSE:

Ifølge sak publisert av NRK Troms og Finnmark 29. april hevdes det at etablering av ny maritim Special Operations Task Group (SOTG) i Ramsund er forsinket med «flere år». Blant annet uttaler leder i Norges offiser- og spesialistforbund (NOF), Torbjørn Bongo, følgende:

«Det er åpenbart at man ikke vil rekke tidsfristen. Ut fra det jeg kjenner til, er det flere år før vi vil være klare i Ramsund.»

Dette er informasjon man ikke kan se at Stortinget er tilstrekkelig informert om.

Svar:

Stortinget vedtok gjennom Innst. 87 S (2020-2021), i romertallsvedtak IX, at det skal opprettes en ny maritim innsatsskvadron (SOTG) i Marinejegerkommandoen, med utgangspunkt i Ramsund orlogsstasjon. Forsvarsdepartementet stilte i perioden 2021-2024 gjennom de årlige tildelingsbrevene krav til Forsvaret om at SOTG skulle oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026.

I slutten av september 2023 rapporterte Forsvaret for første gang at prognosen for opprettelsen av SOTG var forsinket i forhold til ambisjonen om full operativ evne i 2026. Årsaken ble oppgitt å være forsinkelser i materiell- og byggeprosjekter samt utfordringer med personell- og kompetanseutvikling. I den påfølgende styringsdialogen fulgte departementet opp saken tett i dialog med Forsvaret for å finne hvilke tiltak som var mulig å iverksette for

fortsatt å kunne oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026. Etter en helhetsvurdering ble det vurdert at det på grunn av lange ledetider på innsatsfaktorene ikke var realistisk å oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026. Samtidig ble det lagt til grunn at avdelingen fortsatt kunne opprettes i henhold til Stortingets vedtak, med utgangspunkt i Ramsund, og at avdelingen kunne etableres innen utgangen av 2026.

På etatsstyringsmøtet med Forsvaret den 3. mai 2024 ble det derfor konkludert med at «etableringen av en ny maritim innsatsskvadron (SOTG), med utgangspunkt i Ramsund, ferdigstilles innen utgangen av 2026. Dette innebærer at avdelingen vil ha en operativ evne i 2026, men at oppbyggingen mot full operativ evne fortsetter også etter 2026». Departementet informerte deretter Stortinget om dette i Prop. 1 S (2024-2025) med følgende tekst:

«Ein ny maritim innsatsskvadron (SOTG) med utgangspunkt i Ramsund orlogsstasjon skal etablerast innan

utgangen av 2026. Den operative evna vil auka gradvis i tida etter 2026, når alle innsatsfaktorene kjem på plass og eininga får øvd og trent tilstrekkeleg saman».

Teksten i proposisjonen er riktig, men etter min mening burde den på en tydeligere måte beskrevet at oppbyggingen var forsinket i forhold til ambisjonen om å oppnå full operativ evne innen utgangen av 2026.

Ved utgangen av 2026 vil det være etablert en ny maritim innsatsskvadron (SOTG) med utgangspunkt i Ramsund orlogsstasjon som forventes å være i stand til oppdragsløsning. I en overgangsfase vil avdelingen operere ut fra både Ramsund og Haakonvern i påvente av ferdigstilling av nødvendig eiendom, bygg og anlegg i Ramsund. Samtidig vil øving og trening fortsette, og bidra til stadig økning av avdelingens kapasitet. Full operativ evne vil først oppnås når alle innsatsfaktorer er på plass, og enheten får øvd og trent tilstrekkelig sammen.

SPØRSMÅL NR. 2110

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 12. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Hva tenker statsråden om problemstillingen med manglende norsk 2-kompetanse over flere år i noen norske kommuner, og har hun noe oversikt over hvordan situasjonen er vedrørende norsk 2-kompetanse ute i kommunene?

BEGRUNNELSE:

Jeg er av Fremskrittspartiets gruppeleder i Sørreisa kommune blitt gjort oppmerksom på at kommunen de siste tre årene ikke har hatt noen med norsk 2-kompetanse, noe som betyr at ressursene som er satt av til de øvrige elevene i den alminnelige utdanningen også må brukes der man skulle hatt lærere med norsk 2-kompetanse.

Svar:

Slik jeg forstår spørsmålet, handler dette om kompetanse i norsk som andrespråk / andrespråkspedagogikk hos lærere som underviser barn og unge i grunnskolen.

Andrespråkspedagogikk gir innsikt i hvordan mennesker lærer et nytt språk og hvilke utfordringer de kan møte på. Dette er kunnskap som er nyttig for å sikre en god og effektiv norskopplæring barn og unge som har et annet morsmål. Flerspråklige klasserom er normalen i dagens Norge. For å møte dette språklige mangfoldet er det relevant at lærere i skolen har kompetanse om hva det innebærer å være to- eller flerspråklig og hvordan man tilrettelegger for god opplæring gjennom utdanningsløpet for disse elevene.

Departementet sørger for at det jevnlig blir gjennomført undersøkelser av kompetansen hos lærerne i skolen. Forrige undersøkelse fra SSB fra 2021–22 viser at 70 prosent av lærerne i grunnskolen som gir undervisning i særskilt språkopplæring, ikke har formell utdanning i andrespråkspedagogikk.

Også NIFUs rapport Vilkår for inkluderende opplæring. Sluttrapport fra prosjektet Forskning på opplæringstilbud til nyankomne elever fra juni 2024 avdekket at det er kompetansebehov. I spørreundersøkelsen deres til lærere som underviser nyankomne elever svarer fire av ti respondenter at de har andrespråkspedagogikk, flerkul-

turell pedagogikk eller norsk som andrespråk, enten integrert i lærerutdanningen, som videreutdanning eller begge deler. De gir likevel i sterkere grad uttrykk for at de har nytte av sin undervisningspraksis sammenlignet med nytten av utdanningen. Ikke desto mindre gir 73 prosent uttrykk for at de behøver mer kompetanse i norsk som andrespråk eller tilsvarende og 68 prosent uttrykker behov for mer kompetanse i psykososiale forhold og traume-håndtering.

Det er skoleeier som har ansvaret for å ha lærere med den riktige kompetansen. Skoleeiere har også handlingsrom i hvordan de organiserer opplæringen. Samtidig støtter nasjonale myndigheter opp under eieres ansvar for å ha relevant kompetanse, blant annet gjennom satsingen på videreutdanning for lærere og ledere i barnehage og skole. I videreutdanningstilbudet for lærere i skolen, Kompetanse for kvalitet, har tilbud i andrespråkspedagogikk vært populært og hatt god søkning. I 2023 og 2024 fikk henholdsvis 353 og 419 lærere tilbud om slik videreutdanning, noe som er langt flere enn årene før. I år er det 366 lærere som har fått søknaden sin om videreutdanning godkjent av Utdanningsdirektoratet.

I lys av høye ankomster av fordrevne elever fra Ukraina de siste årene, har regjeringen initiert en rekke tiltak for å støtte kommunene og andre skoleeiere. Ifølge

kommunene er de største utfordringene med opplæring av nyankomne elever, å skaffe nok og kvalifisert personell. Regjeringen har i 2023, 2024 og 2025 brukt om lag 20 mill. kroner årlig til tiltak som skal bidra til bedre bemanning og høyere kompetanse i barnehage og skole når det gjelder nyankomne barn, unge og voksne. Midlene går blant annet til at Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ved OsloMet utvikler og drifter et etterutdanningstilbud, som gir en innføring i norsk barnehage og skole, for personer med pedagogisk utdanning fra hjemlandet. NAFO har også utviklet en kompetansepakke om tospråklig opplæring i fag, og de har tidligere utviklet en kompetansepakke for lærere som underviser nyankomne. Jeg er også fornøyd med at NAFO nylig har utviklet en kompetansepakke og kompetansetilbud om traumesensitiv undervisning for skoler.

Det er positivt at mange lærere søker videreutdanning i andrespråkspedagogikk og jeg ønsker at flere lærere får en formell kompetanse i norsk som andrespråk, fordi det vil være positivt for nyankomne elever som skal lære seg norsk og for andre minoritetsspråklige elever som har svake norskferdigheter. Dette er en kompetanse som er stadig mer aktuell og viktig at lærere har i dagens flerspråklige klasserom.

SPØRSMÅL NR. 2111

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kan statsråden klargjøre den gjeldende rettstilstanden for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater fra ubetjente butikker, og da eksplisitt om dette er tillatt i dag?

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller viser til statsrådets svar på undertegnede skriftlige spørsmål nr. 1870. Her fremgår det at statsråden har bedt Helsedirektoratet om

«å foreta en utredning av hvordan vi ev. kan modernisere loverket uten at dette går på bekostning av forsvarlig alderskontroll, tilsyn og regjeringens mål i tobakksstrategien. Det kan i den forbindelse også være aktuelt å vurdere en større pakke med tiltak for bedre kontroll av aldersgrensen.»

Det er selvfølgelig prisverdig at statsråden har bedt om en utredning, men det svarer ikke på undertegnede spørsmål om gjeldende rettstilstand i dag – som nettopp Helsedirektoratet har skapt usikkerhet om.

Dette er en uholdbar situasjon for de som drifter eller har planer om å etablere nye ubetjente butikker, typisk i distriktene. Det bes derfor om at statsråden klargjør hva som er lov, eller eventuelt ulovlig etter gjeldende lovgivning.

Svar:

Tobakksskadeloven oppstiller et forbud mot selvbetjening, et forbud mot automater som ikke er under oppsyn

av ansatte, og et krav om at alle som kjøper og selger tobakksvarer må ha fylt 18 år.

Departementet har ikke full oversikt over hvilke løsninger som brukes i de ulike butikkene, og hvordan disse forholder seg til lovens krav. Det er kommunene som er tilsynsmyndighet og som må vurdere om salgsstedene har innrettet salget slik at det er i tråd med regelverket. Jeg vil på generelt grunnlag slutte meg til Helsedirektoratets tolkning, denne er omforent med departementets tolkning av gjeldende rettstilstand.

Tobakksskadelovens bestemmelser ble utarbeidet i en tid hvor det ikke fantes teknologiske løsninger som i

dag. Dette er bakgrunnen for at vi har gitt Helsedirektoratet i oppdrag å utrede hvilke salgs- og betalingsløsninger som finnes, hvilke av disse som kan ivareta tobakksskadelovens krav, og ev. behov for regelverksendringer. Utredningen skal også omfatte hvordan et effektivt tilsyn med tobakksskadelovens bestemmelser kan ivaretas ved ulike løsninger. Jeg vil deretter komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer.

Jeg ønsker altså å modernisere loven innen dette området og styrke tilsynet med aldersgrensen, slik at vi både kan ivareta hensynet til teknologisk utvikling og hindre salg av tobakksvarer mv. til mindreårige.

SPØRSMÅL NR. 2112

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 12. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Kva konkrete prosjekt er dei ca. 11 mrd. kronene som Noreg har forplikta seg til å bidra med til Polen i EØS-midlar i komande avtaleperiode, tenkt brukt til?

GRUNNGJEVING:

23. april underteikna utanriksministeren avtale om ein ny periode med EØS-midler i Polen, som forpliktar Noreg til å bidra med ca. 11 mrd. kroner til Polen for 2021–28. Det vert bede om ei liste over prosjekt p.t. fordelt etter dei ulike programområda, der det framkjem forventna kostnad på prosjekt, innhald, deltakara og tidshorisont. Det vert også bede om ei presisering av kva for prosjekt som eventuelt allereie er gjennomført, heilt eller delvis.

Svar:

Avtalane som vart underteikna 23. april omfattar samarbeidet om EØS-midla i Polen for perioden 2021 til 2028. EØS-midla er Noregs bidrag til å minske sosiale og økonomiske skilnader i Europa. I tillegg skal EØS-midla bidra til å styrkje samarbeidet mellom Noreg og mottakarlanda av EØS-midla. Polen er ein nær alliert og viktig samarbeidspartnar i Europa, og EØS-midla utgjer eit sentralt utanrikspolitisk verkemiddel for å styrkje banda mellom Noreg og Polen.

Avtalane som no er underteikna med Polen tydeleggjer overordna kva program som skal gjennom-

førast i Polen i den komande perioden. Programma skal dekkje dei tre hovudtema: grøn omstilling, demokrati og robuste, inkluderande samfunn i Europa.

No følgjer vidare utvikling av programma, og deretter vil det bli lyst ut midlar til prosjektsamarbeid. Det er dermed for tidleg å seie noko om detaljane om dei komande prosjekta som stortingsrepresentanten spør etter.

Lokalutviklingsprogrammet blir det største av totalt åtte program i Polen, med totalt 168 millionar euro. Programmet skal mellom anna bidra til meir robuste og inkluderande lokalsamfunn over nesten heile Polen. Dette programmet har KS som programpartnar, og det vil inkludere samarbeid med norske kommunar.

Vidare er det sett av 160 millionar euro til eit program for grøn omstilling, 140 millionar euro til forskning, 90 millionar euro til kultur og 70 millionar euro til eit innanriksprogram, der Politidirektoratet og Direktoratet for samfunnstryggleik og beredskap er med som norske partnarar. Dette programmet skal bidra til å kjempe mot alvorleg og organisert kriminalitet, samt til styrkt beredskap og prosjekt på migrasjonsområdet. I tillegg er det eit eige programområde for justissamarbeid med 60 millionar euro, og eit eige program for grøn næringsutvikling og innovasjon på 55 millionar euro. Norske offentlege institusjonar er programpartnarar i alle programma. Mellom anna kan norske verksemder, forskningsinstitusjonar, kulturaktørar og sivilsamfunn vere partnarar i komande prosjektsamarbeid.

Det er òg sett av 16,6 millionar euro til eit eige bilateralt samarbeidsfond, samt om lag 83,5 millionar euro i eit eige fond for å støtte opp under sivilsamfunnet i Polen.

Avtalane inkluderer òg 46,5 millionar euro til kostnader som følgje av konsekvensane av invasjonen i Ukraina i Polen.

SPØRSMÅL NR. 2113

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 12. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kunne statsråden fremskaffet en oversikt over antall arbeidsplasser som er direkte (fiskere og annet mannskap) eller indirekte (foredling, støttepersonell til båtene, administrasjon, etc.) avhengig av at Norge selv kan sette fiskekvoter i Norges eksklusive økonomiske sone fordelt per kommune langs kysten?

BEGRUNNELSE:

Dersom Høyre skulle fått gjennomslag for sitt partiprogram i neste periode om å gjøre Norge til medlem av EU, ville norsk fiskeriforvaltning, inkludert fordeling av fiskekvoter utenfor territorialfarvannet, blitt overført til EUs felles fiskeripolitikk. Det vil være nyttig for befolkningen i berørte kommuner der mange arbeidsplasser er avhengig av norsk suverenitet over våre felles fiskeriresurser å få vite hvor mange arbeidsplasser som står i fare dersom Høyre skulle fått fullbyrdet sitt partiprogram i neste periode.

Svar:

Jeg oppfatter spørsmålet slik at stortingsrepresentant Geir Inge Lien ber om en oversikt over antall arbeidsplasser, både direkte og indirekte, som er avhengige av og knyttet til fiskerieringen, fordelt på kommuner langs kysten.

Det finnes ikke en slik oversikt. Jeg kan imidlertid opplyse om at Nofima har utarbeidet en Ringvirkningsanalyse som kan gi en indikasjon på det som blir etterspurt. Den finnes her: [Nasjonale ringvirkninger av sjømatnæringen 2023-2026 | Nofima](#).

Stortingsrepresentant Liens spørsmål har grunnlag i en antakelse både om at Norge skulle be om medlemskap i EU og om eventuelle virkninger det vil kunne ha for arbeidsplasser knyttet til fiskerieringen. Det er vanskelig å forskutere hva et eventuelt medlemskap i EU vil ha å si for norsk fiskeripolitikk og sysselsetting, og jeg ønsker derfor ikke å spekulere i dette.

SPØRSMÅL NR. 2114

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Magasinfyllingsgraden i sørlige deler av Norge er over mediannivå, men samtidig er snømengden i fjellene lav etter

en snøfattig vinter. Krafteksporten går for fullt, med 9,5 TWH kraft nettoeksportert så langt i år.

Kan statsråden avklare hvilke analyser som foreligger for kraftbalansen, og kraftreserver for resten av året, og om regjeringen er bekymret for, og planlegger tiltak for å motvirke en eventuell stram kraftsituasjon i år?

BEGRUNNELSE:

2022 var et tørt år med samtidig stor krafteksport, noe som resulterte i en stram kraftsituasjon og gult nivå på magasinfyllingsgraden. Jeg ønsker å vite hvilke tanker statsråden har gjort seg om samme situasjon kan oppstå i år, samt hvilke eventuelle tiltak statsråden vurderer å iverksette.

Svar:

Det er ikke forhold ved kraftsituasjonen nå som gir grunn til særskilt bekymring for en stram kraftsituasjon i 2025. NVE overvåker den løpende kraftsituasjonen og utfører ukentlige analyser. Per uke 17 viser NVEs kraftsituasjonsrapport at magasinfyllingen er den høyeste på 20 år, ikke bare i Norge som helhet, men også i Sør-Norge (NO1, NO2 og NO5) isolert sett. For de kommende årene påpekes det i NVEs rapport «Tilstanden i kraftsystemet 2025» at Norge i et normalår fortsatt vil ha et kraftoverskudd i årene fram mot 2030, men at sesongmessige variasjoner i tilsig og europeiske kraftpriser kan gi press i enkelte perioder.

Handelen over utenlandsforbindelsene foregår slik at kraftflyten går fra områder med lavere pris til områder med høyere pris. Nettoeksporten vi har sett hittil i år betyr altså at vi har hatt lavere priser enn landene rundt oss. Dette reflekterer at vi har hatt høy kraftproduksjon som følge av gunstige værforhold med en mild vinter og rekordhøy magasinfylling. I perioder der Norge har et

stort kraftoverskudd og den europeiske kraftprisen er høy, vil nettoeksporten øke sammenlignet med et gjennomsnittså. Dersom situasjonen endrer seg med lite nedbør og lavere magasinfylling, vil produsentene endre produksjonsstrategi, det vil si øke vannverdiene. Det vil bidra til å redusere eksporten, opprettholde magasinfyllingen og redusere risikoen for en stram kraftsituasjon senere i året.

Det europeiske kraftsystemet har endret seg de siste årene. Det er nå en høy andel uregulerbar kraft i systemet, noe som fører til større prisvariasjon gjennom året. Basert på trenden de siste årene forventes det perioder med svært lave kraftpriser i Europa framover, særlig i sommermånedene, som følge av høy solkraftproduksjon og lavere forbruk. I slike perioder forventes det import til Norge. Dette kan bidra til perioder med lave kraftpriser i sørlige Norge, og at vannet i magasinene kan spares til senere perioder med høyere behov.

Det norske kraftsystemet har stor fleksibilitet og evne til å tilpasse seg endringer i kraftsituasjon. Erfaringene fra 2022 viser likevel at flere sammenfallende ugunstige faktorer kan føre til en presset kraftsituasjon. En tilsvarende utvikling vurderes som lite sannsynlig i år gitt nåværende ressurssituasjon, men kan aldri utelukkes. Derfor vil jeg også vise til regjeringens forslag til en ny styringsmekanisme for forsyningssikkerhet som ble endelig vedtatt av Stortinget i 2024. Styringsmekanismen består av flere virkemidler som samlet skal bidra til å styrke forsyningssikkerheten i perioder med usikkerhet i både det norske kraftsystemet og i energimarkedene rundt oss, og innebærer at det kan stilles større krav til kraftprodusentene i situasjoner der det er utsikter til at magasinfyllingen kan nå lave nivåer.

SPØRSMÅL NR. 2115

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Marius Arion Nilsen

Besvart 8. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

28. april gikk kraftsystemer i svart i Spania og Portugal, to land med stort innslag uregulerbar og uforutsigbar fornybar kraft, med liten roterende masse.

Kan statsråden avklare om han er bekymret for at veien man går med hovedsakelig utbygging av ny uregulerbar kraft med liten roterende masse medfører en økt

grad av risiko for det Europeiske og norske kraftsystemet, og hvilke planer regjeringen har for å motvirke denne risikoen?

BEGRUNNELSE:

Et kraftsystem må være i fullstendig balanse ethvert milisekund, med 50 svingninger per sekund. Treghet i systemet grunnet stor roterende masse har historisk bidratt med stivhet i nettet og stabilitet. Dagens systemer med kraftproduksjon som slår inn og ut hele tiden, har ikke denne funksjonen, og kompleksiteten og kostnadene med å balansere nettet til enhver tid - systemkostnadene, har økt drastisk.

Endelig årsaksforklaring for strømbruddet er ikke konkludert med, men uavhengig av hovedårsak, så ble deler av nettet stengt ned grunnet vern og sikkerhetssystemer designet for å unngå ukontrollert nedstengning, ble løst ut.

Svar:

Sikkerhet og beredskap er høyt prioritert i norsk kraftsektor, både for å unngå omfattende avbrudd, men også for å raskt gjenoppbygge kraftsystemet hvis avbrudd skjer. NVE arbeider kontinuerlig med utvikling av regelverket, samt med veiledning og tilsyn, og gjennomfører også blant annet risiko- og sårbarhetsanalyser. Dette arbeidet legger et godt grunnlag for å kunne håndtere ulike situasjoner som kan oppstå. Nøkkelen til rask gjenoppretting er gode pla-

ner og kompetente operatører på driftssentralene, både hos Statnett, berørte nettselskaper og kraftprodusenter. Det har vi gode systemer for i Norge.

De spanske og portugisiske myndighetene har ennå ikke gått ut med den utløsende årsaken til strømbruddet 28. april. Statnett har dialog med sine søsterorganisasjoner i Europa, og både NVE og Statnett vil hente ut verdifull læring fra evalueringen av hendelsen.

Norge har gode forutsetninger for å håndtere mer uregulerbar kraft i systemet, på grunn av våre mange vannkraftverk med god reguleringsevne. Over 75 prosent av produksjonskapasiteten i Norge er regulerbar. Norge er en del av det nordiske kraftsystemet, noe som betyr at vi er innenfor samme synkronområde og har den samme frekvensen (50 Hz). Det innebærer at vi er flere land som bidrar til å opprettholde frekvensen. Vi samarbeider tett med de andre nordiske landene for å sikre stabil frekvens og reserver i nettet.

Regjeringens mål er at tilgang på rikelig med ren og rimelig kraft også i fremtiden skal være et fortrinn for norsk industri og bidra til verdiskaping og sysselsetting i hele landet. Da trenger vi økt nettkapasitet, mer energiefektivisering og økt kraftproduksjon, også fra uregulerbare kilder.

SPØRSMÅL NR. 2116

Innlevert 4. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 12. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil regjeringen endre praksis med at utenlandske seriekriminelle personer under 18 år ikke blir returnert til sitt hjemland?

BEGRUNNELSE:

Det kommer stadig eksempler i media på seriekriminelle utlendinger på 16-17 år som begår gjentatte lovbrudd, ofte grov vold og ran. Da terskelen for fengsling av personer under 18 år er høy ender disse ofte med å kunne fortsette med sin kriminalitet, og med den norske praksisen med at man venter til personer er 18 år med eventuelt å returnere dem til deres hjemland får de fortsette å begå grov kriminalitet.

Svar:

Utlendinger som blir ilagt straff i Norge, vil bli vurdert utvist etter reglene i utlendingsloven. Reglene om hvilke straffbare handlinger som kan gi grunnlag for utvisning, skiller ikke mellom personer over og under 18 år.

I alle saker skal det imidlertid foretas en vurdering av om utvisning ville være i strid med vernet mot forfølgelse mv. eller om det av andre grunner ville være uforholdsmessig. Ved forholdsmessighetsvurderingen skal barnets beste være et grunnleggende hensyn. Saker som for eksempel gjelder enslige mindreårige asylsøkere kan i mange tilfeller by på vanskelige vurderinger.

For øvrig blir det ikke gjennomført retur av enslige mindreårige uten at ansvaret for dem vil bli overtatt av

et familiemedlem eller kunne overlates til en annen forsvarlig omsorgsordning i hjemlandet.

Departementet arbeider for tiden med å følge opp anmodningsvedtak nr. 478 (2024-2025) om å sikre raskere

utvisning og bortvisning av utlendinger som har begått eller som det er grunn til å tro at vil begå kriminalitet.

SPØRSMÅL NR. 2117

Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Kathrine Kleveland

Besvart 12. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil statsråden be Statens vegvesen om å sette i gang dette prosjektet med kollektivknutepunkt på Island i Holmestrand ved å bruke midler fra budsjettet for mindre investeringer til SSV?

BEGRUNNELSE:

Krysset ved Island i Hillestad i krysset mellom E18 og FV 32 i Holmestrand kommune er et knutepunkt for trafikk fra fire himmelretninger. Her har pendlere og brukere av kollektivtransport stort behov for et tilbud med parkering og bussholdeplass. Pr. i dag er det ingen mulighet for innbyggerne i Holmestrand å utnytte busstilbudet på E18 nordover til Oslo eller sørover mot Grenland og Sørlandet. Nærmeste holdeplasser er Kopstad ved avkjøringen til Horten eller i Drammen. Innenfor en reisetid på 15 minutter kan 15 000 innbyggere (over halvparten av befolkningen i kommunen) nå knutepunktet. Mangel på parkeringsplasser hindrer også samkjøring.

Holmestrand kommune hadde i juni 2023 vedtatt regulering av området til formålet. Tiltaket har så langt ikke blitt prioritert i statsbudsjettet eller i Statens vegvesens planer. Lokalsamfunnet er veldig skuffet over at finansieringen av prosjektet ikke har kommet på plass. Kollektivknutepunkter er et viktig virkemiddel i en større plan om å få flere til å sykle, gå og kjøre kollektivt. Det er ifølge SSV snakk om en mindre sum på rundt 20 millioner for prosjektet.

Svar:

Jeg viser til at reguleringsplanen for kollektivterminalen ved E18 Islandkrysset ble vedtatt i 2023. Prosjektet inngår i Statens vegvesens gjennomføringsplan for Nasjonal transportplan for perioden 2025-2030. Den regulerte løsningen har en prognose for sluttkostnad på 66 mill. kr.

Statens vegvesen har satt i gang vurderinger av en enklere løsning, blant annet for å legge til rette for en raskere oppstart av prosjektet. Det er viktig å legge til rette for at flere kan sykle, gå og benytte kollektivtransport, og Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen vil legge vekt på slike tiltak fremover.

Prosjektet vil bli vurdert i forbindelse med arbeidet med de årlige statsbudsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2118**Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Svardal Bøe****Besvart 15. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Hva tenker statsråden om situasjonen til mennesker som rammes av lipødem, og hva vil statsråden gjøre for å sikre en bedre og likere behandling av lipødem i helseforetakene?

BEGRUNNELSE:

Kvinnehelseutvalget pekte på at kvinner har et dårligere møte med helsetjenesten enn menn. Noen sykdommer og lidelser rammer kun kvinner, rammer kvinner i større grad enn menn, eller rammer kvinner og menn forskjellig. Et eksempel på det er lipødem som er en kronisk sykdom og som nesten utelukkende rammer kvinner.

Nylig var det et innlegg på trykk i Nordnorsk debatt. Det var skrevet av Lotte Skjellstad: <https://www.nordnorskdebatt.no/en-av-ti-kvinner-har-lipodem-na-viser-ogsaa-unn-oss-fingeren/o/5-124-362463>

Hun har lipødem og er i gang med et behandlingsforløp. Lipødem er som Lotte selv skriver «ikke ansett som en sykdom på lik linje med andre somatiske tilstander», selv om den er anerkjent som diagnose av Verdens helseorganisasjon. Dette viser også behovet for mer kunnskap og forskning på kvinnehelse, og som Høyre også har tatt til orde for.

UNN har i flere år dekket kostnader knyttet til kompresjonsplagg og pulsator til behandling av lipødem, men fra 1. april i år er det slutt på det. Uten at jeg vet den fulle og hele begrunnelsen for det, vil jeg anta at det handler om den økonomiske situasjonen UNN befinner seg i, og som ikke har blitt bedre de siste årene.

Saken til Lotte viser at vi fortsatt har en vei å gå når det gjelder kvinnehelse i Norge. Høyre vil også gå gjennom finansieringen i spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten for å sikre at kvinnehelse blir prioritert.

Svar:

Lipødem er en tilstand som rammer mange kvinner og hos noen gir lipødem omfattende helseplager. Behandlingstilbudet varierer, både i Norge og i andre land. Dette gjelder særlig tilbud om kirurgisk behandling med fettsuging.

Bakgrunnen for variasjonen, er usikkerhet om hvilket tilbud som er best for pasienter med lipødem. Norske og internasjonale fagmiljøer mener at kunnskapen om operasjon med fettsuging ved lipødem er for utilstrekkelig

til å kunne utarbeide retningslinjer for hvem som skal tilbys operasjon og hvem som skal tilbys annen behandling.

I 2021 ble det derfor igangsatt en stor nasjonal studie i regi av Haraldsplass diakonale sykehus. Studien omfatter flere hundre pasienter med lipødem fra hele Norge. Omtrent 120 av disse pasientene har blitt operert, mens de andre får konservativ behandling med f.eks. fysioterapi, trening og kompresjonsbehandling. Effekten av de ulike behandlingene skal følges frem til 2027. Fram til vi får et bedre forskningsgrunnlag for behandlingen skal vi likevel ha et likeverdig tilbud for alle pasienter med lipødem, uavhengig av bosted. Leger og fysioterapeuter må gi en individuell vurdering av behandlingstilbudet til kvinner med lipødem.

Helseforetakenes enheter for behandlingshjelpemidler deler ut kompresjonsplagg og pulsator til pasienter med lymfødem og det har de siste årene vært økt etterspørsel etter dette utstyret også for lipødepasienter. Det er ulik praksis for utdeling av behandlingshjelpemidler til pasientene. For blant annet å bidra til at det tilbys gode og likeverdige helsetjenester uavhengig av bosted, har de regionale helseforetakene en Nasjonal nettverksgruppe for behandlingshjelpemidler (NNB). Nettverket har gjennomført kartlegging av helseforetakenes praksis for utdeling av behandlingshjelpemidler til lipødepasienter og vil bruke kartleggingen i arbeid med å få like rutiner for tildeling av behandlingshjelpemidler ved lipødem på tvers av helseregionene.

Kvinner med lipødem har rett til å bli med møtt med kunnskap om sykdommen sin, og få god oppfølging i helsetjenesten. Jeg kommer til å ta initiativ overfor de regionale helseforetakene for at kartleggingen fra det nasjonale nettverket følges opp slik at det blir en likeverdig praksis for tildeling av behandlingshjelpemidler.

SPØRSMÅL NR. 2119**Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 12. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vil statsråden med utgangspunkt i rapportens opplysninger revurdere standpunktet mot å åpne kollektivfeltet for samkjøring med el-bil fra Sandvika til Oslo, og nå åpne for samkjøring med el-biler på denne strekningen?

BEGRUNNELSE:

Budstikka referer 2. mai til en ny rapport en ny rapport fra Vista Analyse utarbeidet for Opplysningsrådet for Veitrafikken. Av rapporten fremgår det at el-bilforbudet i kollektivfeltet har gitt mer kø og at køene mellom Asker og Oslo sentrum koster samfunnet ca. 2 milliarder kroner i året. Opplysningsrådet for Veitrafikken opplyser dessuten at kollektivfeltet står tomt store deler av døgnet.

Svar:

Den 1. juli 2024 ble Ring 1 midlertidig stengt i tre år for å bygge om og oppgradere Hammersborg- og Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med ombyggingen av Ring 1 er å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Som følge av helstengingen av Ring 1 i byggeperioden, har det vært nødvendig å redusere privatbiltrafikken inn til Oslo sentrum. Dette er viktig for å unngå økte køer, blant annet i Operatunnelen som er hovedomkjøringsvei under stengingen. Operatunnelen var allerede før stengingen belastet på kapasitetsgrensen. Det er derfor viktig at flere reiser kollektivt, sykler eller går for å gi bedre plass til næringstrafikken og andre som må kjøre bil. Kø i Operatunnelen vil øke risikoen for ulykker med potensielt store konsekvenser for liv og helse – samt framkommelighet for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen. Siden dette er den mest trafikkerte riksveien i Norge, vil en ulykke i tunnelsystemet kunne få meget store konsekvenser.

I stengingsperioden for Ring 1 er det gjennomført avbøtende trafikale tiltak for å begrense privatbiltrafikken inn mot Oslo sentrum og for å bedre framkommelighet og kapasitet for busstrafikken. Tiltakene omfatter bl.a. fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus samt utvidelse av kollektivfelt.

Elbilforbudet i kollektivfeltene ble innført 6. mai 2024. Tiltaket har i hovedsak virket etter hensikten med bedre framkommelighet og hastighet for busstrafikken og mindre biltrafikk til Oslo sentrum i rushtimene.

E18 Operatunnelen er hovedomkjøringsvei for all trafikk som tidligere benyttet Ring 1. Ring 1 hadde før stengingen en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 17 400. Statens vegvesen opplyser at trafikknivået i Operatunnelen i dag ligger på kapasitetsgrensen i rushtiden og trafikkavviklingen er ustabil. Dette vises både på trafikk tallene og at hastigheten i tunnelen har gått ned. Vegvesenet opplyser videre om at bare et mindre antall ekstra kjøretøy i rush kan føre til sammenbrudd og køer i tunnelsystemet. Elbilforbudet er derfor et helt nødvendig tiltak i perioden Ring 1 er stengt, for å sikre at trafikknivået i Operatunnelen er på et akseptabelt nivå. Statens vegvesen vurderer at det per i dag ikke er nødvendig å sette inn ytterligere restriktive tiltak, men følger utviklingen nøye.

Statens vegvesen opplyser at trafikkutviklingen i Asker og Bærum på E18 og på fylkesveiene har stabilisert seg i løpet av høsten og på nyåret. Trafikknivået på E18 ved Slependeren er stabilt, og på samme nivå som i tilsvarende periode året før. Trafikken på fylkesveiene har økt noe i forhold til tidligere, noe som forsterker behovet for tiltak for å prioritere myke trafikanter og busstrafikken. Statens vegvesens trafikkdata viser at den gjennomsnittlige bilreisen på hverdager på E18 mellom Asker og Skøyen har blitt fire til fem minutter lengre i rushtiden morgen og ettermiddag. Bilistene som på ukedager tidligere kunne kjøre i kollektivfeltet, har imidlertid fått større forsinkelser.

I helgene er det mindre trafikk i Operatunnelen, og elbilene er derfor igjen gitt adgang til kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus. Dette har bedret trafikk situasjonen, og trafikken i helgene flyter omtrent som den gjorde tidligere.

Statens vegvesen har skiltet om kollektivfeltene på E6 inngående på strekningene Hvam – Tangerud i nord og Taraldrud – Klemetsrud i sør til tungtrafikkfelt, dvs. sambbruksfelt for buss og lastebil over 7,5 tonn.

Etter at elbilforbudet ble innført på riksveinettet inn mot Oslo, har Statens vegvesen sett på muligheten for å slippe andre trafikantgrupper inn i kollektivfeltet uten at det vil øke belastningen i Operatunnelen. Det er blant annet gjort en omfattende vurdering av muligheten for å etablere et tungtrafikkfelt på E18 i vest for buss og lastebil over 7,5 tonn.

På oppdrag fra departementet har Statens vegvesen derfor i lengre tid vurdert mulige tiltak som kan lette den trafikale situasjonen vest for Oslo, uten at trafikken inn mot Oslo sentrum og Operatunnelen øker - med tilhørende økt fare for liv og helse. Basert på vurderingene som er gjort foreslår Statens vegvesen å etablere tungtrafikkfelt på den 3 km lange strekningen på E18 mellom Asker og Holmen, noe som vil gi en betydelig framkommelighetsforbedring for tungtrafikken på denne strekningen. Hensynet til trafikksikkerhet må veie tyngst, og vegvesenet anbefaler ikke et tilsvarende tungtrafikkfelt mellom Holmen og Slependsiden eksisterende kollektivfelt der er for smalt på deler av strekningen. I stedet foreslås det å teste ut samkjøring for elbil med minst to passasjerer på den 3,4 km lange strekningen fra Holmen til avkjøringen til Sandvika. Tiltakene gjør at de ordinære feltene på E18 og lokalveinettet kan bli noe avlastet. Forslaget er sendt på høring til Oslo politidistrikt, Akershus fylkeskommune og Asker og Bærum kommuner.

Statens vegvesen opplyser at kun ca. 13 prosent av trafikken på E18 ved Ikea kjører helt inn til Operatunnelen, og konsekvensene for trafikkøkning og avvikling i Operatunnelen vurderes derfor som akseptabel. Statens vegvesen vil imidlertid følge bruken av et eventuelt samkjøringsfeltet mellom Holmen og Sandvika.

Statens vegvesen opplyser at på E18 ved Høvik kjører om lag 33 prosent av trafikken helt inn til Operatunnelen, og etaten frarår derfor en eventuell videreføring av samkjøringsfeltet før effekten av piloten mellom Holmen

og Sandvika er vurdert nærmere. Operatunnelen er som nevnt allerede belastet på kapasitetsgrensen, og det er en risiko for at trafikkøkningen kan føre til sammenbrudd i tunnelsystemet under midlertidig stengt Ring 1.

Statens vegvesen har gått igjennom rapport 2025/06 fra Vista Analyse AS «Framkommelighet Vestkorridoren – Virkning av elbilforbud i kollektivfeltet» som er utarbeidet for Opplysningsrådet for veitrafikken. I rapporten er det beregnet at de samfunnsøkonomiske forsinkelseskostnadene på E18 mellom Asker og Sørrenga er ca. 1 989 mill. kroner per år etter at Ring 1 ble midlertidig stengt, en økning på ca. 544 mill. kroner sammenliknet med førsituasjonen i 2023. Beregningene viser at forsinkelseskostnaden har økt med ca. 214 mill. kroner mellom Asker og Lysaker og ca. 330 mill. kroner mellom Lysaker og Sørrenga, dvs. at økningen er størst i Oslo. Statens vegvesen opplyser at uten elbilforbudet ville tunnelsystemet i Oslo sentrum kunne bryte sammen, og de økonomiske konsekvensene av dette i forhold til forsinkelser og samfunnssikkerhet er ikke vurdert. Vegvesenet opplyser videre at elbilforbudet gir bedre framkommelighet for kollektivtrafikken, og at den positive gevinsten av dette er ikke vurdert i rapporten.

Jeg mener det ville vært uansvarlig av meg som samferdselsminister å trosse veifaglige råd gjennom å innføre tiltak som bidrar til en uforholdsmessig økning av trafikken inn mot Oslo sentrum og Operatunnelen - med tilhørende utfordringer for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen.

SPØRSMÅL NR. 2120

Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 12. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvem har produsentansvar for elbilbatterier som tas ut av elbilene og brukes til nye formål, for eksempel batteribanker?

BEGRUNNELSE:

Når man importerer elbiler til Norge, så har man et produsentansvar gjennom hele livsløpet. Norske bilimportører har et retursystem for både biler og for elbilers batterier. Når den nye batteriforordningen til EU snart er på plass, vil reguleringen være enda mer omfattende. I

en del tilfeller vil elbilbatteriene kunne ha lenger levetid enn selve bilen. Da vil noen av batteriene tas ut av bilen og brukes til andre formål, som for eksempel batteribanker. I denne prosessen kan flere ulike aktører være involvert, fra biloppsamlere, privatpersoner og bedrifter.

Svar:

Produsenter og importører av batterier som er innebygd i kjøretøy ivaretar sine plikter knyttet til utvidet produsentansvar gjennom medlemskap i et godkjent returselskap/ produsent-ansvarsselskap for kjøretøy. Utvidet

produsentansvar gir produsent og importør ansvar for deres produkter også når de ender som avfall. Det er Autoretur som er det eneste aktive godkjente produsentansvarsselskapet for kjøretøy i dag.

Hvis elbilbatterier importeres separat, inngår batteriene i utvidet produsentansvar for batterier. Det er flere godkjente returselskap / produsentansvarsselskap for batterier.

I tilfeller der elbilbatterier som importeres i kjøretøy tas ut av elbilen og brukes til nye formål, vil batteriet fortsatt være omfattet av produsentansvaret for

kjøretøy. Batteriene kan også samles inn og håndteres utenom produsentansvaret.

Når EUs batteriforordning innlemmes i EØS-avtalen og gjennomføres i norsk regelverk, vil elbilbatterier som er innebygd i kjøretøy reguleres gjennom kravene til utvidet produsentansvar for batterier. Forordningen har krav om at når bilbatterier blir avfall, forberedes til ombruk og deretter settes på markedet som et produkt med nytt formål (for eksempel som batteribank), vil virksomheten som setter dette nye produktet på markedet også omfattes av samme utvidede produsentansvar.

SPØRSMÅL NR. 2121

Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 13. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hva som ligger bak Norsk Tipping og Norsk Rikstoto sine beslutning om å avvike spill gjennom kommisjonærer, slik at det kun blir mulig å spille gjennom digitale kanaler, betyr ikke dette at de som ikke er digitale da ikke vil ha muligheten til verken å spille på tipping eller hest og er dette greit?

BEGRUNNELSE:

Både Norsk tipping og Norsk Rikstoto spill forsvinner fra utsalgsteder fra 1. januar 2028. Det betyr at det ikke blir mulig å levere verken Lotto-kupongen, eller travbongen fysisk i noen utsalgsteder i Norge. Hvordan dette vil påvirke Norsk Tipping og Norsk Rikstoto sin markedsandel er usikkert, og det er lite som tyder på at det er gjennomført undersøkelser om dette.

Når stadig flere spillere går over til digitale kanaler er det sikkert fristende for Norsk Tipping og Norsk Rikstoto å kutte kommisjonærvirksomheten. Samtidig er det et åpent spørsmål om monopolister bør tillates å utestenge de som ikke ønsker/er villige til/har digital kompetanse til å spille digitalt.

Siden Norsk Tipping er underlagt kulturdepartementet og Norsk Rikstoto er en stiftelse hvor departementet oppnevner styremedlemmer er det naturlig å anta at en slik beslutning enten kommer som et politisk styrt ønske, eller i hvert fall er avklart med politisk ledelse.

Svar:

Norsk Tipping har orientert departementet om sin planlagte avvikling av kommisjonærvirksomheten. Selskapet har vist til at dersom spill i butikk skulle videreføres, ville dette forutsette bl.a. nye terminalløsninger. Kostnadene knyttet til dette ville ikke kunne rettferdiggjøres, bl.a. sett i lys av at omtrent 90 % av kundene spiller digitalt og at omsetningen av spill i butikker og kiosker følgelig er synkende. Selskapet opplever også at kiosker er mindre interessert i å være kommisjonærer fordi omsetningen er fallende.

Det er styrets oppgave å sørge for at selskapets virksomhet er forsvarlig organisert. Sammen med daglig leder skal de forvalte og lede selskapet ut fra selskapets og eiernes interesser og i tråd med selskapets vedtekter og andre generalforsamlingsvedtak. Selskapet har altså konkludert med at kostnadene ved opprettholdelse av kommisjonærvirksomheten samlet sett ikke kan forsvares. Dette er selvsagt beklagelig for de som i dag spiller spill fysisk i butikk, men det er et resultat av at vi som samfunn på stadig flere områder blir heldigitale. Norsk Tipping har samtidig forsikret meg om at de vil bistå ikke-digitale kunder med å bli digitale.

Når det gjelder Stiftelsen Norsk Rikstotos avgjørelse knyttet til dette, bemerkes det at Norsk Rikstoto er et selvstendig og selveiende rettssubjekt styrt av formålene nedfelt i stiftelsens vedtekter. Staten har rett til å oppnevne flertallet av styrets medlemmer, men det er styret som er det øverste organet og ansvarlig for forvaltningen av

stiftelsen. Vi har intet eierskap i stiftelsen, og begrunnelsen om å avvikle spill gjennom kommisjonærer er dermed heller ikke diskutert eller tatt opp med departementet. Jeg vil likevel bemerke at stiftelsen ser mye av den samme

utviklingen som Norsk Tipping og at stiftelsen i perioden frem til 2028 vil hjelpe kundene over på digitale løsninger, slik at overgangen blir så enkel som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2122

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 14. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Innovasjon Norge si ordning «Oppstartstilskudd 1» er meint å vere eit lavterskeltilbod for å hjelpe gründerbedrifter over heile landet på lik linje i ei tidlig fase, men som Ap-regjeringa har splitta opp i fylkespottar.

Kan næringsministeren gi ei oversikt over kor stor prosentdel av potten til «Oppstartstilskudd 1» som pr 6. mai er brukt i kvart fylke, og kva vil regjeringa gjere for å sørge for at det er midlar tilgjengelig i ordninga for alle gründerbedrifter i heile 2025, uavhengig av kva fylke dei er lokalisert i?

Svar:

Oppstartstilskudd 1 på kap. 553, post 61 forvaltes av Innovasjon Norge og består nå av to ordninger:

- distriktsrettet oppstartstilskudd 1 tildeler tilskudd til gründere og nye bedrifter med vekstpotensial i et regionalt eller nasjonalt marked. Bedriftene må ligge i virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte.
- landsdekkende oppstartstilskudd 1 tildeler tilskudd til gründere og nye bedrifter som har ideer med stort vekstpotensial. Tilskuddet kan brukes til å utvikle egen kompetanse, kjøpe kompetansetjenester, produktutvikling og som sikkerhet for å hente inn kapital. Maksimale støttebeløp per søknad ble i 2023 økt fra 100 000 kroner til 200 000 kroner.

Førstnevnte ordning har hele tiden vært fylkesfordelt, mens sistnevnte ordning har vært fylkesfordelt siden 2020. Fylker uten distrikt kun kan bruke sistnevnte ordning.

Over kap. 553, post 61 bevilges midler til fylkeskommunene, som gir oppdrag for midlene til en fastlagt

portefølje av bedriftsrettede virkemidler hos Innovasjon Norge og Siva. Departementet tildeler midlene mellom fylkeskommunene etter en fordelingsmodell som bruker distriktsindeksen, samt en regional komponent. Det vil si at fylker som har mange kommuner med distriktsutfordringer får mye midler og fylker uten / med lite distrikt får mindre midler. Dette for å møte særskilte distriktsutfordringer knyttet til finansiering, marked, kompetanse med mer.

Det vil si at det er den enkelte fylkeskommunen som innretter oppdragene til Innovasjon Norge og Siva. De totale rammene per fylkeskommune består av departementets bevilgninger over kap. 553 post 61, overførte midler fra tidligere år og eventuelle egne midler fra fylkeskommunene. Fylkeskommunene beslutter fordelingen mellom Innovasjon Norge og Siva, og kan prioritere mellom virkemidler, men det er ikke vanlig at fylkeskommunene spesifiserer hvor mye midler Innovasjon Norge skal bruke på oppstartstilskuddene. Dette er som regel opp til Innovasjon Norge, i tråd med etterspørsel fra kundene og fylkeskommunenes overordnede føringer for oppdraget. Det vil si at det ikke er noen egen «pott» for oppstartstilskudd.

I denne sammenheng er det derfor relevant å sammenlikne etterspørselen etter virkemidlene med tilgjengelige rammer per fylke hos Innovasjon Norge, som vist i denne tabellen:

Forbruket av oppstartstilskudd 1 for 2024, sammenstilt med fylkeskommunenes tildelte rammer til Innovasjon Norge, inkl tidligere overføringer:¹

¹ Tall fra Innovasjon Norges årlige rapportering til fylkeskommunene: *Rammeutnyttelse pr. 31.12.2024 for kap. 553 post 61 pr. fylke*. Tallene for Finnmark er basert på egen bestilling av rapportering for Finnmark. Tallene for forbruk inkluderer både tilsagn og administrasjonskostnader.

Fylkeskommune	Oppdrag fra FK til IN 2024	overført fra 2023	sum fylkesrammer IN 2024	forbruk oppstart 1 2024	andel av ramme
Agder	19 500 000	5 724 012	25 224 012	2 957 160	12 %
Innlandet	70 800 000	18 569 750	89 369 750	3 544 028	4 %
Møre og Romsdal	46 897 000	32 321 988	79 218 988	2 572 267	3 %
Nordland	90 000 000	13 856 378	103 856 378	1 445 935	1 %
Oslo	12 801 000	6 747 976	19 548 976	10 177 988	52 %
Buskerud	10 129 000	2 967 092	13 096 092	2 216 210	17 %
Østfold	5 080 000	1 483 546	6 563 546	1 936 733	30 %
Akershus	9 950 000	2 292 753	12 242 753	7 477 739	61 %
Rogaland	13 116 024	1 886 172	15 002 196	5 334 069	36 %
Troms	62 904 000	3 907 153	66 811 153	1 663 274	2 %
Finnmark	28 379 285	19 549 102	47 928 387	1 206 487	3 %
Trøndelag	64 141 000	14 534 004	78 675 004	6 550 843	8 %
Vestfold	4 898 000	1 087 242	5 985 242	2 432 612	41 %
Telemark	29 110 000	5 384 438	34 494 438	1 178 101	3 %
Vestland	75 368 000	36 702 801	112 070 801	6 600 871	6 %
Sum	543 073 309	167 014 407	710 087 716	57 294 317	8 %

Tabellen viser at forbruket av oppstartstilskudd er høyt i forhold til tilgjengelige rammer i enkelte fylker som Oslo, Akershus, Rogaland og Vestfold. Forbruket av oppstartstilskudd var markant høyere i 2024 enn tidligere år. Dette skyldes både økte tilskudd per søknad (i tråd med endringene gjort i 2023) og flere søknader fra gründere.

Så langt i 2025 (per 8. mai) er forbruket av oppstartstilskudd 1 og tilgjengelige rammer følgende :¹

Fylkeskommune	Oppdrag fra FK til IN 2025	overført fra 2024	sum fylkesram- mer IN 2025	forbruk oppstart 1 2025 per 8/5	andel av ramme
Agder	19 100 000	5 433 674	24 533 674	987 500	4 %
Innlandet	70 600 000	5 614 205	76 214 205	592 360	1 %
Møre og Romsdal	44 861 000	44 405 432	89 266 432	138 798	0 %
Nordland	85 000 000	3 316 077	88 316 077	400 000	0 %
Oslo	12 117 000	376 479	12 493 479	4 866 580	39 %
Buskerud	9 378 000	2 843 395	11 843 395	450 001	4 %
Østfold	3 647 000	3 922 889	7 569 889	704 018	9 %
Akershus	9 000 000	1 280 658	10 658 658	2 331 313	22 %
Rogaland	13 971 000	737 422	14 708 422	3 199 000	22 %
Troms	62 677 000	17 390 984	80 067 984	267 339	0 %
Finnmark	36 143 000	8 460 705	44 603 705	420 368	1 %
Trøndelag	62 677 000	22 851 314	85 528 314	1 807 281	2 %
Vestfold	4 655 000	697 339	5 352 339	611 055	11 %
Telemark	28 206 000	2 877 313	31 083 313	400 000	1 %
Vestland	75 367 000	51 261 193	126 628 193	1 409 111	1 %
Sum	537 399 000	171 469 079	708 868 079	18 584 724	3 %

Disse tallene inkluderer ikke administrasjonskostnader, som beregnes i etterkant, og som koster om lag 20 % av tilskuddene for oppstartstilskudd. I Oslo utgjør forbruk og tentative administrasjonskostnader om lag 50 % av tilgjengelig ramme. I Akershus og Rogaland er forbruk og administrasjonskostnader om lag 25 %.

¹ Tall fra egen bestilling til Innovasjon Norge. Forbrukstallene er ikke inkludert administrasjonskostnader siden disse beregnes i etterkant. Administrasjonskostnadene ligger anslagsvis på rundt 20%.

Økt etterspørsel etter hjelp og støtte fra gründere er i utgangspunktet et positivt tegn på økt aktivitet. Samtidig er ordningene konkurransebaserte for å sikre best mulig kvalitet på prosjekter som får offentlig støtte. Det

betyr at virkemiddelapparatet også må avvise søknader. Regjeringen har tett dialog med virkemiddelapparatet og fylkeskommunene for å sikre et godt og bredt tilbud av virkemidler til gründere og oppstartsbedrifter.

SPØRSMÅL NR. 2123

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Liv Kari Eskeland

Besvart 12. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vi ber om å få en oversikt over aktive døgnhvile plasser/ rasteplasser for tungtrafikk langs E16. Det bes spesifisert om plassene er døgnåpne, åpne hele året, hvilke plasser som har mulighet for energi fylling, hvilke type energi som er tilgjengelig og kontraktens lengde.

Kan statsråden fremlegge en slik oversikt?

BEGRUNNELSE:

En tilbakevendende problemstilling er mangel på gode raste/og døgnhvileplasser for tungtransporten. For enkelte strekninger er det langt mellom disse plassene, noe som utfordrer pålagte hviletider. Eksempelvis blir det meldt om knapphet på døgnhvileplass mellom Lærdal og Dale. Det er utfordrende å planlegge transporthverdagen dersom det ikke legges opp til en viss fleksibilitet for transportnæringen med tanke på gjennomføring av transportoppgavene og pålagte hviletider samt fylling av energi.

Svar:

I Nasjonal transportplan 2025–2036 (NTP) har regjeringen presentert en tungbilsplan der regjeringen legger opp til å forsterke innsatsen med totalt 3,7 mrd. kr i tolvårsperioden til utbygging og drift av døgnhvile- og rasteplasser. Regjeringen har et mål om at det skal være minst 80 døgnhvileplasser på riksveinettet innen 2030. I 2025 har regjeringen prioritert midler til å følge opp planen og det er aktuelt for Statens vegvesen å bygge ut flere døgnhvileplasser.

Statens vegvesens gjennomføringsplan 2025–2030 er en konkretisering av hvordan Statens vegvesen legger opp til å følge opp NTP i første seksårsperiode. Statens vegvesen har bl.a. lagt opp til å følge opp satsingen på døgnhvileplasser for å sikre klimaomstilling og gode arbeidsforhold for tungbilsjåførene, og med tiltakene som

ligger i planen vil regjeringens mål om minst 80 døgnhvileplasser være nådd før 2030. Planen er publisert på Statens vegvesens nettsider: [Gjennomføringsplan 2025–2030 | Statens vegvesen](#)

På E16 er det i dag 3 døgnhvileplasser. En plass som Statens vegvesen eier og drifter og to som leies. Statens vegvesens døgnhvileplasser (leide og eide) er døgnåpne hele året. I tillegg bygger Statens vegvesen en døgnhvileplass på Jessheim ved E16.

Statens vegvesen har på sine nettsider publisert et dokument som beskriver sine oppgaver for å oppfylle tungbilsplanen i NTP: [Samlet plan for døgnhvile-, raste- og ladeplasser for tunge kjøretøy langs riksvei](#). I vedlegg 1 er en oversikt over totalbehovet for døgnhvile- og rasteplasser langs riksveinettet, inkl. strekninger på E16.

På døgnhvileplassene ved Mjøsvang og Bergen travpark er det planlagt for tilrettelegging for lading. På ny døgnhvileplass på Jessheim vil det være tilrettelagt for lading. Ved etablering av nye døgnhvileplasser og inngåelse av nye leieavtaler, er ladetilbud en naturlig del av en døgnhvileplass. Det er i dag to ladeplasser for tungbiler på E16 og det planlegges ytterligere åtte i tillegg til en ny døgnhvileplass.

Det er seks helårsåpne hovedrasteplasser med toaletter på strekningen og tolv øvrige rasteplasser som er tilgjengelige for tunge kjøretøy, fem av disse har toalett hvorav to er vinterstengt. De resterende syv rasteplassene på strekningen har ikke toalett, men er åpne hele året.

Oversikt over tilgjengelige og planlagte døgnhvile- og hovedrasteplasser og ladesteder for tungbiler:

Døgnhvileplasser:

- E16 Mjøsvang, avtale frem til 2030,
- E16 Steinklepp, Statens vegvesen eier
- E39/ E16 Bergen travpark, avtale til 2026
- E6/E16 Jessheim, Statens vegvesen eier, bygges 2025/2026

Hovedrasteplasser for vogntog (med toalett):

- Volla hovedrasteplass, 1 plass for vogntog
- E16 Muggedalen rasteplass, 3 plasser for vogntog, helårsåpent
- E16 Bjonevika øst og vest rasteplass, 4 plasser for vogntog, helårsåpent
- E16 Kvåle rasteplass, 5 plasser for vogntog, helårsåpent
- E16 Holemark, 2 plasser for vogntog, helårsåpent
- E16 Trengereid rasteplass, 4 plasser for vogntog, helårsåpent

Øvrige rasteplasser med parkering for vogntog:

- Årbogen, Hønefoss, 4 plasser for vogntog
- Rørvik øst og vest, Sundvollen, 8 plasser for vogntog
- Utsikten, Sollihøgda, 3 plasser for vogntog
- Kudalen, Hønefoss, 2 plasser for vogntog
- Bergsund, Ådalen, 3 plasser for vogntog
- Nerlia, Ådalen, 2 plasser for vogntog
- Noraker, Leira, 2 plasser for vogntog
- Sjurhaugsfossen (fylkesvei), Årdal, 2 plasser for vogntog, vinterstengt
- Krekheller, Aurland, 6 plasser for vogntog
- Glashammarbrui, Stalheimskleivi, 5 plasser for vogntog, vinterstengt

- Kvåle, Voss, 5 plasser for vogntog
- Jorna, Seimsvatnet, 2 plasser for vogntog

Tungbilladere på strekningen:

- Jessheim døgnhvileplass MER NORWAY AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- E16 Skui, UNO-X E-MOBILITY AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- E16, Kilemoen FASTCHARGE AS, åpnet (med støtte fra Enova)
- E16 Fagernes, Energihubs AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- E16 Mjøsvang Uno-X Mobility AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- Håbakken, Lærdal Uno-X Mobility AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- Håbakken, Ionity, åpnet
- Gudvangen Evyny, åpnet
- Voss Uno-X Mobility AS, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)
- Kamillas Kro, Dale Eviny, planlagt ladestasjon
- Trengereid Eviny, planlagt ladestasjon
- Bergen travpark, Fastcharge, planlagt ladestasjon (med støtte fra Enova)

SPØRSMÅL NR. 2124

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Margret Hagerup

Besvart 12. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å sikre at gartneriet Hanasand og andre lignende virksomheter får en hurtig behandling, slik at ikke produksjonen av norske grønnsaker settes i fare?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til en konkret sak der gartneriet Einar Mikal Hanasand har søkt om oppholdstillatelse for sesongarbeidere til årets produksjon. De første søknadene ble sendt 28. november 2024, og ytterligere søknader i desember, januar og februar. Nå er det gått over fem måneder siden de første søknadene ble sendt inn, uten at noen er ferdig behandlet.

Dette har alvorlige konsekvenser for bedriften. Produksjonen er sesongbasert, og innhøstingen av flere typer salater og grønnsaker har allerede startet eller

starter i løpet av få dager. Uten tilstrekkelig arbeidskraft risikerer gartneriet at avlingene råtner på åkeren. Landbruksdirektoratet har avsluttet tolladministrasjonen på hodedannende salater med virkning fra 30. april, basert på forventninger om norske varer i markedet. Uten arbeidskraft kan dette bety tapt produksjon og reduserte framtidige produksjonsplaner.

Gartneriet har også planlagt rotasjoner for arbeidstakerne over flere sesonger, noe som nå forrykkes på grunn av forsinkelsene.

Dette er dessverre ikke et enkelttilfelle. Vi har over tid sett at norske bedrifter opplever uforholdsmessig lange saksbehandlingstider for arbeidsinnvandring, noe som truer både verdiskaping og arbeidsplasser.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 2082 om samme tema-tikk, og tidligere justis- og beredskapsminister Mehls svar på spørsmål nr. 472 om det pågående arbeidet for å få ned saksbehandlingstiden i utlendingsforvaltningen.

Det høye antallet fordrevne fra Ukraina som har kommet til Norge, i tillegg til andre ekstraordinære hendelser de senere årene, har satt utlendingsforvaltningen under press over tid. Dette har ført til høyere restanser og lengre saksbehandlingstid enn det som er ønskelig i en del saker.

Utlendingsdirektoratet (UDI) prioriterer søknader om oppholdstillatelse for sesongarbeidere, ut fra når behovet for dette oppstår gjennom året. UDI viser til at ventetiden for tiden er lang bl.a. som følge av at de har mottatt et stort antall søknader. UDI opplyser at de har behandlet

like mange søknader som på samme tid som i fjor, men at det har kommet mange flere søknader. I år har UDI også måtte følge opp en stor mengde søknader med falske arbeidstilbud. Det vil si søknader fra utlendinger som har fremlagt et arbeidstilbud fra virksomheter som aldri har gitt et arbeidstilbud til den aktuelle søkeren. Dette fører til mer administrasjon og økt behov for kontroll.

Jeg har forståelse for at den lange ventetiden kan skape utfordringer for gartnerier og andre virksomheter som har behov for sesongarbeidere. Jeg har tillit til at UDI jobber for å finne de beste tiltakene for mest mulig effektiv saksbehandling samlet sett, innenfor de rammene som er gitt av Stortinget og departementet. Justis- og beredskapsdepartementet vil fortsette å ha fokus på saksbehandlingstider i styringsdialogen vi har med UDI.

SPØRSMÅL NR. 2125

Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 12. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil statsråden instruere Helse Sør-Øst RHF til ikke å legge ned dialysen i Askim som regjeringen lovet i Hurdalsplattformen?

BEGRUNNELSE:

Viser til mitt spørsmål Dokument nr. 15:1967 (2024-2025). Statsråden innhentet der sitt svar fra Helse Sør-Øst RHF, selv om mitt spørsmål gikk på hva regjeringen nå en og statsråden synes om planene. Jeg ber derfor statsråden svare selv på mitt spørsmål om han vil instruere Helse Sør-Øst RHF slik at dialysen i Askim ikke blir lagt ned.

Svar:

De regionale helseforetakene har en lovpålagt oppgave med å sørge for at befolkningen i helseregionen tilbys spesialisthelsetjenester (sørge-for-ansvar). Spesialisthelsetjenestene tilbys av egne helseforetak eller kjøpes fra private aktører. Regjeringen gir sine føringer og krav for året i form av et oppdragsdokument ved årets begynnelse og i foretaksmøter i løpet av året.

Mine krav til helseforetakene om kvalitet, ressursbruk og ventetider er tydelige og ligger fast. Helseforetakene må løse sitt oppdrag innenfor de rammene som Stortinget bevilger. Samtidig skal det aldri være tvil om at det er pasientens individuelle behov som skal ligge til grunn for hjelpen som gis.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å sikre tilstrekkelig kapasitet slik at pasientenes rett til forsvarlig behandling sikres, og det er også helseforetakene som fattet enkeltbeslutninger om kapasitet ut ifra behov og tilgjengelige ressurser.

I mitt forrige svar til representanten Wiborg sa jeg at prognosene viser at behovet for dialyse vil øke, og det vil være økende utfordringer med å bemanne helse- og omsorgstjenestene. Vi må derfor organisere tilbudet og benytte kvalifisert personell på en hensiktsmessig måte. Sykehuset Østfold HF skal planlegge for en slik framtid og vurdere driftsformen som gir best kvalitet og effektivitet.

Som jeg også fremholdt i mitt forrige svar til representanten, vil mange pasienter kunne tilbys hjemmedialyse. For de pasientene som ikke ønsker eller ikke kan tilbys hjemmedialyse, forutsetter jeg at Sykehuset Østfold HF også vurderer betydningen reisevei vil ha for pasienter som er avhengig av tidkrevende dialysebehandling. Helse

Sør-Øst RHF har opplyst at en eventuell endring vil skje

fra 2030. Det er derfor god tid til vurderinger hvor alle synspunkter i saken kan bli hørt.

SPØRSMÅL NR. 2126

Innlevert 5. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 12. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er lokalpolitikere der de representerer sitt parti i utvalg og bystyre/kommunestyre omfattet av kravet om journalføring av korrespondanse og dialog med velgere, organisasjoner, næringsliv og andre aktører?

BEGRUNNELSE:

Det har skapt usikkerhet om lokalpolitikere er omfattet av krav om journalføring av sin dialog med innbyggere og andre aktører når de utøver sin jobb i kommunale utvalg og kommune/bystyrer. Jeg ber derfor regjeringen klargjøre hvordan en skal tolke dagens lovverk knyttet til dette. For et slikt krav vil kunne skade dialogen mellom innbyggere og politikere, og kravet vil også være tilnærmet umulig å følge opp i praksis.

Svar:

De generelle reglene om offentlighet og innsyn, saksbehandling og journalføring og arkiv som følger av offentleglova, forvaltningsloven og arkivloven med forskrifter, gjelder også for kommunene som forvaltningsorganer. I tillegg har kommuneloven noen særskilte regler for saksbehandling i folkevalgte organer i kommunene og fylkeskommunene, som gjelder hvis ikke annet er bestemt i lov.

Plikten til å føre journal følger av offentleglova og arkivforskriften. Det framgår av arkivforskriften at et offentlig organ skal ha en eller flere journaler for registrering av dokumenter i sakene organet oppretter. I journalen skal det registreres alle inngående og utgående dokumenter som regnes som saksdokumenter for organet etter offentleglova, dersom de er eller blir saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon. Hovedregelen er dermed at saksdokumenter som er sendt inn eller ut av virksomheten og som blir saksbehandlet og har verdi som dokumentasjon, skal journalføres. Hva som i denne sammenhengen regnes som et saksdokument, følger av offentleglova:

«Saksdokument for organet er dokument som er komne inn til eller lagde fram for eit organ, eller som organet sjølv har oppretta, og som gjeld ansvarsområdet eller verksemda til organet.»

Et dokument er «ei logisk avgrensa informasjonsmengd som er lagra på eit medium for seinare lesing, lytting, framsyning, overføring eller liknande». Dokumentbegrepet er teknologi- og informasjonsnøytralt, og kan for eksempel være en e-post, en video, en sms eller et tradisjonelt brev på papir. Utgangspunktet for vurderingen av om noe er et saksdokument, er innholdet i dokumentet. Grunnvilkåret er at dokumentet inneholder opplysninger som gjelder ansvarsområdet eller virksomheten til organet. I praksis kan det i noen tilfeller være vanskelig å trekke grensen mellom saksdokumenter for organet og ulike private dokumenter som knytter seg til annen virksomhet. I slike tilfeller må det gjøres en konkret vurdering, med utgangspunkt i dokumentets innhold. Daværende Justis- og politidepartementet har laget en veileder til offentleglova, som blant annet gir veiledning om hvordan begrepet «saksdokument for organet» skal forstås, se «Rettleiar til offentleglova» punkt 4.4.2.3. Arkivverket har også utarbeidet en veileder for arkivering og journalføring i departementene og statlige virksomheter, som også er relevant for kommuner og andre offentlige virksomheter, se Veileder for arkivering og journalføring i departementene og statlige virksomheter.

Slik representanten viser til, kan det oppstå noen særskilte spørsmål når det gjelder dokumenter som blir sendt til og fra den politiske ledelsen i et forvaltningsorgan, for eksempel i en kommune. Bestemmelsene om offentlighet og journalføring inneholder ikke bestemmelser som er utformet spesielt med sikte på dokumenter som sendes til og fra den politiske ledelsen i et organ. Denne problemstillingen er blant annet omtalt i den nevnte veilederen fra daværende Justis- og politidepartementet. I veilederen vises det til St.meld. nr. 32 (1997–98) Om offentlighet i forvaltninga punkt 5.6. Vurderingene som er gjort her er også retningsgivende for grensedragningen av hva som er et saksdokument etter offentleglova.

I stortingsmeldingen oppstilles følgende utgangspunkt:

«Rettslig sett er det hevet over tvil at offentlighetsloven i utgangspunktet ikke omfatter skriftlig materiale som en person i et forvaltningsorgan utarbeider, sender ut eller mottar i en rent partipolitisk sammenheng. Men som ved andre former for privat post må dette utgangspunktet modifiseres i tilfeller hvor partiinterne dokumenter inneholder nye opplysninger som har betydning for avgjørelsen av en forvaltningssak som den aktuelle personen deltar i avgjørelsen av. Og nettopp fordi partipolitiske spørsmål ofte vil knytte seg til aktuelle saker som et forvaltningsorgan behandler, må det foretas en grensedragnings opp mot hva som er å betrakte som forvaltningens saksdokumenter. Det lar seg her knapt gjøre å trekke opp de nærmere grenser i detalj. Spørsmålet om et dokument kan regnes som et partiinternt dokument, som altså ikke er et av forvaltningens saksdokumenter, må vurderes konkret i det enkelte tilfelle.»

Dersom et dokument som er utarbeidet, sendt eller mottatt av den politiske ledelsen regnes som et saksdokument for forvaltningsorganet, her kommunen, vil offentleglovas regler om innsyn gjelde på samme som for

kommunens øvrige saksdokumenter. Det må gjøres en konkret vurdering av om det skal gis innsyn eller ikke i hvert enkelt saksdokument.

Når det gjelder muntlige henvendelser eller telefonsamtaler vil det i noen tilfeller gjelde en nedtegningsplikt, jf. forvaltningsloven. Nedtegningsplikten gjelder der det «ved muntlige forhandlinger, konferanser eller telefonsamtaler av en part [blir] gitt nye opplysninger eller anførsler av betydning for avgjørelsen av saken, skal de så vidt mulig nedtegnes eller protokolleres. Det samme gjelder iakttakelser tjenestemannen gjør ved befaring m.m.».

Vurderingen av om en henvendelse til eller fra en folkevalgt i et kommunalt organ må regnes som et saksdokument etter offentleglova som omfattes av journalføringsplikten, eller om henvendelsen er av ren partipolitisk karakter og dermed ikke omfattes av dette regelverket, må gjøres konkret i hver enkelt sak.

SPØRSMÅL NR. 2127

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 13. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Er statsråden enig i at Norge ikke bør innføre et krav om årlig EU-kontroll for alle personbiler som er eldre enn 10 år uavhengig av om EU innfører et slikt krav, og vil i så fall statsråden gi tydelig uttrykk for dette standpunktet ovenfor EU allerede nå?

BEGRUNNELSE:

EU-kommisjonen la nylig fram forslag til endringer i regelverket for håndtering av utrangerte kjøretøy gjennom en revisjon av det såkalte ELV-direktivet (End-of-Life Vehicles/utrangerte kjøretøy). Der ligger det flere forslag, men det som har skapt mest reaksjoner er at alle biler (personbiler og varebiler) som er eldre enn 10 år må inn til en årlig EU-kontroll. I dag er det annen hvert år.

Et slikt krav vil både gjøre det dyrere og vanskeligere for folk som av ulike grunner har tatt vare på og kjører rundt i en litt eldre bil. Foreningen AMCAR er også bekymret for konsekvensene det nye forslaget vil kunne ha for personer som eier veteranbiler. Senterpartiet mener det er en god ting at folk tar vare på og bruker bilene sine, også

i mer enn ti år. Det å gjøre det vanskeligere og dyrere å ha en gammel bil fører bare til mer bruk og kast. Vi mener derfor regjeringen raskt må gi tydelig beskjed til Brussel om at forslaget om årlig EU-kontroll må skrotes, og at Norge uansett ikke vil implementere et slikt krav.

Svar:

EU-kommisjonen la frem en pakke med forslag til endringer i reglene for kjøretøykontroll (såkalt «Roadworthiness-package») 23. april 2025. Pakken består blant annet av forslag til endring av direktiv 2014/45 om periodisk kjøretøykontroll, et direktiv som er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge. Blant de endringer som foreslås er at det stilles krav om årlig kontroll av personbiler og varebiler som er eldre enn 10 år.

Samferdselsdepartementet og Statens vegvesen vurderer nå forslaget og norsk posisjon til dette, herunder hensiktsmessigheten og virkningene av forslaget spesifikt for Norge. Disse vurderingene vil danne grunnlag for videre oppfølging, blant annet behovet for påvirkningstiltak, eventuelt også sammen med andre land.

Det er viktig å benytte de mulighetene vi har til å påvirke regelverksutviklingen i EU slik at den i tilstrekkelig grad hensyntar norske forhold, og at vi i trafikksikkerhetsarbeidet også på dette området prioriterer tiltak som har dokumentert effekt og som ikke påfører bileiere uforholdsmessige kostnader.

Dette er ikke et trafikksikkerhetstiltak som så langt har vært vurdert i Norge, og jeg er i utgangspunktet usikker på nytten av dette tiltaket. Ved behov er jeg derfor innstilt på å aktivt påvirke forslaget som nå er under diskusjon i EU.

SPØRSMÅL NR. 2128

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby

Besvart 9. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for fortgang i utleveringen av grunnleggende utrustning til Heimevernet, og hvilke grep vil statsråden i så fall ta?

BEGRUNNELSE:

Det har kommet fram at soldater i Heimevernet ikke få utlevert lenge etterlengtede kampvester fordi utleveringen står i byråkratisk kø. Undertegnede mener at dette ikke er godt nok, og heller ikke ordentlig i tråd med den felles enigheten blant partene i forsvarsforliket når det gjelder utviklingen av Heimevernet om at "innledningsvis prioriteres anskaffelse av personlig utrustning [...]". Heimevernet er en viktig styrke for Norge, og HV-soldater som bruker fritid og arbeidstid til øving og trening for å øke Norges beredskap fortjener å få helt grunnleggende utrustning så snart som overhodet mulig.

Svar:

Personlig bekledning og utrustning (PBU) er inndelt i to kategorier. Kroppsnær PBU, som består av uniformer og andre kroppsplagg og beskyttelsesutstyr, som består av kampvester og hjelmer.

Utrullingen av ny PBU, Nordic Combat Uniform, som skal erstatte Soldat 2000-serien, startet i januar 2025 og vil i henhold til planen pågå over flere år. Den gradvise utrulling er blant annet begrunnet i miljø- og kostnadshensyn, som tilsier at fullt brukbart utstyr blir gjenbrukt fremfor å bli avhendet. Gradvis innfasing vil også bidra til å bedre tilgangen på nødvendig PBU i Soldat 2000-serien, der det er behov. Dette vil spesielt bidra til å bedre materielltilgjengeligheten for heimevernsstyrkene.

Forsvaret opplyser om at utrulling av Nordic Combat Uniform i det alt vesentligste går som planlagt. Forsvaret understreker samtidig om at nye kampvester så langt er anskaffet i et antall på 20 000. De nye kampvestene blir prioritert til avdelinger som står i beredskap. Innfasingen av nye kampvester åpner samtidig for gjenbruk av eksisterende og fungerende beskyttelsesmateriell fra Soldat 2000-serien. Ifølge Forsvaret gir dette per i dag Heimevernet tilstrekkelig beskyttelse for å utføre sine oppdrag på en tilfredsstillende måte.

Ressursene i forsvarssektoren må prioriteres slik at de gir høyest mulig operativ militær evne, dette gjelder også ved utrulling av personlig bekledning og utrustning.

SPØRSMÅL NR. 2129**Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 13. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Viser til oppslag i Fædrelandsvennen angående strekningen Kristiansand - Mandal, og at trafikken er lavere enn antatt.

Hvordan ville samfunnsøkonomien i prosjektet vært om staten bidro med ekstra statlige tilskudd, og eksempelvis halverte eller fjernet bompengene, slik at det ville blitt en økt trafikkvekst?

Svar:

Hvordan et veiprosjekt blir finansiert har betydning for den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av prosjektet. Både skatte- og bompengefinansiering innebærer kostnader for samfunnet.

Lokalpolitisk tilslutning til bompengefinansiering ligger til grunn når en bompengeproposisjon legges frem for behandling i Stortinget. Bompengefinansiering bidrar til at prosjekter kan realiseres tidligere enn det som ellers hadde vært tilfelle. I tillegg kan bompenger bidra til å redusere kostnadene knyttet til kø og andre eksterne virkninger av trafikken i områder med kapasitetsproblemer i veinettet.

En viktig kostnad for samfunnet som følge av bompenger er trafikkavvisningskostnader. Slike kostnader oppstår fordi enkelte trafikanter velger en annen reiserute, benytter et annet transportmiddel eller lar være å reise på grunn av bompengene. Et samfunnsøkonomisk optimalt bompengeopplegg veier disse kostnadene og innkrevingskostnadene ved bompenger, opp mot kostnaden ved finansiering med statlige midler. Den samfunnsøkonomiske kostnaden ved sistnevnte er beregnet til 20 øre per budsjettkrone bevilget over statsbudsjettet.

Stor trafikkavvisning er en indikasjon på at den samfunnsøkonomiske lønnsomheten kan forbedres ved å gjennomføre tiltak som reduserer trafikkavvisningen.

Finansieringsopplegget for E39 Kristiansand vest-Røyskår i Agder fylke er sist behandlet av Stortinget i Prop. 89 S (2022–2023), jf. Innst. 384 S (2022–2023). Dette medførte endringer i det opprinnelige innkrevingsopplegget, som ble fremmet av den forrige regjeringen med Ketil Solvik-Olsen fra Fremskrittspartiet som samferdselsminister, blant annet gjennom at bompengebidraget ble redusert med 460 mill. kr fra 9 908 mill. kr til 9 448 mill. kr (2023-kr). Antall bomstasjoner ble redusert fra ni til sju, og en gikk vekk fra løsningen med etablering av bomstasjon på sidevei. Fremlegget for Stortinget bygde på lokalpolitiske

vedtak i forkant, der lokale myndigheter sluttet seg til endringer i utbyggings- og bompengeopplegget, inkludert forslag til takster.

Lavere trafikk på strekningen enn forventet har imidlertid ført til at inntektene fra bompengeinnkrevingen hittil er lavere enn forventet. To viktige forklaringer er færre tunge kjøretøy enn forutsatt og betydelig større trafikkavvisning til fv. 439 enn antatt, særlig mellom Kristiansand og Søgne. Dette har ført til at gjennomsnittstaksten som ble lagt til grunn i Prop. 89 S (2022–2023) ikke ble oppnådd. Derfor ble grunntakstene i de fire bomstasjonene mellom Kristiansand og Mandal justert i tråd med bompengeopplegget i stortingsproposisjonen i februar 2024.

Det er etter 2024 ikke gjort detaljerte analyser av hvordan ulike takstnivåer påvirker den samfunnsøkonomiske lønnsomheten av prosjektet. Det er derfor heller ikke mulig nå å tallfeste hvordan et annet takstnivå vil påvirke prosjektets lønnsomhet.

Regjeringens mål er at mest mulig trafikk skal benytte ny, trafikksikker E39. Jeg har derfor gitt Statens vegvesen, i samråd med Nye Veier, Ferde og Agder fylkeskommune, i oppdrag å gjennomgå finansieringsopplegget for hele E39 Kristiansand vest-Røyskår på nytt og vurdere om det er behov for å fremme et revidert bompengeopplegg for strekningen.

SPØRSMÅL NR. 2130**Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt****Besvart 14. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Når kan Nordre Land kommune forvente å få svar på den foreløpige søknaden om å overta forvaltningsansvar for videregående opplæring for å etablere Dokka Læringsverksted, og hva vil behandlingstiden av den formelle søknaden være?

BEGRUNNELSE:

Nordre Land kommune sendte den 7.mars 2025 foreløpig søknad om forsøk etter Forsøksloven til Kommunal- og distriktsdepartementet. Nordre Land kommune søker om å overta forvaltningsansvar for videregående opplæring for å etablere Dokka Læringsverksted. Det ble bedt om tilbakemelding på søknaden i tråd med avsnittet «førebedelse søknader» i Rundskriv R-26-05 om en to-trinnsmodell for forsøkssøknader.

For det videre arbeidet for Nordre Land kommune er det avgjørende å få tilbakemeldinger på foreløpig søknad, slik at formell søknad kan oversendes Kommunal- og distriktsdepartementet for behandling.

Svar:

Nordre Land har sendt en foreløpig søknad om forsøk etter forsøksloven. Det er Kommunal- og distriktsdepartementet som forvalter forsøksloven, men departementet forelegger alle søknader om forsøk for fagdepartementet som er ansvarlig for fagområdet som søknaden dreier seg om. Vi har derfor sendt søknaden til Kunnskapsdepartementet for vurdering, siden forsøket bl.a. dreier seg om unntak fra bestemmelser i opplæringsloven. Behandling av forsøkssøknader er ofte tidkrevende, da en rekke spørsmål må vurderes, avhengig av forsøkenes egenart. Jeg kan ikke angi konkret hvor lang behandlingstiden av søknaden vil være.

SPØRSMÅL NR. 2131**Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa****Besvart 13. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide****Spørsmål:**

I desember vart Manal (4) og fem andre hardt skadde born som er offer for israelske krigsbrotsverk evakuert til Noreg for medisinsk behandling. Jenta fekk asyl i Noreg i lag med mora. Far og veslebror, som berre var 1 år då Manal og mora flykta, er igjen i Gaza. For å få familiegjenforeining må dei ta DNA-test i Jordan.

Vil utanriksministeren sørge for bistand slik at far og veslebror til Manal raskt kan evakuerast frå Jabalia og reisa til Amman før Israel erobrar Gaza og fordriv befolkninga til lukka interneringsleirar?

GRUNNGJEVING:

Tamara, Ahmad og borna Manal (4) og Rajab (2) vart utsett for eit israelsk bombeangrep i november 2023. Manal, som me vart kjende med på Dagsrevyen laurdag 3. mai, vart alvorleg skadd med ryggmargsbrot og sit no i rullestol. Etter ei dramatisk flukt frå Gaza til Egypt vart Manal og mora saman med fem andre born henta til Noreg av norske styresmakter i desember i fjor. Etter tre månadar behandling er dei no i Oslo. Far Ahmad og veslebror Rajab er igjen i Jabalia i Nord-Gaza.

Tamara er aleine med det store ansvaret om å følgje opp dotter si, samstundes som ho lever i konstant bekymring for sønen sin Rajab på to år. Ho har ikkje sett han på over eitt år. Det går iblant dagar utan at Tamara får tak i

mannen sin, uviss om dei er drepne eller ikkje. Tamara og Manal går til behandling hos psykologspesialist som skil-drar Tamara i akutte stressreaksjonar. Manal saknar far og bror, og strevar med å akseptera skaden og splittinga av familien.

Det er søkt om familiegjenforening og UDI har opna saka deira. I går sendte UDI eit brev til Tamara og Ahmad der dei godkjenner at DNA-testing kan utførast ved næraste ambassade. I deira tilfelle vil dette vera Am-man i Jordan eller Egypt. Ahmad og Rajab er i Jabalia i Nord-Gaza og dei har inga moglegheit til å koma seg ut derifrå på eiga hand. UDI har gjort det klart at dei ikkje kan hjelpa med evakuering, men at dette må ligga hjå Utanriksdepartementet.

Det siste døgnet har Israel annonsert at dei skal okkupera heile Gazastripa og fordriva alle i Nord-Gaza til Rafah-området Sør i Gaza. Det kan ikkje understrekast nok kor kritisk situasjonen er og kor mykje det haster å få dei ut. Vi ber derfor innstendig om at UD tar saka og kontak-tar Verdas Helseorganisasjon, Cogat (Coordinator of Gov-ernment Activities in the Territories), eller andre moglege samarbeidspartnarar, for å mogleggjera utreise frå Gaza i løpet av svært kort tid, før Ahmad og Rajab blir internert i ein lukka leir i Sør-Gaza.

Tamara og Manal har fått asyl i Noreg. Norske sty-resmakter henta dei hit, utan at pappa og lillebror fekk vera med. No er familien splitta midt i eit folkemord.

Svar:

Norske styresmakter har over lang tid bistått personar som kan få konsulær bistand frå Noreg med å reise ut av Gaza. Det er gitt tilbod om assistert utreise til norske borgarar og utanlandske borgarar som er busett i Noreg, samt til nære familiemedlemmer av desse som har gyldig opphald i Noreg og reiser saman med dei. Så langt har vi bistått om lag 300 personar med utreise.

For å kunne bistå denne gruppa personar med as-sistert utreise frå Gaza, har ein i praksis også måtta sørge for vidare transport ut av regionen og til Noreg. Norske styresmakter har måtta yte betydeleg grad av konsulær bistand i desse sakene, både når det gjeld sjølve grensekr-yssinga, og med etterfølgjande hjelp til reisa vidare.

I den saka som representantens spørsmål gjeld, dreier det seg om å bistå med både grensekryssing og vidare hjelp til personar som ikkje har opphaldsløyve i Noreg. Norske styresmakter kan dessverre ikkje påta seg å yte same type bistand til denne gruppa som til norske borgarar.

Eg er djupt bekymra for situasjonen på Gaza, og forstår at alle som befinn seg der er i ein farleg og van-skeleg situasjon. Det betyr dessverre ikkje at norske sty-resmakter har moglegheit til å hjelpe alle med utreise frå Gaza eller innreise til Noreg.

SPØRSMÅL NR. 2132

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo

Besvart 9. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hva er status på arbeidet med å sikre norske interesser og offshore sikkerhet, i regjeringens dialog med EU om he-likoptertransport offshore (HOFO)?

BEGRUNNELSE:

I Aftenbladet 6. mai 2025 beskrives det hvordan EU fort-satt ønsker at regelverket om helikoptertransport off-shore (HOFO) skal inn i EØS-avtalen. På Høyres vakt, under Solberg-regjeringen, slo vi i 2017 tydelig fast at de delene som gjelder offshore helikoptervirksomhet ikke er EØS-relevant og etterkom derfor ikke dette ønsket.

Det er viktig at regjeringen nå er på banen for å sik-re norske interesser og offshore sikkerhet, og jeg forstår av tidligere svarbrev at man tydelig har uttrykt Norges ståst-ed og posisjon. Jeg ber om en status på arbeidet, og en tid-slinje over hvordan regjeringen de siste årene har jobbet med saken, hvor det også fremkommer hva man de siste par månedene har foretatt seg av konkrete handlinger.

Svar:

Slik jeg forstår det, er det ingen forskjell på hvordan nåvæ-rende og den forrige regjeringen vurderer HOFO-forord-ningen (forordning (EU) 2016/1199). Begge er enige i at forordningen i utgangspunktet ikke er EØS-relevant. Eu-

ropakommisjonen tok imidlertid ikke opp spørsmålet om forordningen under forrige regjeringsperiode, men begynte med det i 2022. Kommisjonens endrede interesse er så vidt meg bekjent ikke knyttet til opptreden fra norsk side.

Europakommisjonen viser til at det har gått nesten 10 år siden forordningen ble vedtatt, og at det er behov for å sikre et reelt indre marked for helikopteroperasjoner offshore ved at HOFO-forordningen også gjennomføres i EØS/EFTA-landene. Det er naturlig å forstå pågangen som en del av EUs generelle interesse for å redusere listen over EØS-relevante regler som ikke er tatt inn i EØS-avtalen («backlog»).

Representant Stokkebø ber om en status for saken og hvordan regjeringen arbeider med saken. Det er viktig å minne om at status quo isolert sett ikke er et problem for norske interesser. Regjeringens rolle har så langt vært å respondere på henvendelser fra EU. Dette utgangspunktet bruker vi til å sondere muligheter dersom det skulle bli aktuelt med en frivillig innlemmelse, selv om vi holder fast på at forordningen faller utenfor EØS-avtalens virkeområde.

Regjeringen har i brev til Europakommisjonen av 4. mars 2024, med et omfattende vedlegg om klimatiske forhold på den norske sokkelen, og av 17. januar 2025 gjort det klart at det er et absolutt krav fra norsk side å kunne opprettholde det høye sikkerhetsnivået vi har i dag for helikopteroperasjonene på den norske kontinental-sokkelen. Kommisjonen har respondert henholdsvis 5. juni 2024 og 19. mars 2025.

Europakommisjonen har sagt seg enig i at det finnes mulige grunnlag for nasjonale tilleggskrav om sikkerhet, og har i det sistnevnte svaret antydnet at direkte kontakt mellom det norske Luftfartstilsynet og Det europeiske flysikkerhetsbyrået (EASA) er en måte å avklare mer presist hvilke krav som kan forankres i de nevnte grunnlagene.

I brev av 23. april 2025 til Luftfartstilsynet har Samferdselsdepartementet bedt om at tilsynet innleder en slik dialog med EASA. Dato for første møte er ikke bestemt ennå, men jeg legger til grunn at dette blir gitt prioritet fra begge sider.

SPØRSMÅL NR. 2133

Innlevert 6. mai 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø

Besvart 9. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Jeg viser til Dokument 8:16 S (2024-2025), Innst. 101 S (2024-2025), vedtak 220: “Stortinget ber regjeringen, i arbeidet med kompensasjon for oljepionerene, legge en særskilt kompensasjonsordning til grunn, i tråd med anbefalingene fra NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning.”

Hva er status på oppfølgingen av vedtaket; når kan vi forvente regjeringens forslag og når vil hun ta initiativ til et møte med oljepionerene - for å avklare sakens videre fremdrift?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument 8:16 S (2024-2025), Innst. 101 S (2024-2025), vedtak 220:

“Stortinget ber regjeringen, i arbeidet med kompensasjon for oljepionerene, legge en særskilt kompensasjonsordning til

grunn, i tråd med anbefalingene fra NOU 2022: 19 Oljepionerene – en kompensasjonsordning”

I forbindelse med behandlingen ga statsråden inntrykk av at hun ville jobbe effektivt med saken og også ta et møte med oljepionerene, for å informere nærmere om sakens videre fremdrift. Det har så langt - meg bekjent - ikke skjedd.

Svar:

Arbeids- og inkluderingsdepartementet jobber nå med å utforme en kompensasjonsordning for oljepionerene, og legger oljepionerkommisjonens anbefalinger til grunn i dette arbeidet.

Alle praktiske forberedelser, blant annet administrative og tekniske løsninger, arbeidsmedisinsk apparat, samt regelverksarbeidet som må ligge til grunn planlegges nå av departementet. Det jobbes også med å anslå de økonomiske konsekvensene.

Jeg vil fremme et forslag til Stortinget om en kompensasjonsordning for oljepionerene når dette arbeidet er gjennomført.

Når det gjelder møte med oljepionerene, slik representanten også spør om, kan jeg bekrefte at jeg har invitert til et slikt møte.

SPØRSMÅL NR. 2134

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 13. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ifølge en ny rapport fra OFV har stengingen av kollektivfeltene for elbil på E18 og E 6 rundt Oslo medført mer kø og bruk av lokalveisystemet samtidig som trafikken gjennom Oslo har økt. Videre har forsinkelseskostnadene økt betydelig og køene er anslått nå å koste nærmere to milliarder kroner i året.

Hvordan stiller statsråden seg til de nye opplysninger om konsekvensene av stengingen av kollektivfeltene for elbiler?

BEGRUNNELSE:

Ifølge en ny Rapport fra OFV, omtalt i blant annet nettavisen 5.mai, har stenging av kollektivfelt for elbiler rundt Oslo medført mer kø, større belastning på lokalveisystemet i Asker og Bærum samt enda høyere kostnader for bilistene.

Svar:

Statens vegvesen har gått igjennom rapport 2025/06 fra Vista Analyse AS «Framkommelighet Vestkorridoren – Virkning av elbilforbud i kollektivfeltet» som er utarbeidet for Opplysningsrådet for veitrafikken. I rapporten er det beregnet at de samfunnsøkonomiske forsinkelseskostnadene på E18 mellom Asker og Sørenga er ca. 1 989 mill. kroner per år etter at Ring 1 ble midlertidig stengt, en økning på ca. 544 mill. kroner sammenliknet med førsituasjonen i 2023. Beregningene viser at forsinkelseskostnaden har økt med ca. 214 mill. kroner mellom Asker og Lysaker og ca. 330 mill. kroner mellom Lysaker og Sørenga, dvs. at økningen er størst i Oslo. Statens vegvesen opplyser at uten elbilforbudet ville tunnelsystemet i Oslo sentrum kunne bryte sammen, og de økonomiske konsekvensene av dette i forhold til forsinkelser og samfunnssikkerhet er ikke vurdert. Vegvesenet opplyser videre at elbilforbudet

gir bedre framkommelighet for kollektivtrafikken, og at den positive gevinsten av dette er ikke vurdert i rapporten.

Jeg viser ellers til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 2119 (vedlagt). Det ville vært uansvarlig av meg som samferdselsminister å trosse veifaglige råd gjennom å innføre tiltak som bidrar til en uforholdsmessig økning av trafikken inn mot Oslo sentrum og Operatunnelen - med tilhørende utfordringer for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen.

Vedlegg til svar

Svar på spørsmål nr 2119 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes til samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

«Vil statsråden med utgangspunkt i rapportens opplysninger revurdere standpunktet mot å åpne kollektivfeltet for samkjøring med el-bil fra Sandvika til Oslo, og nå åpne for samkjøring med el-bil på denne strekningen?»

Svar:

Den 1. juli 2024 ble Ring 1 midlertidig stengt i tre år for å bygge om og oppgradere Hammersborg- og Vaterlandstunnelen. Hovedformålet med ombyggingen av Ring 1 er å ivareta sikkerheten i nytt regjeringskvartal. Prosjektet finansieres av Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet og gjennomføres av Statens vegvesen i nært samarbeid med Statsbygg.

Som følge av helstengingen av Ring 1 i byggeperioden, har det vært nødvendig å redusere privatbiltrafikken inn til Oslo sentrum. Dette er viktig for å unngå økte køer, blant annet i Operatunnelen som er hovedomkjøringsvei under stengingen. Operatunnelen var allerede før stengingen belastet på kapasitetsgrensen. Det er derfor viktig at flere reiser kollektivt, sykler eller går for å gi bedre plass til næringstrafikken og andre som må kjøre bil. Kø i Operatunnelen vil øke risikoen for ulykker med potensielt store konsekvenser for liv og helse – samt framkommelighet for nødetatene ved alvorlige hendelser i

tunnelen. Siden dette er den mest trafikkerte riksveien i Norge, vil en ulykke i tunnelsystemet kunne få meget store konsekvenser.

I stengingsperioden for Ring 1 er det gjennomført avbøtende trafikale tiltak for å begrense privatbiltrafikken inn mot Oslo sentrum og for å bedre fremkommelighet og kapasitet for busstrafikken. Tiltakene omfatter bl.a. fjerning av adgang for elbiler i kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus samt utvidelse av kollektivfelt.

Elbilforbudet i kollektivfeltene ble innført 6. mai 2024. Tiltaket har i hovedsak virket etter hensikten med bedre framkommelighet og hastighet for busstrafikken og mindre biltrafikk til Oslo sentrum i rushtimene.

E18 Operatunnelen er hovedomkjøringsvei for all trafikk som tidligere benyttet Ring 1. Ring 1 hadde før stengingen en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 17 400. Statens vegvesen opplyser at trafikknivået i Operatunnelen i dag ligger på kapasitetsgrensen i rushtiden og trafikkavviklingen er ustabil. Dette vises både på trafikk tallene og at hastigheten i tunnelen har gått ned. Vegvesenet opplyser videre om at bare et mindre antall ekstra kjøretøy i rush kan føre til sammenbrudd og køer i tunnelsystemet. Elbilforbudet er derfor et helt nødvendig tiltak i perioden Ring 1 er stengt, for å sikre at trafikknivået i Operatunnelen er på et akseptabelt nivå. Statens vegvesen vurderer at det per i dag ikke er nødvendig å sette inn ytterligere restriktive tiltak, men følger utviklingen nøye.

Statens vegvesen opplyser at trafikkutviklingen i Asker og Bærum på E18 og på fylkesveiene har stabilisert seg i løpet av høsten og på nyåret. Trafikknivået på E18 ved Slependeren er stabilt, og på samme nivå som i tilsvarende periode året før. Trafikken på fylkesveiene har økt noe i forhold til tidligere, noe som forsterker behovet for tiltak for å prioritere myke trafikanter og busstrafikken. Statens vegvesens trafikkdata viser at den gjennomsnittlige bilreisen på hverdager på E18 mellom Asker og Skøyen har blitt fire til fem minutter lengre i rushtiden morgen og ettermiddag. Bilistene som på ukedager tidligere kunne kjøre i kollektivfeltet, har imidlertid fått større forsinkelser.

I helgene er det mindre trafikk i Operatunnelen, og elbilene er derfor igjen gitt adgang til kollektivfeltene på riks- og europaveier i Oslo og Akershus. Dette har bedret trafikksituasjonen, og trafikken i helgene flyter omtrent som den gjorde tidligere.

Statens vegvesen har skiltet om kollektivfeltene på E6 inngående på strekningene Hvam – Tangerud i nord og Taraldrud – Klemetsrud i sør til tungtrafikkfelt, dvs. sambbruksfelt for buss og lastebil over 7,5 tonn.

Etter at elbilforbudet ble innført på riksveinettet inn mot Oslo, har Statens vegvesen sett på muligheten for å slippe andre trafikantgrupper inn i kollektivfeltet uten at det vil øke belastningen i Operatunnelen. Det er blant annet gjort en omfattende vurdering av muligheten for å

etablere et tungtrafikkfelt på E18 i vest for buss og lastebil over 7,5 tonn.

På oppdrag fra departementet har Statens vegvesen derfor i lengre tid vurdert mulige tiltak som kan lette den trafikale situasjonen vest for Oslo, uten at trafikken inn mot Oslo sentrum og Operatunnelen øker - med tilhørende økt fare for liv og helse. Basert på vurderingene som er gjort foreslår Statens vegvesen å etablere tungtrafikkfelt på den 3 km lange strekningen på E18 mellom Asker og Holmen, noe som vil gi en betydelig framkommelighetsforbedring for tungtrafikken på denne strekningen. Hensynet til trafikksikkerhet må veie tyngst, og vegvesenet anbefaler ikke et tilsvarende tungtrafikkfelt mellom Holmen og Slependeren siden eksisterende kollektivfelt der er for smalt på deler av strekningen. I stedet foreslås det å teste ut samkjøring for elbil med minst to passasjerer på den 3,4 km lange strekningen fra Holmen til avkjøringen til Sandvika. Tiltakene gjør at de ordinære feltene på E18 og lokalveinettet kan bli noe avlastet. Forslaget er sendt på høring til Oslo politidistrikt, Akershus fylkeskommune og Asker og Bærum kommuner.

Statens vegvesen opplyser at kun ca. 13 prosent av trafikken på E18 ved Ikea kjører helt inn til Operatunnelen, og konsekvensene for trafikkøkning og avvikling i Operatunnelen vurderes derfor som akseptabel. Statens vegvesen vil imidlertid følge bruken av et eventuelt samkjøringsfeltet mellom Holmen og Sandvika.

Statens vegvesen opplyser at på E18 ved Høvik kjører om lag 33 prosent av trafikken helt inn til Operatunnelen, og etaten frarår derfor en eventuell videreføring av samkjøringsfeltet før effekten av piloten mellom Holmen og Sandvika er vurdert nærmere. Operatunnelen er som nevnt allerede belastet på kapasitetsgrensen, og det er en risiko for at trafikkøkningen kan føre til sammenbrudd i tunnelsystemet under midlertidig stengt Ring 1.

Statens vegvesen har gått igjennom rapport 2025/06 fra Vista Analyse AS «Framkommelighet Vestkorridoren – Virkning av elbilforbud i kollektivfeltet» som er utarbeidet for Opplysningsrådet for veitrafikken. I rapporten er det beregnet at de samfunnsøkonomiske forsinkelseskostnadene på E18 mellom Asker og Sørenga er ca. 1 989 mill. kroner per år etter at Ring 1 ble midlertidig stengt, en økning på ca. 544 mill. kroner sammenliknet med førsituasjonen i 2023. Beregningene viser at forsinkelseskostnaden har økt med ca. 214 mill. kroner mellom Asker og Lysaker og ca. 330 mill. kroner mellom Lysaker og Sørenga, dvs. at økningen er størst i Oslo. Statens vegvesen opplyser at uten elbilforbudet ville tunnelsystemet i Oslo sentrum kunne bryte sammen, og de økonomiske konsekvensene av dette i forhold til forsinkelser og samfunnssikkerhet er ikke vurdert. Vegvesenet opplyser videre at elbilforbudet gir bedre framkommelighet for kollektivtrafikken, og at den positive gevinsten av dette er ikke vurdert i rapporten.

Jeg mener det ville vært uansvarlig av meg som samferdselsminister å trosse veifaglige råd gjennom å innføre tiltak som bidrar til en uforholdsmessig økning av

trafikken inn mot Oslo sentrum og Operatunnelen - med tilhørende utfordringer for nødetatene ved alvorlige hendelser i tunnelen.

SPØRSMÅL NR. 2135

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Frank Edvard Sve
Besvart 14. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan samferdselsministeren legge fram erfaringstall fra disse utbedrings strekningane i Hallingdalen og gjennom Østerdalen på RV 3, ca. kostnad Statens vegvesen har oppnådd som meterpris for ny utbedra veg?

GRUNNGJEVING:

Utbedrings strekninger med såkalla "Hallingdalmodellen" som også Statens vegvesen med stort hell har gjennomført på RV 3 gjennom Østerdalen har vist seg å vere ein effektiv og kostnadseffektiv måte å utbedre kraftig eksisterande veg, rette ut svinger, breddeutviding, nye skuldrer og omfattende utbedring av sideterreng, og der ein får mykje veg igjen for pengane.

Svar:

Innleiingsvis vil eg vise til at stortingsrepresentanten blant anna spør om utbetringar i Hallingdalen og «Hal-

lingdalmodellen». Eg føreset at representanten siktar til utbetringar i Valdres og «Valdresmodellen» .

Statens vegvesen har dei siste åra utbetra lengre vegstrekningar i Valdres og Østerdalen ved å rette ut svingar, breiddeutviding, nye vegskuldrer og utbetring av sideterreng. Denne typen utbetringar er i tråd med regjeringa si satsing på at vi tek vare på det vi har ved å utbetra der vi kan, og bygger nytt når vi må.

Erfaringstal for utbetningsstrekningane varierer etter strekninganes topografi, vegstandard, vegbreidd og talet på konstruksjonar o.l. På enkelte delstrekningar på rv. 3 Østerdalen har også Statens vegvesen lagt vegen i ny trasé for å tilpasse vegen til 200-årsflaum. For tiltak som er ferdigstilte i perioden 2019-2024 varierer kostnad pr. løpemeter derfor relativt mykje.

Tal frå dei ulike delstrekningane på rv. 3 Østerdalen varierer frå kr 15 000,- til kr 100 000,- pr. løpemeter.

Tal frå dei ulike delstrekningane på E16 Valdres varierer frå kr 23 000,- til ca kr 40 000,- pr. løpemeter.

SPØRSMÅL NR. 2136

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen
Besvart 15. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Viser til svar på Dokument nr. 15:2053 (2024-2025).

Kan statsråden bekrefte at fjernbetjent parkering av kjøretøy som beskrevet, og som i og med statsrådens redegjørelse er godkjent for bruk i Norge innenfor ram-

men av vegtrafikklovgivningen, faktisk er tillatt etter dagens regelverk?

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 2053 med redegjørelse for det typegodkjente førerstøttesystemet «Remote control parking» (fjernstyrt parkeringassistent). Dette er som nevnt i mitt tidligere svar et system som er godkjent for bruk i Norge så lenge bruken er i tråd med kravene i vår vegtrafikklovgivning.

Jeg viste i mitt tidligere svar videre til at det i Norge er generelt forbudt for fører av motorvogn å bruke håndholdt mobiltelefon under kjøring. Bruk av slik fjernstyrt parkeringsassistent omfattes av ordlyden i gjeldende forbud i denne forskriften.

Samtidig tar ikke forskriften høyde for det særegne med bruk av mobiltelefon i forbindelse med fjernstyrt parkering og at hensynet til trafiksikkerheten kan anses

ivaretatt gjennom de tekniske kravene til systemet og de begrensninger som er satt for bruken i FN regulativ 79.

Dette gir etter departementets vurdering samlet sett ikke et entydig svar på lovligheten av bruk av slike systemer. Departementet kjenner ikke til at det har oppstått spørsmål om forholdet mellom disse reglene i praksis, eksempelvis knyttet til håndheving.

Departementet legger likevel til grunn at bruk av slike systemer vil være lovlig i Norge innenfor rammene av vegtrafikkloven § 3 – den generelle aktsomhetsbestemmelsen.

Brukere og myndigheter er selvsagt tjent med et hensiktsmessig og klart regelverk for bruk av slike systemer, og som nevnt i mitt tidligere svar vil departementet derfor ta initiativ til å klargjøre regelverket på dette punktet i den pågående gjennomgangen av regelverket for bruk av mobiltelefon i bil.

SPØRSMÅL NR. 2137

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland

Besvart 14. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Korleis vil avviklinga av Mattilsynet sine regionkontor påverka oppgåver og tilsette på kvart av Mattilsynet sine kontor som var regionkontor fram til 1. mai?

GRUNNGJEVING:

Ifølge pressemelding trådde endringa i Mattilsynet i kraft 1. mai. Dei går frå fem geografiske regionar til fire nasjonale tilsynsdivisjonar og eit hovudkontor med direktoratsfunksjonar.

Svar:

Mattilsynet har om lag 70 kontorsteder. Mattilsynet gjennomfører nå en organisasjonsendring, men jeg har blitt orientert om at det ikke er planer om å legge ned kontorsteder som følge av dette. Organisasjonsendringen har heller ikke medført at medarbeidere har blitt sagt opp eller at de har måttet bytte kontorsted.

Mattilsynet har generelt en stram budsjettsituasjon og har derfor siden januar 2024 hatt en individuell

vurdering av om medarbeidere som slutter skal erstattes eller ikke.

Et endret risikobilde har vært en viktig driver for at Mattilsynet 1. mai gikk fra fem geografiske regioner til fire nasjonale tilsynsdivisjoner og et hovedkontor med direktoratsfunksjoner. Hver tilsynsdivisjon har ansvar for sitt tilsynsområde; tilsynsdivisjon slakteri og landdyr, tilsynsdivisjon planter, fôr og drikkevann, tilsynsdivisjon mat og grensekontroll, og tilsynsdivisjon akvakultur.

Frem til 1. mai bestod Mattilsynet av fem regioner ledet av en regiondirektør og en liten stab, mens resten av de ansatte i regionen jobbet i avdelinger innenfor regionen med operative tilsynsoppgaver på tvers av Mattilsynets samfunnsoppdrag.

Fra 1. mai har Mattilsynet i stedet fire tilsynsdivisjonsdirektører. De ansatte i tilsynet sitter på samme kontorsted som før, men jobber nå nasjonalt med oppgaver innenfor ett av de fire tilsynsområdene. Mattilsynet har altså organisert seg etter brukere og tilsynsområder, i stedet for etter geografi.

Mattilsynet viser til at organisasjonsendringen vil bidra til å gjøre tilsynet mer effektivt og redusere behovet

for koordinering. For medarbeidere og ledere innebærer det å jobbe mer konsentrert og effektivt om oppfølgingen av virksomheter innenfor tilsynsområdet, sammen med kolleger i hele landet. Det blir om lag 30 færre ledere, og dermed mer ressurser til kjerneoppgavene, og ansatte som jobber i myndiggjorte team. Flere avdelinger og seksjoner innen divisjonene er organisert geografisk, og her følger Mattilsynet i all hovedsak grensene til statsforvalterembetene.

Jeg vil understreke at Mattilsynet er en viktig beredskapsaktør med sentrale roller i blant annet totalforsvaret

og kriseutvalget for atomberedskap. Mattilsynet vil fortsatt møte i alle fylkesberedskapsrådene og ha tett kontakt på lokalt og regionalt nivå for å sikre god håndtering av hendelser og beredskapssituasjoner.

Til sist vil jeg fremheve at Mattilsynet har mål om å oppnå flere effekter av omorganiseringen: økt likebehandling, tydeligere veiledning, mer strategisk dialog med interessenter, og styrket evne til å håndtere hendelser. Målet er også å bli mer effektiv og å utnytte kunnskap om og nærhet til brukerne i utvikling av regelverk og tjenester.

SPØRSMÅL NR. 2138

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie

Besvart 13. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hvordan vurderer statsråden at EØS-midlene kan brukes som et effektivt virkemiddel for å fremme menneskerettigheter og støtte sivilsamfunn i Ungarn, samtidig som Norge tar tydelig avstand fra pride-forbudet og andre autoritære tiltak fra den ungarske regjeringen?

BEGRUNNELSE:

Ungarns nylig vedtatte forbud mot pride-arrangementer har blitt møtt med sterk internasjonal fordømmelse, blant annet fra kultur- og likestillingsministeren. Samtidig pågår det forhandlinger om utbetaling av EØS-midler til Ungarn – midler som skal bidra til å styrke demokrati, menneskerettigheter og sivilsamfunn i mottakerlandene.

I inneværende sjuårsperiode er det lagt opp til at Ungarn skal motta 254 millioner euro – tilsvarende rundt 3 milliarder kroner – i EØS-midler. Samtidig har EU-kommisjonen i en årrekke uttrykt alvorlig bekymring for utviklingen i landet, særlig når det gjelder demokratiske institusjoner og rettsstatsprinsipper. Som følge av manglende reformvilje har EU valgt å holde tilbake rundt 20 milliarder euro fra det såkalte samholdsfondet. Dette illustrerer den økende spenningen mellom økonomisk støtte og politiske verdier i samarbeidet med Ungarn.

EØS-midlene skal blant annet støtte prosjekter innen kultur, likestilling, ytringsfrihet, rettsstatsprinsipper og beskyttelse av sårbare grupper. Tidligere har Norge valgt å holde tilbake midler til polske kommuner som erklærte seg som LHBT-frie soner. I lys av dette fremstår det

som et dilemma at Norge nå forhandler om milliardbeløp til en stat som aktivt innskrenker grunnleggende rettigheter for skeive.

Svar:

Situasjonen for menneskerettigheter, demokrati og rettsstat i Ungarn er krevende. Norske myndigheter har ved flere anledninger påpekt dette, bl.a. når det gjelder LHBT-rettigheter. Det er mitt syn at EØS-midlene inngår i en kombinasjon av virkemidler i dialogen med Ungarn for å fremme viktige prinsipper. I de videre forhandlingene med Ungarn vil vi fortsette å fremheve EØS-midlenes verdigrunnlag og behovet for at et samarbeid gjennomføres i full respekt for grunnleggende europeiske verdier og prinsipper.

Avtalene med EU om EØS-midler ble undertegnet 12. september 2024. Avtalene slår fast at det skal forhandles intensjonsavtaler med alle 15 mottakerlandene om den nærmere gjennomføringen av samarbeidet. Dette gjelder for Ungarn og de andre mottakerlandene. I intensjonsavtalene vil det blant annet fremgå hvilke programmer som skal gjennomføres og hvor mye midler som settes av til hvert program. Inngåelse av en intensjonsavtale forutsetter at giverne og mottakerlandene blir enige om innholdet av EØS-middelsamarbeidet.

Formålet med EØS-midlene er bl.a. å utjevne sosiale og økonomiske forskjeller i de 15 minst velstående EU-landene, bl.a. for å stryke det indre markedet som også vi er en del av. EØS-midlene er tuftet på grunnleggende

verdier og prinsipper om menneskeverdet, frihet, demokrati, likhet, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter. Fremme av disse verdiene er også blant EØS-midlenes prioriterte tema.

Jeg vil understreke at alle programmer og tiltak som finansieres av midlene skal være i samsvar med disse verdiene og prinsippene. Dette gjelder selvsagt for Ungarn, så vel som for de andre mottakerlandene.

Forhandlingene med Ungarn er i en helt innledende fase for å uteske om vi kan etablere et fungerende samarbeid innenfor prioriterte områder, som kan komme den ungarske befolkningen til gode og som er i full overensstemmelse med de grunnleggende verdier. Jeg vil også understreke at det selvsagt er null-toleranse for korrupsjon i forvaltningen av midlene og de må også forvaltes på en ikke-diskriminerende måte.

Ifølge avtalene med EU skal 10 % av midlene anvendes i et eget fond til støtte for sivil samfunn i de enkelte mottakerlandene. Dette vil være et særlig viktig bidrag for fremme av demokrati, menneskerettigheter og rettsstat. Vi er opptatt av at sivilsamfunnsfondet skal ha gode vilkår for å ivareta denne viktige funksjonen.

Dersom det blir enighet om en intensjonsavtale med Ungarn, vil det vedtatte regelverket for forvaltning av midlene gjelde. Regelverket inneholder klare forpliktelser bl.a. om at alle aktører skal respektere de grunnleggende verdiene og at finansieringen av programmer kan suspenderes ved krenkelse av verdiene på en slik måte at det skader formålet eller gjennomføringen av programmene. Suspensjonen av midler til Polen som omtales i spørsmålet skjedde på grunnlag av det regelverket som gjaldt for EØS-middelperioden 2014-2021.

SPØRSMÅL NR. 2139

Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 14. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Kva vil statsråden gjere for å forenkle prosessen vanlege folk møter når dei skal utføre mindre tiltak på eigedomen sin, gjennom at NVE sine naturfarekart blir nytta til å krevje naturfareutgreiingar som ikkje står i forhold til tiltaket?

GRUNNGJEVING:

Dei seinare åra har NVE utarbeidd naturfarekart som skal vere eit verktøy i arealplanlegging og i kommunane og andre sitt arbeid med arealforvaltning. Naturfarekarta synleggjer område der det er, eller kan vere, naturfare og det av den grunn ikkje bør anleggast til dømes større nye bustadområder eller viktig infrastruktur.

I aukande grad kjem det no døme på at naturfarekarta også vert nytta til å krevje naturfareutredningar ved mindre tiltak på eksisterande bygningsmasse, som folk ønskjer å gjennomføre for utvikle hus og eigedom.

Det kan ikkje vere målet bak rassonekartlegginga at ein skal vanskeleggjere eller stoppe enkle påbygg, fasadeendringar eller utviding av eit reidskapshus knytt til eigedommar der folk allereie oppheld seg

Praksisen med å krevje slike utredningar gjer det ikkje berre krevjande for vanlege folk som ønskjer å utfø-

re mindre tiltak på eigedomen sin. Det bind også ressursar både for kommunen og dei som utfører kartlegginga som burde vore brukt på viktigare områder. Statsråden har tidlegare sagt ho ønskjer å forenkle offentleg sektor og det er interessant å få svar på om ei forenkling på dette området vil vere mellom dei tiltaka statsråden vurderer.

Svar:

Det er en viktig målsetting for regjeringen å forenkle plan- og byggesaksprosessene, både for å få raskere og mer effektive prosesser, og for å gjøre hverdagen enklere for folk flest. Samtidig må vi sikre at hensynet til sikkerhet mot naturpåkjenninger blir ivaretatt. Det er livsviktig. Folk skal kunne være trygge på at byggene de oppholder seg i, tilfredsstiller kravene til sikkerhet.

Tilstrekkelig sikkerhet er en forutsetning for at kommunen kan gi byggetillatelse. Det er derfor viktig med god informasjon om naturfarer, slik at kommunene kan gjøre forsvarlige vurderinger. Naturfarekartleggingen til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) støtter kommunene i dette arbeidet, både i arealplanlegging og ved behandling av byggesaker.

Behovet for å kreve utredning og dokumentasjon av naturfare etter byggteknisk forskrift (TEK17) er særlig

aktuelt i områder hvor det er usikkerhet om mulig naturfare. I praksis gjelder dette typisk områder som fremgår av NVEs aktsomhetskart.

Aktsomhetskartene indikerer områder som potensielt ikke oppfyller kravene til sikkerhet. Innenfor aktsomhetsområdene kan det finnes store arealer som likevel kan være trygge, særlig for mindre bygg med lave sikkerhetskrav, som garasjer og uthus. For mindre bygg kan dermed bruk av aktsomhetskart som grunnlag for krav om fareutredning, føre til at nesten alle utredningene i et område konkluderer med at tomten er trygg. Da er det forståelig at kravet kan oppleves som unødvendig.

I perioden 2023–2025 har en arbeidsgruppe med deltakere fra Direktoratet for byggkvalitet, NVE og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap gjennomgått kravene til sikkerhet mot naturpåkjenninger i TEK17. Målet har vært å legge bedre til rette for verdiskaping, utvikling og levedyktige lokalsamfunn i fareutsatte områder, samtidig som personsikkerheten ivaretas. Regelverket skal støtte en forsvarlig og bærekraftig samfunnsutvikling.

Arbeidsgruppen kom i slutten av februar med flere forslag til endringer, blant annet knyttet til enklere og tydeligere krav til dokumentasjon. Departementet ser nå på hvordan vi kan gjøre forbedringer og vil følge opp dette arbeidet videre.

SPØRSMÅL NR. 2140

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 12. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at det omdeles informasjon til ukrainere i Norge hva som skal til for å få permanent opphold i Norge slik at både enkeltmennesker og arbeidsgivere kan føle mer trygghet rundt egen eller arbeidstakers muligheter for permanent opphold i Norge?

BEGRUNNELSE:

Det er nå over 3 år siden Putin startet sin brutale angrepskrig mot Ukraina. De siste tre årene har mange Ukrainere funnet en trygg havn i Norge. Kartlegging gjennomført av IMDi viser at Ukrainere med midlertidig opphold opplever usikkerhet rundt egen fremtid, er bekymret for framtiden og lever i uvisshet om hva som skjer etter krigen. Mange er godt inkludert i norsk arbeids og samfunnsliv og ønsker å være i Norge, men er urolig for om de får lov. For den enkelte handler det om egen framtid og redsel for å måtte dra barna ut av de trygge rammene de har i dag. Og bekymring som for hva som må til for å kunne få varig opphold. De som har ungdommer i hus, ønsker å planlegge for studier i Norge. Arbeidsgivere/bedrifter er usikre på om de vil investere ytterligere opplæring og kvalifisering på grunn av usikkerheten midlertidige oppholdstillatelsers skaper.

Mange har fått utdannelsen sin vurdert og godkjent i Norge. De fleste ønsker å jobbe og bidra i samfunnet. Norge og spesielt distrikts Norge trenger arbeidskraft.

Svar:

Jeg vil først påpeke at det er et mål for regjeringen at innvandringen til Norge skal være kontrollert og bærekraftig. Fordrevne fra Ukraina som har fått midlertidig kollektiv beskyttelse, er i Norge midlertidig. Det skal derfor tilrettelegges for at de returnerer til Ukraina. Samtidig skal fordrevne fra Ukraina få et trygt og godt opphold når de er i Norge. Barn skal få gå på skole eller i barnehage og ha sosial interaksjon med andre barn. Voksne skal så raskt som mulig komme i arbeid eller annen aktivitet.

Ukrainere har, i likhet med andre som ønsker oppholdstillatelse i Norge, anledning til å søke om tillatelse etter det ordinære regelverket (f.eks. knyttet til arbeid). I den forbindelse viser jeg til at det er Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som behandler søknader om oppholdstillatelse. UDI har utfyllende informasjon på sine nettsider om hva som kreves for de ulike oppholdsgrunnlagene, og jeg kan ikke se at det per nå er behov for å gi ytterligere informasjon til ukrainere i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2141**Innlevert 7. mai 2025 av stortingsrepresentant Turid Kristensen****Besvart 15. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Regjeringen har sendt forslag til endringer i dagens nasjonalanleggordning og en ny ordning med tilskudd til mesterskapsanlegg på høring.

Kan statsråden gjøre rede for status i dette arbeidet, hvor står saken nå og når man kan forvente at en beslutning i saken vil bli tatt?

BEGRUNNELSE:

Forslagene om endringer i dagens nasjonalanleggordning og en ny ordning med tilskudd til mesterskapsanlegg ble sendt på høring i begynnelsen av september 2024. Blant forslagene som ble hørt er et forslag om å vrake Holmenkollen som nasjonalanlegg for nordiske grener. Holmenkollen har vært nasjonalanlegg i over 100 år, og er en viktig del av Oslos identitet og historie og en viktig del av norsk idrett og norsk idrettshistorie. Det er et stort engasjement rundt denne saken, også sterke reaksjoner på de endringsforslagene som er lagt frem. Regjeringens konklusjon etter høringen vil ha stor betydning for norsk idrett og også lokalsamfunn mange steder i landet, ikke minst for Holmenkollen og brukerne av dette anlegget.

Det er nå snart et halvt år siden høringsfristen for denne saken gikk ut, og det vil derfor være sterkt ønskelig med en redegjørelse for hvor denne saken står og når man kan vente en beslutning i saken.

Svar:

Kultur- og likestillingsdepartementet sendte 4. september 2024 på høring forslag til justeringer i tilskudd til nasjonalanlegg og til idrettsanlegg for internasjonale mesterskap.

Departementet mottok 44 høringssvar innen høringsfristen 4. desember.

Det er sprikende høringssvar fra ulike deler av idretten, fra kommuner og fylkeskommuner og fra eierne av dagens anlegg. Høringssvarene varierer både med hensyn til uttrykte behov og forventninger til framtidige ordninger og avtaler.

Departementet har derfor brukt tid på å gjennomgå og vurdere innspillene. En justert ordning skal gi rom for en differensiert tilnærming til nasjonalanleggene, gitt at anleggene har ulike behov. Målet er å utforme et overordnet regelverk som gir noen rammer for inngåelse av individuelle avtaler med de enkelte anleggene.

Etter høringsrunden har departementet gjennomført dialogmøter med alle eierne av dagens nasjonalanlegg og de berørte idrettene. Departementet har i disse møtene opplyst om at intensjonen er å inngå nye avtaler i løpet av året. Vi skal ha videre dialog med anleggseierne om utformingen av regelverk og konkrete avtaler.

Det er viktig å presisere at årets tilskudd til nasjonalanlegg baserer seg på gjeldende avtaler. Nye avtaler vil være på plass i god tid før neste års tilskudd skal fordeles.

SPØRSMÅL NR. 2142**Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Anna Molberg****Besvart 13. mai 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

På hvilken måte er regjeringen med på å sikre at opplysninger om norske og europeiske brukere av TikTok ikke blir overført til kinesiske myndigheter all den tid kinesisk lovgivning kan kreve at slike opplysninger blir gitt?

BEGRUNNELSE:

Det vises til at det nå er kjent at TikTok har overført opplysninger om europeiske brukere til Kina og eieren ByteDance får en bot på 530 millioner euro av EU på grunn av brudd på personvernregler.

Svar:

Jeg forventer at alle virksomheter som behandler personopplysninger om norske borgere etterlever personvernregelverket. GDPR krever at persondata som overføres ut av EU/EØS, skal ha samme vern etter overføring som de har under lagring i EU/EØS. Overføring av personopplysninger til land som ikke har et personvernnivå som tilsvarer vårt, er et alvorlig regelbrudd.

Det norske Datatilsynet fører tilsyn med behandling av personopplysninger hos selskaper som er etablert her i Norge. For selskaper etablert i andre europeiske land, er det datatilsynet i det enkelte landet som fører tilsyn. For selskapene som er etablert i Irland, deriblant TikTok, er det det irske datatilsynet som fører tilsyn. Det irske datatilsynet har involvert de øvrige datatilsynene i EØS-om-

rådet i denne saken gjennom samarbeid i Det europeiske personvernrådet. Det irske datatilsynet gjør en viktig jobb for alle europeiske borgere - i dialog med de øvrige europeiske datatilsynene. Denne saken viser at dette systemet og det europeiske samarbeidet fungerer godt. Det er bra at Datatilsynet kan delta aktivt i dette samarbeidet, som bidrar til å sikre regeletterlevelse også i selskaper som ikke er etablert i Norge.

I lys av informasjonen som har kommet frem i den irske saken mot TikTok er jeg skuffet over at TikTok ikke ser ut til å ta personvernregler på tilstrekkelig alvor. Jeg har derfor kalt inn TikTok til et møte for å få informasjon om hvilke tiltak de gjennomfører for å rette opp og utbedre mangler.

SPØRSMÅL NR. 2143

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 14. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Vil ministeren sikre at ferjene Storegut og Ammonia får dei ekstra løyvingane dei treng i RNB, og vise at Noreg er ein truverdig forvaltar av verdsarv?

GRUNNGJEVING:

Transportsystemet i Rjukan–Notodden industriarv, innskrevet på UNESCO si verdsarvliste i 2015, består av eit integreert system av jernbanar og ferjesamband: Rjukanbanen, Tinnosbanen og ferjene over Tinnsjøen. Ferjesambandet er ein sentral del av heilskapen og har høg verdi både som teknisk kulturminne og som bereibjelke for verdsarvverdiane.

Storegut er i dag den einaste operative ferja på Tinnsjøen. For å kunne halde fram i drift etter 1. januar 2026, må fartøyet gjennom omfattande vedlikehald i 2025, inkludert slipsetting og oppgradering i tråd med myndigheitskrav. Før dette må sjølve slipen sikrast og halden ved like. Kulturminnemyndigheitene har løyvd 9,3 millionar kroner til desse tiltaka gjennom ulike budsjettpostar og omdisponerte midlar. Likevel manglar det framleis 5 millionar kroner. Utan desse midlane vil Storegut miste sitt sertifikat og falle ut av operativ drift, noko som svekker både formidlinga og heilskapen i verdsarven.

Ferja Ammonia har alvorlege tekniske problem som lekkasjar og korrosjon. Naudsynte tiltak i 2025 er anslått til 10 millionar kroner, men grunna avgrensa økonomiske rammer er det valt å prioritere Storegut. Tidlegare midlar til Ammonia er derfor omdisponerte.

Det er akutt behov for 5 millionar kroner i 2025 for å sikre vidare drift av Storegut. Utan desse midlane risikerer ein:

- Å miste moglegheita til å formidle verdsarven på autentisk vis
- Svekt truverd for Noreg si forvalting av verdsarvstatusen
- Høgare framtidige kostnader ved resertifisering
- Auka risiko for forfall og tap av unikt teknisk kulturminne

Svar:

Jernbanefergene M/S Storegut og D/F Ammonia er ein sentral del av verdensarvområdet Rjukan–Notodden Industriarv, og det er viktig at disse tas vare på som ein del av det helhetlege kulturmiljøet. Jeg er kjent med at det er behov knyttet til restaurering og istandsetting av fergene.

Å ta vare på verdensarven innebærer at vi sikrer verdens viktigste kultur- og naturarv for morgendagens

generasjoner. Norge har ambisiøse mål for verdensarven som jeg mener vi er kommet langt i å realisere. Det er utfordringer knyttet til vedlikehold og istandsetting ved flere av de norske verdensarvområdene. Det gjelder særlig for store og komplekse kulturmiljø, som industriarven Rjukan-Notodden. Samlet sett bevilges det årlig betydelige midler til å ta vare på verdensarven, både til istandsetting, vedlikehold og formidling.

Erfaringen viser at de statlige tilskuddsordningene har god effekt når områdene får tilskudd over flere år. Jeg er opptatt av at istandsettingsprosjekter som dette skjer i samarbeid mellom staten og lokalt næringsliv, private eiere og frivillig sektor, og jeg vil ha oppmerksomhet på utviklingen framover.

SPØRSMÅL NR. 2144

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 16. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Kva europeiske land har signalisert om dei ønskjer å bidra til eit europeisk styrkebidrag i Ukraina eller ikkje?

GRUNNGJEVING:

I februar 2025 byrja ein i Europa å diskutere om det er ønskeleg at europeiske land skal bidra i ein internasjonal styrke i Ukraina, og kva mandat og rolle ei slik styrke eventuelt vil ha. Etter det underteikna kjenner til, har Noreg enno ikkje avklart si stilling i saka. Underteikna ønskjer å spørje utanriksministeren om hans kjennskap til kva land som har signalisert om dei ønskjer å bidra til eit europeisk styrkebidrag, og gjerne kva mandat dei respektive landa ønskjer, dersom det er mogleg.

Svar:

Eg viser til brev frå Stortingspresidenten 8. mai 2025 med spørsmål frå representanten Rotevatn om «(K)va europeiske land har signalisert om dei ønskjer å bidra til eit europeisk styrkebidrag i Ukraina eller ikkje?» Spørsmålet var opprinneleg retta til utanriksministeren.

Noreg har stått side om side med Ukraina heilt frå invasjonen til Russland i februar 2022. Vi vil halda fram støtta til Ukraina sin tryggleik også etter ei våpenkvile eller ein fredsavtale. Det mest verdfulle vi kan gjera er å støtta Ukraina sine eigne væpna styrker. Noreg er eit stort givarland, med omfattande støtte med militær utrusting og utdanning, så vel som viktig støtte til Ukrainas eigen forsvarsindustri.

Som kjent tek Noreg, saman med ei rekkje andre land, del i planlegging av ein fleirnasjonal styrke som skal

kunna stø og trygga Ukraina etter at krigen i landet som følgje av Russland sitt åtak tek slutt. Fleire forhold må vurderast, og dei andre landa er på ulike stader i sine arbeid med å avgjera deltaking. Difor bør desse landa sjølve uttala seg om eigne planar for deltaking i ein eventuell styrke.

SPØRSMÅL NR. 2145**Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Trine Fagervik****Besvart 16. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre nok avløsere i landbruket med tilstrekkelig kompetanse og mener statsråden UDI er rett instans for å vurdere hvilke kvalifikasjoner avløsere bør ha eller hva grunnlag oppdragsgiverne har for å lønne dem?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt ei styrking av landbruket og ei prioritering av Nord-Norge. Da må vi ha bønder som satser og som får den avløsinga de trenger.

Landbruk i 2025 krever utdanning, erfaring og kompetanse. Moderne gårdsdrift stiller store krav til forståelse for dyrevelferd, bruk av avansert teknisk utstyr, driftssikkerhet og miljøhensyn. Dette er ikke ufaglært arbeid. Det er derfor nødvendig at bønder, ofte via landbruketstjenester, får tilgang på personer som har både praktisk og teoretisk bakgrunn.

Virkeligheten til Bøndene og Helgeland landbruketstjenester, er at de ikke får norske eller skandinaviske søkere til disse stillingene. Dette er ikke lenger et midlertidig eller sesongbasert problem – det er en varig realitet!

Derimot mottar de mange søknader fra blant annet Thailand, der søkerne ofte har minimum en bachelorgrad i landbruk og relevant erfaring. Disse søkerne er både kvalifiserte og motiverte. Likevel møter søkere stengte dører hos UDI, som enten avslår eller forsinker søknadsprosessene. UDI synes å operere med en grunnforståelse om at faglært arbeidskraft ikke er nødvendig i norsk landbruk og at bøndene ikke har økonomisk evne til å lønne utenlandsk arbeidskraft.

Dersom denne situasjonen får fortsette uendret, står bøndene i fare for å stå uten nødvendig beredskap og hjelp. Konsekvensene er store:

- Avløserberedskap ved sykdom, ferie og helg blir svekket.
- Dyrevelferden kan bli alvorlig truet dersom bemanningen svikter.
- Produksjonen settes i fare, og det kan i verste fall gå ut over matforsyningen og bøndenes livsgrunnlag.
- Yngre bønder kan miste motivasjonen for å satse videre når nødvendig støttepersonell ikke er tilgjengelig.

Dette er ikke lenger bare en administrativ utfordring – det er en strukturell svakhet som må endres. I et brev fra Helgeland Landbruketstjenester ropes det varsku. Skal vi ha ei satsing på norsk landbruk må vi også sikre at

våre bønder får tak i den faglærte arbeidskrafta de trenger. At UDI skal være den rette instans til å vurdere at oppgavene til en avløser ikke trenger faglært kompetanse og at bønder ikke har økonomi til å lønne en avløser kan man stille seg undrende til. Her bør bøndene, faglagene og landbruketstjenestene sin vurdering legges til grunn.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til tall fra Landbruksdirektoratet over omfanget av hovedformene vi har for avløsning i norsk jordbruk. Om lag 40 pst. av avløsningen i jordbruket utføres av avløserlagene. Nær 45 pst. av avløsningen gjennomføres av avløsere som bøndene, alene eller flere sammen, står som arbeidsgiver for selv. Den resterende andelen av avløsningen skjer gjennom oppdrag mv. som bøndene kjøper fra bl.a. andre jordbruksforetak. Jeg vil legge til at denne oversikten kun omfatter avløsning som kan gi grunnlag for utmåling av avløsertilskudd. Denne oversikten viser at jordbruksforetakene kan velge mellom flere typer av avløsning, og at jordbruksforetakene har ulik tilpasning til hvordan de sørger for å skaffe seg nødvendig arbeidshjelp.

Tilgang på avløsertjenester

Gode velferdsordninger har stor betydning for norske bønder. Ordningene gir de som allerede driver et jordbruksforetak et sikkerhetsnett og muligheten for fritid og et moderne familieliv. Velferdsordningene er om mulig enda viktigere for ungdom som vurderer å bli bønder. I tillegg til lønnsomheten i drifta, er det av stor betydning at de ser at gårdslivet kan kombineres med familieliv med små barn, hobbyer og et sosialt liv.

I perioden 2021–2025 er bevilgningen til avløsertilskuddet økt med 22 pst., og maksimalt tilskuddsbeløp per foretak og år er økt fra 85 800 til 134 175 kroner i denne perioden. For avløsertilskuddet ved sykdom, fødsel mv. er bevilgningen økt fra 124,3 til 208,7 mill. kroner, og maksimal dagsats er hevet fra 1 670 til 2 600 kroner per dag. Dette utgjør en viktig styrking av avløsertilskuddene, noe som gir norske bønder bedre mulighet for tilgang på avløsere.

Jeg vil også peke på at regjeringen har styrket landbruksvikarordningen med en vesentlig økning i bevilgningen i perioden 2021 til 2025 fra 68,2 til 79,1 mill. kroner. Tilskuddet utbetales til avløserlagene som har etablert beredskapsordninger slik at de har avløsere som på kort varsel kan bistå jordbrukere ved akutt skade eller

sykdom. Ved jordbruksoppgjøret i 2024 ble partene enige om å etablere en ny tilskuddsordning for å delfinansiere kurs for avløserne. Dette styrker avløserlagenes mulighet til å gi deres avløserne og landbruksvikarer økt kompetanse.

Regjeringen har ambisiøse mål for norsk landbruk, og ytterligere forbedring av velferdsordningene for norske bønder er en viktig del i dette. Jeg vil vise til at det nå pågår jordbruksforhandlinger mellom staten og jordbrukets organisasjoner, og vi har i statens tilbud lagt inn forslag for 2026 til økte satser og maksimalbeløp for både avløsertilskuddet og tilskuddet til avløsning v/sykdom og fødsel mv.

Landbruket er en kompetansekrevene næring med mange ulike driftsformer per produksjon, og økt bruk av teknologi. For avløserne kan det være viktig å ha den grunnleggende agronom-opplæringen på videregående skole, men videreutdanning på fagskolenivå kan gi en viktig påbygging av kompetanse i ett eller flere enkeltfag.

Jeg vil vise til at det har vært en økning de siste årene i antall søkere til utdanningsprogrammet naturbruk, inkl. landbruksfag, i videregående skole. I dag er agronomopplæringen i videregående skole et treårig skoleløp. Med regjeringens fastsetting av ny opplæringsstruktur, vil det fra 2026 være mulig å gå et treårig skoleløp eller følge et 2 + 2 -løp i agronomopplæringen. Det vil si to år i skole og to år i lære med fagbrev som sluttkompetanse. Ved å fastsette to ulike opplæringsløp i agronomopplæringen, vil vi bedre møte behovet for både de som skal overta et jordbruksforetak og de som ønsker å arbeide i landbruket som eksempelvis avløser.

Avløserlag i jordbruket er å definere som bemanningsbyrå og deres hovedoppgave er å levere avløsertjenester til norske gårdsbruk. Hvert arbeidsoppdrag hos den enkelte gårdbruker er normalt av relativt kortvarig karakter. Adgangen etter arbeidsmiljøloven til innleie fra bemanningsforetak når arbeidet av midlertidig karakter, ble opphevet med virkning fra 1. april 2023. Dette innebærer at avløserlagenes tjenester i utgangspunktet ville rammes av innleieforbudet. Men fordi regjeringen vektlegger videreføring av denne formen for avløsning, har vi fastsatt unntak fra innleieforbudet for jordbruksforetakenes bruk av avløsertjenester fra avløserlag.

Oppholdstillatelse som faglært til avløserne i landbruket

I tillegg til spørsmål om regjeringens tiltak for å sikre nok avløserne i landbruket, ble det i brevet av 8. mai også stilt spørsmål om UDIs vurdering av søknader om oppholdstillatelse for arbeidstakere til avløserlag. Det er Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) som har ansvaret for utlendingslovgivningens regulering av EØS-borgernes rettigheter og arbeidsinnvandring fra land utenfor EØS. Jeg har derfor innhentet svar fra arbeids- og inkluderingsministeren som følger nedenfor.

Det er bred politisk enighet om at behovet for arbeidskraft først og fremst skal dekkes gjennom mobilisering av innenlandske ressurser og gjennom rekruttering av arbeidstakere fra EØS. Samtidig er det lagt til rette for at arbeidsgivere kan rekruttere fagkompetanse fra land utenfor EØS (såkalte tredjeland). Arbeidsinnvandring fra tredjeland skal være kontrollert og bærekraftig, og arbeidsinnvandrere derfra skal kunne forsørge seg selv mens de oppholder seg i Norge.

Ufaglærte fra tredjeland kan få oppholdstillatelse som sesongarbeidstaker (sesongtillatelse) i inntil seks måneder hvis de har et konkret tilbud om heltidsarbeid med lønns- og arbeidsvilkår i tråd med gjeldende tariffavtaler eller regulativ i bransjen. Arbeidstakere i landbruket skal ha allmenngjort lønn, jf. forskrift om allmenngjøring av tariffavtale for jordbruks- og gartnerinæringene. Tredjelandsborgere med fagutdanningsom tilsvarende minimum treårig videregående skole nivå, kan få oppholdstillatelse som faglært (faglærttillatelse) hvis de har et konkret tilbud om heltidsarbeid med norske lønns- og arbeidsvilkår og deres fagutdanning er relevant for stillingen.

Det er UDI som behandler søknader om oppholdstillatelse og vurderer om vilkårene for tillatelse i utlendingsregelverket er oppfylt. Ifølge UDI har de i noen tilfeller mottatt søknader om faglærttillatelse fra personer uten formell utdanning som skal være avløser eller utføre annet gårdsarbeid. Realkompetanse er i utgangspunktet ikke nok til å kvalifisere til faglærttillatelse, selv om søkeren har arbeidet på samme gård flere ganger tidligere som sesongarbeidstaker.

UDI har også mottatt en del søknader om faglærttillatelse fra personer med formell fagutdanning, for eksempel som agronom, hvor fagkompetansen likevel ikke er relevant for arbeidsoppgavene i den tilbudte stillingen. I vurderingen av om søkerens kompetanse er relevant for stillingen, skal det ses hen til stillingsbeskrivelsen i arbeidstilbudet, arbeidsgiverens egen uttalelse om hvilken kompetanse stillingen krever og hvorfor søkerens kompetanse er relevant for stillingen. Det kan innvilges faglærttillatelse selv om stillingen er av en slik art at ikke alle arbeidsoppgaver krever kompetanse som faglært, forutsatt at arbeidsoppgavene som ikke krever fagkompetanse utgjør en mindre andel av stillingen. I tillegg er det relevant å se hen til lønnsnivået, da lønnstilbud på nivå med ufaglærte kan indikere at stillingen ikke krever kompetanse som faglært.

Tredjelandsborgere med arbeidstilbud hos bemanningsforetak eller avløserlag, må i tillegg til arbeidstilbudet fremlegge dokumentasjon på ett eller flere oppdrag de skal utføre for arbeidsgiveren. Oppholdstillatelse kan bare gis for perioder hvor søkeren skal utføre oppdrag som er dokumenterte. Det kan dermed ikke innvilges oppholdstillatelse i situasjoner hvor arbeidsgiveren ønsker å ha arbeidskraft i bakhånd for mulige fremtidige behov som ikke er klarlagt på søknadstidspunktet. Bakgrunnen

for denne regelen er vilkåret om at oppholdstillatelse bare

kan gis til søkere som har et konkret tilbud om heltidsarbeid og kan forsørge seg selv under oppholdet i Norge.

SPØRSMÅL NR. 2146

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Terje Halleland

Besvart 15. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Hvorfor er det så stor forskjell i statlig driftsstøtte til norske museer, og bør det ikke etableres en forutsigbar grunnfinansiering med en minste felles tilskuddssats for museene som er en del av det nasjonale nettverket?

BEGRUNNELSE:

Norge har 60 museumsinstitusjoner som får årlige, ordinære driftstilskudd gjennom Det nasjonale museumsnettverket. Stat, fylker og kommuner gir driftstilskudd gjennom en dugnadsordning hvor norske museum får gjennomsnittlig ca. 70 pst. i driftsstøtte fra staten, 15 pst. fra fylkene og 14 pst. fra kommunene.

Det er store regionale forskjeller, og selv om man hensyntar at åtte av 60 museum er fullfinansiert av staten og at noen statsfinansierte museer er del av større konsoliderte enheter, varierer det grunnleggende driftstilskuddet mellom 40 pst. til 76 pst. Historisk er det flere grunner for at denne skjevdelingen har oppstått, men det må vel kunne forventes at det gjøres noe med.

Når det grunnleggende driftstilskuddet er så ulikt fordelt som i dag, blir grunnlaget for hva museene får til for forskjellig. Samtidig har de 60 museene samme krav til å følge opp strategidokumenter og retningslinjer, og skal rapportere på samme måte og blir offentlig vurdert hvert år av Kulturdirektoratet.

Svar:

På 2000-tallet initierte og gjennomførte staten ved Kultur- og likestillingsdepartementet en omfattende museumsreform. Målet med reformen har vært å profesjonalisere driften og styrke fagmiljøene gjennom å bygge større og bærekraftige museumsenheter landet rundt. Det nasjonale museumsnettverket som i dag består av 61 museer er et resultat av denne reformen.

Som følge av reformen har staten tildelt betydelige driftsmidler til museer i hele landet. Budsjettposten til

museene under Kultur- og likestillingsdepartementet har samlet økt fra ca. 420 mill. kroner i 2001 til ca. 2,6 milliarder kroner i 2025. Staten har økt sine tilskudd mest, men også kommunene og fylkeskommunene har fulgt opp reformen med økte driftsmidler.

Samtidig er det en rekke faktorer som ligger til grunn for fordeling av de offentlige tilskuddene til museene. Både historiske, geografiske og politiske faktorer de siste 30 årene har hatt betydning for hvordan museumssektoren har utviklet seg i de ulike landsdelene. Museumshistorikken er dermed svært forskjellig i ulike byer og regioner. Før museumsreformen har museer landet rundt hatt ulike modeller for statlig finansiering. Enkelte museer var en del av staten eller opprettet av staten, noen var definert som nasjonale institusjoner, en rekke museer fikk statlig tilskudd over tilskuddsordningen for halvoffentlige museer etter bestemte prosenter, noen museer fikk knutepunktstatus med fast fordelingsnøkkel mellom stat og region. Som følge av dette hadde norske museer ulikt økonomisk utgangspunkt da museumsreformen ble satt i gang.

Gjennom årlige budsjettøkninger til museer i hele landet har staten de siste 25 årene bidratt til vesentlig styrking av museenes økonomi, og på denne måten også løftet den statlige andel i ulike regioner. Departementet legger til grunn at alle museer i det nasjonale museumsnettverket i dag har bedre forutsetninger for videre museumsfaglig utvikling enn de hadde før museumsreformen.

De årlige faste driftstilskuddene til museer fra Kultur- og likestillingsdepartementet er en viktig del av museenes totale økonomi. Museene nyter også godt av den statlige ordningen Nasjonale kulturbygg, samt spillemidlene til museumstiltak som forvaltes av Kulturdirektoratet.

Departementet mottar årlig driftssøknader fra museer som søker budsjettøkninger til ulike tiltak. De fleste museene har gode faglige argumenter for disse økningene. Dette er imidlertid spørsmål som må håndteres som en del av den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 2147**Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 13. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Et spleiselag mellom fylket og Arendal kommune skal sikre ferdigstillelse av den nye fylkesveien mellom E18 og Eydehavn. Bare kommunens andel blir rundt 200 millioner kroner.

Har det vært dialog mellom samferdselsdepartementet og kommune/fylket om finansiering av denne veien som jo er en del av et nasjonalt satsningsprosjekt og vil staten kunne være interessert i en ev. medfinansiering for å gi en hjelpende hånd i denne nasjonale satsingen eller forventes det at kommunen må stå for denne finansieringen helt alene?

BEGRUNNELSE:

Den industrisatsingen som nå skjer i Arendal har nasjonal og internasjonal betydning. Da Arendal vant kampen om etablering av Morrow Batteries var det et kretsmesterskap mellom 19 kommuner på Agder. Nå er det et verdensmesterskap, i konkurranse med andre land i Europa, USA og Asia. Alle synes å være enige om at Norge og Europa må bli mindre avhengig av Kina. Dette gjelder spesielt innen hele verdikjeden for batteriproduksjon, hvor Europa i dag er helt avhengig av import fra Kina. Dette er både en konkurransemessig og sikkerhetsmessig farlig situasjon, på linje med Europas gassavhengighet fra Russland. Og vi vet alle hvor uforutsigbar USA er blitt.

Regjeringens batteristrategi har som målsetting at Norge skal bli en ledende batterinasjon i Europa. Dette er gjentatt i Regjeringens Grønt industriløft. Disse dokumentene har gode målsettinger, og på en god måte skissert hvordan vi som nasjon skal lykkes med både batterietableringer og andre viktige grønne industrisatsiger.

Vi som kommune har levert på det staten har bedt oss om. Det er satt av meget store arealer, både til batterifabrikken og til resten av batteriverdikjeden. Morrow produserer nå batterier til kommersielle aktører, og er i dialog med en rekke utenlandske aktører som vurderer Norge som base for sin virksomhet. Men de tilbakemeldinger jeg nå får er at Arendal kommune har nådd en grense for hva staten kan forlange av forskuttering og risiko for en fattig kommune. Det er svært krevende for politikere å forsvare store investeringer for å muliggjøre statens batteristrategi, samtidig som kommunen må kutte i kommunale tjenester til barn, unge og eldre.

Svar:

Fylkesveinettet er viktig for samfunns- og næringsutviklingen i hele landet. I forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022 foreslo regjeringen en særskilt bevilgning på 39 mill. kr som bidrag til Agder fylkeskommune for utbygging av ny fylkesvei mellom E18 og Eydehavn i Arendal. Ifølge Agder fylkeskommune var det en viktig forutsetning for nyetablering at det bygges en ny veiforbindelse mellom E18 og Eydehavn. Med bevilgningen bidro regjeringen til fylkeskommunens utbyggingsprosjekt. Det ble i presisert at forslaget ikke skulle gi bindinger utover 2022. Stortinget vedtok en bevilgningsøkning i tråd med forslaget.

Regjeringen legger i ny Nasjonal transportplan 2025–2036 opp til et kraftig løft for fylkesveiene. Regjeringen følger opp Nasjonal transportplan med en økning på 480,5 millioner kroner til fylkesvei i 2025-budsjettet. Størstedelen av økningen går til opprusting og fornying av fylkesveinettet i rammetilskuddet til fylkeskommuner. Av økningen går 29,3 millioner kroner til Agder. I tillegg til dette kommer ordningen med rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene. Det er en regelstyrt ordning som følger rentenivået. I 2025 utgjør den 29,4 millioner kroner for Agder. Den økte satsingen vil gjøre fylkeskommunen bedre i stand til å ta vare på fylkesveinettet.

Det har vært dialog om finansiering av ny fylkesvei mellom E18 og Eydehavn i Arendal mellom Samferdselsdepartementet, Agder fylkeskommune og Arendal kommune tidligere i år. Departementet formidlet i den forbindelse at det er fylkeskommunen selv som må prioritere og finansiere sine egne prosjekter innenfor gjeldende økonomiske rammer. Dette inkluderer også den nevnte fylkesveien mellom E18 og Eydehavn.

SPØRSMÅL NR. 2148**Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak****Besvart 16. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Vi statsråden jobbe for at kostnadsøkningene, som kommer som følge av at det ikke blir sambygging jernbanebru og Sarpsbru, samt uforutsett kostnadsøkning som følge av grunnforhold dekkes av statlige midler?

BEGRUNNELSE:

Bypakke Nedre Glomma har i «Fase 2» en økonomisk ramme på 10.771 millioner 2023-kroner.

De viktigste er utvikling av riksvei 22 på strekningen Hafslund – Donderen, fylkesvei 109, og nye broer både ved Sarpsfossen og over Glomma i Fredrikstad (Omberg – Torp). Det iverksettes dessuten en rekke prosjekter for å legge til rette for kollektivtransport, sykling og gange. Finansiering er vedtatt delt mellom fylkeskommunen, Fredrikstad og Sarpsborg kommuner og bompenger. Det ligger ingen statlige tilskudd til bypakka.

Eventuelle kostnadsøkninger i de enkelte prosjektene – og/eller inntektssvikt – skal håndteres gjennom porteføljestyringen, og ikke gjennom økte takster og/eller forlenget innkreving. Det blir forutsatt sterk kostnadskontroll.

Felles planlegging av vei og bane var opprinnelig en del av prosjektet ny bru over Glomma i Sarpsborg. Det er ikke lenger en del av planen og synergier vil ikke være del av dette prosjektet. Videre er det gjort nye anslag for kostnadene til ny bru fra rundt tre milliarder til nærmere fem milliarder kroner. Det kan være grunn til å frykte at grunnforholdene vil avstedkomme ytterligere kostnadsøkninger også ut over dette nye anslaget, slik vi for eksempel har sett med jernbaneutbygging i Moss, med konsekvens at ny bru over Glomma i Fredrikstad ikke kan realiseres.

Svar:

Rammene for finansieringen av tiltak i Bypakke Nedre Glomma, fase 2 er gitt gjennom Stortingets behandling av Prop. 41 S / Innst. 266 S (2022-2023) Utbygging og finansiering av Bypakke Nedre Glomma fase 2 i Viken, og er i tråd med vedtak fra lokale myndigheter. Finansieringen består av lokale (kommunale og fylkeskommunale) midler og bompenger. Eventuelle kostnadsøkninger og/eller inntektssvikt i pakken skal håndteres gjennom porteføljestyringen, og ikke gjennom økte bomtakster utover

fastsatt gjennomsnittstakst og/eller forlenging av innkrevingsperioden for bompengoordningen.

Lokalt har man handlingsrom, innenfor rammene som er lagt til grunn i Prop. 41 S / Innst. 266 S (2022-2023), til å gjennomføre tiltak både på kostnads- og inntektssiden. Det inkluderer kostnadsreduksjoner gjennom nedskalering av prosjekter, kutting av mindre tiltak og/eller omprioritering av porteføljen. På inntektssiden kan man øke inntektene fra bompengennekningen (justere bompengetakstene for alle trafikanter, endre bompengetaksten for nullutslippskjøretøy og/eller en kombinasjon av disse innenfor fastsatt gjennomsnittstakst).

Det har i lengre tid vært kjent at det ikke ligger an til samtidig utbygging av Ny Sarpsbru og nytt dobbeltspor Fredrikstad – Sarpsborg. Utbygging av dobbeltspor på ytre InterCity på Østfoldbanen er omtalt i flere Nasjonale transportplaner. I NTP 2022–2033 (som ble behandlet i Stortinget sommeren 2021) gjorde regjeringen Solberg det klart at InterCity-utbyggingen hadde blitt betydelig dyrere enn tidligere antatt, og at det ikke lenger var rom for et fullt utbygd dobbeltspor i hele InterCity-området i planperioden. Regjeringen opprettholdt ambisjonen om et forbedret togtilbud, men med redusert kapasitet og fleksibilitet sammenlignet med full dobbeltsporutbygging. Det ble åpnet for å se nærmere på nedskalerte og mer kostnadseffektive løsninger. I NTP 2025–2036 er ikke Ytre IC på Østfoldbanen prioritert. Regjeringen vil i neste NTP (2029–2040) komme tilbake med en strategi for videre utvikling av togtilbudet på Ytre InterCity, herunder Østfoldbanen. Dette skal ses i sammenheng med regjeringens kommende fjern- og godsstrategi.

Høsten 2024 ble det inngått en byvekstavtale mellom staten, Østfold fylkeskommune og kommunene Sarpsborg og Fredrikstad som innebærer at staten over 10 år skal bidra med om lag 1,8 mrd. kroner til prosjekter og tiltak for å nå nullvekstmålet.

I møte med fylkesordføreren i Østfold og ordførerne i Sarpsborg og Fredrikstad ble jeg den 22. april i år orientert om utfordringene knyttet til kostnadsoverskridelsene for ny bru over Glomma i Sarpsborg. Jeg ser det ikke som aktuelt å gå inn med ekstra statlige midler til bypakka nå. Det er fortsatt tidlig i bypakkens levetid, innkrevingen i fase 2 startet i mars 2024 og bompengepakken har en innkrevingstid på inntil 15 år. Det er positivt at kostnadsutviklingen på prosjektene følges tett slik at partene i styringsgruppen løpende kan vurdere handlingsrommet i porteføljestyringen, og gjøre justeringer ved behov.

Styringsgruppen for Bypakke Nedre Glomma har ansvar å

sikre samsvar mellom inntekter og kostnader i bypakken over tid.

SPØRSMÅL NR. 2149

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 16. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Hva er status for regjeringens arbeid å utrede nye restriksjoner på bunntrål og snurrevad for å sikre kystflåten økt forrang i det kystnære fisket, særlig i områder med stor naturverdi?

BEGRUNNELSE:

Det biologiske mangfoldet på havbunnen er viktig for økosystemet i havet. Det lagres også store mengder karbon i havbunnen. Fiske med bunnslpende redskap som trål og snurrevad påvirker havbunnen negativt og har derfor både negative miljø- og klimaeffekter. SV fikk i forhandling om statsbudsjettet for 2025 gjennomslag for at regjeringen skulle utrede å innføre nye restriksjoner på bunntrål og snurrevad for å sikre kystflåten økt forrang i det kystnære fisket, særlig i områder med stor naturverdi i løpet av våren 2025. Ber om redegjørelse for dette arbeidet og eventuelle vurderinger som er gjort på nåværende tidspunkt.

Svar:

Vedtaket er fulgt opp over flere spor. Det er over tid innført havdelingsregler som legger begrensninger på det kystnære fisket med snurrevad. Videre gjelder det flere restriksjoner på bruk av bunntrål og snurrevad som ivaretar kystflåtens forrang i kystnære områder. Først og fremst ved at hovedregelen etter havressursloven § 20 er at det gjelder et trålingsforbud innenfor territorialgrensen, og begrensninger i adgangen til bunntrål inn til 6 nautiske mil.

Det er videre gjennomført flere tiltak den siste tiden som innebærer begrensninger i fisket med snurrevad, også kystnært med større fartøy:

- Fra 1. januar gjelder det krav om at fartøy på eller over 11 meter som fisker etter torsk med snurrevad nord for 62° N innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene skal ha minste maskevidde på 130 mm kvadratmasker i fiskeposen. Dette innebærer en økning i kravet til maskevidde i

fisket etter torsk fra 120 mm mellom 62° N og 64° N, og fra 125 mm nord for 64° N.

- Fra samme dato er det generelle påbudet om bruk av fiskepose med kvadratmasker utvidet fra området nord for 64° N til å gjelde hele området nord for 62° N.

- Fra 1. mai gjelder det nye krav for fartøy som bruker forlengelse ved fiske med snurrevad. Det er kun tillatt å bruke kvadratmasket forlengelse som er laget i flettet knuteløst nett, eller knutenett. Mellom snurrevaden (belgen) og forlengelsen/fiskeposen skal det lages en overgang på maksimum 10 meter fra der omkretsen på belgen er 200 masker.

- Fra 1. april og til med 15. juni er det forbudt å fiske hyse med snurrevad innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjene for fartøy over 15 meter øst for Kinnarodden og vest av Svartnes fyr i Finnmark. Det åpnes kun hvis innblandingen av torsk, hyse og sei under minstemål er akseptabel.

I tillegg er det over tid innført havdelingsregler som legger begrensninger på det kystnære fisket med snurrevad:

- Fiske med snurrevad kan innenfor 4-milen kun foregå med særskilte begrensninger på redskapen, bl.a. maksimalt 2 000 meter taulengde (9 kveiler)

- I utgangspunktet er det forbudt for fartøy på eller over 28 meter største lengde å fiske torsk, hyse og sei innenfor 4 nautiske mil av grunnlinjen nord for 62° N. Sør for Vestfjorden gjelder dette kun fiske etter torsk, og det er også gjort noen unntak for fiske ved Røst i Lofoten. Første halvår kan fisket foregå inn til grunnlinjen fra og med Røstbanken til grensen mot Russland. Andre halvår er det tillatt å fiske inn til 2 nautiske mil av grunnlinjen fra Darupskjæret til grensen mot Russland.

- I utgangspunktet er det forbudt for fartøy med største lengde mellom 21 og 27,99 meter å fiske torsk, hyse og sei innenfor grunnlinjen nord for 62° N. Fra og med Vestfjorden og sørover gjelder forbudet kun fiske etter torsk. I den tradisjonelle perioden for skreifiske er det adgang til å fiske inntil fjordlinjene.

- Innenfor fjordlinjene er det forbudt å fiske med snurrevad, unntatt fartøy med største lengde under 11 meter på nærmere vilkår.

Fiskeridirektoratet har analysert overlapp mellom fiskeriaktivitet og kystområder med stor naturverdi slik som ålegress, bløtbunn, skjellforekomster og tare-skog. Analysen viser at det er liten overlapping av fiske med større fartøy (over 21 meter) som bruker snurrevad,

og disse områdene. Det foregår noe fiske i områder med skjellsand, men dette har ikke et omfang som tilsier behov for strengere regulering nå.

Jeg vurderer derfor at det ikke er nødvendig å vurdere ytterligere begrensninger per nå. Spørsmålet kan imidlertid vurderes igjen når eksisterende regler om havdeling skal gjennomgås.

SPØRSMÅL NR. 2150

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 16. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at departementets intensjon er at matsvinnlovens plikt til å kartlegge risiko og innrette tiltak fortsatt inkluderer egen verdikjede?

BEGRUNNELSE:

I høringsnotatet til matsvinnloven som regjeringen publiserte 10.12.2024 sto det i § 3 Plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger og tiltak at virksomheter skal "... b. utarbeide en tiltaksplan for egen virksomhet og verdikjede". I lovproposisjonen regjeringen sendte til Stortinget 10.04.2025 er begrepet aktsomhetsvurderinger tatt ut og det er gjort forenklinger basert på høringsinnspillene. Departementet skriver at formålet med endringene er at det skal være enklere å forstå kravene.

I proposisjonen er kun egen virksomhet som omtales og det stilles ingen krav til å vurdere risikoen for å bidra til svinn i andre ledd i lovteksten. Departementet skriver at det er flere trinn som kan være relevant etter ny § 4. Blant annet "identifisere hvor matsvinnet oppstår både i egen virksomhet og i verdikjeden dersom det er relevant". Basert på proposisjonen ser det ut til at lovteksten er endret, men at intensjonen er det samme og at departementet planlegger at presisering om plikt til å forebygge matsvinn i hele verdikjeden vil utformes i forskrift.

Det er derfor behov for at statsråden presiserer overfor Stortinget at endringen der "verdikjeden" ikke lenger omtales ikke innebærer en svekkelse av kravene i loven.

Svar:

Det kom mange innspill i høringen av forslag til ny matsvinnlov. Flere av høringsinstansene mente at daværende § 3 om aktsomhetsvurderinger og tiltak var vanskelig å forstå. Det var behov for å omstrukturere og forenkle ordlyden i bestemmelsen, slik at den skulle være lettere å forstå og etterleve. Bestemmelsen heter nå § 4 i lovforslaget.

En av endringene som ble gjort, var at «og verdikjede» ble tatt bort i daværende § 3 første ledd bokstav b) om krav til å utarbeide tiltaksplan. Det ble også foretatt noen andre justeringer i bokstav b. Endringen som ble gjort var kun av lovteknisk art, det var ingen intensjon om å endre det substansielle innholdet i bestemmelsen. Endringen innebærer dermed ingen svekkelse av kravene i lovforslaget.

Det er omtalt i lovproposisjonen, under departementets vurderinger (pkt. 4.5.3) og i merknaden til § 4 (pkt. 6), hva virksomheten bør gjøre, som en del av aktsomhetsvurderingen. Den bør identifisere hvor matsvinnet oppstår både i egen virksomhet og i verdikjeden dersom det er relevant. Dette innebærer at virksomheten skal identifisere og sette inn tiltak mot matsvinn i egen virksomhet, inkludert det som kan forhindre at matsvinn oppstår for eksempel i neste ledd i verdikjeden. Dette betyr for eksempel at dersom dagligvarekjeden i sin kartlegging vurderer at 3-for-2 tilbud på en viss matvare risikerer å føre til matsvinn i forbrukerleddet, bør de ta høyde for dette i sin tiltaksplan.

Loven legger også opp til at virksomhetenes plikt til å gjøre aktsomhetsvurderinger, skal være forholdsmessige og risikobasert. Det vil si at deres innsats og ressurser kan prioriteres der det er størst risiko for at matsvinn opp-

står, og at det kan ses hen til virksomhetens art og størrelse. Dette er viktig for å unngå at for eksempel mindre virksomheter får en uforholdsmessig stor byrde som følge avplikten.

Som det fremgår av lovproposisjonen er det behov for å gjøre en nærmere utredning av hva som skal ligge iplikten til å gjøre aktsomhetsvurderinger og presisere dette nærmere i forskrift.

SPØRSMÅL NR. 2151

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Bjørnar Laabak

Besvart 15. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvordan tenker statsråden at innbyggerne i Østfold skal sikres trygge veier og bruer i årene som kommer når faktum er at ansvarlig eier ikke har økonomisk forutsetning for å ivareta ansvaret?

BEGRUNNELSE:

Vedlikeholdsetterslepet for fylkesveiene i Østfold er ifølge Østfold fylkeskommunes høringsinnspill til statsbudsjettet 2025 på hele 5 milliarder kroner på 1650 km fylkesvei med 328 bruer. Østfold fylkeskommune står i en svært krevende økonomisk situasjon. Det må derfor gjennomføres budsjettkutt på over tre hundre millioner kroner i perioden fram til 2028.

Svar:

I Norge er økonomisk og juridisk rammestyring et hovedprinsipp for den statlige styringen av kommunesektoren. Fylkeskommunen er et selvstendig forvaltningsnivå. Det er det enkelte fylkesting som fatter vedtak om prioriteringer og bruk av midler, innenfor rammene gitt av gjeldende lover og finansiering. Når en oppgave ved lov er lagt til kommunen eller fylkeskommunen er ikke statsråden ansvarlig for hvordan kommunen løser oppgaven i konkrete saker. Fylkeskommunene er, ifølge veglova, veimyndighet for fylkesveinettet. Det betyr at Samferdselsdepartementet ikke kan svare for den enkelte fylkeskommunes investeringer og prioriteringer som blir gjort. I all hovedsak blir fylkesvei finansiert over rammetilskuddet til Kommunal- og distriktsdepartementet, som en del av de frie inntektene til fylkeskommunene. Regjeringen har styrket fylkeskommunen sin samlede økonomi ved å øke de frie inntektene til kommunesektoren.

I forbindelse med Nasjonal transportplan 2025-2036 la regjeringen fram en helhetlig og forpliktende plan

for å redusere vedlikeholdsetterslepet på riks- og fylkesvei. For fylkesvei betyr det at regjeringen legger opp til å prioritere 30,6 mrd. kr i første seksårsperiode og 34,4 mrd. kr til fylkesvei i andre seksårsperiode, jf. tabell 13.5 i Meld. St 14 (2023-2024) Nasjonal transportplan 2025-2036. Dette innebærer en økning på 1 mrd. kr i årlig gjennomsnitt i første seksårsperiode sammenlignet med saldert budsjett for 2024. Dette er i tråd med Hurdalsplattformen og punktet om å utarbeide en helhetlig og forpliktende plan for å redusere vedlikeholdsetterslepet på fylkesveier i samarbeid med fylkeskommunene. Dette har vi fulgt opp i Prop. 1 S (2024-2025) med om lag 480,5 mill. kroner mer til fylkesvei i 2025. Dette er en økning på 11,4 prosent fra 2024-budsjettet. Den største delen av økningen går til opprustning og fornying av fylkesveinettet i rammetilskuddet til fylkeskommuner.

Fylkeskommunene har ansvar for eget veinett, og jeg har tillit til at fylkeskommunene selv prioriterer de veistrekningene der behovene er størst. Regjeringen har lagt opp til økte rammer til fylkesvei som vil sette fylkeskommunene bedre i stand til å ta vare på fylkesveinettet.

SPØRSMÅL NR. 2152

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 16. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en oversikt over de økonomiske besparelsene for familier bosatt i ulike kommuner i Trøndelag med økt barnetrygd, gratis SFO og rimeligere barnehage dersom de har 1, 2 eller 3 barn, og kan statsråden legge frem en tilsvarende oversikt for hva det ville kostet familiene dersom barnetrygden ikke ville vært økt og barnehage- og SFO-prisen prisjustert i perioden fra 2021-2025, og hvor mye penger sparer en familie pr. barn i sum med rimeligere barnehage og SFO?

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet, Ap og SV har denne perioden fått på plass viktige satsinger for barnefamiliers økonomi med billigere barnehage, økt barnetrygd og gratis SFO for 1.-3.trinn. Summen av dette har stor betydning for barnefamiliers økonomi. Omfanget av besparelser avhenger blant annet av bosted og antall barn. Særlig stor er besparelsen knyttet til lavere barnehagepris.

Flere parti har vært imot disse satsingene, ikke prioritert økt barnetrygd og heller ønsket å prisjustere barnehageprisen hvert år og ta betaling for at barn skal gå på SFO.

Svar:

Maksimalprisen i barnehage i 2021 var på 3 230 kroner per måned. Prisjustert med kommunal deflator ville prisen i dag vært på 3 905 kroner. For foreldre med to barn i barnehage skal kommunen i tillegg gi minimum 30 prosent reduksjon i foreldrebetaling for barn nummer to, dersom søsknene bor fast sammen, og går i barnehage i samme kommune. I 2021 fikk foreldre med tre barn i barnehage i tillegg minimum 50 prosent reduksjon for barn nummer tre.

Maksimalprisen er i dag 2 000 kroner per måned, mens i kommuner i sentralitetssone 5 og 6 er den 1 500 kroner per måned. Videre er det fremdeles en prisreduksjon på 70 prosent for barn nummer to, men barn nummer tre har gratis barnehage.

I kommunene Frøya, Osen, Oppdal, Rennebu, Røros, Holtålen, Midtre Gauldal, Selbu, Tydal, Meråker, Frosta, Snåsa, Lierne, Røyrvik, Namsskogan, Grong, Høylandet, Overhalla, Flatanger, Leka, Indre Fosen, Heim, Hitra, Ørland, Åfjord, Nærøysund og Rindal er maksimalprisen 1 500 kroner per måned, mens i øvrige kommuner i Trøndelag er maksimalprisen 2 000 kroner per måned. Tabellen nedenfor viser familienes innsparing dersom de betaler maksimalpris, differensiert mellom hele landet og sentralitetssone 5 og 6, og mellom antall barn i barnehage i familien.

	Pris per måned fra 1. august 2021, prisjustert til 2025-kroner	Pris per måned 1. august 2025	Endring per måned (2025- kroner)	Endring per år (2025- kroner)
<u>Hele landet</u>				
Et barn i barnehage	3 905	2 000	-1 905	-20 955
To barn i barnehage	6 639	3 400	-3 239	-35 624
Tre barn i barnehage	8 591	3 400	-5 191	-57 101
<u>Sentralitetssone 5 og 6</u>				
Et barn i barnehage	3 905	1 500	-2 405	-26 455
To barn i barnehage	6 639	2 550	-4 089	-44 974
Tre barn i barnehage	8 591	2 550	-6 041	-66 451

12 timer gratis SFO for 1.-3. trinn er et viktig tiltak som utgjør store besparelser for barnefamiliene. Likevel er det slik at foreldrebetaling i SFO ikke har en makspris. Kostnadene til SFO følger kommunenes selvkostprinsipp, og nasjonale tall baseres på gjennomsnittskostnad i sektoren. Det er dermed ikke like hensiktsmessig å sammenligne en prisjustert kostnad fra 2021 med dagens gjennomsnittspris. Jeg har derfor ikke mulighet til å beregne besparelser innenfor tidsfristen. Jeg kan likevel vise til at gjennomsnittlig foreldrebetaling uten moderasjon til en deltids plass på 12 timer i uken i SFO skoleåret 2022-23 var på 1 924 kroner per måned og 21 164 kroner per år.

Jeg har fått innspill fra Barne- og familiedepartementet for å besvare spørsmålet om barnetrygd.

1. januar 2021 var satsen på barnetrygden for barn under seks år 1 354 kroner per måned. Fra 1. mai 2025 er satsen på barnetrygden for barn under 6 år 1 968 kroner

per måned. For en familie med ett barn under 6 år har dermed barnetrygden økt nominelt med 614 kroner sammenlignet med 1. januar 2021. For en familie med to barn under seks år vil denne endringen tilsvare 1 228 kroner per måned, og for en familie med tre barn under seks år tilsvare denne endringen 1 842 kroner per måned i nominelle beløp.

Barnetrygden per 1. januar 2021, som var på 1 354 kroner tilsvare en barnetrygd på 1 546 kroner i 2025-kroner, prisjustert med konsumprisindeksen. Økningen i barnetrygden for et barn under seks år per måned utgjør dermed 422 kroner i 2025-kroner. For en familie med to barn under seks år tilsvare denne endringen 844 kroner per måned, og for en familie med tre barn under seks år tilsvare denne endringen 1 266 kroner per måned i reelle beløp.

SPØRSMÅL NR. 2153

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 16. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Vil kommunalministeren sikre et løft for kommuneøkonomien fremover?

BEGRUNNELSE:

At kommunene har tilstrekkelig økonomiske rammer er helt avgjørende for å sikre at vi har gode tjenester i hele Norge. Det handler om å sikre at alle skal ha en god skole i nærheten av der de bor, et sykehjem med nok ansatte på jobb og at innbyggerne.

I den perioden Senterpartiet og Ap har styrt har vi derfor økt de frie inntektene til kommunene og fylkeskommunene med over 20 milliarder kroner, og på grunn av den krevende situasjonen kommunene står i så økte vi det med ytterligere 5 milliarder etter statsbudsjettet ble lagt fram. Vi har fått på plass et nytt inntektssystem for kommunene som fordeler mer rettferdig og sikrer at det klare flertallet av kommuner, også i Trøndelag, kommer bedre ut enn de gjorde tidligere. Men dette er likevel ikke nok. Økte renter, større behov blant annet innenfor eldreomsorg og ressurskrevende tjenester og tidvis krevende bemanningsutfordringer medfører at behovet er større.

En kartlegging fra Adresseavisen viser at over halvparten av trønderske kommuner gikk i minus i 2024. Det er alvorlig for tjenestene til folk, og det trengs å ta grep. Senterpartiet mener at noe av det viktigste vi kan gjøre for folk nå er å prioritere en bedre kommuneøkonomi fremover.

Svar:

Økonomisk balanse er viktig for tjenestetilbudet til innbyggerne. Regjeringen er godt kjent med den økonomiske situasjonen i kommunesektoren og foreslo derfor en betydelig inntektsvekst i statsbudsjettet for 2025, inkludert tilleggsproposisjonen. I kommuneproposisjonen for 2026 har regjeringen varslet en realvekst i frie inntekter på 4,2-4,9 milliarder kroner. Dette vil ytterligere bidra til å styrke den økonomiske situasjonen i kommunesektoren. Den foreslåtte veksten vil gi kommunesektoren et handlingsrom utover merutgifter til demografi på 1,3-2,0 milliarder kroner.

Det er viktig for regjeringen at sektoren klarer å gi gode tjenester til innbyggerne. Samtidig er det også viktig for meg å understreke at kommunene og fylkeskommunene har et selvstendig ansvar for å tilpasse utgifter til

inntekter gjennom å omstille og effektivisere for at driften skal bli bærekraftig over tid.

SPØRSMÅL NR. 2154

Innlevert 8. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari Mette Prestrud

Besvart 13. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Vedrørende den kvalitetssikrede utredningen om helikopterberedskap i Nord-, Vest- og Midt-Norge og mulighet for å benytte opsjonen på ytterligere 3 politihelikoptre svarte statssekretær Øren til TV2 i april; "(...) det er nødvendig å gjennomføre en tilleggsutredning for å redusere usikkerhet ved prosjektet.»

Er dette en ny usikkerhet som ikke var kjent ved det tidligere utredningsarbeidet, og hva består usikkerheten i for å sikre en beredskap med politihelikopter i hele landet?

BEGRUNNELSE:

I lys av Totalberedskapskommisjonens konklusjon om at "Det er alvor nå", vil helikopterberedskapen være et konkret tiltak. Politihelikopter er en uvurderlig ressurs for politiets beredskapsarbeid hver eneste dag på Østlandet.

Hele landet har behov for denne beredskapsressursen, ikke minst ved kriser høyere opp på kriseskalaen.

Svar:

Jeg viser til svar på spørsmål nr. 1576 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Erlend Larsen datert 18.03.2025, og til svar på spørsmål 2104 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad datert 04.05.2025.

I de over nevnte svarene viste jeg til behov for å gjennomføre en prosjektavklaringsfase for å redusere usikkerhet rundt konseptet. I prosjektavklaringsfasen skal det blant annet ses på muligheter for trinnvis gjennomføring av konseptet som både hensyntar samfunnsøkonomisk nytte og best samlet beredskap. Videre skal det gjøres en nærmere analyse av rekkefølge og lokalisering av eventuelle baser. Denne fasen er ikke gjennomført ennå.

Når prosjektavklaringsfasen er gjennomført vil regjeringen vurdere anbefalingene og videre fremdrift.

SPØRSMÅL NR. 2155

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Anne Kristine Linnestad

Besvart 14. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Er det slik å forstå at regjeringen ikke har til hensikt å følge opp Stortingets anmodningsforslag om 80 års avskrivingsstid for renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 127 S (2024–2025), jf. Dokument 8:21 S (2024–2025) og Dokument 8:35 S (2024–2025), 11.02.25 vedtok Stortinget følgende:

“Stortinget ber regjeringen forlenge maksimal avskrivningstid på renseanlegg, pumpestasjoner, høydebasseng og ledningsnett i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. til 80 år i tråd med SØF-rapport nr. 06/24 Selvkost i kommunene – avskrivningstid, kalkylerente og framføringsperiode.”

I Høringsnotat – Endringer i budsjett- og regnskapsforskriften for kommunene og fylkeskommunene mv. og selvkostforskriften står følgende:

«Av samme grunn foreslår 1 Forskrift 27. september 2024 nr. 2348 om minimumsavdrag på lån for kommuner fylkeskommuner, mv. 4 departementet at kommunene også skal revurdere avskrivningsplanene for alle investeringer i forbrenningsanlegg, renseanlegg, pumpestasjoner og høydebasseng foretatt i 2019 og tidligere. Det vil si å gjøre vurderinger av utnyttbar levetid for nevnte anleggsmidler som i dag avskrives over 20 år og forlenge avskrivningstiden opp til maksimalt 40 år.»

Svar:

Avskrivninger er per definisjon en fordeling av investeringskostnaden over investerings forventede levetid. Avskrivningstiden må derfor samsvare med forventet levetid. Samsvar med forventet levetid er en forutsetning for at avskrivningene skal gi et rimelig uttrykk for det årlige kapitalslitet, og for at nedbetalingen av investeringen skal skje over tiden investeringen er i bruk, både når det gjelder nedbetaling av kommunens lån og den nedbetalingen som skal dekkes av gebyrer innenfor selvkostområdene.

Dersom avskrivningstiden er for kort, blir i praksis nedbetalingstiden for investeringen for kort. Dersom avskrivningstiden settes lengre en forventet levetid tid, blir nedbetalingstiden for lang. Oversatt til selvkost, dersom avskrivningstiden blir for lang, vil ikke dagens gebyrbetalere betale fullt ut for sin bruk, mens fremtidens gebyrbetalere vil betale for investeringer som ikke lenger er i bruk. Å forlenge avskrivningstiden utover hva det er faglig grunnlag for, vil altså innebære at framtidige brukere subsidierer dagens brukere, og det vil bryte med hovedprinsippet bak selvkostbestemmelsene i kommuneloven om at innbyggerne skal betale for «sin» bruk av tjenestene (generasjonsprinsippet), jf. kommuneloven § 15-1 tredje ledd bokstav c som slår fast at investeringskostnadene skal fordeles over forventet brukstid.

NTNU Samfunnsforskninger har gjort en gjennomgang av forventete bruks-/levetider for kommunale investeringer. I SØF-rapport nr. 06/24 peker de på at pumpestasjoner, høydebasseng og renseanlegg har en forventet levetid på ca. 50 år, men komponenter i disse anleggene har imidlertid kortere levetid. Rapporten anbefaler heller ikke konkrete endringer i avskrivningstider for disse anleggene. Rapporten gir altså ikke faglig grunnlag for å øke avskrivningstiden på pumpestasjoner, høydebasseng og renseanlegg fra 40 til 80 år. I forslaget som KDD har sendt på høring, foreslås det derfor å videreføre gjeldende avskrivningstider for forbrenningsanlegg, renseanlegg,

pumpestasjoner og høydebasseng på 40 år, i tråd med det faglige grunnlaget i SØF-rapporten.

I SØF-rapport nr. 06/24 sier NTNU Samfunnsforskning at ledningsnett har forventet levetid på rundt 80 til 100 år, og anbefaler at avskrivningstiden forlenges tilsvarende. I forslaget som KDD har sendt på høring, foreslås det å øke avskrivningstiden for ledningsnett fra 40 år til 80 år, i tråd med de faglige anbefalingene i rapporten fra NTNU Samfunnsforskning.

Jeg vil føye til at det vil være usikkerhet om faktiske fremtidige levetider, særlig for investeringer som i utgangspunktet har lang forventet levetid. Befolkningsvekst, ny teknologi og nye krav som følger av for eksempel revidert avløpsdirektiv kan medføre at det vil være behov for oppgraderinger og investeringer før anleggene og ledningsnettet har nådd sin tekniske levetid, og som kan være før den nye foreslåtte avskrivningstiden er nådd. Forsiktighetsprinsippet tilsier at avskrivningstidene holdes litt konservative, og anbefalingene NTNU Samfunnsforskning og endringene som foreslås i høringsnotatet, er i tråd med dette.

SPØRSMÅL NR. 2156**Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 14. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Når vil oppdragsbrev til Enova for 2025 bli sendt ut?

Svar:

Oppdragsbrev til Enova for 2025 ble sendt ut 2. mai 2025. Oppdragsbrevet er publisert på regjeringen.no og på En-

ovas hjemmeside. I tillegg til dette arbeides det med å ferdigstille en tilleggsavtale med Enova som følger opp Stortingets vedtak for Statsbudsjettet 2025, herunder økt bevilgning til punktutslippsprogram og energieffektivisering i husholdninger. Arbeidet med tilleggsavtalen pågår.

SPØRSMÅL NR. 2157**Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 16. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvordan kan statsråden forsvare at Stortinget er bedt om å ta stilling til Prop. 88 L om innføring av norske lønnsvilkår for skip på norsk sokkel, når proposisjonen utelater vesentlig informasjon om at staten ifølge Menon Economics' rapport vil tape flere hundre millioner kroner årlig i petroleumsinntekter (estimat i rapporten er 486 millioner kroner), og vil statsråden nå sørge for at Stortinget får et fullstendig beslutningsgrunnlag der disse økonomiske konsekvensene for statens inntekter er inkludert?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Prop. 88 L (2024-2025) om innføring av norske lønnsvilkår for skip i norske farvann. En ny rapport utarbeidet av Menon Economics på oppdrag fra Offshore Norge estimerer at forslaget vil medføre årlige merkostnader på om lag 623 millioner kroner (2024-kroner), basert på aktivitetsnivået i 2023.

Det fremkommer i rapporten at cirka 78 prosent av disse kostnadene i realiteten vil bæres av det offentlige gjennom reduserte petroleumsinntekter og lavere fremtidige innskudd til Statens Pensjonsfond Utland (SPU). Dette representerer et årlig tap for staten på nærmere 486 millioner kroner.

Disse betydelige økonomiske konsekvensene fremkommer ikke i proposisjonen som er lagt frem for Stortinget. Da jeg tidligere har stilt spørsmål om de økonomiske konsekvensene av forslaget, har statsråden unnlatt å gi et klart svar.

Med bakgrunn i den nye informasjonen fra Menon Economics er det grunn til å stille spørsmål med flere sider av dette. Blant annet hvorfor ikke disse betydelige økonomiske konsekvensene for statens inntekter inkludert i beslutningsgrunnlaget som er presentert for Stortinget i Prop. 88 og hvorvidt statsråden ta initiativ til en ny gjennomgang av de økonomiske konsekvensene av lovforslaget i lys av Menon Economics' rapport.

Svar:

Lovproposisjonen redegjør for de økonomiske konsekvensene av forslaget. Det er vist til at lovforslaget vil kunne medføre økte kostnader i segmenter som i dag domineres av NIS- eller utenlandskregistrerte skip, og hvor et flertall av de ansatte ikke har norsk lønnsnivå. Som vist til i mitt tidligere svar, har vi i proposisjonen punkt 3.2. likevel lagt til grunn at lønnsforskjellene på skip offshore er lavere enn de historisk har vært på grunn av svakere norsk kronkurs.

I den grad rederiene øker ratene sine på grunnlag av økte arbeidskraftkostnader, vil det kunne bety økte kostnader for rettighetshavere. Kostnadsøkningen vil da tilsvare de besparelsene rederiene og rettighetshaverne i dag har ved å benytte skip på norsk sokkel hvor de ansatte ikke har norsk lønnsnivå. Jeg mener det avgjørende i saken er å sørge for at ansatte på skip får norsk lønn, på samme måte som øvrige ansatte på norsk sokkel.

Både Menon Economics og Oslo Economics utredet i 2019 de samfunnsøkonomiske konsekvensene av å stille krav. Menon Economics beregnet at den totale kostnaden for offshore drift og offshore konstruksjon ville være 392

millioner kroner, og en potensiell sysselsettingseffekt på 450-650 sjøfolk. Oslo Economics beregnet kostnadene blant leverandører til sokkelen til å være 95 millioner kroner. De aktuelle utredningene har blitt omtalt og gjengitt i departementets høringer i 2022 og 2024, samt i lovproposisjonen.

Jeg har foreløpig ikke vurdert den nyeste rapporten fra Menon Economics, eller hvilke forutsetninger som ligger til grunn for estimatet. Min vurdering er at det uansett vil være forbundet med betydelig usikkerhet å tallfeste kostnadsøkningene som kan komme.

SPØRSMÅL NR. 2158

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 16. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Det pågår en evaluering av innføring av nye læreplaner LK20. Samtidig har statsråden varslet en kulturkanon. I tillegg endres kvalitetsvurderingssystemet.

Når kommer den endelige evalueringen av nye læreplaner (EVA2020), når og hvordan konkluderer statsråden den varsla kulturkanonen, samt hvordan ser statsråden på endringer i kvalitetsvurderingssystemet mot læreplanene og funksjonen det skal ha for å utvikle skolen faglig og politisk?

BEGRUNNELSE:

Universitetet i Oslo har evaluering av nye læreplaner 2020-2025, kalt EVA2020.

Statsråden har varslet en kulturkanon. Dette ble også forsøkt av tidligere kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen i 2017 uten hell.

Statsråden har påpekt svakhetene ved å ha OECD-styrte læreplaner uten forankring i norske rammevilkår. Fra flere med spisskompetanse innen skole og utdanning blir det påpekt svakheter ved kompetansemål framfor kunnskapsmål. Eksempelvis Knut Ove Æsøy, Erik Ryen, Håvard Friis Nilsen og Kim Helsvig (Forskningsgruppen Tekst og fagdidaktikk, OsloMet) i Klassekampen gjennom flere innlegg, samt Pål Jåbakk (OsloMet) i Utdanningsnytt.

I Meld. St. 34 (2023-2024) og Innst. 55 (2024-25) gikk regjeringen og Stortinget inn for å endre kvalitets-

vurderingssystemet med nasjonale prøver og fjerne prøven 9. klasse.

Svar:

Alle skolene i Norge tok i bruk nye læreplaner fra høsten 2020, og parallelt med innføringen gjennomføres det en evaluering av arbeidet med å utvikle læreplanene og hvordan de vil virke i skolen. Evalueringsprogrammet har nå snart gått over fem år, og det er gjennom hele perioden publisert over 20 ulike rapporter. De siste planlagte rapportene skal etter planen publiseres i løpet av 2025.

Skolen er en viktig arena som skal gi felles rammer, opplevelser og referanser for den oppvoksende generasjon. Skolen har et bredt mandat og et tydelig verdigrunnlag, og det er stor oppslutning om dette. Samtidig har skolene og lærerne et stort handlingsrom til å tolke hvordan de kan ivareta læreplanverkets intensjoner og til velge innhold og metoder i opplæringen for at elevene kan nå målene på best mulig måte. Tilbakemeldinger viser om at mange lærere og skoler er tilfredse med å ha dette handlingsrommet - det bidrar til at de kan tilpasse innhold og metoder til elevgruppen, til lokale forhold og til tidsaktuelle hendelser. Samtidig får vi tilbakemeldinger om at skoler er usikre på om de bruker handlingsrommet på en god måte og det kan være krevende å arbeide med skolens verdigrunnlag i de ulike fagene. Regjeringen vil derfor i større grad bidra til å støtte skolens arbeid med

verdigrunnlaget i skolen og opplæringen om felles historie, kulturarv og tradisjoner.

På denne bakgrunn har varslet at det skal utvikles veiledende støttemateriell til dette arbeidet i skolen. Støtten skal bidra til å gi felles referanser, til å forsterke skolen som fellesarena i Norge og til å ramme inn noe av det innholdet vi ønsker at alle elever skal lære om i Norge. Det er ennå ikke besluttet hvilken form denne støtten skal ha, men vi har besluttet at materialet som skal utvikles skal være veiledende og til inspirasjon for elever, lærere og skoler. Utviklingen av veiledningsmateriellet skal ses i sammenheng med den kommende oppfølgingen av resultatene fra evalueringen av fagfornyelsen, både det som allerede foreligger og det som kommer i løpet av året.

Som representanten peker på, varslet regjeringen i Meld. St. 34 (2023-2024) endringer i kvalitetsvurderingssystemet. Et viktig prinsipp som ligger til grunn for et nytt system er at kommunen og fylkeskommunen skal holde vedlike og heve kvaliteten i grunnskoleopplæringen og videregående opplæring. Et nytt kvalitetsutviklingssystem skal fremme elevenes læring, trivsel og utvikling, i tråd med mål og rammer gitt i opplæringsloven med forskrifter, inkludert læreplanverket og øvrige mål for skolen. Skolens verdigrunnlag og brede mandat om danning og utdanning, slik det er beskrevet i overordnet del av læreplanverket, skal ligge til grunn for arbeidet med kvalitetsutvikling.

Systemet skal inneholde prøver, undersøkelser og datakilder som til sammen gir et bedre grunnlag for dialog og samarbeid om videreutvikling av praksis. Disse verktøyene skal bidra til at skoler, lokale skolemyndigheter og nasjonale utdanningsmyndigheter kan ta gode og informerte valg og gjøre prioriteringer. Dette er verktøy som ennå ikke er utviklet, men vi har lagt som premiss at det skal bli bedre sammenheng mellom de ulike prøvene og verktøyene som brukes i arbeidet med kvalitetsutvikling.

Som vi skriver i meldingen, har skolen et bredt mandat, mens dagens kvalitetsvurderingssystem legger vekt på noen fag og ferdigheter. Det som måles får oppmerksomhet og kan på den måten bidra til å avgrense eller dreie skolens mandat i en bestemt retning. Hvis kvantitative kilder som nasjonale prøver og internasjonale undersøkelser tillegges for mye vekt, er det en fare for at skolens brede mandat blir innsnevret til kun det som kan tallfestes. For å ivareta det brede mandatet, og gi et relevant og mangfoldig kunnskapsgrunnlag, skal et nytt system for kvalitetsutvikling skape bedre balanse mellom kvantitative og kvalitative informasjonskilder i skolen.

Utviklingen av et nytt kvalitetsutviklingssystem, utvikling av støttemateriell og oppfølgingen av evalueringen av fagfornyelsen er derfor prosesser som må ses i sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 2159

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland

Besvart 19. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss

Spørsmål:

Kan statsråden bekrefte at det i forbindelse med Prop 88L har blitt foretatt en vurdering av om det internasjonale regelverket for havnestatskontroll i det hele tatt åpner for å kontrollere overholdelsen av et nasjonalt krav om norske lønnsvilkår på et utenlandske skip?

BEGRUNNELSE:

Flere instanser fremholder at lovforslaget kan være i strid med internasjonale regler, særlig flaggstatsprinsippet og EØS-regelverket. Flere organisasjoner har uttrykt bekymring for at Norge med dette lovforslaget utfordrer veletablerte internasjonale prinsipper.

1. Flere aktører, inkludert Norsk Skipsmeglerforbund, hevder at "forslaget strider mot folkeretten" og utfordrer flaggstatsprinsippet.
2. Svensk Sjöfart påpeker at lovforslaget "åsidosätter de svenska kollektivavtalen" og "flaggstatens ansvar att svara för reglering ombord på det egna landets fartyg."
3. Det uttrykkes bekymring for hvordan kontroll og håndheving skal kunne gjennomføres i praksis. Norsk Skipsmeglerforbund skriver: "Det vil være praktisk svært krevende å kontrollere om utenlandske rederier følger et krav til norsk lønn."
4. Rederierna i Finland stiller spørsmål ved om en norsk domstol overhodet kan være rett forum for å behandle

lønnsdispyt mellom en finsk sjømann og en finsk arbeidsgiver.

5. Flere aktører, inkludert Danske Rederier, uttaler at lovforslaget kan bryte med både internasjonale forpliktelser og EU-rettsakter.

Spørsmålet om havnestatskontroll er derfor høyst relevant ettersom det internasjonale regelverket for havnestatskontroll tradisjonelt er begrenset til kontroll av sikkerhet, miljø og minimumsstandarder for arbeidsforhold (gjennom konvensjoner som SOLAS, MARPOL og MLC), og normalt ikke omfatter nasjonale lønnskrav som går utover internasjonale standarder.

Basert på høringssvarene virker det som om det mangler en grundig vurdering av om det internasjonale regelverket for havnestatskontroll i det hele tatt åpner for å kontrollere overholdelsen av et nasjonalt krav om norske lønnsvilkår på et utenlandsk skip.

Svar:

Vi har i forbindelse med lovarbeidet vurdert det internasjonale regelverket for havnestatskontroll, og lagt til grunn at det ikke er noe i regelverket som begrenser mulighetene for å føre tilsyn med skip på nasjonalt grunnlag. Herunder vises til følgende avsnitt i Prop. 88 L punkt 6.3.:

«Et sentralt premiss for lovforslaget er at norske myndigheter har jurisdiksjon til å stille krav overfor utenlandske skip som utfører tjenester i norsk territorialfarvann, og at disse kan håndheves effektivt i havn gjennom nasjonalt tilsyn. Departementet anser det som klart at kyststaten innenfor sjøterritoriet kan stille krav om lønnsvilkår uten å komme

i strid med flaggstatsprinsippet. Herunder vil skip som går i norsk innenriksfart ikke være i uskyldig gjennomfart. Det anses også som klart at norske myndigheter i kraft av sin territorialjurisdiksjon kan kontrollere krav som er stilt på nasjonalt grunnlag. Slik kontroll vil ikke komme i konflikt med havnestatskontrollen gjennom Paris MoU som har til formål å verifisere skipets tilstand i henhold til internasjonalt regelverk. Utenfor norsk territorium, det vil si i norsk økonomisk sone og på norsk sokkel, har norske myndigheter mer begrenset jurisdiksjon over utenlandske skip. Departementet vurderer det av den grunn her som mer hensiktsmessig å stille krav til rettighetshavere. Rettighetshaverne er underlagt norsk jurisdiksjon ved at de er gitt tillatelse til å drive virksomhet i norske havområder og på norsk sokkel som Norge har enerett til. Også her vil myndighetene effektivt kunne håndheve kravene gjennom tilsyn med rettighetshaverne. Tilsyn med de foreslåtte reglene vil nærmere omtales i punkt 7.8 og 8.5.»

Havnestatskontrollsam arbeidet Paris MoU og EUs havnestatskontrolldirektiv etablerer et system der medlemslandene kontrollerer at skip følger de sentrale internasjonale maritime konvensjonene. Samarbeidet har ikke til formål å harmonisere kontroll med nasjonale regler som skip måtte være underlagt internt i de ulike medlemslandene.

Når Norge fastsetter supplerende nasjonal regulering, enten det gjelder lønns- og arbeidsvilkår eller miljøregulering knyttet til klimagassutslipp, vil dette være regler som det må føres tilsyn med på nasjonalt grunnlag.

SPØRSMÅL NR. 2160

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Mimir Kristjánsson

Besvart 19. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Kan statsråden undersøke om NAV har en oversikt over hvilke bedrifter som ikke følger opp ansatte som er sykemeldt etter de retningslinjer NAV og myndighetene er blitt enige om – og eventuelt redegjøre for hvilke konsekvenser en arbeidsgiver som ikke følger opp sykemeldte ansatte risikerer å få?

BEGRUNNELSE:

Arbeidsgivere som ikke følger opp ansatte som er sykemeldte og for eksempel dropper dialog og tilrettelegging fører, så vidt meg bekjent, ikke til noen konsekvenser. Hvis det stemmer, betyr det at alt ansvar legges på den som er sykemeldt. Den sykemeldte får klar beskjed om at dersom vedkommende ikke deltar aktivt i dialog med arbeidsgiv-

er og deltar i tilrettelegging og oppfølging som sykemeldt så kan du bli fratatt sykepengetettighetene dine.

Ifølge Nav viser en manuell gjennomgang at det har vært en økning i antall bestridelser av sykemeldinger fra om lag 1300 saker i 2022 til om lag 1900 saker i 2024. Det er en økning på hele 46 %.

Svar:

Norge har et høyt sykefravær, og det er viktig at vi alle bidrar til å redusere det. En forutsetning for at personer med helseproblemer i større grad skal kunne stå helt eller delvis i arbeid, er at arbeidsgiver følger opp sykmeldte på en god måte.

Både arbeidsmiljøloven og folketrygdloven stiller krav til arbeidsgivers oppfølging av sykmeldte arbeidstakere. I arbeidsmiljøloven stilles det blant annet krav om at arbeidsgiver skal arbeide systematisk med forebygging og oppfølging av sykefravær. Det stilles også krav om at arbeidsgiver skal tilrettelegge for arbeidstakere med redusert funksjonsevne, og følge opp sykmeldte arbeidstakere til fastsatte tidspunkter i sykefraværet. Det stilles videre krav til arbeidstaker om å medvirke i arbeidsgivers oppfølgingsarbeid.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at arbeidsgiver overholder bestemmelsene i arbeidsmiljø-loven. Tilsynene kan være svært ulike i innhold og omfang, og vil blant annet være avhengig av type virksomhet og tematikk de rettes mot. Arbeidstilsynet fører ikke særskilt oversikt over bedrifter som ikke overholder kravene til oppfølging av sykmeldte arbeidstakere, men vil følge dette opp i tilsynet der dette er tema. Ved manglende overholdelse av regelverket vil Arbeidstilsynet kunne gi virksomheten pålegg om å overholde bestemmelsene i regelverket.

Også avtalen om redusert sykefravær og frafall fra arbeidslivet (IA-avtalen) 2025-2028 understreker arbeidsgivers forebyggingsansvar og tilretteleggingsplikt,

og sammenhengen mellom disse og arbeidstakers medvirknings- og aktivitetsplikt. I avtalen er avtalepartene enige om at myndighetene skal igangsette et arbeid i samarbeid med partene i arbeidslivet for å tydeliggjøre arbeidsgivers tilretteleggingsplikt og vurdere hvordan den eventuelt kan forsterkes. Det er videre enighet mellom partene i avtalen om at det skal arbeides for bedre etterlevelse av forpliktelsene de enkelte aktørene har når det gjelder sykefraværs-oppfølgingen.

Det er også enighet om å bidra til forsterket innsats på den enkelte arbeidsplass gjennom økt informasjon- og opplæringsaktivitet rettet mot virksomhetene. God tilrettelegging fra arbeidsgiver vil kunne øke muligheten for at arbeidstaker klarer å jobbe noe. Gjennom bruk av graderte sykemeldinger kan arbeidsgiver for eksempel tilrettelegge slik at det er mulig for den sykmeldte å bruke lengre tid på å utføre oppgavene sine (for eksempel være på jobb 100 pst, men bare utføre 50 pst. av oppgavene).

Arbeids- og velferdsetaten har ingen rolle i å føre tilsyn med, eller ha oversikt over hvilke bedrifter som ikke følger opp ansatte som er sykmeldt etter gjeldende lov og retningslinjer. Arbeids- og velferdsetaten har heller ingen sanksjonsmuligheter overfor arbeidsgivere som ikke følger opp sine sykmeldte. Det har tidligere eksistert en rapporteringsplikt og et sanksjonsregime i regi av Arbeids- og velferdsetaten knyttet til reglene for innsending av oppfølgingsplan og gjennomføring av dialogmøte 1, men disse ble opphevet i 2014. Vurderingen var at systemet i større grad burde bygge på tillit til at virksomhetene ønsker å følge opp sine sykmeldte arbeidstakere, og at arbeidstakerne, sykmelderne og myndighetene bidrar i dette arbeidet, framfor å vektlegge skjemaer og sanksjoner. Nødvendig tilsyn ivaretas derfor i stedet av ordinære tilsynsmyndigheter gjennom de alminnelige tilsynsbestemmelsene omtalt ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 2161

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 19. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Under H-regjeringa ble innkjøpsordningen om innkjøp av 20 % økologisk til statlige kantiner avviklet. Forsvaret

som kjøpte økologisk melk sa da opp avtalen om kjøp av økologisk melk fra TINE. Dette var grunnen til at TINE avd. Harstad la ned sin økologisk linje og alle økomelkproducentene i Nord-Norge mistet sine avtaler om levering

av økologisk melk, og merprisen på 70 øre pr liter. Dette har stor betydning for produsenter i nord.

Vil ministeren gjeninnføre avtalen om innkjøp av økologisk mat i statlige bedrifter?

BEGRUNNELSE:

Rett før påske la mat- og landbruksministeren fram Nasjonal strategi for økologisk jordbruk 2025-2032. I strategiplanen er det satt et mål på at 10 % av det totale jordbruksarealet skal være økologisk innen 2032. I den Nasjonale strategiplanen har regjeringen satt opp en ti-punktsliste der det blant annet står »Tiltaksplan for økt omsetning og produksjon av økologisk melk og øke omsetning av økologisk mat og drikke i offentlig sektor og storhusholdning.

Under Solberg-regjeringen ble innkjøpsordningen om innkjøp av 20 % økologisk til statlige kantiner avvirket. Forsvaret som hadde kjøpt økologisk melk inntil sine kantiner sa da opp avtalen om kjøp av økologisk melk fra TINE. At avtalen mellom Forsvaret og TINE opphørte var grunnen til at TINE avd. Harstad la ned sin økologisk linje og alle økomelkprodusentene i Nord-Norge mistet dermed sine avtaler om levering av økologisk melk til Tine og mistet fra 1. januar i år merprisen fra TINE på 70 øre pr liter.

Dette vil ha stor betydning for nåværende og eventuelt kommende økomelkprodusenter i Nord-Norge.

Svar:

I perioden 2009-2018 var det et mål om at 15 pst. av matproduksjonen og matforbruket skulle være økologisk i 2020, men det var ikke en egen innkjøpsordning med krav om innkjøp av 20 pst. økologiske matvarer til statlige kantiner, slik det ligger til grunn i dette spørsmålet. Det ble imidlertid gjennomført ulike satsinger i både privat og offentlig regi for å øke omsetningen av økologisk mat. Forsvarets satsing på innkjøp av økologisk mat var en del av dette.

Regjeringen la fram den oppdaterte strategien for økologisk jordbruk, Fra økologisk jord til middagsbord, i april 2025. Som det er pekt på i strategien, vil Regjeringen arbeide for å øke omsetningen av økologisk mat og drikke i offentlig sektor og storhusholdninger. Offentlig sektor representerer et stort marked og utgjør et potensial for å øke omsetningen av økologiske produkter. Offentlige aktører i Norge har et krav om å vektlegge klima- og miljøhensyn med minst 30 pst. i anskaffelser, med mindre de kan begrunne at det ikke er relevant. Innkjøp av økologisk mat kan bidra til å oppfylle kravet om klima- og miljøhensyn. Det finnes veiledningsmateriale både hos DFØ og Matvalget om hvordan dette kan gjøres.

SPØRSMÅL NR. 2162

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 19. mai 2025 av forsknings- og høyere utdanningsminister Sigrun Aasland

Spørsmål:

NRK meldte 9. mai på nyhetsmorgen at studenter opplever at tilpasning ved høyskoler og universitet er vanskelig når de får barn. 11. februar kom SSB med tall knyttet til frafall i studier, der studenter med barn kommer høyere ut enn andre grupper.

Hvis regjeringen mener flere og yngre nordmenn skal få flere barn, hva vil statsråden gjøre for å hindre frafallet i høyere utdanning blant studenter med barn under 18 år og sikre tilretteleggingen som trengs for at de får fullført studiene sine?

BEGRUNNELSE:

9. mai meldte NRK radio på Nyhetsmorgen om en student ved UiO som opplever at tilretteleggingen har blitt mer rigid underveis i studiene. Studiedekan Løberg ved UiO sier de vil lære av studentens erfaring, og at tilpasningen skal være bedre i dag.

24. april hadde NRK en sterk sak om Sofie og Isak Hystad som er 23 år gamle fulltidsstudenter med en 1-åring sammen, som også opplever utfordringer, kjenner på frykten for å falle fra studier, samt at de ikke umiddelbart kan vurdere å få barn til andre studenter.

I SSBs artikkel 11. februar kan vi lese:

«Andelen sektorfravall var høyere blant studenter med barn (14 prosent) enn hos studenter uten barn (11 prosent). Studentene med barn kan slik tenkes å ha ulike og større utfordringer med å fullføre studiene enn andre. Videre viser institusjonsbytterne at studentene med barn kan ha lavere mobilitet mellom institusjoner. For institusjonsbytter hadde studentene med barn under halvparten (3 prosent) så stor andel med institusjonsbytter som studenter uten barn (7 prosent). Dette kan skyldes at den geografiske mobiliteten er lavere med barn i husholdningen.»

Studenter som tar permisjon fra studier risikerer å miste gjeldsnedskrivning og omgjøring til stipend. Rettigheter knyttet til foreldrepermisjon er krevende å håndheve opp mot studier og obligatorisk studieaktivitet.

Svar:

Studenter med barn, eller som får barn i studietiden, har gjennom universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven rett til individuell tilrettelegging i studiesituasjonen.

Studenter har blant annet rett til permisjon fra studiene under svangerskap og permisjon til omsorg for barn. I permisjonsperioden har studenten fortsatt studierett og rett til å gå opp til eksamen ved institusjonen. Etter endt permisjon har studenten rett til å gjenoppta studiene på tilsvarende nivå som før permisjonen. Lærestedene skal legge til rette for at studenten kan gjenoppta studiene så raskt som mulig. Lærestedene kan fastsette egen forskrift om tilrettelegging for gravide studenter og studenter med barn.

Videre har studenter med barn rett til individuell tilrettelegging dersom det foreligger særskilte behov. Retten gjelder egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, praksis, læremidler og eksamen. Retten gjelder ikke tilrettelegging som innebærer en uforholds-

messig byrde for institusjonen, og tilretteleggingen skal ikke innebære en reduksjon av utdanningens faglige krav og læringsutbytte. Behovet for tilrettelegging vil kunne variere i den enkelte sak, og er en vurdering lærestedene har ansvaret for. HK-dir arbeider med veiledning til utdanningsinstitusjonene om tilrettelegging og inkluderende læringsmiljø for alle studenter.

Alle studenter skal ha tilgang til et studentombud, som skal gi studenter råd og hjelp i saker som er knyttet til studiesituasjonen, og bidra til å ivareta studentenes rettssikkerhet overfor institusjonen. Studenter bør i første omgang ha dialog med institusjonen de går ved. Dersom studenter ikke får den tilretteleggingen de har behov for, kan de klage til institusjonens nemnd for studentsaker. Studenter som ikke får medhold etter klage, kan ta saken sin videre til Sivilombudet.

Studentsamskipnadene har egne studentbarnehager og studentboliger for studenter med barn.

Utdanningsstøtteordningen er tilrettelagt slik at studenter som får barn under studiene får stipend og ikke lån under permisjon i forbindelse med fødsel (foreldrestipend). Studenter som blir forsinket på grunn av fødsel har rett til lån og stipend i lengre tid enn andre studenter. Videre kan studenter med barn få tilleggs lån og barnestipend.

Oppsummert har vi både nasjonale regelverk som gir rettigheter til studenter med barn, og andre tiltak for å gi studentene fleksibilitet og støtte. Det er viktig at lærestedene informerer godt om hvilke muligheter som finnes for egnet tilrettelegging, og at studentene i denne situasjonen tar kontakt med lærestedene for å be om veiledning og tilrettelegging.

SPØRSMÅL NR. 2163

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Marie Sneve Martinussen

Besvart 19. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Har statsråden oversikt over kostnadene brukt til innleie og andelen innleide på Akershus universitetssykehus de siste fem årene eller i perioden 2019-2023?

BEGRUNNELSE:

Viser til oppslag i FriFagbevegelse 07.04.2025 om hvor mye sykehusene og kommunene betalte for innleide sykepleiere, leger og andre helsearbeidere fra helsevikarbyråene i årene 2019-2023. Oversikten viser at det ble leid inn helsevikarer for nær 6 milliarder kroner i sykehusene og 13 milliarder i kommunene.

Svar:

Regelverket for innleie fra bemanningsforetak ble som kjent strammet inn med virkning fra 1. april 2023, jf. Prop. 131 L (2021–2022). Det ble likevel vedtatt avgrenset unntak for innleie av helsepersonell for å sikre forsvarlig drift av helse- og omsorgstjenesten. Det er i flere omganger formidlet styringskrav overfor regionale helseforetak

om å redusere bruk av innleie av helsepersonell, og dette har gitt resultater – i alle helseregioner.

Det er innhentet opplysninger fra Helse Sør-Øst RHF i anledning spørsmålet. Kostnader brukt til innleie og innleie som andel av totale lønnskostnader ved Akershus universitetssykehus HF i perioden 2019 tom. 2024 fremgår av tabellen under.

Kostnad og andel	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Innleie	74 891	79 106	105 674	190 952	170 245	104 822
Totale lønnskostnader*	5 363 486	5 730 505	6 337 966	6 802 825	7 328 355	7 914 629
Innleie som andel av totale lønns-kostnader	1,4 %	1,4 %	1,7 %	2,8 %	2,3 %	1,3 %

*Totale lønnskostnader: fast lønn, overtid og ekstrarhjelpe, offentlige tilskudd og refusjoner vedørende arbeidskraft og annen lønn

Akershus universitetssykehus HF har i likhet med øvrige helseforetak i helseregion Sør-Øst gjort en stor jobb

med å redusere innleie. Departementet har fått opplyst at de fortsatt ser et potensial for å kunne redusere omfanget, og at det også i 2025 observeres en forbedring. Helse Sør-Øst RHF følger opp helseforetakene i regionen for å understøtte at det gode arbeidet videreføres også i 2025.

SPØRSMÅL NR. 2164

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 21. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Nordland har en stor nedlegging av landbruket. Det er en nedgang i antall bruk, i areal i drift og i produksjon.

Når Stortinget har vedtatt en kraftig satsing på landbruket i Nord-Norge, hva er da grunnen til at Nordland ikke er tatt med i satsingen på investeringer når Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke den maksimale støtteandel til 65 pst. for investeringer i svineproduksjon og løsdrikt for storfe i bare Troms og Finnmark?

BEGRUNNELSE:

Matproduksjon og bosetting i hele landet er viktig for totalberedskapen. Deler av Nord Norge har særskilte utfordringer med å opprettholde en kritisk masse av produsenter og produsentmiljø. Satsingen på bærekraftig matproduksjon i nord, jf. kap. 7.2.4, som skal legge til rette for økt innsats med utgangspunkt i både utfordringer og muligheter er viktig i denne sammenhengen. I rapport

fra NIBIO fra 2023 16 vises det til at noen fylker, blant annet i Nord-Norge, har høyere byggekostnader ved investeringer i landbruksbygg enn andre deler av landet. Som en følge av bl.a. høyere byggekostnader i landsdelen, er det ikke et øvre maksimalt kronetak for tilskudd til investeringer i Nordland, Troms og Finnmark. I Troms er det videre særskilte utfordringer knyttet til svineproduksjon og opprettholdelse av en kritisk masse av produsenter for å kunne opprettholde slakteristrukturen i regionen. Som følge av 16 Bogstad m.fl. 2023: Utredning av byggekostnader og kapital for investering i driftsbygninger i landbruket. NIBIO rapport Vol. 9. nr. 142. 124 bl.a. utfordringer med slakteristrukturen i Troms, ble det i jordbruksoppgjøret 2024 åpnet for at det kan gis støtte til nyetablering av svineproduksjon i områder det er viktig for opprettholdelse av produsentmiljø og annen infrastruktur som f.eks. slakteri. Statens forhandlingsutvalg foreslår å øke den maksimale støtteandel til 65 pst. for investeringer

i svineproduksjon og løsdrift for storfe i Troms og Finnmark.

I Nordland er det markant nedgang i så å si alle produksjoner, bare fra 2023 til 2024 ble det:

2418 færre sauer (5.5 %)

83 færre melkekyr

248 færre ammekyr

1830 færre øvrige storfe

104 færre avlspurker

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at staten og Norges Bondelag i årets jordbruksoppgjør har blitt enige om en satsing på Nord-Norge, herunder blant annet en oppfølging av Stortingets behandling av Meld. St.10 (2024–2025). Å produsere mat og ha levende bygder i hele landet er helt sentralt for å ivareta totalberedskapen. På grunn av lange transportavstander, den sikkerhetspolitiske situasjonen, og for å bli bedre rustet mot forstyrrelser i verdikjedene, er det viktig å bidra til bedre forsyningssikkerhet for mat i de to nordligste fylkene. Regjeringen har også nettopp lagt fram Norges første nasjonale sikkerhetsstrategi, hvor det understrekes at levende lokalsamfunn i nord er viktig for nasjonal sikkerhet.

Nordland har også utfordringer med nedgang i antall bruk og jordbruksproduksjon. Både Nordland, Troms og Finnmark har store behov for investeringer i landbruket, blant annet for å sikre en god omlegging til løsdrift. Det er også noen ulikheter mellom fylkene i nord på dette området. I Troms er det innen svineproduksjon særskilte utfordringer med å opprettholde en kritisk masse av produsenter for å kunne opprettholde slakteristrukturen.

I årets jordbruksoppgjør ble partene enige om å heve tilskuddsandelen for investeringer i svineproduksjon og løsdrift for storfe i Nordland, Troms og Finnmark fra 50 til 65 pst. over IBU-ordningen. For investeringer innen storfe er det ingen øvre grense for tilskudd per prosjekt i Nordland, Troms og Finnmark, en ordning Nordland ble innlemmet i 2023. Dette som en følge av bl.a. høyere byggekostnader i landsdelen.

I tillegg er de generelle tilskuddene som direkte bidrar til bedre produsentøkonomi i hele Nord-Norge styrket. Blant annet styrkes økonomien i produksjon av kjøtt fra storfe, sau og svin i Nord-Norge ved å øke satsene for distriktstilskuddet, noe som også vil bidra til råvaretilgang til industrien. Prosjektet Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord som gjelder hele Nord-Norge, inkludert prøveordningen til teigbaserte tilskudd til Troms og Finnmark, er videreført.

SPØRSMÅL NR. 2165

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 19. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Diagnosekode for lipødem finnes allerede i WHO-systemet, men er ikke implementert i Norge. Dette gir store konsekvenser for pasientene som ofte går udiagnostisert, eller ikke får behandling.

Kan statsråden bekrefte at han ikke har til hensikt å innføre en diagnosekode for lipødem før tidligst i 2027, slik at flere må ta opp lån for å sikre seg dyr behandling i mellomtiden?

BEGRUNNELSE:

Viser til spørretimen 9. april og VGs oppslag (<https://www.vg.no/nyheter/i/qPgWLw/lotte-25-har-lipoedem-maa-ta-opp-laan-for-aa-dekke-behandlingen>) om en ung kvinne med lipødem hvor foreldrene har måttet ta opp

lån for å få råd til behandling av sykdommen. Dette skjer som konsekvens av at det ikke finnes noen diagnosekode.

I spørretimen indikerer statsråden at han ikke ønsker å innføre noen diagnosekode før forsøksprosjektet på Haraldsplass er ferdig i 2027. Dette skaper store konsekvenser for de mange med lipødem som ikke har fått plass på prosjektet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål 2118 fra representanten Svoldal Bøe. Lipødem er en tilstand som rammer mange kvinner og hos noen gir lipødem omfattende helseplager.

I mitt svar til Svoldal Bøe fremholder jeg at behandlingstilbudet varierer, både i Norge og i andre land.

Dette gjelder særlig tilbud om kirurgisk behandling med fettsuging.

Jeg sier i mitt svar til Svardal Bøe også at bakgrunnen for variasjonen er usikkerhet om hvilket tilbud som er best for pasienter med lipødem. Norske og internasjonale fagmiljøer mener at kunnskapen om operasjon med fettsuging ved lipødem er for utilstrekkelig til å kunne utarbeide retningslinjer for hvem som skal tilbys operasjon og hvem som skal tilbys annen behandling. I 2021 ble det derfor igangsatt en stor nasjonal studie i regi av Haraldsplass diakonale sykehus. Studien omfatter flere hundre pasienter med lipødem fra hele Norge. Omtrent 120 av disse pasientene har blitt operert, mens de andre får konservativ behandling med f.eks. fysioterapi, trening og kompresjonsbehandling. Effekten av de ulike behandlingene skal følges frem til 2027.

Frem til vi får et bedre forskningsgrunnlag for behandlingen skal vi likevel ha et likeverdig tilbud for alle pasienter med lipødem, uavhengig av bosted. Leger og fysioterapeuter må gi en individuell vurdering av behandlingstilbudet til kvinner med lipødem.

Representanten Hoksrud spør om jeg vil innføre en diagnosekode for lipødem og sier at manglende diagnosekode har som konsekvens at pasienter ikke får behandling.

ICD er den internasjonale klassifikasjonen for å registrere sykdommer og dødsårsaker. Medisinsk koding har mange formål. Formålene omfatter å gi kvalitet på data om helsetjenesten, forekomst av sykdommer i befolkningen og hvordan denne varierer med tid og sted. Dette er viktig for sykdomsovervåkning og beredskap, og for medisinsk forskning og kvalitetsarbeid. Medisinsk koding inngår også i grunnlaget for innsatsstyrt finansiering (ISF).

ICD-10 ble vedtatt av Verdens helseorganisasjon (WHO) i 1990 og har vært i bruk i Norge siden 1997. Ikke alle diagnoser har en eksakt diagnosekode i ICD-10. ICD-10 er ikke faglig oppdatert innen alle fagområder, inkludert diagnosekode for lipødem. Dette er situasjonen for fagpersoner, forskere og myndigheter som bruker kodeverket i Norge, og for fagpersoner i Norden og andre land. Derfor ble arbeidet med et nytt kodeverk, ICD-11, lansert av WHO i 2018.

Samtidig er det viktig å påpeke at det ikke er en sammenheng mellom diagnosekode og rett til behandling, slik representanten sier i sitt spørsmål. Det er pasientens individuelle behov som avgjør hvilken helsehjelp som skal gis, ikke diagnosekoden. Helsedirektoratet uttaler om dette spørsmålet:

«Alle tilstander blir kodet. Rettigheter for behandling avgjøres etter en medisinskfaglig vurdering uavhengig av om det finnes en spesifikk diagnosekode for tilstanden. Behandlingstilbudene vil være påvirket av om behandlingen er dokumentert som trygg, nyttig og innenfor prioriteringskriteriene i den offentlige helsetjenesten».

Når det i dag ikke finnes en egen spesifikk ICD-10-kode kun for lipødem, brukes derfor generelle koder for ødem eller eventuelt andre lignende koder.

I det nyere systemet ICD-11, som er i ferd med å bli tatt i bruk internasjonalt, men ennå ikke er innført for eksempel i nordiske land, har lipødem fått en egen kode: EF02.2 – “Lipoedema”. Det pågår et samarbeid i nordiske land om innføringen av ICD-11.

Selv om ICD-10 begynner å bli utdatert innen flere fagområder, er Helsedirektoratets vurdering at det vil kreve uforholdsmessig store ressurser å sikre rettferdig og presis endring av ICD-10 til dagens medisinskfaglige behov. Direktoratet samarbeider derfor heller med andre nordiske land om overgang til ICD-11.

Vi må arbeide for at kvinner med lipødem får trygge og gode behandlingstilbud. Årsakene til at noen kvinner utvikler lipødem er dessverre ikke klarlagt, og det er manglende kunnskap om effektiv behandling. Det trengs mer forskning innen feltet. Resultatene fra den nasjonale studien om kirurgisk behandling av lipødem vil foreligge i 2027. For all medisinsk behandling som skal tilbys i den offentlige helsetjenesten er det dokumentert nytte og et rimelig forhold til ressurser som er avgjørende. Tilstandens alvorlighetsgrad er også en del av vurderingen om en aktuell behandling skal kunne tilbys i den offentlige helsetjenesten. Koder for diagnoser er av stor betydning lenge tilstanden kan klassifiseres etter gitte kriterier. Men det er ingen automatikk i at en diagnosekode gir grunnlag for en spesifikk behandling.

SPØRSMÅL NR. 2166**Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari Mette Prestrud****Besvart 20. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Hvordan vil statsministeren, som regjeringssjef og øverste ansvarlig for alle statsrådenes fagområder, nå påse at hensynet til nasjonens matsikkerhet blir prioritert i alle relevante departementer?

BEGRUNNELSE:

Statsministeren uttalte 7. mai i forbindelse med fremleggelse av Nasjonal sikkerhetsstrategi:

“Vi må være forberedt på at krig kan ramme Norge.”

En svært sannsynlig konsekvens vil være at mat- og forsyningssikkerheten i Norge blir påvirket, da vi er avhengig av import gjennom forsyningsveiene via sjø og luft. Derfor teller hvert eneste mål med matjord i Norge for å beholde liv i befolkningen når forsyningsveiene påvirkes eller bortfaller i krise og krig. Flere statsråder er ansvarlig for fagområder som har mulighet til å påvirke og forbedre situasjonen vår for matberedskapen. Eksempelvis Samferdselsministerens samferdselsprosjekter som medfører betydelig nedbygging av korn- og grønnsaksjord. Videre er Kommunal- og distriktsministeren, som nylig besluttet å bygge boligfelt på kornjord, i rollen som øverste statlige reguleringsmyndighet. I tillegg til Landbruks- og matministre som kan stimulere til økt rekruttering og investeringsvilje i landbruket.

Svar:

Styrking av den nasjonale beredskapen, inkludert matberedskapen, er en hovedprioritet for regjeringen. Den sikkerhetspolitiske situasjonen er forverret, og dette understreker viktigheten av beredskap og økt selvforsyning, med en løpende matproduksjon over hele landet.

Forsyningssikkerheten for matvarer hviler på tre viktige pilarer: Stabil produksjon av mat- og fôrvarer i Norge, å ta vare på produksjonsgrunnlaget og fungerende handelssystemer. Landbruksbaserte matvarer utgjør en stor del av matvareforsyningene, men fisk og sjømat er også en vesentlig ressurs både i normalsituasjonen og i kriser eller krig. Det arbeides på tvers av flere sektorer for å sikre at tilgang til forsyninger både fra innenlandsk og utenlandsk produksjon av matvarer opprettholdes også i kriser og krig. Det er grunnleggende viktig at befolkningen har tilgang til nok og trygg mat.

Regjeringens politikk om økt selvforsyning, beredskapslagring av korn og et sterkt jordvern vil gi synlige resultater i form av økt beredskap og trygghet. Regjeringen har et mål om å øke selvforsyningsgraden, korrigert for import av fôrråvarer til 50 prosent innen 2030 jf. Meld. St. 11 (2023–2024) Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmøgleghetene i jordbruket. For å nå målet om økt selvforsyning korrigert for import av fôr vil regjeringen forbedre og øke produksjonen av planteprodukter, både til mat og fôr. Det må gjøres på en måte som styrker jordbrukets konkurransekraft mot import, slik at etterspørselen etter norske jordbruksvarer øker.

Beredskapslager for matkorn er viktig for å bidra til matsikkerhet og redusere sårbarhet ved en ekstraordinær forsyningskrise. Beredskapslageret bygges opp med 15 000 tonn hvert år opp til 82 500 tonn, som tilsvarer tre måneders forbruk.

Gode inntektsmuligheter for de næringsdrivende i jordbruket er avgjørende for rekruttering, investeringer og produksjon av varer og tjenester. Siden denne regjeringen overtok har budsjettstøtten over jordbruksavtalen økt med 68,5 pst. Fra 2023 til 2025 økte de direkte tilskuddene til jordbruket med 4,3 mrd. kroner, tilsvarende 25 pst.

Regjeringen har i sin regjeringsperiode økt bevilningene til investering og bedriftsutvikling i landbruket (IBU-midlene) med nærmere 90 prosent. Sammen med inntektsmuligheter og velferdsordningene har disse stor betydning for rekruttering av unge bønder inn i næringen. Grunnlagsmaterialet for jordbruksoppgjøret i 2025 viser at bøndene, for første gang på svært lenge blir yngre. Gjennomsnittsalderen har falt med nesten 2 år på 2 år, og andelen bønder under 40 år har økt med over 4 prosentpoeng på 2 år.

Regjeringen har gjort en rekke tiltak for å få ned omdisponeringen av dyrka jord. Det viktigste tiltaket er oppdateringen av den nasjonale jordvernstrategien i 2023, med et nytt og innskjerpet mål på 2000 dekar som skal nås innen 2030, jf. Prop. 121 S (2022-2023). Det er grunn til å tro at det å sette dette målet og tidligere mål, har bidratt til å få ned omdisponeringen av dyrka jord.

Jeg vil peke på den positive utviklingen vi har hatt når det gjelder omdisponeringen av dyrka jord. Siden det første gang ble satt et jordvernmål i 2004 har den årlige omdisponeringen gradvis gått nedover fra 11 400 dekar pr år. I 2023 var omdisponeringen nede på ca. 2 800 dekar,

noe som var det laveste nivået siden registreringen startet

i 1967. De foreløpige tallene for 2024 viser et enda lavere nivå, noe som tyder på at tiltakene virker.

SPØRSMÅL NR. 2167

Innlevert 9. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingvild Wettrhus Thorsvik

Besvart 19. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil regjeringen øke sine ambisjoner og sørge for medisinsk evakuering av flere krigsskadede palestinere?

BEGRUNNELSE:

18. mars i år brøt Israel våpenhvilen. 400 personer ble drept rett etterpå og siste sykehus i Nord-Gaza ble totalt ødelagt. I de påfølgende ukene har Israel intensivert angrep fra luft, sjø og land og vi har vært vitne til at uskyldige mennesker blir brent levende og barn sprengt i filler. Om dette ikke er nok er, vi er nå inne i den tiende uken av full blokade av humanitær hjelp. Ingen mat eller medisiner kommer inn.

Israels sikkerhetsminister, Itamar Ben-Gvir, sa i the Guardian 17. april at:

«Så lenge våre gisler lider i tunnelene, er det ingen grunn til at så mye som ett gram mat eller annen hjelp skal slippe inn i Gaza.»

Han har senere gått enda lenger ved å uttale på X at «mat- og hjelpelagre bør bombes for å skape politisk og militært press for å få våre gisler trygt hjem», og ser ut til å gå god for å bruke sult som våpen.

Undertegnede mener at Norge må gjøre alt vi kan for å hjelpe, og det langs så mange spor som mulig. I tillegg til et humanitært og moralsk ansvar, har Norge evne til og kompetanse på å tilby livreddende medisinsk behandling. Ifølge FN står det tusenvis i kø i Gaza for å få evakuering.

I uke 19 i 2025 evakuerte Norge de siste to pasientene fra Egypt for å nå antallet på 20 pasientene som regjering besluttet å evakuere innen 2024. Regjeringen har i tidligere spørretime påpekt at det har vært krevende å få til evakuering. Undertegnede formoder at dette også er begrunnelsen for at det har tatt såpass mye lengre tid enn planlagt. Likevel vet vi at vi har god koordinering og støtte gjennom EUs sivile beredskapsmekanisme, Verdens helseorganisasjon og andre stater, spesielt Romania.

Etter hva undertegnede kjenner til har Frankrike evakuert 115 personer fra Gaza. Til tross for støttemeka-

nismene Norge har så har vi ikke evnet det samme som sammenlignbare andre land.

Svar:

Aller først vil jeg understreke at jeg deler representantens fortvilelse over befolkningen i Gazas lidelser. Det er dypt rystende å se. Opptrappingen av krigføringen på Gaza etter at våpenhvilen ble brutt 18. mars, og Israels blokade fra 2. mars, har ført til en umenneskelig situasjon for palestinerne. Denne hensynsløse behandlingen av sivilbefolkningen i Gaza er totalt uakseptabel. Vi fordømmer den på det sterkeste. Det aller viktigste nå er å få på plass en våpenhvile, at gislene løslates og at Israel umiddelbart opphever blokaden slik at livsnødvendig hjelp kommer frem til alle som trenger det.

Det som vil gi størst effekt for å hjelpe befolkningen i Gaza med deres helsebehov, er å øke helsekapasiteten lokalt. Våre humanitære partnere arbeider på spreng for å bidra til å gjøre akkurat dette, under svært vanskelige og farlige forhold. Norge har i en årrekke støttet organisasjoner som gjør et viktig arbeid for å bedre helsetilbudet i Palestina og som bidrar med akutt nødhjelp innen helsesektoren. Dette inkluderer blant annet NORWAC, Verdens helseorganisasjon, palestinske myndigheter og UNRWA. Vi støtter også Den internasjonale Røde Korskomiteens feltsykehus i Gaza, der Norges Røde Kors spiller en ledende rolle.

I de tilfellene pasientene må ut av Gaza, hadde de før krigen en mulighet til å reise for behandling ved palestinske sykehus på Vestbredden, inkludert Øst-Jerusalem. Det er mer effektivt å behandle pasienter i regionen. Siden denne muligheten nå ikke er til stede, må andre alternative løsninger vurderes.

Regjeringen besluttet derfor i juni 2024 å ta imot opp til 20 pasienter til Norge for behandling i norsk spesialisthelsetjeneste.

For Norge har samarbeidet med EUs sivile beredskapsmekanisme og Verdens helseorganisasjon vært av-

gjørende for å få til medisinsk evakuering til Norge. Per 14. mai er det til sammen fraktet 206 pasienter og 450 følgepersoner til 13 forskjellige land gjennom denne mekanismen. De siste to pasientene kom til Norge 5. mai i år, og med dette har regjeringen fulgt opp sin forpliktelse om å motta 20 pasienter for behandling. Regjeringen ser på muligheten for å ta imot noen flere pasienter. Norge har i tillegg hjulpet med å evakuere Gaza-pasienter til Irland, og Romania har hjulpet med å evakuere pasienter til Norge.

Det har som representanten nevner, vært et omfattende og krevende arbeid. Myndighetene i de involverte landene må gi endelig tillatelse til at pasientene kan reise. Grensen til Egypt har vært stengt for pasienter i store deler av perioden siden regjeringen fattet beslutningen, og situasjonen på bakken i Gaza er uoversiktlig. Tilstanden til pasienter endrer seg i noen tilfeller mens transport- og helsekapasitet i Norge avklares. Utlendingskontroll av pasientene og medfølgende før de ankommer Norge, er også et ressurskrevende arbeid.

Antall pasienter som enkeltland mottar avhenger av ulike faktorer, men særlig kapasitet i spesialhelsetjenester og mottaksordninger for medfølgende varierer. For europeiske land må dette også sees i sammenheng med mottak av medevac-pasienter fra krigen i Ukraina. For Norges del bidrar mottak av et høyt antall pasienter fra Ukraina til begrenset restkapasitet i spesialisthelsetjenesten og med tanke på øvrige kommunale tjenester pasientene og medfølgende vil ha behov for.

Regjeringen vurderer kontinuerlig hva som er den mest egnede bistanden til nødlidende som følge av situasjonen i Gaza. Dette skjer i tett kontakt med relevante partnere som EU, FN og øvrige sivilorganisasjoner og initiativer som mottar norsk støtte.

Det vises for øvrig til svar på skriftlig spørsmål nr. 84 (2024-2025) fra representanten Melby, spørsmål nr. 689 (2024-2025) fra representanten Thorsvik, spørsmål nr. 884 (2024-2025) fra representanten Heiberg og spørsmål nr. 943 (2024-2025) fra representanten Hussein.

SPØRSMÅL NR. 2168

Innlevert 10. mai 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen

Besvart 14. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor Stortingets vedtak av 17. juni 2019 om krav til individmerking av rein, ikke er iverksatt?

BEGRUNNELSE:

17. juni 2019 vedtok Stortinget en endring av reindriftsloven som oppstiller krav til at rein skal merkes med individmerke, kunngjort 21. juni 2019. Det er nå snart seks år siden Stortinget fattet dette vedtaket, likevel er lovendringen fremdeles ikke iverksatt av Kongen i statsråd.

Da det er vanskelig å forstå hvorfor det skal gå så lang tid å iverksette det som er et relativt enkelt lovvedtak fra Stortinget, ønsker spørsmålsstiller en nærmere forklaring fra landbruksministeren på hvorfor Stortingets vilje fremdeles ikke er etterkommet av regjeringen. Den omfattende tidsbruken er egnet til å forstå slik at regjeringen i realiteten obstruerer Stortingets vedtak, noe som i så fall er svært alvorlig.

Svar:

Stortingets vedtak 17. juni 2019 om å endre reindriftsloven slik at individmerking av rein skal være obligatorisk, omfattet et forbehold om at lovendringen ikke ville tre i kraft før det er utarbeidet forskrift om den tekniske og praktiske gjennomføringen.

Landbruks- og matdepartementet har i etterkant av Stortingets vedtak jobbet med å utrede hvordan obligatorisk individmerking kan gjennomføres. NIBIO leverte i 2020 rapporten «Individmerking i reindriften – muligheter og utfordringer». På bakgrunn av denne rapporten har NIBIO også gjennomført et pilotprosjekt der individmerking er testet ut i praksis. Rapport fra pilotprosjektet ble oversendt til departementet i januar 2025. Pilotprosjektet viste at det gjenstår noen tekniske utfordringer før obligatorisk individmerking kan gjennomføres.

Resultatet fra pilotprosjektet er nå til vurdering i departementet, som grunnlag for videre arbeid med den tekniske og praktiske gjennomføringen av individmerking av rein.

SPØRSMÅL NR. 2169**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande****Besvart 16. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kva vil statsråden gjere for at kulturminnelova vert praktisert på ein måte som betre sikrar at sunn fornuft og balanse mellom ulike omsyn vert ivareteke, og at bærekraftige aktivitetar ved kulturminner vert sett på som positive og ikkje øydeleggende?

GRUNNGJEVING:

På Vereide i Gloppen har ein barnehage fått beskjed om å fjerne ein Gapahuk frå 2017 som vert brukt til å gie borna opplevingar knytt til natur, friluftsliv og til å formidle viktig historie. Gapahuken fører til at eit område som elles er lite brukt vert nytta til aktivitet og til å berike barnehageborna og andre sin kvardag. No har Riksantikvaren gripe inn fordi det er for kort avstand mellom ei gravrøys og gapahuken som barnehagen nyttar, og krevd at barnehagen flyttar gapahuken vekk frå området.

Både barnehagen, kommunen og lokalbefolkning opplever avgjerda som meningslaust streng. I staden for å kunne nytte eit flott område som ellers er lite i bruk, og nettopp gie born og andre kunnskap om dei historiske verdiane som er gøymt under jorda, så fører stivbeint byråkrati til at området vert mindre brukt og over tid kanskje vil gro att og bli mindre tilgjengelig. Det at det også blir brukt mykje tid og ressursar på slike prosessar bidreg til ei oppfatning av at forvaltninga prioriterer unødig byråkrati i staden for å prioritere anna viktig kulturminnearbeid.

Gapahuk-saka er dessverre ikkje eineståande, og det finnst fleire dømer på saker der forvaltninga med mål om å ivareta kulturminner blir så rigid at ein ender opp med løysingar der kulturminnene blir mindre tilgjengelege eller forfell fordi aktivitetar som fint kunne sameksistert med kulturminnene blir hindra eller vanskeleggjorde. Det kan over tid kan svekke legitimiteten til dette lovverket.

Svar:

Jeg er helt enig i at kulturminneloven skal praktiseres på en slik måte at ulike samfunnsnyttige hensyn blir balansert på en god måte når det fattes vedtak etter loven. Jeg har også et klart inntrykk av dette i all hovedsak blir ivaretatt på en god måte av kulturmiljøforvaltningen i dag. Riksantikvaren er klageinstans for vedtak fattet av fylkeskommunene, og har i denne rollen mulighet til å

følge med på – og ved behov – korrigere hvordan kulturminneloven praktiseres.

Den konkrete saken som ligger til grunn for spørsmålet gjelder en gapahuk på Vereide i Gloppen kommune som brukes av Nordstranda barnehage. Riksantikvaren fattet 29. april 2025 endelig avgjørelse om at gapahuken må fjernes eller flyttes, fordi den er i konflikt med et gravfelt med to gravrøysen som er automatisk fredet. Riksantikvaren har gitt forlenget frist ut 2026 for å fjerne gapahuken fra dagens plassering. Etter det jeg er kjent med er grunneier, Opplysningsvesenets fond, positiv til å finne en alternativ plassering av gapahuken på sin eiendom. Jeg forstår at kulturmiljømyndighetene ønsker å bidra til å finne en positiv løsning, og håper partene i samarbeid finner en ny plassering av gapahuken eller en alternativ løsning som gir en god formidlingsarena for natur- og kulturmiljøverdier for barn i området.

Riksantikvaren vurderer at gapahuken med sin størrelse og nåværende plassering er utilbørlig skjemmende for opplevelsen av de monumentale gravrøysene. Gapahuken er en 8 x 8 meter stor trekonstruksjon med utplanert fundament. Gravhaugene vurderes å ha et stort opplevelsespotensial og inngår i en større kulturhistorisk sammenheng i landskapet. De ligger på hver sin side av en gammel gang- og ridevei, en såkalt hulvei, som fører fra prestegården til Vereide middelalderkirke. Riksantikvaren viser her til at området med gravrøysene er relativt uberørt, og at den store og dominerende gapahuken bidrar til å svekke eller ødelegge nettopp de natur- og kulturmiljøverdiene som ønskes formidlet. Hulveien brukes av gående og syklende fastboende og tilreisende, og muliggjøre at gravrøysene kan oppleves i sin opprinnelige sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 2170**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Per-Willy Amundsen****Besvart 20. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Støtter forsvarsministeren Luftforsvarets beslutning om at 40 av 65 operative stillinger skal flyttes fra Luftforsvarets stasjon i Sørreisa til Bodø, eller deler han kritikken fra ordfører i Sørreisa kommune, Jan-Eirik Nordahl (Ap), som hevder «dette er en fare for rikets sikkerhet» og forventer «at regjeringen griper inn og får stoppet dette»?

BEGRUNNELSE:

Under et folkemøte i Sørreisa 6. mai informerte oberst NK/stabssjef Joint Air Operations Centre, Michael Baas Bottenvik-Hartmann, om at 40 av 65 operative stillinger blir flyttet fra Luftforsvarets stasjon Sørreisa til Bodø for å bygge opp en midlertidig CAOC, NATO-luftoperasjonssenter. Flyttingen er permanent og skjer uten politisk behandling. Det er vanskelig å se dette som noe annet enn en styrt avvikling av Luftforsvarets aktivitet i Sørreisa.

Luftforsvarets stasjon Sørreisa er den eneste i Norge som driver døgnskategorisk overvåking og kontroll av Norges luftrom. Anlegget er NATOs mest moderne stridsanlegg til denne bruk, og representerer investeringer over fem milliarder kroner (betydelig mer i etter dagens kroneverdi). Luftforsvarets kommando- og kontrollskole er videre en integrert del av kontroll- og varslingssenteret i Sørreisa. Det fremstår åpenbart at skolen vanskelig kan videreføres dersom beslutningen effektueres.

Ordføreren i kommunen, Jan-Eirik Nordahl, omtaler beslutningen som «tidenes forsvarspolitiske skandale». Videre forventer ordføreren, som er medlem av samme politiske parti som forsvarsministeren, «at regjeringen griper inn og får stoppet dette». Han hevder videre at «dette er en fare for rikets sikkerhet – i ei tid der Europa er i krig». Det vises for øvrig til debattinnlegg av Sørreisas ordfører i Nordlys 10. mai, side 29.

Spørsmålsstiller deler vurderingene til ordføreren i Sørreisa, og ønsker svar på om forsvarsministeren støtter beslutningen, eller om han vil ta tilbake den politiske styringen av Luftforsvaret. Det er mye som tyder på at beslutningen er egnet til å bli stående som den største skaden en regjering utgått av Arbeiderpartiet har påført Norges forsvarsevne, siden nedleggelsen av Olavsvern i Tromsø.

Svar:

På forsvarsministermøtet i februar 2025 aksepterte NATO Norges tilbud om å etablere et tredje regionalt luftoper-

asjonssenter (CAOC) i Norge. NATO har satt en ambisiøs tidsfrist for at det tredje luftoperasjonssenteret skal oppnå operativ evne. Den eneste muligheten for å oppfylle dette kravet er å etablere et midlertidig luftoperasjonssenter på Forsvarets base Bodø. Dette er i tråd med forsvarssjefens anbefaling.

Det har vært bevisst norsk politikk og viktig for norsk sikkerhet å kunne tilby NATO å etablere et tredje regionalt luftoperasjonssenter på norsk jord. Opprettelsen av luftoperasjonssenteret vil blant annet bidra til at Norden kan samles i samme operasjonsområde. Gitt oppdraget som en NATO CAOC skal løse, vil opprettelsen av dette kreve større kraftsamling av kompetanse enn i dag. Dersom personell ikke flyttes fra Sørreisa vil Luftforsvaret ikke ha tilstrekkelig personell til å etablere en NATO CAOC. Den teknologiske utviklingen gjennom moderne plattformer som F-35 gjør at luftoperasjoner må ledes annerledes enn tidligere. Norge vil ha en viktig rolle i NATO fremover med å bidra i videreutviklingen av ledelse av fremtidens luftoperasjoner. Kraftsamling av kompetanse er derfor en forutsetning for etableringen av NATO CAOC.

Sørreisa vil fortsatt være en viktig lokasjon for Forsvaret. Bygging av gjenkjent luftbilde vil skje fra Sørreisa. Videre skal det etableres et regionalt vedlikeholdssenter for radarer i nord på Sørreisa og det skal etableres et alliert treningssenter på Sørreisa underlagt Hæren. I tillegg skal Luftforsvarets kommando- og kontrollskole på Sørreisa styrkes. En flytting av personell for å understøtte etableringen av CAOC tilsier dermed ingen styrt avvikling av Sørreisa.

SPØRSMÅL NR. 2171**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 16. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Vil regjeringen få UDI til å gjenoppta behandling av beskyttelse for syrere som per nå har blitt satt på vent, og i så fall når?

BEGRUNNELSE:

Beslutningen til UDI om å sette søknader om beskyttelse og søknader om midlertidig arbeidstillatelse har hatt virkning fra og med 9. desember. Nærmest et halvt år senere, er situasjonen for syrere på norske asylmottak fortsatt usikker. Assad-regimet sitt fall har selvsagt gjort at situasjonen i Syria er uoversiktlig, men det er liten grunn til å tro at Syria har blitt trygt eller kommer til å bli det med det første. Det fører meg seg stor usikkerhet for de som bor på mottak og får satt livene sine på vent i påvente av at UDI skal gjøre en ny beslutning. Utrop har i flere omganger skrevet om sultestreiker og andre markeringer som har funnet sted på asylmottak i Norge blant syrere fordi de er svært frustrerte og desperate over egen situasjon. Derfor spør jeg statsråden om regjeringen har gjort seg opp noen tanker om man vil få UDI til å gjenoppta behandlingen av søknader om beskyttelse på noen tidspunkt og eventuelt når det vil skje.

Svar:

Søknader om beskyttelse (asyl) skal i utgangspunktet avgjøres uten ugrunnet opphold. Den sikkerhetspolitiske

situasjonen i Syria er imidlertid uoversiktlig, noe som gjør det vanskelig for Utlendingsdirektoratet (UDI) å foreta forsvarlige vurderinger av det anførte beskyttelsesbehovet. Av den grunn valgte UDI på eget initiativ i desember i fjor å sette behandlingen av asylsøknader fra søkere fra Syria «på vent», i påvente av ny og oppdatert informasjon som kan sikre riktige avgjørelser. En rekke andre europeiske land har valgt å gjøre det samme.

På bakgrunn av informasjon fra utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon, Landinfo, er det UDIs syn at det nå er grunnlag for en formell berostillelse i medhold av utlendingsloven § 33 av behandlingen av asylsøknader fra søkere fra Syria. Etter denne bestemmelsen kan departementet beslutte at behandlingen av asylsøknader skal stilles i bero i inntil seks måneder, dersom det foreligger konkrete omstendigheter som kan begrunne en forventning om snarlig bedring i situasjonen i det området søkerne kommer fra.

Hvorvidt det kan sies å foreligge slike omstendigheter må vurderes konkret. Det er fortsatt usikkert hvordan situasjonen i Syria vil utvikle seg, og endringer kan skje raskt. Assad-regimets fall representerer likevel et skifte som gir håp til millioner av syrere. Regjeringen støtter overgangsregjeringens uttalte ambisjoner om et fredelig og fritt Syria der alle syrere er respektert og inkludert, og der grunnleggende rettigheter ivaretas for alle.

Justis- og beredskapsdepartementet vil bestrebe å besvare foreleggelsen fra UDI så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 2172**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund****Besvart 16. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å fjerne hindringene som ødelegger for ankring i gamle uthavner, og hva vil statsråden gjøre for å sikre at regelverket følges og mu-

lighetene i arealplanleggingen utnyttes, slik at uthavner/ ankringsplasser der det ikke ligger sjøledninger, sikres for allmenhetens bruk i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til spørsmålet og statsrådens svar på Dokument nr. 15:1881 (2024-2025). Svaret viser god innsikt i gjeldende lover og regler som kommer til anvendelse ved tiltak i skjærgården og mulighetene som finnes for å sikre resterende uthavner for fremtiden, blant annet ved å innkople uthavner i kommunenes planer.

Imidlertid viser omfanget av alle ødeleggende utlegginger i skjærgården at regelverket ikke har fungert etter hensikten, at Statsforvalteren ikke har påsett at statlige retningslinjer følges og at mulighetene i Plan og bygningslovens arealdel ikke er benyttet. Fakta er at i enkelte områder er mer enn 50 % av uthavnene/ankringsplassene for fritidsfartøy unødvendig helt eller delvis ødelagt. Statsråden antyder i svaret at det nærmest er valgfritt for kommunen å følge opp en ulovlighet etter PBL § 32. Unntaket fra det prinsipielle kravet om å følge opp, er om ulovligheten kan betegnes som ubetydelig. Det kan ikke komme til anvendelse hva gjelder ødeleggende utlegginger i uthavner der det alltid fantes alternative traseer, fordi slike tiltak i stor grad berører allmennhetens interesser og ferdsele for et betydelig antall brukere av fritids fartøy. Uten tiltak er det lite trolig at forvaltningen vil endre sin praksis. Faktum er at mange kjente uthavner og ankringsplasser i skjærgården i realiteten er stengt for allmennheten. Blant annet Kystverkets manglende instruksjonsrett hindrer at korrigerende tiltak iverksettes. Statsråden oppfordres til å sørge for å reetablere ødelagte uthavner. Å legge om sjøledninger er ikke spesielt komplisert eller kostbart, tatt i betraktning antall brukere.

Svar:

Som jeg redegjorde for i mitt forrige svar, bygger dagens regelverk på en myndighetsfordeling mellom stat og kommune. Denne fordelingen er utformet blant annet av hensyn til lokaldemokratiet, slik at kommunene som kjenner sine egne kystnære områder best, får det nødvendige handlingsrommet til å ivareta lokale interesser. Der nasjonale hensyn gjør seg gjeldende i en gitt sak, finnes det virkemidler i både plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven som gir staten mulighet for å påvirke sakens utfall. Plan- og bygningsloven § 1-4 første ledd pålegger kommunen å påse at loven overholdes i kommunen. Kommunene har plikt til å følge opp forhold som er i strid med plan- og bygningsloven, se § 32-1 første ledd. Det er riktig som stortingsrepresentanten peker på at dette unntaket ikke kan brukes i saker som berører sentrale interesser som loven skal ivareta, eller som fører til fare eller ulempe for omgivelsene. I vurderingen av om en overtredelse er av «mindre betydning», vil sentrale momenter være overtredelsens art og omfang, og avvikets betydning for de interesser som plan- og bygningsloven skal sikre.

Dersom en sjøledning allerede er lagt ut uten nødvendige tillatelser, bør dette tas opp med kommunen. Kommunen har en rekke virkemidler for å få rettet opp ulovlige forhold. Den som har lagt ut sjøledningen uten søknad, skal gis anledning til å søke om etterfølgende tillatelse. I en eventuell tillatelse kan kommunen stille krav om endret plassering av sjøledningen. Dersom det ikke er adgang til å gi tillatelse, skal forholdet følges opp med sanksjoner, typisk pålegg om retting og tvangsmulkt. Slik retting kan bl.a. gå ut på å kreve at sjøledningen fjernes. Kommunen kan også foreslå endringer i arealplaner ved neste rullering for å ivareta både hensynene til ankringsplass og sjøledninger. Plan- og bygningsloven gir altså kommunen effektive virkemidler for å få rettet opp ulovlige forhold. Loven gir derimot verken rett eller plikt for kommunen til å reetablere tiltak eller havner.

Jeg mener at dagens regelverk balanserer nasjonale og lokale hensyn på en god måte. Kommunal- og distriktsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet vil, med underliggende etater, fortsette å veilede kommunene for å sikre god arealplanlegging, god søknadsbehandling og målrettet oppfølging av tiltak i strid med hhv. plan- og bygningsloven og havne- og farvannsloven.

SPØRSMÅL NR. 2173**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 20. mai 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Når vil målet om at alle husstander skal ha tilgang til 100 Mbit/s bli nådd, og hvordan vil regjeringen sørge for at det skjer?

BEGRUNNELSE:

Stortingets mål om at alle husstander skal ha tilgang til 100 Mbit/s i løpet av 2025 er et viktig steg på veien mot gigabitsamfunnet. Nye dekningstall fra Nkom viser at nær 25 000 husstander fortsatt mangler slik tilgang. Den norske bredbåndsinfrastrukturen er i all hovedsak bygget ut av kommersielle aktører, men mange av de gjenværende adressene er dyre å bygge ut og statens bidrag blir viktig.

Svar:

I Norge, som i resten av Europa, har vi en markedsbasert utbyggingspolitikk for ekomsektoren. Dette betyr at utbyggingen har vært – og er – basert på kommersielle beslutninger av markedsaktører. Dette har vært den gjeldende politikken i lang tid og gjennom skiftende regjeringer. Politikken må sies å ha vært svært vellykket, den har gitt oss i Norge svært god bredbåndsdekning, også sett i internasjonal sammenheng.

Fiberbredbånd er viktig i et fremtidsrettet bredbåndsnett. I henhold til en rapport utarbeidet for EU-kommisjonen i forbindelse med Digital Decade Policy Programme, var dekningen for fiberbredbånd i Norge i 2023 den sjette beste i Europa, og bedre enn i både Sverige og Danmark.[1]

I regjeringens digitaliseringsstrategi er det satt som mål at alle husstander og virksomheter skal ha tilbud om bredbånd med en nedlastingshastighet på minst 100 megabit per sekund innen utgangen av 2025 og minst 1 gigabit per sekund innen utgangen av 2030.

Tilbyderne investerer hvert år milliardbeløp i nye bredbåndsnett. Men noen steder er avstandene så store at det ikke er regningssvarende for tilbyderne å bygge nett. I disse områdene bidrar staten med midler. For å sørge for at alle i hele Norge skal ha et godt bredbåndstilbud, har regjeringen økt bredbåndstilskuddet betydelig. I år er tilskuddet på 415 millioner kroner, som er historisk høyt. Dette har gitt gode resultater.

Da regjeringen tiltrådte i 2021 var dekningen for 100 megabit per sekund på ca. 90 prosent av husstandene, mens den ved utgangen av 2024 var på ca. 99 prosent. På

litt over tre år har dekningen altså økt med ni prosentpoeng. Jeg er svært fornøyd med denne utviklingen og den viser at regjeringens innsats har hatt god effekt. Med en så god utvikling er jeg optimistisk til at vi kan komme svært nær målet om at 100 prosent av husstandene skal ha tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s innen utgangen av året.

Fylkeskommunene jobber nå med planleggingen av hvordan 2025-midlene skal brukes. 2023- og 2024-midlene er for en stor del lyst ut og tildelt utbyggere som jobber med å bygge ut høyhastighetsnett i de områdene som mangler dette.

Vi er avhengige av gode mobil- og bredbåndsnett for å fortsette digitaliseringen av samfunnet, og for å løse mange av de store utfordringene vi står overfor. Derfor vil regjeringen fortsette arbeidet og innsatsen for å legge til rette for gode og fremtidsrettede ekomtjenester til alle i hele landet, også i årene fremover.

SPØRSMÅL NR. 2174**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 19. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for å sikre kostnadsreducerende tiltak innenfor plan og bygg for å få ned kostnadene om lag tilsvarende den økte kostnaden ved plikt å bygge tilfluktsrom, og hvordan følges dette opp konkret slik at de som bygger store bygg faktisk ikke kommer økonomisk skadelidende ut av dette?

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde 6. mai dette vedtaket:

“Stortinget ber regjeringen gjennomføre forenklinger i relevant forskrifts- og regelverk for å sikre kostnadsreducerende tiltak som tilsvarer om lag de økte kostnadene ved å innføre en plikt til å bygge tilfluktsrom.”

Svar:

De siste årene har vært preget av lav boligbygging og økende byggekostnader. Regjeringen har høye ambisjoner for bolig- og bygningspolitikken, og vil ha byggetakten opp. Å føre en ansvarlig økonomisk politikk for å redusere prisveksten er noe av det viktigste vi gjør for å få fart på byggingen.

I tillegg må det bli enklere, billigere og raskere å realisere gode bolig- og byggeprosjekter. Både plan- og bygningslovgivningen og annet regelverk gjør bygging komplekst og dyrt. Langt på vei må det være slik, fordi viktige samfunnshensyn skal ivaretas. Samtidig skal vi ikke ha strengere krav enn nødvendig.

Regjeringen er allerede i gang med en rekke tiltak. Vi har styrket Direktoratet for byggkvalitet sitt arbeid med å gjøre plan- og byggesaksprosessene mer digitale, slik at det blir billigere, enklere og raskere å få saken sin behandling. I 2025 ble det bevilget 20 millioner kroner til DiBKs arbeid med å forenkle regelverket og digitalisere plan- og byggesaksprosessene. I revidert nasjonalbudsjett for 2025 foreslår regjeringen en tilleggsbevilgning på 10 millioner kroner til å automatisere kommunens vedtak om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest for byggesaker. Automatisering av disse vedtakene vil gi store gevinster. Foreløpige anslag viser at kommunene kan spare anslagsvis 80.000 timer i tidsbruk hvert år på å automatisere ferdigattester.

Vi har foreslått lovendringer som gjør det enklere og raskere å bygge boliger i byer og tettsteder, blant annet introduserer vi en ny ordning for grunneierfinansiering

av infrastruktur. Departementet har også nylig sendt på høring forslag til lov- og forskriftsendringer som skal bidra til færre byggesøknader med mangler og mer forutsigbar tidsfristberegning. Og ikke minst, så opprettet jeg i april en arbeidsgruppe der byggenæringen, kommunene og departement sammen skal foreslå tiltak for raskere plan- og byggesaksprosesser som kan få fart på boligbyggingen. Arbeidsgruppen har foreløpig mange tiltak på bordet, og de skal levere sine endelige forslag før sommeren. Vi har mye på gang, og vi setter også i gang nye prosjekter. Det er derfor for tidlig å konkretisere kostnadsbesparelser av ulike tiltak nå.

SPØRSMÅL NR. 2175**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 19. mai 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid****Spørsmål:**

Kan forbrukerministeren utdype hvorfor hun vurderer å forby et økonomiverktøy som hjelper forbrukerne å få oversikt over egen økonomi, er det gjort noe konsekvensutredning av hva et forbud mot samtykkebasert innsyn vil kunne ha for forbrukerne, og hvordan er det inngripende forbudet som er foreslått i forskriftens § 6 vurdert opp mot andre forbrukerrettigheter?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved flere anledninger etterlyst en utvidelse av gjeldsregistrene. I april sendte Barne- og familiedepartementet forslag til endringer i gjeldsinformasjonsloven og gjeldsinformasjonsforskriften på høring. Det er bra, og det er store forventninger til at endringene skal gi forbrukerne muligheter til en enda bedre oversikt og innsikt over egen gjeldssituasjon og økonomi. Det vil åpne for å forenkle forbrukernes hverdag.

Det som imidlertid er overraskende, er at departementet i høring til forskriftsendring foreslår å forby samtykkebasert innsyn i § 6. Dette er ordningen som gjør det mulig for forbrukeren å gi en tredjepart (for eksempel en økonomiapp) tilgang til egne gjeldsopplysninger direkte fra gjeldsregisteret. Departementet begrunner forslaget med risiko for at flere aktører kan få tilgang til sensitiv informasjon, at data kan misbrukes, og at praksisen potensielt kan stride mot lovens formål og markedsføringsforbudet i gjeldsinformasjonsforskriften § 6.

Det er mulig intensjonen i forslaget har vært god, men konsekvensene for forbrukerne ser ikke ut til å være tilstrekkelig vurdert. Et forbud vil frata forbrukerne verktøy som i dag hjelper dem å få oversikt og ta kontroll over egen gjeld – før problemene utvikler seg. Et annet viktig moment siden forrige høringsrunde i 2022 er at låneformidling, fra 1. juli 2023, er underlagt konsesjonsplikt og tilsyn fra Finanstilsynet.

Nylig besøkte jeg Horde som har hjulpet tusenvis av mennesker gjennom samtykkebasert innsyn i gjeldsregisteret. Forbrukerne har hatt mulighet for å ta i bruk en tjeneste som hjelper dem på flere måter.

Deres app gir mulighet til løpende oversikt over gjeld, lar brukerne betale ned lån direkte, varsler når kredittkort blir rentebærende, og gir mulighet til å si opp kredittkort som ikke lenger er i bruk – en funksjon som er benyttet over 600 000 ganger. Dette er et konkret eksempel på hvordan samtykkebasert innsyn fungerer i praksis,

og hvilken verdi det gir for vanlige folk. For mange mennesker handler dette om å ta tilbake kontrollen over egen økonomi og hverdag. Slike verktøy sparer forbrukerne for unødvendig tidsbruk og ikke minst unødig høye kostnader. Et slikt samtykke kan også når som helst trekkes tilbake.

Det å få bedre innsikt og å kunne benytte seg av enkle verktøy kan gjøre en stor forskjell – både for å forebygge gjeldsproblemer og for å komme seg ut av dem. Et forbud mot samtykkebasert innsyn vil frata forbrukerne verdifulle verktøy for å holde oversikt og rydde opp i ulike typer gjeld.

Det fremstår som underlig at departementet vil kunne ende opp med å innskrenke forbrukernes muligheter i en kompleks finansverden. I verste fall vil forbrukerne kunne bli mer sårbare da de fremdeles vil kunne dele denne informasjonen gjennom mindre sikre kanaler som f.eks. sms, e-post osv. Det vil igjen kunne svekke personvernet og innebære en større risiko for forbrukerne selv. Det er vanskelig å forstå at samtykkebasert innsyn ikke kan videreføres under forsvarlig regulering fremfor å forbys.

Svar:

Gjeldsinformasjonsloven trådte i kraft 1. november 2017, og ordningen kom i gang sommeren 2019. Formålet med loven er å motvirke gjeldsproblemer i private hushold ved å gi banker og andre finansforetak et bedre grunnlag for deres kredittvurderinger. Ved at loven gir utlånsinstitusjoner tilgang til informasjon om forbrukskreditt kundene allerede har, vil det være lettere å unngå at enkelte innvilges for mye lån. Ordningen er nå foreslått til også å omfatte pantegjeld.

Representanten spør om hvorfor jeg «vurderer å forby et økonomiverktøy som hjelper forbrukerne å få oversikt over egen økonomi». Jeg synes ikke denne beskrivelsen er dekkende for min vurdering. Forslaget innebærer ikke noe forbud mot økonomiverktøy, økonomiapper eller liknende. Det som vurderes er om låneagenter og andre som ikke driver egen utlånsvirksomhet bør ha anledning til å få tilgang til gjeldsopplysninger gjennom samtykke fra forbruker.

Det er flere grunner til at jeg anser dette som problematisk. For det første innebærer samtykkeordningene som er etablert at låneagenter og andre får tilgang til opplysninger som skal være reservert for forbrukeren. Slik

ordningen fungerer vil låneagenter og andre få flere opplysninger enn banker som innhenter opplysninger gjennom lovens ordning. Dette er svært uheldig med hensyn til personvernet.

For det andre er en slik ordning vanskelig å forene med forbudet mot å bruke gjeldsopplysninger i markedsføringssammenheng. Det er på det rene at mange av disse tjenestene i tillegg til å være et «økonomiverktøy» også driver med markedsføring og formidling av forbrukskreditt. Dette gjelder også foretaket Horde, som representanten nevner i sitt spørsmål.

Som det også fremgår av høringsnotatet anser jeg allerede slike samtykkeordninger som problematiske også etter dagens regelverk. Forslaget dreier seg således om å presisere regelverket for å tydeliggjøre markedsføringsforbudet. Den nærmere bakgrunnen for dette er beskrevet i høringsnotatet (side 40). Jeg vil likevel presisere enkelte forhold her:

Gjeldsregistrene inneholder allerede persondata om mer enn tre millioner låntakere. Dersom de blir utvidet slik som foreslått, vil datamengden øke enda mer, og inneholde opplysninger om økonomisk adferd mv. hos nærmest hele den voksne befolkningen. Det er svært viktig at data av en slik type og størrelsesorden ikke kommer på avveie eller blir misbrukt. Av denne grunn er tilgangen til registrene i all hovedsak begrenset til aktører som tren-

ger opplysningene for å gjøre gode kredittvurderinger. Andre som ville hatt nytte av dem, f.eks. inkassoforetak, låneformidlere, økonomiske rådgivere og namsmenn, er ikke gitt tilgang.

Dersom gjeldsregistrene blir utvidet, vil også nytten av gjeldsopplysninger i markedsføring bli vesentlig større, bl.a. ved at lånetilbud kan bygge på informasjon om den enkeltes bolig og boliggjeld. Dette gjør det viktig å begrense tilgangen til gjeldsopplysninger slik at de bare blir brukt innenfor lovens formål.

Jeg vil understreke at jeg ser det som særlig uheldig dersom gjeldsregistrene, som er etablert for å motvirke gjeldsproblemer, blir brukt til å markedsføre forbrukskreditt. Slik bruk av gjeldsopplysninger er ikke bare utenfor lovens formål, men direkte formålsstridig. Jeg har merket meg at Finansieringsselskapenes forening også synes å dele dette synet, jf. deres høringssvar da spørsmålet om utvidelse av gjeldsregistrene var på høring i 2022. Også Datatilsynet uttrykte bekymring over samtykkeordningen ved samme anledning. Når det gjelder ytterligere begrunnelser og utdyping av forslaget viser jeg til høringsnotatet.

Jeg ser nå frem til å få en styrket gjeldsinformasjonslov på plass som både forebygger økonomiske problemer i husholdene og ivaretar personvern hensyn på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 2176

Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Lisa Marie Ness Klungland

Besvart 19. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Kva konsekvenser vil det gje for folk i Stavanger dersom eldreomsorg blir statleg finansiert?

GRUNNGJEVING:

I Stavanger Aftenblad 5. mai kunne me sjå Frp sin stortingskandidat Kristin Lode ta til ordet for statleg finansiert eldreomsorg. Slik eg tolkar dette ønsker Frp at staten skal ta over ansvaret for eldreomsorg frå kommunane, men det er ganske uvisst korleis dette skal organiserast. Fordelane ved at dette er ei kommunal oppgåve er at dei er teitt på den eldre og dei pårørande og har høve til å tilpassa omsorga i større grad til kvar enkelt. Erfaringa frå prøve-

prosjektet under førre regjering viste at det kosta mykje meir i statleg regi.

Svar:

I tråd med Hurdalsplattformen er regjeringens mål en eldreomsorg og en hjemmetjeneste som arbeider forebyggende og holder folk friskere, hjelper eldre i aktivitet og gir trygghet. Eldre skal være trygge på at fellesskapet stiller opp. Regjeringen ønsker å styrke kommunene og mener at tjenestene skal være preget av åpenhet og av at de som arbeider nærmest de eldre, får mer ansvar og tillit. Det er også et mål for regjeringen at kvaliteten skal opp og forskjellene ned, og vi har satt i gang flere tiltak for å nå dette målet.

Per i dag er det bare Fremskrittspartiet som ønsker at staten fullt og helt skal ta over ansvaret for eldreomsorgen. Da Stortinget avga Innstilling 284 S (2022-2023) ble det fremholdt fra komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Pasientfokus, mener det er riktig at eldreomsorgen er organisert slik at kommunene har lokal autonomi til å organisere sine tjenester på best mulig måte etter lokale forhold og behov. Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti påpekte

også at en slik nasjonal styring av eldreomsorgen, som Fremskrittspartiet tar til orde for, gir økt byråkrati og feil bruk av ressursen. Regjeringen har gjennom sine budsjetter sørget for å styrke kommuneøkonomien for å møte fremtidens eldreomsorg, og også ivareta kommunenes handlefrihet og fleksibilitet.

Hvilke konsekvenser en eventuell statlig finansiering av ulike kommunale tjenester vil ha for enkeltkommuner, vil avhenge av hvordan en slik eventuell statlig ordning innrettes.

SPØRSMÅL NR. 2177

Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 16. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng

Spørsmål:

Ifølge dei som forvaltar Jostedalsbreen nasjonalpark, er planen om å byggje ein gondol i Jølster for å ta 75 000 menneske årleg opp til 1 500 meter høgd berre 50 meter frå nasjonalparkgrensa, i strid med alle føremåla med vernet av Jostedalsbreen Nasjonalpark, og så dramatisk negative dersom dei blir gjennomført at ein må vurdere å snevre inn grensene for nasjonalparken.

Ser statsråden det i det heile tatt som aktuelt å gå vidare med så inngripande planer i hjartet av ein ikonisk norsk nasjonalpark som gondolplanane i Jølster?

Svar:

Saken dette gjelder er forslag til detaljregulering for Jostedalsbreen gondol i Sunnfjord kommune. Etter det jeg forstår ligger planområdet for tiltaket utenfor og ikke «i hjartet av» nasjonalparken slik representanten Bjørlo hevder. Verneforskriften regulerer tiltak innenfor verneområdet, mens aktiviteter utenfor verneområdet reguleres av plan- og bygningsloven og sektorlover. Naturmangfoldloven § 49 har imidlertid en bestemmelse om utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde. Det er kommunen som planmyndighet som skal ta stilling til utbyggingsplanene og gjøre vurderingen etter retningslinjene i naturmangfoldloven § 49. Jeg viser til klima- og miljøministerens svar 8. august 2024 på skriftlig spørsmål 2473 fra representanten Bjørlo om dette.

Formannskapet i kommunen har besluttet å sende planforslaget på høring, og det er nå på høring og til offentlig ettersyn fram til 2. juni. I denne perioden vil både myndigheter med innsigelsesrett og alle andre som ønsker det kunne uttale seg.

Statsforvalterne har et ansvar for å påse at kommunene ivaretar nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser i planleggingen. Klima- og miljødepartementets rundskriv T-2/16, «Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis», skal ligge til grunn for statsforvalternes vurderinger på miljøområdet. Jeg legger til grunn at Statsforvalteren i Vestland vil ha god dialog med Sunnfjord kommune om planforslaget, og gjør selvstendige vurderinger av om det er grunnlag for å fremme innsigelse til forslaget.

Utover det ønsker jeg ikke å uttale meg om saken så lenge den fortsatt er til behandling lokalt.

SPØRSMÅL NR. 2178**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 19. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvilke ulikheter er det eventuelt i gjeldende regler, retningslinjer og praksis i Statens vegvesen og Nye Veier når det gjelder driving av tunneler, eksempelvis knyttet til bolting, hva har disse eventuelle ulikhetene å si for tidsbruk og kostnader, eksempelvis i et stort prosjekt som Rogfast?

Svar:

Regelverket i form av forskrifter, standarder, vegnormaler og veileder til vegnormalene er likt for Nye Veier AS og Statens vegvesen. De overordnede kravene som gjelder selve tunneldrivingen står i vegnormal N500 Vegtunneler og normal praksis er videre detaljert i veiledningen N-V521 Geologi og bergsikring i tunnel.

Alminnelig driving av tunneler består overordnet av boring til sprengning, salvesprengning, utlasting av masser, bergsikring, samt berginjeksjon for å stoppe vann

om nødvendig. Bergbolting, som nevnt i spørsmålet, er en del av bergsikringen.

Jeg er kjent med at det er noe ulik praksis for hvordan § 27-17 Boring med bergborerigg i Forskrift om utførelse av arbeid håndteres. Ulikheten handler primært om fordeling og håndtering av ansvar. I dette ligger det en HMS-vurdering som kan føre til ulik praksis mellom kontrakter med hvilke samtidige arbeidsoperasjoner som kan utføres, bl.a. salveboring og bolting til bergsikring.

Vegnormal N500 vegtunneler er hjemlet i vegloven, og er styrende for innholdet i kontraktene for både Statens vegvesen og Nye Veier. Statens vegvesen legger i tillegg sin interne retningslinje R761 Prosesskoden til grunnlag for kontraktene. Retningslinje R761 er utviklet for å blant annet ivareta kravene i vegnormalene. Nye Veier bruker vegnormalene mer direkte opp mot entreprenøren for sine anlegg. Begge strategiene følger normal praksis og bransjestandard. Generelt vil Statens vegvesens fremgangsmåte gi en noe større grad av byggherrekontroll, mens Nye Veier AS i noe større grad lar disse oppgavene utføres av entreprenøren.

SPØRSMÅL NR. 2179**Innlevert 11. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 19. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hvor stor andel av bilparken i Norge er eldre enn 10 år, totalt sett og i det enkelte fylke, og hva er beregnet kostnad for norske bileiere dersom alle personbiler og lette varebiler eldre enn 10 år må inn til årlig EU-kontroll slik EU-kommisjonen har foreslått, og hvordan fordeler denne kostnaden seg pr. fylke?

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar 13. mai på spørsmål 2127 fra representanten Trygve Slagsvold Vedum om

dette forslaget der jeg uttalte at norsk posisjon nå er til vurdering. Jeg pekte videre på at dette er et trafikksikkerhetstiltak som ikke tidligere har vært vurdert i Norge, og at jeg i utgangspunktet er usikker på nytten av tiltaket. Ved behov er jeg derfor innstilt på å aktivt påvirke forslaget som nå er under diskusjon i EU.

Tabellen nedenfor er basert på informasjon fra Statens vegvesen og viser alle person- og varebiler over 10 år, med en fordeling etter fylket der eier eller leasingtaker har adresse. Tabellen viser antallet påregistrerte person- og varebiler registrert første gang fra og med 1960 og frem

til i dag. Tabellen oppgir i fylkesfordelingen også en kolonne med ukjent fylkestilhørighet.

Tabellen har i tillegg en egen kolonne for kjøretøy eldre enn 30 år. Det er i dag lempeligere regler for kontroll av bevaringsverdige kjøretøy eldre enn 30 år, i tråd med gjeldende direktiv. Disse reglene er ikke foreslått endret, og forslaget vil derfor ha begrenset betydning for slike

kjøretøy. Forslaget vil derfor først og fremst være relevant for de kjøretøyene som fremgår av kolonnen for person og varebiler med alder 10-29 år. Det vil i den videre oppfølgingen også være aktuelt å gjøre en fornyet vurdering av handlingsrommet for eventuelt ytterligere lempeligere regler for kjøretøy eldre enn 30 år.

Fylke/alder	10-29 år (1996-2015)	30 år og eldre (1960-1995)	Totalt antall eldre biler over 10 år
AGDER	98 313	7 171	105 484
AKERSHUS	173 314	14 078	187 392
BUSKERUD	82 842	7 501	90 343
FINNMARK	31 345	1 699	33 044
INNLANDET	163 694	17 494	181 188
MØRE OG ROMSDAL	99 624	6 525	106 149
NORDLAND	95 479	4 936	100 415
OSLO	91 828	8 248	100 076
ROGALAND	145 667	6 909	152 576
SVALBARD	427	19	446
TELEMARK	59 743	5 157	64 900
TROMS	63 091	3 397	66 488
TRØNDELAG	150 742	10 437	161 179
UKJENT	5 984	2 198	8 182
VESTFOLD	80 784	5 674	86 458
VESTLAND	171 791	10 056	181 847
ØSTFOLD	93 117	7 412	100 529
Totalsum	1 607 785	118 911	1 726 696

Tabellen viser person- og varebiler eldre enn 10 år fordelt etter fylket der eier eller leasingtaker har adresse.

Myndighetene regulerer ikke kostnaden for en periodisk kontroll i Norge. Prisen er markedsstyrt, og det er derfor vanskelig å beregne hvilken kostnad forslaget vil kunne få for norske bileiere. Det finnes følgelig heller ingen fylkesvis oversikt over dette.

Statens vegvesen anslår at dagens pris for en kontroll ligger på gjennomsnittlig 1 300 kroner, men at den vil kunne variere eksempelvis ved kampanjer eller dersom man kombinerer periodisk kontroll og verkstedtjenester ved samme besøk. Med utgangspunkt i denne gjennomsnittsprisen og at person- og varebiler i dag kontrolleres hvert andre år, utgjør anslått kostnad til kontroll i dag 650 kr per år. Dersom kontrollintervallet endres til årlig kontroll, vil dette i utgangspunktet medføre at de direkte kontrollkostnadene dobles, til 1 300 kroner årlig. Dette estimatet tar ikke hensyn til at kostnadene til kontrollen kan endres som følge av de øvrige endringsforslagene, eller øvrige kostnader knyttet til gjennomføring av kontroll, eksempelvis reisetid etc. Vi vil i den videre oppfølgingen vurdere nærmere både kostnadene og nytten av dette forslaget.

SPØRSMÅL NR. 2180**Innlevert 12. mai 2025 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 15. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Organisasjonen WWOOF formidler frivillig kultur- og kunnskapsutveksling om økologisk matproduksjon over hele verden. Arbeidet til WWOOF Norway stopper opp fordi frivillige deltakere stemples av UDI som ulovlig arbeidsinnvandring, noe det ikke er. Det er vanskelig å se hvilken interesse Norge skal ha av å hindre WWOOFs frivillige kunnskapsutveksling.

Hva gjør statsråden for at WWOOF Norway kan fortsette å tilrettelegge for global kultur- og kunnskapsutveksling om økologisk matproduksjon i Norge?

BEGRUNNELSE:

Arbeidet til kulturutvekslingsorganisasjonen WWOOF (Worldwide Opportunities on Organic Farms) stopper opp i Norge fordi Utlendingsdirektoratet (UDI) tolker loven slik at WWOOF-deltakere tar seg arbeid på gårdene de besøker. Dette er faktisk feil. WWOOFs egne regler forutsetter at deltakere ikke får betaling, kun får husvære og tre måltider, mot å delta i og lære om arbeidet på gården de besøker.

Spørsmålet har også tidligere vært tatt opp med justisministeren. Det er vanskelig å se at det er i Norges interesse å la en slik regeltolking stoppe frivillig og kostnadsfri kunnskapsutveksling og nettverksbygging mellom små matprodusenter. Det bør være i alles interesse at statsråden raskt oppklarer en eventuelt unødig rigid regeltolking i UDI, slik at WWOOF kan fortsette sitt gode arbeid.

I vedtaket om utkastning av en WWOOF-frivillig viser UDI blant annet til paragraf 55 i utlendingsloven der det heter at en utlending som skal arbeide i Norge må ha oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid.

Å insistere på at WWOOF-deltakere driver arbeid i lovens betydning, altså lønnsarbeid, og deretter kreve en oppholdstillatelse som gir rett til slikt arbeid, virker som en meningsløst rigid tolkning av frivillig, ubetalt gårdsinnsats, med helt unødvendige konsekvenser.

Ingen andre land i Europa har lignende praksis eller definerer WWOOF-friviliges innsats på denne måten.

Dersom gjeldende regler faktisk gjør det ulovlig å drive slik frivillig, ubetalt gårdsarbeid i korte periode for utenlandske WWOOF-deltakere, bør statsråden ta initiativ til å justere regelverket.

WWOOFs arbeid er i tråd med Norges eget stadig klarere behov for å styrke og utveksle kunnskap om

bærekraftig matproduksjon og beredskap, og å bygge internasjonalt samkvem utenom egenrådige stormakters styring.

WWOOF er en bevegelse som bygger bro mellom besøkende fra hele verden og bønder i mer enn 130 land. De formidler kultur- og kunnskapsutveksling, og er et globalt fellesskap som jobber for økologisk jordbruk over hele verden. WWOOFs metode er at frivillige besøker gårde i andre land og kulturer, lever på gården en periode og deltar i arbeidet, mot husvære og tre måltider pr dag. Arbeidet er ikke betalt. WWOOFere er frivillige besøkende, ikke arbeidssøkere.

Svar:

Det følger av utlendingsloven § 55 at borgere av land utenfor EØS (tredjelandsborgere) som skal utføre arbeid i Norge, mot eller uten vederlag, som hovedregel må ha oppholdstillatelse som gir rett til å ta arbeid. Bestemmelsen skal bidra til å motvirke svart arbeid og sosial dumping, og skal hindre omgåelse av utlendingslovens innvandringsregulerende regler. Kravet til oppholdstillatelse ved all type arbeid er dermed et viktig virkemiddel for å sikre etterlevelsen av arbeidsinnvandringsregelverket og for å fremme et seriøst og organisert arbeidsliv med anstendige lønns- og arbeidsvilkår.

Grøntnæringen har utfordringer med sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Det følger av Økokrims trusselvurdering fra 2024 at utenlandske arbeidstakere som benyttes i arbeidsintensive bransjer med høy andel ufaglærte, er mer sårbare for utnyttning. Sesongarbeidere i landbruket er en spesielt utsatt gruppe. Tidligere års kontroller i bransjen har avdekket blant annet kritikkverdige boforhold, lange arbeidsdager uten lønnskompensasjon, ikke allmenngjort lønn og manglende arbeidskontrakter. I Økokrims statusrapport om arbeidslivskriminalitet fra september 2022 omtales «Woofing» spesifikt, som et ordning med risiko for ulovlig arbeid i landbruket. Ifølge rapporten utfører ofte ufaglærte tredjelandsborgere som ankommer Norge på turistvisum, frivillig gårdsarbeid mellom 20 til 30 timer i uken mot gratis kost og losji.

Jeg mener tredjelandsborgere som er på besøk i Norge, ikke skal brukes som ulønnet arbeidskraft for å utføre oppgaver som vanligvis ville blitt utført av andre mot betaling. Kravet om gyldig oppholdstillatelse gjelder også for deltakere i WWOOF, og de som utfører gårdsarbeid uten tillatelse, arbeider ulovlig i Norge. Jeg oppfordrer

organisasjonen til å veilede sine deltakere slik at de søker om oppholdstillatelse før de ankommer Norge.

Det finnes en egen oppholdstillatelse for arbeidende gjest i landbruket i utlendingsforskriften § 6-22 andre ledd. Etter denne bestemmelsen kan tredjelandsborgere som er formidlet som arbeidende gjest i landbruket gjennom en organisasjon, få oppholdstillatelse i inntil tre måneder. De nærmere vilkårene for tillatelsen følger av UDIs retningslinje 2010-137. Det fremgår her at formålet med oppholdet må være å få innblikk og opplæring i norsk landbruk og kultur. Ensidig innhøstingsarbeid oppfyller ikke bestemmelsens formål.

For å kunne få oppholdstillatelse som arbeidende gjest, må søkeren være formidlet gjennom en godkjent organisasjon og må være sikret både underhold og bolig.

Dette vil være oppfylt ved at organisasjonen garanterer for kost, losji, hjemreise og en minimumslønn. Siden arbeidende gjester skal få opplæring, stilles det andre krav til lønn enn ved normale ansettelser. Søkerens lønn – i tillegg til kost, losji og hjemreise – må for tiden være på minst 600 kroner i uken, forutsatt at lønnen er skattefri. Det stilles også krav til arbeidsvilkårene, og tillatelse kan bare innvilges hvis arbeidet ikke strekker seg utover 35 timer per uke og søkeren har krav på minimum halvdagen dag sammenhengende fri i uken.

Jeg vil understreke viktigheten av at tredjelandsborgere som ønsker å ta arbeid i Norge og arbeidsgivere som ønsker å benytte seg av arbeidskraften, følger norske regler for innreise og opphold i landet.

SPØRSMÅL NR. 2181

Innlevert 12. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 14. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Hva er grunnen til at regjeringen har sluttet med at ambassadene utsteder såkalt inntektsbekreftelse til sine borgere og vil regjeringen snu og heller innføre samme ordning som våre naboland der ambassadene utsteder dette mot et lite gebyr?

BEGRUNNELSE:

Mange nordmenn velger å flytte til utlandet når en er ferdig med yrkeslivet. Flere er da avhengig av en såkalt inntektsbekreftelse noe ambassaden har utstedt. Nå har regjeringen gjennom vår ambassade til Thailand sluttet med dette noe som skaper utfordringer for nordmenn i f.eks. Thailand. Våre naboland tilbyr dette fortsatt, men mot et lite gebyr. Jeg ber statsråden i sitt svar også redegjøre for hvor mye regjeringen regner med å spare økonomisk på denne omleggingen.

Svar:

Norske utenriksstasjoner utfører svært mange tjenester for norske borgere i utlandet. Konsulær bistand er en prioritert oppgave for utenriktjenesten. Det er mange nordmenn som både reiser og bosetter seg utenlands, og

dette krever at ambassadene må prioritere de mest akutte og lovpålagte oppgavene.

Den bistand utenriksstasjonene kan gi norske borgere i utlandet er regulert blant annet i lov om utenriktjenesten, internasjonale avtaler og Stortingsmelding om «Bistand til nordmenn i utlandet» ([Meld. St. 12 \(2010–2011\) \(regjeringen.no\)](#) og ny Meld. St. 18 (2024-2025) – «Når uhellet er utenlands – Konsulær bistand og bistand fra norske myndigheter i krisesituasjoner i utlandet.»

Norske utenriksstasjoner er pålagt å gå jevnlig gjennom den bistand eller tjenester de tilbyr norske borgere i utlandet. Dette for å sikre at bistanden og tjenestene som tilbys til enhver tid er i samsvar med utenriktjenestens rammer og retningslinjer for bistand til norske borgere i utlandet.

Å utstede bekreftelse på pensjon/inntekt fra Norge er en tjeneste ambassaden i Bangkok har tilbudt norske borgere bosatt i Thailand. Imidlertid er dette en oppgave som verken er akutt eller lovpålagt. Departementet har derfor valgt å avslutte denne ekstratjenesten, slik at ressursene kan brukes på konsulære oppgaver som er høyere prioritert.

Bistand til norske borgere i utlandet skjer i stor grad gjennom hjelp til selvhjelp.

Vi har forståelse for at mange norske borgere i Thailand har spørsmål om dette. Det er også grunnen til

at avvikling av denne praksisen skjer med ett års forvarsel, slik at den enkelte kan sette seg inn i kravene fra thailandske myndigheter for å få/fornye «non-immigrant visa (retirement)» og gjøre de forberedelser som er nødvendige for den enkelte.

Norske borgere som har behov for å dokumentere pensjon eller inntekt overfor thailandske myndigheter, finner informasjon om hvordan gå frem på hjemmesiden til Thailands ambassade i Oslo eller på hjemmesiden til immigrasjon i Thailand.

SPØRSMÅL NR. 2182

Innlevert 12. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 20. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Dersom leinga i Luftforsvaret flyttar 40 operative stillingar frå Sørreisa, betyr det i realiteten ei styrt nedlegging av Noregs mest moderne luftovervakingstasjon.

Kan forsvarsministeren godta at Forsvaret permanent flyttar 40 av 65 operative stillingar frå Sørreisa til Bodø for å bygga opp ein mellombels CAOC, NATO-luftoperasjonssenter, utan at dette er politisk avgjort?

GRUNNGJEVING:

NATO har peikt på Noreg som land for ein ny CAOC, eit NATO-luftoperasjonssenter. Kor i landet det skal leggst er ei politisk avgjerd som vert fatta av regjeringa, og den avgjerda er framleis ikkje tatt. Eit av hovudpunkta då statsminister Støre nyleg la fram Noregs første nasjonale sikkerheitsstrategi, var at me «må leva med eit farlegare Russland som nabo, og at me må stå trygt i ei tid med tiltakande stormaktsrivalisering». Me må vera til stades i nordområda, der me bur, lever og har kunnskapen. Det er aukande sikkerheitspolitisk interesse for dei arktiske områda.

Luftforsvarets stasjon i Sørreisa er Noreg og NATO sitt mest moderne stridsanlegg til over 5 milliardar kroner. Kontroll og varsling heng saman, det har det alltid gjort. I dag samarbeider Sørreisa og Bodø. Ei flytting av 40 operative stillingar vil vera starten på slutten for Luftforsvaret sin aktivitet i Sørreisa og ein kostbar, forsvarspolitisk skandale. Luftforsvarets stasjon Sørreisa driv med kontinuerleg luftovervaking av landets luftrom heile døgnet 365 dagar i året, og er den einaste stasjonen i Noreg, etter vedtak i 2012 i Stortinget. Det er der me har dagens nasjonale luftoperasjonssenter.

På eit folkemøte torsdag 6. mai (i Sørreisa) stadfesta oberst NK/stabssjef Joint Air Operations Centre, Michael Baas Bottenvik-Hartmann at ein planlegg at inntil 40 av

65 operative stillingar blir flytta frå Sørreisa til Bodø for å bygga opp ein mellombels CAOC, NATO-luftoperasjonssenter. Flyttinga er permanent og skjer utan at det er politisk bestemt. CRC-en i Sørreisa kan bli tømt for operativ aktivitet, og mistar dermed også grunnlaget for å driva opplæring av nytt personell, slik dei gjer i dag. I nord er det samtidig brei oppslutning, både politisk og fagleg, om at ein ny, nordisk Nato-luftkommando bør leggst til Sørreisa og Bodø.

Svar:

På forsvarsministermøtet i februar 2025 aksepterte NATO Noregs tilbud om å etablere eit tredje regionalt luftoperasjonssenter (CAOC) i Noreg. NATO har sett ein ambisiøs tidsfrist for at det tredje luftoperasjonssenteret skal opna operativ evne. Den einaste moglegheita for å etterleve NATOs krav er å etablere eit midlertidig luftoperasjonssenter på Forsvarets base Bodø. Dette er i tråd med forsvarssjefens tilråding.

Det har vore medviten norsk politikk og viktig for norsk tryggleik å kunne tilby NATO å etablere eit tredje regionalt luftoperasjonssenter på norsk jord. Opprettinga av luftoperasjonssenteret vil mellom anna bidra til at Norden kan samlast i same operasjonsområde. Gitt oppdraget som ein NATO CAOC skal løysa, vil opprettinga av dette krevje større grad av kraftsamling av den nødvendige kompetansen enn i dag. Personell må prioriterast dit dei har størst operativ effekt. Forsvaret legg til grunn at dersom personell ikkje vert flytta frå Sørreisa vil Luftforsvaret ikkje ha tilstrekkeleg personell til å etablere ein NATO CAOC. Den teknologiske utviklinga gjennom moderne plattformer som F-35 gjer at luftoperasjonar må ledast på ein annan måte enn tidlegare. Dette har konsekvensar for korleis funksjonaliteten for CRC vert utført. Noreg vil ha en viktig rolle i NATO framover med å bidra

i vidareutviklinga av leing av luftoperasjonar i framtida. Ei kraftsamling av kompetanse er difor ei føresetnad for etableringa av NATO CAOC.

Sørreisa vil framleis vere ein viktig lokasjon for Forsvaret. Den delen av det operative miljøet som ivaretek luftbildeproduksjon (varsling), vil framleis gjere dette frå Sørreisa. Det skal i tillegg etablerast eit regionalt ved-

likeholdssenter for radarar i nord på Sørreisa og det skal etablerast eit alliert treningssenter på Sørreisa underlagd Hæren. I tillegg skal Luftforsvarets kommando- og kontrollskole på Sørreisa styrkast. Ei flytting av personell i samband med kraftsamling av kompetanse for ein CAOC tilseier difor ikkje ei styrt avvikling av Sørreisa.

SPØRSMÅL NR. 2183

Innlevert 12. mai 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 20. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at Hardanger fartøyvernssenters prosjektet «Tett På», Handverkartunet blir fullført, og der-
som hun vil bidra til at prosjektet kan ferdigstilles, hvor-
dan og når ser hun for seg at dette kan gjerest?

omtalt som Handverkartunet. En eventuell prioritering av dette eller andre nye prosjekter i 2026 vil bli behandlet i budsjettprosessen på vanlig måte.

BEGRUNNELSE:

Hardanger fartøyvernssenters er avdeling av det konsoliderte museet Hardanger og Voss museum.

Deres utviklingsprosjekt «Tett på» med publikumsbygg og læringsarena er et viktig løft både for kystkultur, videreføring av tradisjonshåndverk og formidling. De har søkt om støtte til siste byggetrinn i «Tett På», Handverkartunet, som vil gi fartøyvernssenteret et helhetlig miljø for praksisbasert utdanning, opplæring og formidling i tradisjonshåndverk, for barn, unge, voksne og eldre. Hittil har Hardanger fartøyvernssenter dessverre ikke blitt hørt av kulturdepartementet.

Svar:

Prosjektet Tett på ved Hardanger og Voss museum sin arena Hardanger Fartøyvernssenter er et tiltak jeg har stor sans for. Regjeringen bevilget 38 mill. kroner til prosjektet i 2022-budsjettet og ytterligere 5 mill. kroner i revidert nasjonalbudsjett 2023, altså til sammen 43 mill. kroner. Utviklingen av prosjektet er organisert i flere faser, og jeg har takket ja til invitasjonen om å forestå åpningen av Kulturnaustet 14. juni, som er et av de nye byggene som inngår i prosjektet.

Det har kommet inn hele 43 søknader fra hele landet til ordningen Nasjonale kulturbygg til statsbudsjettet for 2026. Et av disse er en ny fase i prosjektet Tett på,

SPØRSMÅL NR. 2184**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 20. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil finansministeren, som regnes som handlingsregelens far, ta et initiativ til en egen grensehandlingsregel – med mål om å redusere handelslekkasjen over grensa?

BEGRUNNELSE:

SSB la i 13.5. fram tall for grensehandelen som viste en økning på 5,9 prosent sammenlignet med første kvartal 2024. Nordmenn la igjen hele 2,5 milliarder kroner på dagsturer til utlandet i årets første tre måneder. Dette til tross for både en svak krone og det faktum at årets påskehandelen ikke er med. Som følge av grensehandelen mister Norge tusenvis av arbeidsplasser – og viktige skatte- og avgiftsinntekter. Pressede kommuner, spesielt i Østfold, går glipp av verdiskaping, investeringer og mange millioner i sårt tiltrengte inntekter.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) brukte nordmenn 2,5 mrd. kroner på grensehandel i 1. kvartal 2025, en økning på 5,9 pst. fra 1. kvartal 2024. Samtidig var antallet dagsturer til utlandet om lag uendret. SSB peker på svekket

norsk krone som en mulig årsak til hvorfor nordmenn i gjennomsnitt brukte mer penger på hver handletur over grensen 1. kvartal i år i forhold til i fjor. Grensehandelsundersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene.

Det er verdt å merke seg at SSB anslo grensehandelen i 1. kvartal 2019 til 3,9 mrd. kroner. Tallene fra 2019 er ikke direkte sammenlignbare med dagens tall, ettersom SSB endret metode for datainnsamling i 2023. De tyder likevel på at grensehandelen fremdeles er under nivået fra før pandemien, målt i nominelle kroner. Prisveksten i perioden gjør at endringen i reelle kroner er større.

Regjeringen prioriterer arbeidet med å forbedre konkurransen i dagligvarebransjen høyt. God konkurranse i dagligvaremarkedet kan begrense grensehandelen gjennom økt innovasjon, lavere priser og et større utvalg for forbrukerne innenlands. Regjeringen har også redusert kvoten for tobakksvarer som kan innføres som reisegods. Endringen kan gjøre det mindre attraktivt for enkelte grupper å ta turen over grensen for å handle.

Det fremgår ikke av spørsmålet hvordan representanten ser for seg at en handlingsregel for grensehandel skulle utformes. Jeg tror uansett ikke en egen handlingsregel for grensehandel er en god idé.

SPØRSMÅL NR. 2185**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 20. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Kan statsråden kommentere ordføreren i Vardøs påstander om at fiskeindustrien i Vardø og Øst-Finnmark har russisk eierskap og stiller seg kritisk til praksisen som foregår, og er praksisen som omtales i Vardø i tråd med norske interesser, regelverk og målsettinger i fiskeripolitikken?

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag i iFinnmark hvor det rapporteres at den største aktøren i fiskeindustrien i Øst-Finnmark per dags dato er det russiske selskapet Arctic Catch. Selskapet kjøper fisk og krabbe fra lokale fiskebåter i regionen. Det russiske selskapet ble etablert i 2008 og opererer fiskemottak i flere deler av Øst-Finnmark. I januar skrev Klassekampen at kun to av de 64 som jobber her er norske. I 2024 omsatte de ifølge tall fra Proff.no for 360 millioner kroner

og hadde 12.3 millioner i overskudd. Det vises videre til uttalelse i media fra Vardøs ordfører Tor-Erik Labahå hvor han siteres på at «Det er et stort samfunnsproblem at inntektene i primærnæringa i Finnmark går til utlandet».

Det fremgår videre i iFinnmark at Arctic Catch sin øverste leder heter Igor Smirnov. Han er bosatt i Moskva, men driver likevel flere fiskebruk i Varanger og har interesser i en rekke selskaper i Vardø kommune. Han er eier av åtte aksjeselskaper med adresse i Vardø kommune.

På denne bakgrunnen ber jeg om at fiskeriministeren kan kommentere ordførerens påstand, og gjøre rede for om praksisen i fiskeindustrien i Øst-Finnmark er i tråd med regjeringens fiskeripolitikk, arbeidsrettslige forhold og sanksjonsregime overfor Russland.

Svar:

Jeg vil starte med å si at målsetningene i fiskeripolitikken er verdiskaping og arbeidsplasser, både på sjø og

land. Fiskeindustrien spiller en sentral rolle for bosetting og sysselsetting i mange kystsamfunn, og det er viktig at vi legger til rette for lønnsomme og konkurransedyktige bedrifter. Dessverre har deler av fiskeindustrien slitt med lønnsomheten over lang tid, og antallet virksomheter har gått ned. Sektoren er også i stor grad avhengig av utenlandsk arbeidskraft for å opprettholde driften.

Utenlandske aktører har anledning til å etablere eller eie virksomhet i Norge, så lenge de overholder norske lover og regler som gjelder for næringslivet og næringsmiddelindustrien. Det er ikke naturlig at jeg kommenterer enkeltselskaper og deres aktiviteter

Regjeringen arbeider kontinuerlig med å identifisere og tette sårbarheter som kan ha betydning for våre nasjonale sikkerhetsinteresser, og vi vurderer fortløpende behovet for tiltak.

SPØRSMÅL NR. 2186

Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim

Besvart 19. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Hvor mange gruveprosjekter er definert som strategiske europeiske prosjekter i hhv. Norge, Sverige og Finland?

BEGRUNNELSE:

I Høyres mineralstrategi er det lagt vekt på at Norge bør slutte seg til EUs Critical Raw Materials Act (CRMA). I Stortinget fremmet Høyre i fjor forslag om at Norge tilslutter seg CRMA innen 2024. Dette ble dessverre nedstemt av regjeringspartiene og er ikke fulgt opp.

Bakgrunnen for Høyres forslag var, i tillegg til den raskere og smidigere konsesjonsbehandling en tilslutning til CRMA ville gitt, at mineralprosjekter i Norge kunne bli klassifisert som strategiske europeiske prosjekter under CRMA-ordningen.

Strategiske europeiske prosjekter har lettere tilgang til privat investeringskapital og kvalifiserer seg enklere til ulike støtteordninger i EU og andre steder.

Det er helt klart at både Fens-feltet i Telemark og Sydvaranger gruve ville kunne falle inn under ordningen

med strategisk europeisk prosjekt dersom regjeringen hadde fulgt opp Høyres forslag i Stortinget.

På denne bakgrunnen er det nyttig å vite konsekvensene av regjeringens politikk mht. hvor mange europeiske strategiske prosjekter Sverige og Finland har fått tildelt som har implementert CRMA, sammenlignet med Norge under Støre-regjeringens politikk.

Svar:

EUs forordning om kritiske råvarer, Critical Raw Materials Act (CRMA) utgjør, sammen med Net Zero Industry Act, en sentral del av EUs Grønne industriplan. Det overordnede målet med forordningen er å bidra til økt forsyningssikkerhet av strategiske og kritiske råvarer (mineraler og metaller). Dette er viktig siden Europa i dag er svært avhengig av import av innsatsfaktorer til den grønne og digitale omstillingen, og den globale etterspørselen etter kritiske råvarer ventes å øke mer enn tilbudet.

Regjeringen har prioritert arbeidet med CRMA. Vi arbeidet aktivt med forordningen etter at Europakommisjonen (Kommisjonen) hadde lagt frem sitt forslag, og

leverte tidlig en norsk posisjon. CRMA ble formelt vedtatt i EU 11. april 2024 og trådte i kraft i EU 23. mai 2024.

Siden CRMA ble vedtatt i EU har Nærings- og fiskeridepartementet, i samråd med andre berørte departementer, vurdert forordningens EØS-relevans og hvilke konsekvenser en eventuell innlemmelse vil ha for norske bedrifter og offentlige myndigheter. Regjeringen fattet i mars 2025 beslutning om at norsk posisjon til CRMA er at den er EØS-relevant og akseptabel. Neste steg er å samordne vurderinger med de øvrige EØS-landene, Island og Liechtenstein, og med EFTA-sekretariatet. Forordningen er ikke gjeldende rett i Norge før EØS-komiteen har fattet sin beslutning, og Stortinget har gitt sitt samtykke til å innta forordningen som norsk lov.

En sentral del av CRMA er bestemmelsen om utpeking av «strategiske prosjekter», jf. forordningens artikkel 6 flg. Dette er prosjekter innen utvinning, prosessering og resirkulering av mineraler som vurderes som særlig kritiske for EU. En særlig fordel med å bli utpekt som et strategisk prosjekt er at det i artikkel 11 er satt konkrete saksbehandlingsfrister for offentlige tillatelser til disse prosjektene.

Proessen for utvelgelse av strategiske prosjekter under CRMA styres av Kommisjonen. Kommisjonens vurdering baseres på dokumentasjon levert av selskapet. For prosjekter i tredjeland forutsetter en vellykket prosjektsøknad en godkjenning av det aktuelle landet, jf. forordningens artikkel 7 (8). De har valgt å annonsere listen over strategiske prosjekter i to steg, hvor første steg

omfatter prosjekter innad i EU. Steg to knytter seg til prosjekter utenfor EU; altså «tredjeland». Inntil CRMA er innlemmet i EØS-avtalen, behandles norske aktører som «tredjeland».

Kommisjonen annonserte i mars listen over strategiske prosjekter innad i EU. Listen bestod av 47 utvalgte «strategiske prosjekter» under CRMA. På denne listen fikk fem svenske og åtte finske prosjekter status som strategiske etter forordningen. Dette er prosjekter for både utvinning, prosessering og resirkulering av kritiske råvarer.

Kommisjonen har gitt uttrykk for at annonseringen av strategiske prosjekter utenfor EU vil komme i løpet av de neste ukene. Departementet er kjent med at flere norske prosjekter har søkt, og departementet har dialog med Kommisjonen om disse. Frem til CRMA er innlemmet i norsk rett, vil norske prosjektsøknader vurderes som tredjeland. Dette innebærer at eventuelle strategiske prosjekter i Norge ikke vil ha krav på fordelene som følger av CRMA sammenlignet med andre prosjekter før regelverket ev. er gjennomført i norsk rett. Eventuelle strategiske prosjekter i Norge vil imidlertid, i likhet med andre strategiske prosjekter, ha tilgang til virkemidler i EU, slik som veiledning knyttet til finansiering og nettverkstilgang.

Det er viktig at norsk mineralnæring har de samme rammevilkårene som EU, og arbeidet med implementeringen av CRMA i EØS-avtalen og i norsk rett har derfor høy prioritet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 2187

Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 19. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er status for behandlingen av utredningen fra 2023 om lovregulering av erstatning for menneskerettighetskrenkelser, og når vil statsråden legge frem et forslag om lovregulering av adgangen til å få erstatning for både økonomisk og ikke-økonomisk tap ved krenkelser?

BEGRUNNELSE:

I 2022 ga Justis- og beredskapsdepartementet Kjetil M. Larsen i oppdrag å utrede eventuell lovregulering av er-

statning for menneskerettighetskrenkelser. Utredningen ble levert til departementet i 2023.

I utredningen konkluderes det med at det er behov i norsk rett for en lovregulering av adgangen til å få erstatning for både økonomisk og ikke-økonomisk tap ved krenkelser av EMK og SP. Eksisterende erstatningsgrunnlag strekker ikke til, verken hver for seg eller samlet, for å tilfredsstille kravene til effektive rettsmidler i EMK artikkel 13 og SP artikkel 2 nr. 3. I utredningen presenteres det også flere mulige forslag til regulering.

Etter at utredningen ble levert til departementet ble den sendt på høring, og høringsfristen gikk ut 24. juni

2024. Enn så lenge kan vi ikke se at utredningen har blitt fulgt opp noe ytterligere.

Svar:

Professor Kjetil Mujezinovic Larsen avga 1. august 2023 en enpersonsutredning til Justis- og beredskapsdepartementet om norsk lovregulering av adgangen til å kreve erstatning for menneskerettighetskrenkelser, hvor han konkluderte med at det er behov for lovregulering av adgangen til å få erstatning for økonomisk og ikke-økonomisk tap ved krenkelser av den europeiske menneskerettskonvensjonen (EMK) og FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter. En viktig del av begrunnelsen var at det på det tidspunktet etter utrederens syn var en rettslig usikkerhet om grunnlaget for å tilkjenne erstatning, blant annet på bakgrunn av sprikende rettspraksis og manglende avklaring fra Høyesterett. Utredningen var på høring våren 2024, og videre oppfølging av den er til vurdering i Justis- og beredskapsdepartementet.

Siden utredningen ble levert og sendt på høring, har det imidlertid kommet flere nye rettsavgjørelser som har betydning for saken. I to dommer avsagt 26. juni 2024 tok Høyesterett stilling til spørsmålet om erstatning for ikke-økonomisk tap ved brudd på EMK artikkel 3 og 8, se HR-2024-1169-A og HR-2024-1170-A. I begge avgjørelser fastslo Høyesterett at det er grunnlag i norsk rett for å tilk-

jenne erstatning for ikke-økonomisk tap for krenkelser av rettigheter utledet fra EMK.

Høyesterettsavgjørelsene er omtalt i Den europeiske menneskerettsdomstolens (EMDs) avgjørelse 15. oktober 2024 Haugen mot Norge (sak nr. 59476/21) i blant annet avsnitt 116:

«The Court is well aware that the Norwegian Supreme Court very recently clarified the issue, awarding in two cases non-pecuniary damage for violations of the Convention with reference to its Article 13 [...]. In doing so, the Supreme Court confirmed that there had been no statutory provision under Norwegian law granting such compensation [...]. It further made clear, with reference to the Human Rights Act, that to the extent that there was a duty under the Convention to award non-pecuniary damage to the victims of a violation of their Convention rights, their claim should be accommodated by Norwegian law, without any further legislation in principle being needed. The Court notes this important step taken by the Supreme Court, as one that – due to the Supreme Court's role as a court of precedents – appears to eliminate in practice the aforementioned void in Norwegian law.»

I tråd med Høyesteretts og EMDs vurderinger legger jeg til grunn at det er en adgang i norsk rett til å kreve erstatning for krenkelser av EMK, som oppfyller kravene til et effektivt rettsmiddel etter EMK artikkel 13. I vurderingen av hvorvidt lovregulering er hensiktsmessig, vil også den nyere utviklingen i rettspraksis på feltet bli tatt i betraktning.

SPØRSMÅL NR. 2188

Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 26. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Kan statsråden gi en uttømmende oversikt over alle vedtak som er gitt og alle pågående, forestående og eventuelt ventede søknads- og vedtaksprosesser i 2025 og 2026, herunder tillatelser og samtykker, for utbygging og drift av Breidablikk, Tyrving og Yggdrasil, herunder igangsettelse, gjennomføring og ferdigstilling av utbygging, forurensende aktivitet under utbygging og drift, samt vedtak knyttet til oppstart og produksjon, inkludert reviderte produksjonstillatelser?

BEGRUNNELSE:

Viser til Dokument nr. 15:2031 (2024-2025) med spørsmål fra representant Lars Haltbrekken (SV), og stiller dette som oppfølgingsspørsmål.

Svar:

Petroleumsvirksomheten er strengt regulert. Rettighetshaverne har ansvaret for at deres virksomhet til enhver tid foregår i tråd med gjeldende lover og regler. De må derfor innhente nødvendige tillatelser mv. når behov for slike oppstår eller når dette følger direkte av regelverkskrav.

Feltene Breidablikk og Tyrving er i produksjon. Yggdrasil-feltene er under utbygging og har planlagt oppstart i 2027.

Vedtak fattet av Energidepartementet

For å få produksjonstillatelse etter petroleumsloven må rettighetshaverne for felt i produksjon hvert år sende inn søknad om årlig produksjonstillatelse til Energidepartementet for kommende kalenderår. Slik søknad må sendes departementet innen 1. oktober året før. Nye felt må søke om produksjonstillatelse senest seks uker før tidligste tidspunkt for planlagt produksjonsstart. I 2025 er det søkt om, og departementet har gitt, revidert produksjonstillatelse for feltene Tyrving og Breidablikk.

Det følger videre av petroleumsloven at en ev. søknad om forlenget konsesjonstid skal sendes Energidepartementet senest 5 år før konsesjonstiden til utvinningstillatelser utløper. Dette er i 2025 aktuelt for underliggende utvinningstillatelser for Breidablikkfeltet, og departementet har etter søknad fra rettighetshaverne innvilget en utsettelse av denne fristen.

Rettighetshaverne for Breidablikk har i 2025 sendt en rapport til Energidepartementet som oppfølging av et vilkår stilt ved godkjenning av utbyggingsplanen for feltet.

Andre tillatelser og samtykker

I tillegg til vedtak fattet av Energidepartementet, må rettighetshaverselskapene som utøver petroleumsvirksomhet på norsk sokkel ha en rekke tillatelser og samtykker fra flere forskjellige myndighetsinstanser for å bygge ut og drifte felt.

Det er, som nevnt innledningsvis, rettighetshavernes ansvar at deres virksomhet til enhver tid foregår i tråd med gjeldende lover og regler. Hvilke tillatelser mv. som kreves vil variere fra felt til felt. Rettighetshaverne må derfor til enhver tid ha oversikt over hvilke tillatelser og samtykker som trengs for et gitt felt framover.

Av den grunn har departementet innhentet opplysninger fra Aker BP og Equinor, som er operatører for de tre overnevnte feltene, for å kunne besvare spørsmålet fra representanten. I tillegg til det som fremkommer under kan det oppstå situasjoner som krever søknad fra rettighetshaver og vedtak fra relevant myndighetsorgan.

Operatøren for Breidablikk planlegger i 2025 å søke om samtykke til boring av brønner.

For Yggdrasil-feltene er det i 2025 gitt tillatelse til installasjon og klargjøring av rørledninger og kabler fra Miljødirektoratet, og samtykke til dykkeoperasjoner fra Havindustritilsynet. I 2025 og 2026 vil det være behov for en rekke tillatelser og samtykker frem mot oppstart. Innenfor boreaktivitet er det behov for samtykker, utslippstillatelser og borestillatelser fra Havindustritilsynet, Miljødirektoratet og Sjøkeldirektoratet. For oppstart av produksjon og drift er det behov for samtykker fra Havindustritilsynet og Sjøkeldirektoratet. For bruk av innretninger, rørledninger, kabler, målesystemer og anlegg er det behov for å søke om samtykker og idriftsettelse fra Havindustritilsynet, Sjøkeldirektoratet, Miljødirektoratet og Statnett. For utslipp til luft og sjø vil det være behov å søke om tillatelser fra Miljødirektoratet og Direktorat for strålevern og atomsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 2189

Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Mahmoud Farahmand

Besvart 20. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg

Spørsmål:

Kan jeg be om en tabell over sats og beløpsgrenser for trinnskatten i 2021 og 2025, der beløpsgrensene fra 2021 er omregnet til 2025-priser med faktisk årslønnsvekst frem til 2024 og med FINs anslag på årslønnsvekst i 2025?

Svar:

Tabell 1 viser innslagspunkt og satser i trinnskatten for 2025 slik de er vedtatt av Stortinget og vedtatt 2021-buds-

jett fremført til 2025 med faktisk årslønnsvekst i perioden 2021-2024 (15,9 pst.). For 2025 er det benyttet anslag for årslønnsveksten fra revidert nasjonalbudsjett for 2025 (4,4 pst.).

Tabell 1 Innslagspunkt og satser i trinnskatten. 2025-regler og 2021-regler fremført til 2025 med faktisk lønnsvekst for 2021 til 2024 og anslag for lønnsvekst i 2025 fra RNB 2025.

	2025-regler	Fremførte 2021-regler
Trinn 1		
Innslagspunkt i kroner	217 400	223 546
Sats i prosent	1,7	1,7
Trinn 2		
Innslagspunkt i kroner	306 050	314 633
Sats i prosent	4,0	4,0
Trinn 3		
Innslagspunkt i kroner	697 150	787 793
Sats i prosent	13,7	13,2 ¹
Trinn 4		
Innslagspunkt i kroner	942 400	1 235 731
Sats i prosent	16,7	16,2
Trinn 5		
Innslagspunkt i kroner	1 410 750	
Sats i prosent	17,7	

¹ I 2021 var satsen i trinn 3 på 11,2 pst. for bosatte i innsatssonen i Troms og Finnmark. Denne særskilte satsen ble avvirket i 2024. Samtidig ble Finnmarksfradraget økt.

Kilde: Finansdepartementet.

De vedtatte innslagspunktene i 2025 er lavere enn innslagspunktene med fremførte 2021-regler av to grunner. For det første er innslagspunktene i trinn 3 og 4 underjustert i denne regjeringsperioden sammenlignet med referansesystemet for hvert budsjett. Referansesystemet skal gi uttrykk for reelt uendret politikk fra et år til neste, og innebærer at regler for inneværende år fremføres i tråd med forventet utvikling i lønn og priser mv. I tillegg ble det i 2022 innført et femte trinn. Samtidig er bunnfradragene og nedre grense for å betale trygdeavgift («frikortgrensen») økt vesentlig sammenlignet med referansen. Trygdeavgiften i lønn og næringsinntekt er redusert med 0,5 prosentenheter. Samlet har dette gjort inntektsskatten mer omfordelende.

For det andre har den faktiske lønnsveksten i perioden blitt høyere enn anslått i de årlige budsjettene. I referansesystemet for inntektsskatten fremføres de ulike beløpsgrensene og fradragene med ulike fremføringsfaktorer. Trinnskattens beløpsgrenser fremføres med anslått lønnsvekst i referansen. Det regnes kun som en politikkendring med provenyvirkning når det gjøres endringer i regelverket sammenlignet med referansen. For eksempel har regjeringen justert innslagspunktene i trinn 1 og 2 i tråd med referansen i hvert budsjett. Det tilsvarer «uendret politikk» på vedtakstidspunktet. Når lønnsveksten i perioden har vist seg å bli høyere enn forventet, blir likevel innslagspunktene i trinn 1 og 2 likevel noe lavere enn med fremførte 2021-regler.

Anslagene på lønns- og prisvekst i de årlige nasjonalbudsjettene er i sin natur usikre. De vil noen ganger være lavere enn det som i etterkant viser seg å bli den faktiske

veksten, og noen ganger høyere. Avvik mellom anslått og faktisk lønns- og prisvekst er derfor normalt. For eksempel ble lønnsveksten undervurdert med 1,3 prosentenheter fra 2020 til 2021 under Solberg-regjeringen. Dette avviket er like stort som det største årlige avviket i denne regjeringsperioden.

Over tid vil avvik mellom faktisk og anslått lønns- og prisvekst gå i begge retninger og slik motvirke hverandre, gitt at vekstanslagene er forventningsrette. Det er også viktig å huske på at under- eller overvurdering av lønns- og prisvekst virker inn på flere deler av budsjettet. For eksempel vil det også påvirke avgiftene som i referansen fremføres med anslått vekst i konsumprisene. Der underjustering av personskattereglene som følge av for lavt anslag på lønnsveksten virker innstrammende, gir underjustering av avgiftene som følge av for lavt anslag på prisveksten en lettelse.

SPØRSMÅL NR. 2190**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen****Besvart 21. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Ser kulturministeren noen mulighet for at departementet kan bidra økonomisk til markeringene Kongelige norske marines musikkorps (KNMM) skal bidra til i Canada i juni?

BEGRUNNELSE:

Kultur- og likestillingsdepartementet har det øverste myndighetsansvaret for utenlandske krigsgraver i Norge, og har også ansvaret for de om lag 300 norske krigsgravene i utlandet.

Halifax var en av Sjøforsvarets største baser utenfor UK under krigen med eskortetjenesten av konvoiene med opptil 10 jagere og korvetter og Camp Norway i Lunenburg, hvor Skytterne i handelsflåten fikk sin utdanning. Samtidig var Halifax den viktigste konvoi byen under slaget om Atlanterhavet med over tusen konvoier med kurs for UK og senere også Murmansk i daværende Sovjetunionen.

KNMM, som er ett av Forsvarets fem profesjonelle korps, har tilbake til tidlig 60-tallet støttet krigsseilerne og deres sak.

Det er ønske om å gjennomføre en minnekonserth i Halifax i løpet av den perioden korpsen er i byen i juni. Dette for å minnes sjøfolkene i Marinen og Handelsflåten som bidro så sterkt til at de allierte vant slaget om Atlanterhavet og krigen mot Nazi Tyskland. Det er samtidig også ønskelig å få markert Norges takknemlighet ovenfor det Canadiske folk og den støtte og ikke minst varme norske sjøfolk ble møtt med under krigsårene.

Både i Halifax og i Lunenburg (Camp Norway), er det minnesmerker og ikke minst krigsgraver som det er ønskelig å gjennomføre seremonier og bekransninger ved.

FD/Forsvaret har tildelt en bevilgning for å sende KNMM og en honnørstyrke fra Sjøforsvaret til Halifax. Utfordringen deres er at budsjettet er for lite til å kunne løse oppdraget i Ottawa i tillegg til Halifax.

Svar:

Canada var og er en nær alliert og venn av Norge, og jeg er glad for at den felles krigshistorien holdes i hevd.

Kultur- og likestillingsdepartementet har myndighetsansvaret for de norske krigsgravene i utlandet og de utenlandske krigsgravene i Norge. Departementet

bidrar med 40 % av driftsbudsjettet til fire av fem korps i Forsvarets Musikk, deriblant KNMM.

De norske krigsgravene i utlandet er nok dessverre mindre kjent i dag. Jeg setter stor pris på at KNMM vil besøke og bekranse de norske krigsgravene på reisen til Canada i juni, hvor de også vil delta i Royal Nova Scotia Military Tattoo og besøke andre minnesteder etter den norske tilstedeværelsen.

Krigsgravtjenesten i departementet tilrettelegger for KNMMs besøk til krigsgravene. Hva angår spørsmålet om ekstra midler for reise til Ottawa, viser jeg til departementets andel av driftsstøtten til Forsvarets Musikk, deriblant KNMM. Jeg finner ikke rom for på kort varsel å kunne prioritere midler til behov som oppstår utenfor den ordinære budsjettprosessen.

Krigsgravene minner oss om krigens grusomhet og store menneskelige kostnad. På Camp Hill Cemetery i Halifax hviler det 17 norske falne, alle fra Handelsflåten; på St. John's Anglican Cemetery i Halifax hviler det syv falne fra Handelsflåten og én fra Sjøforsvaret. På Hillcrest Cemetery i Lunenburg, rett utenfor Halifax, hviler det fire falne fra Sjøforsvaret.

De norske krigsgravene i Canada stelles av våre samarbeidspartnere i Commonwealth War Graves Commission (CWGC). Krigsgravtjenesten i departementet har orientert CWGC om KNMMs besøk, og bedt om at det tilrettelegges for seremoniene. CWGC tilrettela også for KNMMs rekognoseringsbesøk tidligere i vår. Krigsgravtjenesten har et nært og godt samarbeid med CWGC, som også tilrettela for seremoniene ved de norske krigsgravene i Lerwick, Shetland, på markeringen av veteran- og frigjøringsdagen i år – i anledning av Frigjøringskonvoiens og KNMMs besøk dit.

I 2024 ble det påbegynt renoveringsarbeid ved de norske krigsgravene på Camp Hill Cemetery i Halifax; dette arbeidet ferdigstilles før KNMMs besøk i juni.

Det er i underkant av 1200 Commonwealth-krigsgraver i Norge; blant disse finner vi 50 canadiske flygere. Det finner sted en rekke minneseremonier ved Commonwealth-krigsgravene ulike steder i Norge igjennom året, flere av disse med deltagelse fra Canadas ambassade.

SPØRSMÅL NR. 2191**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 21. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kan statsråd legge frem opplysninger om Helse Midt HF og Helseplattformen har kjøpt inn ekstern kommunikasjonshjelp i forbindelse med prosessen og kritikken som er rettet mot foretaket og realisering av Helseplattformen, hvilket selskap som eventuelt er brukt og hvor mange midler som er brukt?

BEGRUNNELSE:

I møter som Senterpartiet har hatt er det kommet fram opplysninger om at Helse Midt HF har brukt midler på kommunikasjon rundt prosessen og kritikken mot Helseplattformen, og det er viktig at det i tilfelle er åpenhet om prioriteringen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har i forbindelse med dette spørsmålet innhentet opplysninger fra Helse Midt-Norge RHF. Helse Midt-Norge RHF har gjennomgått egne anskaffelser og kjøp tilbake til 2018, og har også bedt Helseplattformen AS gjøre rede for eventuelt kjøp av ekstern kommunikasjonshjelp i forbindelse med prosessen og kritikken rundt Helseplattformen.

I januar 2023 vedtok styret i Helse Midt-Norge RHF at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av innføringen av Helseplattformen ved St. Olavs hospital HF. Med bakgrunn i råd gitt i rapporten fra denne evalueringen, vedtok styret 2. november 2023 en tiltakspakke for å forbedre journalløsningen som også innebar enkelte kommunikasjonsoppgaver. Oppgavene bestod i å bistå med alminnelig internt kommunikasjonsarbeid som innholdsproduksjon (interne nyhetsbrev, nyhetsartikler), møtevirksomhet og prosjektledelse. I en periode med stort og langvarig sykefravær i kommunikasjonsstaben i Helse Midt-Norge RHF var det nødvendig å leie inn ekstra bemanning for å håndtere disse oppgavene. Det ble da gjort avrop på en rammeavtale med Try Råd AS. Tjenestekjøpet ble finansiert av Helse Midt-Norge RHF, og de samlede kostnadene beløpte seg til totalt kroner 841 800,- (inkludert merverdiavgift).

Fra juni 2024 startet Helse Midt-Norge RHF arbeidet med å forberede håndteringen av den kommende rapporten fra Riksrevisjonen (Riksrevisjonens undersøkelse av Helseplattformen i Midt-Norge (Dokument 3:3 (2024–2025))). I forbindelse med dette arbeidet søkte

kommunikasjonsstaben i Helse Midt-Norge RHF ekstern rådgivning hos Gambit H&K AS, med et omfang av tjenester som beløper seg til totalt kroner 40 625,- (inkludert merverdiavgift).

Helse Midt-Norge RHF opplyser at verken de eller Helseplattformen AS har kjøpt inn ekstern kommunikasjonshjelp, rådgivning eller fått annen ekstern bistand til kommunikasjon internt eller eksternt etter offentliggjøringen av Riksrevisjonens rapport 24. oktober 2024 og frem til dags dato.

Det har ifølge Helse Midt-Norge RHF vært et stort antall mediehenvendelser og nyhetssaker om Helseplattformen det siste halvåret, og behovet for intern kommunikasjon i regionen har vært stort. Disse kommunikasjonsoppgavene har blitt håndtert av medarbeidere ansatt i Helse Midt-Norge RHF, underliggende helseforetak og Helseplattformen AS.

SPØRSMÅL NR. 2192**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Hva er tidsplanen for det videre arbeidet med KU-forskriften, og planlegger statsråden å sende endringer til KU-forskriften på høring?

BEGRUNNELSE:

I oktober i fjor leverte Miljødirektoratet på en bestilling fra Klima- og miljødepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet, om hvordan forskrift om konsekvensutredninger kan endres for å sikre bedre samsvar med EUs regelverk for konsekvensutredninger og bidra til bedre og uavhengige utredninger av miljø.

Miljødirektoratet foreslo blant annet at KU-myndigheten skal sette tydeligere krav til innhold i utredningene i et plan- og utredningsprogram, slik at forslagstillere ikke selv kan definere hva de ønsker å utrede, at KU-myndighetene skal ha mulighet til å kreve at et uavhengig firma kontrollerer konsekvensutredninger i de største sakene, noe som ligner på eksisterende ordning for uavhengig kontroll i byggesaker, og at akvakulturanlegg på land, i ferskvann og de største sjøanleggene, samt bolig- og fritidsboligprosjekter over 50 dekar, settes på lis-

ta over prosjekter som gir plikt til utredning av miljøkonsekvenser.

Det har nå gått et halvt år siden Miljødirektoratet leverte på denne bestillinga.

Svar:

Klima- og miljødepartementet deler ansvaret for forskrift om konsekvensutredninger med Kommunal og moderniseringsdepartementet, og departementene arbeider nå med å revidere forskriften.

Utgangspunktet for revisjonsarbeidet er forslaget som Miljødirektoratet oversendte til departementet i oktober 2024. Miljødirektoratets forslag til endringer er omfattende, og det tar derfor noe tid å ta stilling til dem.

Forslaget fra Miljødirektoratet omfatter både større og mer prinsipielle endringer i forskriften og en rekke mindre endringer for å gjøre regelverket klarere. Konsekvensutrednings-regelverket gjelder i mange, til dels ganske ulike saker. Det er derfor viktig at alle endringsforslagene vurderes grundig, hver for seg og samlet, før et forslag til revidert forskrift kan sendes på høring.

Det er på det nåværende tidspunktet for tidlig å si når et forslag til revidert forskrift vil sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 2193**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug****Besvart 22. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil statsråden skjerpe dispensasjonspraksisen fra 15-metersgrensen, for å stanse fugledøden langs fjordene våre?

BEGRUNNELSE:

NRK skrev i april om massedrap på sjøfugl, som ifølge Veterinærinstituttet skyldes notfiske på sild. De viste blant annet til et eksempel fra Kvæningen, der store mengder

sjøfugl ble drept ned under sildefisket. Etter spørrerens syn er noe av problemet praksisen med å gi dispensasjon for fartøy over 15 meter innenfor fjordlinjen. De største fartøyene har ingenting inne på fjordene å gjøre. Lengdebegrensingen er satt både for å ta vare på det biologiske mangfoldet og sikre næringsgrunnlaget for den minste flåten. Det som kommer fram her er et skrekkeeksempel på hvor galt det kan gå når store fangstmaskiner slippes løs

på fjordene. Mange av sjøfuglene våre er kritisk truet og Rødt frykter at det er store mørketall.

Svar:

Tidligere i år la regjeringen fram tiltak for å bedre situasjonen og styrke bestandene av sjøfugl. Regjeringen vil blant annet iverksette tiltak for å redusere omfanget av utilsikket bifangst av sjøfugl i fiskeriene.

Notfiske kan føre til samhandling med fugl fordi store mengder fisk blir gjort tilgjengelig for fugler når nota presser fisken opp til overflaten. Det er på bakgrunn av dette gjort forsøk av Norsk institutt for naturforskning (NINA) og Havforskningsinstituttet (HI) på å identifisere når måkene er mest sårbare for å bli tatt som bifangst og utvikle tiltak for å avbøte bifangsten av sjøfugl. Lydsignaler har blant annet vist seg å ha kortvarig, men god, skremmeeffekt.

For å kunne vurdere andre avbøtende tiltak, som for eksempel regulatoriske tiltak, vil det være behov for å identifisere hvor ofte bifangst av sjøfugl skjer, hvor det skjer og hvor mange fugler som er involvert. En slik tilnærming er også nødvendig for å kunne identifisere om det er enkelte områder hvor sildefiske med not utgjør en større risiko for å få bifangst av sjøfugl.

Sjøfugl er allerede inkludert i elektronisk rapportering (ERS), men rapporteringen kan forbedres. Fiskeridirektoratet har derfor sammen med Havforskningsinstituttet igangsatt et arbeid for å sikre bedre etterlevelse av regelverket. Det forventes at forslag til forbedringer sendes på høring i løpet av året.

I høstingsforskriften § 31 første ledd er det stilt opp et generelt forbud mot å fiske innenfor fjordlinjene for

fartøy på eller over 15 meter største lengde. I medhold av bestemmelsens tredje ledd er Fiskeridirektoratet gitt en fullmakt til å gjøre unntak fra fjordlinjeforbudet i første ledd, begrenset til «særlige tilfeller».

Grunnvilkåret for å gjøre unntak fra fjordlinjereguleringen er at dette anses nødvendig av hensyn til en praktisk gjennomføring av fisket. Siden 2017 har endringen i sildas vandringsmønster medført at det har blitt registrert dårlige sildefangster utenfor fjordlinjene i november og desember, samtidig som det har blitt registrert betydelige fangstbare forekomster innenfor fjordlinjen i Kvæningen. Resten av sildebestanden har stått spredt langt ute i havet hvor den har vært vanskelig tilgjengelig og hvor fisket ville vært lite effektivt. For å sikre at fartøy klarer å fiske opp sin tildelte sildekvote og derigjennom sikre at norsk to-talkvote på sild blir oppfisket, har Fiskeridirektoratet siden 2017 ansett det nødvendig å åpne opp for at fartøy over 15 meter i perioder kan fiske innenfor fjordlinjen i Kvæningen under vintersesongen for sildefisket.

Fiskeridirektoratet legger stor vekt på å sikre at det foreligger et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag for å vurdere den biologiske forvarligheten av å åpne opp for et fiske innenfor fjordlinjene. Det blir innhentet uttalelse fra Havforskningsinstituttet. Videre åpnes ikke fjordlinjene før det har vært gjennomført et prøvefiske i regi av Fiskeridirektoratets Sjøtjeneste for å vurdere omfanget av bifangst av bunnfisk. Fjordlinjene åpnes når dataene fra dette prøvefisket viser en bifangstprosent som er på et akseptabelt nivå. Ved åpningene innenfor fjordlinjen i Kvæningen har det også vært en forutsetning at Sjøtjenesten har hatt tilgjengelige ressurser til å overvåke fisket.

SPØRSMÅL NR. 2194

Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 21. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Hvor mange biler registrert i Hedmark er i dag eldre enn 10 år?

BEGRUNNELSE:

Et nytt forslag fra EU-kommisjonen berører alle bileiere i en ny, strengere kontrollordning. I dag er det krav om

at alle biler som er fire år eller eldre må inn til periodisk kjøretøykontroll (PKK), eller EU-kontroll på folkemunne, hvert andre år. Dette er en større kontroll av kjøretøyet for å sikre at den ikke utgjør fare for trafikksikkerheten eller miljøet. Forslaget fra kommisjonen at alle biler (personbiler og varebiler) som er eldre enn 10 år må inn til en årlig EU-kontroll. I dag er det annen hvert år.

Et slikt krav vil både gjøre det dyrere og vanskeligere for folk som av ulike grunner har tatt vare på og kjører rundt i en litt eldre bil. Foreningen AMCAR er også bekymret for konsekvensene det nye forslaget vil kunne ha for personer som eier veteranbiler. Senterpartiet mener det er en god ting at folk tar vare på og bruker bilene sine, også i mer enn ti år. Det å gjøre det vanskeligere og dyrere å ha en gammel bil fører bare til mer bruk og kast.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar 19. mai på spørsmål 2179 fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik om andelen biler over 10 år i Norge, og kostnaden ved eventuell årlig periodisk kontroll.

Som jeg tidligere har meddelt er norsk posisjon på dette forslaget til vurdering. Dette er et trafikksikkerhetstiltak som ikke tidligere har vært vurdert i Norge, og jeg er i utgangspunktet usikker på nytten av tiltaket. Ved be-

hov er jeg derfor innstilt på å aktivt påvirke forslaget som nå er under diskusjon i EU.

Mitt svar 19. mai inneholdt en fylkesvis oversikt over antallet biler eldre enn 10 år, herunder i Innlandet fylke (tidligere Hedmark og Oppland fylker). Informasjonen for Innlandet er gjengitt nedenfor.

Tabellen har som det fremgår også en kolonne for kjøretøy eldre enn 30 år. Etter dagens regelverk er det lempeligere regler for kontroll av kjøretøy eldre enn 30 år (veteranbiler), i tråd med gjeldende direktiv. Disse reglene er ikke foreslått endret, og forslaget vil derfor ha begrenset betydning for slike kjøretøy. Forslaget vil derfor først og fremst være relevant for kjøretøy som er mellom 10 og 29 år gamle. I den videre oppfølgingen av forslaget vil det likevel også være aktuelt å gjøre en fornyet vurdering av handlingsrommet for eventuelt ytterligere lempeligere regler for kjøretøy eldre enn 30 år.

Fylke/alder	10-29 år (1996-2015)	30 år og eldre (1960-1995)	Totalt antall eldre biler over 10 år
INNLANDET	163 694	17 494	181 188

SPØRSMÅL NR. 2195

Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Ine Eriksen Søreide

Besvart 21. mai 2025 av utenriksminister Espen Barth Eide

Spørsmål:

Vil land som støtter opp om Russlands aggresjonskrig mot Ukraina ha mulighet til å delta i militært VM på Terningmoen?

BEGRUNNELSE:

I slutten av juni avvikles Militært VM på Terningmoen utenfor Elverum (55th CISM World Military Shooting Championship Rifle and Pistol). Det skal konkurreres i en rekke militære skyteøvelser. Deltagere fra Belarus, en autoritær stat som er underlagt vestlige sanksjoner og aktivt støtter opp om den russiske aggresjonskrigen mot Ukraina, er påmeldt.

Ukraina – og trolig flere nasjoner - har gitt til kjenne at de ikke vil delta dersom Belarus deltar. Arrangøren

kan ikke nekte noen å delta, men Utenriksdepartementet kan gjøre det.

Svar:

Gitt landets rolle i Russlands pågående angrepskrig mot Ukraina, er jeg enig i at det ikke er naturlig å legge til rette for deltakelse fra Belarus' væpnede styrker i militært VM i skyting i Norge. Utenriksdepartementet vil derfor ikke støtte at utøvere fra Belarus får visum til å delta på militært VM på Terningmoen.

SPØRSMÅL NR. 2196**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Kathrine Kleveland****Besvart 22. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en oversikt over de tettbebyggelsene som er omfattet av direktivet i dag, men som ligger i det som er definert som mindre følsomt område og som vil måtte oppfylle krav til sekundærrensing og en oversikt over hvilke tettsteder det er snakk om på de 283 tettbebyggelser som vil bli omfattet av utvidet virkeområde i revidert direktiv (disse har til sammen 554 renseanlegg)?

BEGRUNNELSE:

Det nye avløpsdirektivet til EU vedtatt 7. oktober 2024 kan få store konsekvenser for norske kommuner, og også for innbyggerne via kommunale avgifter. Avløpsdirektivet er tilpasset land i Europa som har en annen befolkningstetthet, geografi, rensebehov, vannkvalitet og topografi enn Norge. De tettbebyggelsene som er omfattet av direktivet i dag, men som ligger i det som er definert som mindre følsomt område har mulighet til å søke om primærrensing i dagens regelverk (artikkel 6 i dagens avløpsdirektiv). Denne muligheten forsvinner i revidert direktiv og det betyr at også disse anleggene må oppfylle krav til sekundærrensing. I tillegg innføres et generelt pålegg om at alle anlegg over 2 000 personequivallenter skal ha sekundærrensing. Det betyr at ettersom både virkeområdet utvides og muligheten for å definere områder som mindre følsomt forsvinner, så vil 750 anlegg som i dag ikke har absoluttkrav om sekundærrensing måtte oppfylle dette.

Svar:

Det reviderte avløpsdirektivet er mer ambisiøst enn dagens direktiv, og inneholder blant annet nye og strengere rensekraav utformet for å redusere utslipp av mikroforurensninger, inkludert bakterier, virus, mikroplast, legemiddeler og miljøgifter som kan spres via havstrømmer. Sekundærrensing av avløpsvann blir et minimumskrav for alle tettbebyggelser som er større enn 1 000 personequivallenter («pe»). Formålet med rensekraavene er å beskytte mennesker og natur mot utslipp av dårlig rensset avløpsvann.

Det opprinnelige avløpsdirektivet fra 1991 omfatter om lag 175 tettbebyggelser med 230 avløpsanlegg. Av disse tettbebyggelsene, er 95 tettbebyggelser over 10 000 pe med i alt 206 anlegg, hvorav 9 anlegg er større eller like 150 000 pe. Blant disse 95 tettbebyggelsene er drøyt 30 tettbebyggelser med 150 avløpsanlegg lokalisert langs

kysten mellom Lindesnes og Grense Jakobselv. De fleste av disse 150 anleggene har hatt mulighet til å kun ha primærrensing, som følge av at Norge har benyttet et unntak fra krav om sekundærrensing i gjeldende direktiv der utslippet skjer til et mindre følsomt område.

Etter det Klima- og miljødepartementet kjenner til vil utvidelsen av virkeområdet i revidert direktiv føre til at omtrent 500 tettbebyggelser vil være omfattet, med tilhørende nesten 1 000 avløpsanlegg. Disse anleggene er fordelt på omtrent 270 tettbebyggelser, lokalisert i om lag 150 kommuner. Nærmere detaljer og data ligger offentlig tilgjengelig på norskeutslipp.no som blant annet inneholder informasjon om tillatelser gitt av statsforvalteren og kontroller som er gjennomført. Miljødirektoratet mottar data fra årlig avløpsrapportering som brukes til oppfølging av virksomheter og data som er nødvendig for å kunne rapportere til EU. I tillegg utarbeides det årlig statistikk fra SSB om tettbebyggelser og gebyrer som ligger offentlig tilgjengelig.

Regjeringen vil vurdere handlingsrommet vårt grundig i arbeidet med gjennomføring av det reviderte avløpsdirektivet. Vi jobber for at hensynet til norske kommuner og innbyggere ivaretas på best mulig måte.

SPØRSMÅL NR. 2197**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Stensland****Besvart 21. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Er cruiseskip som opererer med norske havner som start- og endepunkt for cruiseseilas (såkalt turnaround) omfattet av de foreslåtte endringene i allmenngjøringsloven, og hvordan har departementet vurdert de potensielle utilsiktede konsekvensene dette kan få for norske cruisehavner?

BEGRUNNELSE:

Det er vesentlige uklarheter i hvordan departementet definerer "skip i innenriksfart" i proposisjonen. Formuleringene som foreligger, skaper betydelig usikkerhet for cruiseindustrien og norske havnekommuner.

Særlig problematisk er definisjonen av cruiseskip som "seiler mellom norske havner på fastlandet, også cruiseskip som utelukkende opererer ut fra én norsk havn, men likevel ikke cruiseskip som anløper norske havner på seilas fra eller til en utenlandsk havn".

Slik lovforslaget nå er formulert, vil et cruiseskip som starter og avslutter seilasen i norske havner (turnaround) tilsynelatende omfattes av regelendringene, mens skip som bruker utenlandske havner som turn-around-punkt unngår disse reguleringene. Dette skaper en utilsiktet konkurransevridning til ulempe for norske havner.

Videre er det uklart hvordan departementet vurderer normal cruisevirksomhet som innebærer at:

- Passasjerer går av og på skipet i norske havner
- Mannskapsutskiftninger gjennomføres av sikkerhetshensyn
- Skipene laster om bord lokale varer fra norske leverandører

Rederiforbundet har påpekt at forslaget risikerer å ramme skip med internasjonalt operasjonsmønster som kombinerer fart mellom norsk og utenlandsk havn med kabotasjelaster. Denne bekymringen synes ikke tilstrekkelig adressert i proposisjonen.

For å sikre forutsigbarhet for cruisenæringen og norske havner, er det avgjørende å få en klar avklaring på om cruiseskip som opererer langs norskekysten er omfattet av loven, og hvilke konkrete konsekvenser dette vil få.

Svar:

Forslaget omfatter «cruiseskip som seiler mellom norske havner på fastlandet, også cruiseskip som utelukkende opererer ut fra én norsk havn, men likevel ikke cruiseskip

som anløper norske havner på seilas fra eller til en utenlandsk havn». Innholdet i den foreslåtte bestemmelsen er nærmere beskrevet i lovproposisjonen punkt 7.4, samt i spesialmerknadene til den aktuelle bestemmelsen i punkt 10.

Hvorvidt et cruiseskip har snuhavn i Norge har ikke direkte betydning for om skipene omfattes av kravet. Det avgjørende vil være om seilasen gjennomføres mellom norske havner, som vil være omfattet, eller om seilasen foregår mellom norske og utenlandske havner, som ikke vil være omfattet.

Et eksempel som kan illustrere poenget vil være et cruiseskip som anløper fra utenlandsk havn og som avslutter et cruiseseilas i en norsk havn. Den norske havnen blir da snuhavn. Dersom neste seilas foregår kun mellom norske havner på fastlandet vil skipet være omfattet av kravene. Dersom neste seilas imidlertid foregår mellom norske og utenlandske havner, vil skipet ikke være omfattet av kravene. Jeg kan ikke se at forslaget skulle ha utilsiktede konsekvenser for norske snuhavner.

Jeg gjør oppmerksom på at vi vil sette ned et partsammensatt utvalg som skal vurdere hvordan det kan stilles krav om norsk lønn til cruiseskip som har Norge som hoveddestinasjon.

SPØRSMÅL NR. 2198**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Kathy Lie****Besvart 21. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery****Spørsmål:**

Hva gjør statsråden for å sikre at personer med funksjonsnedsettelser, faktisk inkluderes i arbeidslivet – og at mangfold ikke bare forblir et ideal på papiret, men omsettes i konkrete tiltak og praksis i både offentlig og privat sektor?

BEGRUNNELSE:

I et intervju med NRK Buskerud 14. mai fortalte en ung kvinne i midten av 20-årene om sine utfordringer med å komme inn i arbeidslivet. Hun har en mastergrad i offentlig administrasjon og styring, med toppkarakter på en masteroppgave om en norsk kommune. Til tross for at hun er høyt kvalifisert og har søkt mellom 60 og 70 stillinger det siste året, har hun ikke fått jobb.

Hun er hørselshemmet og har vært åpen om dette i intervjuprosesser. Hun benytter hjelpemidler og munnavlesning. Hun opplever at arbeidsgivere snakker varmt om mangfold, men at de i praksis ikke er villige til å gjøre nødvendige tilpasninger for å inkludere personer med funksjonsnedsettelser. På grunn av sine hørselsutfordringer har hun heller ikke hatt mulighet til å skaffe seg deltidsarbeid under studiene, og møter nå krav om erfaring hun ikke har hatt reell mulighet til å opparbeide seg.

Hennes historie er dessverre ikke unik. Den illustrerer hvordan personer med funksjonsnedsettelser fortsatt systematisk ekskluderes fra arbeidslivet, til tross for politiske løfter om inkludering og arbeidsgiveres uttalte ambisjoner om mangfold. Når bærekraft og mangfold reduseres til festtaler og strategidokumenter uten reell oppfølging, mister ordene sin verdi.

Svar:

Regjeringens mål er et samfunn der alle kan delta. Som kultur- og likestillingsminister har jeg koordineringsansvar for politikken, men de aller fleste virkemidlene ligger i andre departementer. Jeg svarer derfor på vegne av regjeringen.

Som representanten viser til, er det for mange personer med funksjonsnedsettelser som står utenfor arbeidslivet. For regjeringen er det viktig å redusere utenforskap og få til økt inkludering. Den statlige arbeidsgiverpolitikken skal blant annet legge til rette for inkludering og mangfold.

I stortingsmelding Meld. St. 33 (2023-2024) En forsterket arbeidslinje – flere i jobb og færre på trygd har vi foreslått en rekke tiltak som skal styrke den enkeltes mulighet til å delta i arbeidslivet og motivere arbeidsgivere til å legge til rette for at flere kan inkluderes.

Regjeringen legger opp til en mer aktiv arbeidsmarkedspolitikk der vi trapper opp og forbedrer bruken av arbeidsmarkedstiltak. Dette inkluderer en styrking av varige arbeidsmarkedstiltak for personer med varig og vesentlig nedsatt arbeidsevne. I 2025 ble arbeidsmarkedstiltakene styrket med 468 millioner kroner, mens bevilgningen til varig tilrettelagt arbeid (VTA) ble økt med 73,5 millioner kroner.

Det er viktig at arbeidsgivere er villige til å inkludere flere av dem som står utenfor. Arbeidsgivere skal legge til rette for at personer med funksjonsnedsettelse som søker jobb eller som er i arbeid, får individuell tilrettelegging. Samtidig har ikke arbeidsgivere plikt til å gjennomføre tilrettelegging som innebærer en uforholdsmessig stor byrde for dem. Arbeids- og velferdsetaten tilbyr flere tilretteleggingsordninger for personer som har behov for mer tilrettelegging enn det loven krever av arbeidsgiver, og har tilbud om tilrettelegging og oppfølging på arbeidsplassen for arbeidsgiver, arbeidstaker eller arbeidssøker. Folketrygden dekker blant annet hjelpemidler mv. som skal bidra til å bedre funksjonsevnen i dagliglivet og arbeidslivet. I tillegg kan, for eksempel, funksjonsassistanse i arbeidslivet gis til personer som har omfattende fysiske funksjonsnedsettelser, og til blinde og sterkt svaksynte. Denne ordningen ble styrket med 12 millioner kroner i 2025 for å bidra til at flere med funksjonsnedsettelser skal kunne delta i arbeidslivet. Regjeringen vil legge til rette for at arbeidsgivere får økt informasjon og kunnskap om virkemidler som arbeidsmarkedstiltak, tilretteleggingsordninger og hjelpemidler, og muligheter for samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten.

I tillegg til konkrete virkemidler jobber regjeringen langsiktig og målrettet for å sikre inkludering i arbeidslivet blant annet gjennom å støtte opp under offentlige myndigheters og arbeidsgiveres innsats for å oppfylle plikten til å jobbe aktivt for likestilling og mot diskriminering. Arbeidet med aktivitets- og redegjørelsesplikten omfatter blant annet tiltak for å bygge ned barrierer mot deltakelse i arbeidslivet, og pålegger alle arbeidsgivere både i offentlig og privat sektor å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering i sin virksomhet. Offentlige og store priva-

te arbeidsgivere skal følge en lovbestemt arbeidsmetode i arbeidet og samarbeide med de ansattes representanter. De skal også redegjøre for arbeidet i årsberetning, eller et annet offentlig tilgjengelig dokument. Vi arbeider nå med å bedre oppfølgingen av aktivitets- og redegjørelsesplikten for offentlige myndigheter, blant annet gjennom å sikre en mer systematisk oppfølging av departementenes arbeid for likestilling.

Regjeringen vil styrke arbeidet med å inkludere flere personer med funksjonsnedsettelse og personer med hull i CV-en i arbeidslivet i staten gjennom å aktivt formidle mulighetene statlige virksomheter har til å føre en inkluderende rekrutteringspraksis. Et viktig tiltak er statens traineeprogram for personer med funksjonsnedsettelse og personer med hull i CV-en, som har høyere utdanning. Regjeringen ønsker å revitalisere traineeprogrammet gjennom aktiv promotering overfor statlige virksomheter for å gjøre det bedre kjent og øke bruken. Traineeprogrammet skal også evalueres, blant annet for å få anbefalinger knyttet til hvordan programmet kan be-

nyttes mer. Faste hele stillinger er en viktig målsetning, men Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil også undersøke om utlysning av deltidsstillinger i større grad kan bidra til at mennesker med funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en kan bli ansatt i staten.

Parallelt med dette vil regjeringen arbeide for at statlige virksomheter går kritisk gjennom hvilke krav som stilles til kvalifikasjoner i sine stillingsutlysninger, slik at de ikke stiller unødvendige krav som kan virke ekskluderende, særlig for enkelte utsatte grupper. Regelverket åpner for bruk av moderat kvotering av personer med funksjonsnedsettelse og personer med hull i CV-en ved ansettelser i staten. Det er også gitt et unntak fra utlysningsplikten dersom statlige virksomheter vil ansette personer med funksjonsnedsettelse eller hull i CV-en med lønnstilskudd fra NAV i en midlertidig stilling. Slik kan personer i målgruppen få arbeidserfaring og kvalifisere seg for videre arbeid, samtidig som statlige virksomheter har mulighet til å ta deres arbeidskraft i bruk.

SPØRSMÅL NR. 2199

Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 21. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen

Spørsmål:

Hvordan har regjeringen kommet fram til at et klimamål på 70-75 % utslippskutt i 2035 uten et nasjonalt delmål er i tråd med Parisavtalen når dette ikke stemmer overens med konklusjonene og anbefalingene fra Miljødirektoratet, IEA og EUs vitenskapelige klimaråd?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har fremmet et klimamål om 70-75 % utslippskutt i 2035 sammenlignet med 1990, og skriver i klimameldingen (Meld. St. 25 (2024-2025)) at dette "vurderes å være i tråd med Parisavtalens prinsipper om progresjon fra forrige mål og høyeste mulige ambisjon" (s. 204).

Skal vi nå 1,5 gradersmålet må verdens samlede utslipp halveres innen 2030 og nå netto null tidlig på 2050-tallet. Det internasjonale energibyrået (IEA) påpeker at avanserte økonomier aggregert bør være på netto null innen 2045, hvis vi skal nå netto null globalt i 2050.

Dette er noen av årsakene til at Miljødirektoratet anbefaler et 80 % utslippskutt mål der minst 60 % skal tas

nasjonalt, og mener dette er i tråd med Parisavtalens prinsipper og målsetninger, samt i tråd med 1,5-gradersmålet.

Videre viser EUs vitenskapelige klimaråd hva som er rettferdig og gjennomførbart og konkluderer med at det bør kuttes mellom 71-87 % i 2035.

Det internasjonale Energibyrået (IEA) peker på at rike land bør kutte utslippene med 80 % innen 2035 sammenlignet med 2022 for å begrense global oppvarming til 1,5 grader. Dette tilsvarer 81 % for Norge sammenlignet med 1990.

Svar:

Det følger av Parisavtalens artikkel 4 at land skal utarbeide, melde inn og opprettholde suksessive, nasjonalt fastsatte bidrag (klimamål) som de akter å realisere. De suksessive nasjonalt fastsatte bidragene vil utgjøre en progresjon fra forrige mål og være uttrykk for landets høyeste mulige ambisjon i henhold til artikkel 4.3. Bidragene skal gjenspeile partenes felles, men differensierte ansvar og respektive muligheter sett i lys av ulike nasjonale oms-

tendigheter. Det fremkommer også av Parisavtalens artikkel 4.4 at parter som er industriland, fortsatt bør gå foran ved å påta seg absolutte mål for utslippsreduksjoner som dekker hele økonomien.

Regjeringens forslag til Norges klimamål for 2035 følger alle disse kravene fra Parisavtalen. Forslaget utgjør en progresjon fra Norges nåværende nasjonalt fastsatte bidrag for 2030 som er på å kutte utslippene med minst 55 prosent sammenlignet med 1990. Ambisjonsnivået vurderes å være i tråd med Parisavtalens prinsipp om at målet skal være uttrykk for landets høyeste mulige ambisjon. I vurderingen av hva som er landets høyeste mulige ambisjon må det tas med betraktninger om nasjonale forutsetninger og forhold. Klimamålet som foreslås lovfestet

vil ligge godt over snittet for globale milepæler som fremkommer av funnene i FNs klimapanelers rapporter, og vurderes å være et rettferdig og ambisiøst bidrag i tråd med å begrense global oppvarming til godt under 2 grader og tilstrebe å begrense temperaturøkningen til 1,5 grader celsius over førindustrielt nivå. Partene skal gjennomføre nasjonale reduksjonstiltak med sikte på å nå målene med slike bidrag. Det er imidlertid ingen bestemmelser i Parisavtalen som tilsier at land skal sette seg nasjonale delmål.

Regjeringen legger, og vil fortsette å legge til rette for betydelige utslippsreduksjoner nasjonalt fram mot 2035, for å sikre nødvendig omstilling til lavutslippssamfunnet. Målet skal i hovedsak nås gjennom nasjonale tiltak og gjennom samarbeidet med EU.

SPØRSMÅL NR. 2200

Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Sofie Marhaug

Besvart 20. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Vil regjeringen foreta seg noe for å opprettholde politikken med gratis ferge for øyer uten veiforbindelse til fastlandet, også for Austevoll kommune i Vestland fylke?

BEGRUNNELSE:

I Hurdalsplattformen står det at "regjeringen vil innføre en ordning med gratis ferge for øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet og gjøre alle fergesamband med under 100 000 passasjerer årlig gratis". Dette synes spørderen er bra.

Men nylig fikk Austevoll kommune, som vitterlig består av øyer uten fastlandsforbindelse, beskjed om at de må innføre betaling igjen, fordi fylkeskommunen vil øke antall avganger. Dette ønsket henger i sin tur sammen med sprenget kapasitet på den aktuelle fergeruten.

Svar:

Regjeringen har som kjent oppfylt målsetningen i regjeringsplattformen om å halvere prisene på riks- og fylkesveiferjer og legge til rette for gratis ferje. Ordningen med gratis ferje legger til rette for gratis ferje på samband med under 100 000 passasjerer årlig, samt til øyer og andre samfunn uten veiforbindelse til fastlandet.

Det er åpnet for at fylkeskommunene kan ta betaling på ferjen dersom det er særskilte trafikale forhold ved enkelte samband som tilsier at dette er nødvendig. Det gjelder også for ferjesamband som er omfattet av ordningen med gratis ferje.

Vestland fylkeskommune henvendte seg til Samferdselsdepartementet i fjor om muligheten for å ta betaling på ferjesamband som faller innunder ordningen med gratis ferje. Fylkeskommunen viste der til en henvendelse fra Austevoll kommune. Kommunen ønsket at fylkeskommunen utredet ferjebetaling mot at midlene gikk til et bedre ferjetilbud og veibygging.

Departementet svarte Vestland fylkeskommune at dersom fylkeskommunen skulle ønske å innføre betaling på ferjesambandene til Austevoll med begrunnelse i at det er behov for økt kapasitet på sambandene, så bør en slik endring føre til et reelt bedre tilbud på de spesifikke ferjesambandene for at dette skal være i tråd med ordningen med gratis ferje. Jeg legger til grunn at det er dette Vestland fylkeskommune har fulgt opp. Jeg mener derfor at endringene er i tråd med gjeldende politikk.

SPØRSMÅL NR. 2201**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 20. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Vil regjeringen redusere avgiftene på grensehandelsutsatte varer nå når grensehandelen øker igjen?

BEGRUNNELSE:

Før Stortingsvalget sa AP seg enig med FrP at det er en utfordringen med den økende grensehandelen. Etter stortingsvalget ser vi at regjeringen ikke har gjort noe for å redusere avgiftene på grensehandelsutsatte varer, tvert imot har flere av dem økt. Dette skjer samtidig som det har vært en eksplosiv vekst i matvareprisene, der deler av økningen skyldes regjeringens politikk, og også motvilje mot å redusere f.eks. matmomsen som FrP ønsker. Dette rammer lommebøkene til norske husholder kraftig, og grensehandelen rammer norske arbeidsplasser og verdiskapning. Nylig så vi at grensehandelen det siste året har økt med hele 5,9 %. Spesielt i mitt hjemfylke Østfold taper vi arbeidsplasser og skatteinntekter på regjeringens politikk.

Svar:

Ifølge Statistisk sentralbyrå (SSB) brukte nordmenn 2,5 mrd. kroner på grensehandel i 1. kvartal 2025, en økning på 5,9 pst. fra 1. kvartal 2024. Samtidig var antallet dagsturer til utlandet om lag uendret. SSB peker på svekket norsk krone som en mulig årsak til hvorfor nordmenn i gjennomsnitt brukte mer penger på hver handletur over grensen 1. kvartal i år i forhold til i fjor. Grensehandelsun-

dersøkelsen er en utvalgsundersøkelse, noe som medfører at det er usikkerhet knyttet til de publiserte tallene.

Det er verdt å merke seg at SSB anslo grensehandelen i 1. kvartal 2019 til 3,9 mrd. kroner. Tallene fra 2019 er ikke direkte sammenlignbare med dagens tall, ettersom SSB endret metode for datainnsamling i 2023. De tyder likevel på at grensehandelen fremdeles er under nivået fra før pandemien, målt i nominelle kroner. Prisveksten i perioden gjør at endringen i reelle kroner er større.

Ifølge SSBs utgjorde kjøp av mat- og dagligvarer 45 pst. av nordmenns grensehandel i 1. kvartal 2025. For slike varer er norsk landbrukspolitik og det høye tollvernet viktige drivere for grensehandelen. SSB anslår at kjøp av typiske grensehandelsutsatte varer med høyere særavgifter i Norge enn i Sverige, det vil si alkohol, tobakksvarer og mineralvann/brus, utgjorde i underkant av 30 pst. av total grensehandel i 1. kvartal i år. Dette illustrerer at grensehandel skyldes langt mer enn avgiftsforskjeller mellom Norge og Sverige. Andre forhold er høyere kostnadsnivå i Norge, tollvernet, butikkenes tilgjengelighet, vareutvalg, at butikkene i Sverige kan ha åpent på søndager, og konkurransesituasjonen og prissettingen i verdikjeden.

Jeg vil også minne om at avgiftene på alkohol og tobakksvarer skal bidra til redusert forbruk av helseskadelige varer, samt skaffe staten inntekter. Reduserte avgifter kan føre til økt forbruk, med økte helsemessige og sosiale kostnader som resultat.

Regjeringen vurderer gjeldende særavgifter løpende. Eventuelle endringsforslag vil bli fremmet i de årlige budsjettene.

SPØRSMÅL NR. 2202**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Sigrid Zurbuchen Heiberg****Besvart 27. mai 2025 av digitaliserings- og forvaltningsminister Karianne O. Tung****Spørsmål:**

Det norske sosiale mediet Hudd forsøker å skape en positiv og demokratisk motvekt til de større sosiale mediene

som Facebook, X og Instagram der det flommer over av skadelige algoritmer, falsk informasjon og avhengighetsskapende design. Likevel er det vanskelig for mindre sel-

skaper å navigere i et marked hvor de største aktørene har monopolaktige fordeler.

Er regjeringen åpen for å gi økonomisk støtte eller annen tilrettelegging overfor Hudd og aktører som forsøker å skape mer bærekraftige alternativer til dagens sosiale medier?

Svar:

Jeg er helt enig med forslagsstiller i at selskap som HUDD bidrar til verdiskaping og er et spennende tilskudd innenfor kategorien sosiale medier. I regjeringens digitaliseringsstrategi er det en klar ambisjon om å gjøre Norge til verdens mest digitaliserte land. Vi ønsker et næringsliv som står sterkt, også i møte med store internasjonale aktører. Derfor har regjeringen styrket det næringsrettede virkemiddelapparatet gjennom flere konkrete tiltak som HUDD og andre innovative selskap kan benytte seg av. Innovasjon Norge, Forskningsrådet, Siva og Investor støtter blant annet teknologibaserte oppstartsbedrifter med kapital, kompetanse og infrastruktur, og skal bidra til å løse utfordringer i markedet der privat finansiering alene ikke strekker til.

Regjeringen har lansert Virkemiddelapparatet 2.0. Dette skal gjøre det enklere og mer effektivt for gründere og små teknologibedrifter å få tilgang på rådgivning, finansiering og nettverk. Innovasjon Norge har videreutviklet sine ordninger for å gi bedre støtte til gründere og oppstartsbedrifter gjennom hele utviklingsløpet. Og gjennom InvestEU-programmet får norske aktører bedre tilgang på lån og garantier. Regjeringen har lansert en historisk satsing på grønn omstilling, med tiltak som også støtter fremveksten av en ny teknologi og digitale løsninger. I tillegg har regjeringen satt i gang arbeidet med et veikart som skal bidra til å legge til rette for ønsket utvikling innenfor det teknologibaserte næringslivet. Dette skal legges frem etter sommeren. Disse grepene gir reell kraft til å utvikle og skalere norske teknologiselskaper over hele landet.

Vi har åpne og konkurransenøytrale ordninger som sikrer likebehandling for alle. Direkte økonomisk støtte til enkeltaktører er ikke forenlig med EØS-avtalens statsstøtteregler. Norske teknologiselskaper oppfordres til å bruke det brede virkemiddelapparatet, hvor det finnes gode muligheter for utvikling og vekst.

Regjeringens næringspolitikk bygger på generelle og forutsigbare rammevilkår med brede støtteordninger som premierer kvalitet og innovasjonshøyde. Vi tar ansvar for å sikre et digitalt økosystem der norske og europeiske aktører har gode utviklingsmuligheter. Tjenestene skal være tilpasset norske forhold.

Digital innovasjon og verdiskaping skal bidra til arbeidsplasser og nye muligheter i hele landet. Vi satser på kompetanseutvikling, tilgang til data og en robust digital

infrastruktur. Dette styrker norske aktørers konkurransekraft i møte med de store, internasjonale plattformene.

Personvern og digital suverenitet er fundamentet for vår digitaliseringspolitikk. Regjeringen er opptatt av at de store tekselskapene skal reguleres og arbeider målrettet med det. Digitale tjenester i Norge skal følge norsk og europeisk regelverk, inkludert GDPR som Datatilsynet fører tilsyn med. Regjeringen har besluttet å gjennomføre EUs Digital Services Act og Digital Markets Act i norsk rett, og vil snarlig sende lovutkast på høring. Disse regelverkene skal hindre misbruk av markedsrett, sikre rettferdige konkurranse og styrke norske brukeres rettigheter.

Vi er også aktive i utformingen av EUs digitale politikk, som retter særlig oppmerksomhet mot etiske, sosiale og miljømessige aspekter. Dette gir norske aktører tilgang til europeisk kompetanse, ressurser og markeder, samtidig som norske interesser blir ivaretatt. Digitaliseringen skal komme hele samfunnet til gode og bidra til å styrke tilliten, inkluderingen og fellesskapet.

Regjeringen har en tydelig ambisjon. Norge skal lede an i den digitale utviklingen. Vi vil ha et sterkt næringsliv, løsninger som ivaretar norske verdier og høy grad av trygghet og rettferdighet for innbyggerne. Norske teknologiselskaper oppfordres til å gripe de mulighetene som finnes gjennom et bredt virkemiddelapparat og en fremtidsrettet næringspolitikk.

SPØRSMÅL NR. 2203**Innlevert 14. mai 2025 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebo****Besvart 22. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva er Navs nåværende retningslinjer og rutiner for innvilgelse av høreapparat, hvor mange søknader via legespesialist blir avvist av NAV; hva er de gjennomsnittlige ventetidene og hva vil statsråden gjøre for å få dem ned?

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått innspill fra en innbygger som er frustrert over lange ventetider på å få høreapparat. For hans vedkommende har han fått beskjed om at det er 8 måneder ventetid, inkludert 6 måneder saksbehandlingstid hos Nav. Hans historie er dessverre ikke unik, og i fravær av høreapparat risikerer brukerne å miste tilknytning til både arbeidsliv og sosiale fellesskap.

I den sammenheng ønsker jeg å oppfordre statsråden til å se om noe kan gjøres for å forenkle saksbehandlingen og få ned ventetidene. Jeg ønsker informasjon om hvilke grep regjeringen har gjort - og ønsker å gjøre fre-mover.

Jeg lurar herunder på hvilke muligheter (og eventuelle utfordringer) hun ser med et forslag om å la en legespesialist kunne godkjenne slike høreapparat-saker umiddelbart basert på Navs retningslinjer. Kanskje kunne det kortet ned ventetiden og frigjøre tid hos Nav. Det kan i all fall være verdt en vurdering.

Svar:

Om lag 100 000 nordmenn i yrkesaktiv alder har nedsatt hørsel i en eller annen form. Det påvirker livet og arbeidshverdagen. Høreapparat er for mange et viktig hjelpemiddel, men dette er ofte ikke alene nok. Flere enkle tiltak kan gjøre det lettere å fortsette i jobb også med nedsatt hørsel.

Spesialisthelsetjenesten har ansvaret for å undersøke pasienten, tilpasse høreapparat og begrunne søknader som sendes til Arbeids- og velferdsetaten, som behandler søknadene og fatter vedtak om stønad.

Arbeids- og velferdsetaten behandlet 62 938 søknader om høreapparater og tinnitusmaskerer til arbeidsliv og dagligliv i 2024. I alt ble 1 458 søknader avslått, noe som utgjorde 2,3 prosent av søknadene. I første tertial 2025 lå avslagsprosenten i slike saker på 2,2 prosent. Sammenlignet med andre ytelsesområder er avslagsprosenten lav Den gjennomsnittlige behandlingstiden for søknader om høreapparater og tinnitusmaskerer til arbeidsliv

og dagligliv var på 102 dager i 2024. I første tertial 2025 var saksbehandlingstiden på 115 dager.

Jeg har fått opplyst at etaten arbeider med å utvikle en robot som skal bidra i saksbehandlingen, og som bygger på erfaringer fra ortopediområdet. Denne er planlagt satt i drift i løpet av året, noe som forhåpentligvis kan bidra til å redusere saksbehandlingstiden.

Jeg er enig i at saksbehandlingstiden er lang og i at det er viktig å avhjelpe hørselstap så raskt som mulig. Den demografiske utviklingen tilsier at behovene på hjelpemiddelområdet vil øke over tid. Departementet har derfor gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å komme med forslag til en helhetlig plan for å møte disse utfordringene. I den sammenheng vil også forvaltningen av høreapparater bli vurdert, herunder tiltak som kan bidra til å redusere saksbehandlingstiden.

SPØRSMÅL NR. 2204**Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schou****Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Det er gått om lag to år siden Koronautvalget leverte sin rapport og foreslo tiltak.

Hva er status for oppfølgingen av rapporten, og hvilke tiltak er gjennomført for å sikre at Norge er bedre rustet til å møte lignende utfordringer i fremtiden, innen områder som helse, næringsliv, finans og utdanning, og kan det bes særlig om en omtale av forholdet til og koordineringen med land vi har felles grense med?

BEGRUNNELSE:

Koronautvalget ble oppnevnt i april 2022. Utvalget evaluerte myndighetenes samlede håndtering av covid-19-pandemien for å trekke lærdom av erfaringene. Rapporten (NOU 2023: 16) ble overlevert til statsministeren 2. juni 2023. Det vil derfor være nyttig å få en oversikt over status for oppfølgingen og hvilke tiltak som er gjennomført.

Svar:

Koronapandemien var en svært alvorlig global helsekrise. Alle sektorer, alle regioner, alle kommuner og alle enkeltmennesker i Norge ble berørt av koronapandemien. Koronakommisjonens rapporter del 1 og 2, samt Koronautvalgets vurdering var at norske myndigheter samlet sett håndterte covid-19-pandemien på en god måte.

Koronakommisjonen og Koronautvalget mente også at det var riktig å møte pandemien med tidlig respons og kraftfulle tiltak, av hensyn til liv og helse og for å unngå at helsetjenestene ble overbelastet.

Koronautvalget skriver i NOU 2023:16 at «I vår evaluering har vi fokusert på momenter og anbefalinger som kan være relevant for ulike typer samfunnskriser, med særlig oppmerksomhet på helsekriser og pandemier». Det jobbes med oppfølging av Koronautvalgets anbefalinger i de ulike sektorene, imidlertid har fokuset i NOU 2023:16 vært på helsekriser og pandemier. Jeg vil derfor på vegne av statsministeren svare på stortingsrepresentant Ingjerd Schie Schous spørsmål.

Jeg vil innledningsvis vise til «Innst. 151 S (2024–2025) Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Redegjørelse av helse- og omsorgsministeren og justis- og beredskapsministeren om en samlet gjennomgang av myndighetenes håndtering av koronapandemien» og Stortingets påfølgende debatt om saken 29. april i år.

Helse- og omsorgstjenesten var i stand til å håndtere koronapandemien på en god måte. Koronautvalget peker likevel på behov for ytterligere å styrke fleksibiliteten og omstillingsevnen i møte med større kriser. Videre peker Koronautvalget på at Norge samlet sett har et godt planverk for å håndtere kortvarige eller akutte kriser og krisesituasjoner, men at planverket ikke er like godt tilpasset langvarige samfunnskriser som koronapandemien var et eksempel på.

I Meld. St. 5 (2023-2024) En motstandsdyktig helseberedskap – fra pandemi til krig, presenterte regjeringen den politiske og strategiske retningen for norsk helseberedskap. I meldingen er det fire hovedgrep. For det første omorganisering av den sentrale helseforvaltningen og etablering av en ny modell for helseberedskap, hvor departementet tar en mer aktiv strategisk rolle i det systematiske arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser, planverk og øvelser for å gjøre helse- og omsorgssektoren best mulig forberedt til å møte hendelser i hele krisespekteret. For det andre legges det til rette for å øke helsetjenestes evne til omstilling og fleksibilitet for å møte fremtidige kriser. For det tredje styrkes samvirket på tvers av sektorer, samarbeidet med næringslivet og samarbeidet med frivillig sektor. For det fjerde styrkes det internasjonale helseberedskapssamarbeidet. Motstandsdyktige samfunn settes i økende grad på dagsordenen i Europa og globalt. Deltakelse i EUs styrkede helseberedskap er av strategisk viktighet for å gjøre Norge rustet til å møte fremtidige kriser.

Norge samarbeider tett med de andre nordiske landene om helseberedskap. Nordisk helseberedskapssavtale regulerer det Nordiske beredskapssamarbeidet. Etter Nordisk helseberedskapssavtale plikter de nordiske landene å yte hverandre gjensidig assistanse i en krisesituasjon, informere og konsultere hverandre om tiltak som blir iverksatt i krisesituasjoner, fremme samarbeid ved å fjerne hindringer i nasjonale regelverk mv. og samarbeide om erfaringsutveksling og kompetanseheving.

I helseberedskapsmeldingen slo regjeringen fast at Norge ikke har noe ansvarlig alternativ til å knytte seg til EUs styrkede helseberedskapssamarbeid. Det foreligger i dag ingen gode alternativer til den styrkede europeiske helseberedskapen som nå er fullt etablert i EU, hverken gjennom selvforsyning, nordisk samarbeid eller i andre allianser. Under pandemien samarbeidet Norge tett med EU, men selv om Norge er en del av EUs indre marked og Schengen-samarbeidet opplevde vi en sterk sårbarhet –

blant annet i tilgangen på smittevernutstyr og vaksiner. Regjeringen har derfor besluttet at Norge skal arbeide for full deltakelse i EUs styrkede helseberedskapssamarbeid på så like vilkår som EUs medlemsland som mulig og er i dialog med EU om en folkerettslig avtale som skal sikre slik tilgang.

I NOU 2022:5 pekes det på utfordringer med forsyningssikkerhet og at myndighetene må rette større oppmerksomhet mot sårbarheter ved Norges internasjonale forsyningslinjer. Regjeringen har fulgt opp utfordringer med forsyningssikkerhet for medisinske produkter ved å etablere Direktoratet for medisinske produkter. Direktoratet er fagmyndighet for legemidler og medisinsk utstyr. Dette inkluderer ansvar for forsyningssikkerhet og beredskap, tilsyn og overvåking, informasjon og veiledning og internasjonalt samarbeid.

I første fase av koronapandemien manglet det beredskapslagre for smittevernutstyr. Sykehusene og kommunene hadde små lagre, og det ble behov for å rasjonere bruken av utstyr. Koronakommisjonen anbefaler i NOU 2022:5 å etablere et nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr for å styrke den framtidige pandemi-beredskapen. Dette ble fulgt opp ved at de regionale helseforetakene i foretaksmøtet i januar 2024 fikk i oppdrag å ta ansvaret for et permanent nasjonalt beredskapslager for smittevernutstyr. Ansvaret omfatter eierskap til varebeholdning, innkjøp, rullering, organisering, drift og forvaltning av beredskapslageret. Beredskapslageret skal i hovedsak tilsvare et volum på om lag seks måneders pandemiforbruk av smittevernutstyr som under covid-19-pandemien.

Regjeringen har som mål at Norge skal ha en intensivberedskap som takler naturlige variasjoner, slik at sykehusene raskt kan skalere opp kapasiteten under større kriser. Intensivplasser er svært ressurskrevende, og behovet for antall intensivplasser vil variere. Derfor er det viktig med fleksibilitet slik at kapasiteten til enhver tid kan tilpasses det reelle behovet.

De regionale helseforetakene har fått i oppdrag å øke intensivkapasiteten og styrke intensivberedskapen. For å følge med på utviklingen rapporterer helseregionene nå årlig på den totale overvåknings- og intensivkapasiteten ved ordinær drift og på beredskapskapasitet. Helseregionene har også laget planer for økning av kapasiteten på kort sikt og lengre sikt.

Intensivsykepleiere er den viktigste faktoren for å kunne bemanne intensivsenger og dermed ha en tilstrekkelig intensivkapasitet. Bevilningene til utdanningsstillinger i sykehusene for intensivsykepleie og andre spesialsykepleiere er derfor økt og antall utdanningsstillinger i intensivsykepleie er mer enn doblet sammenlignet med 2020.

Regjeringen har videre lagt frem Nasjonal helse- og samhandlingsplan hvor løsninger for å styrke vår felles helse- og omsorgstjeneste samles. En sterk offentlig

helse- og omsorgstjeneste er en forutsetning for at samfunnet skal være forberedt på fremtidige pandemier og andre kriser. Samarbeid mellom kommuner og sykehus er en sentral del av Nasjonal helse- og samhandlingsplan. Regjeringen har også lagt om finansieringen av sykehus, herunder styrket basisfinansieringen og styrket låneordningen for sykehusbygg. Omleggingen gjør det enklere for sykehusene å prioritere beredskapsarbeid.

I NOU 2023:16 skriver utvalget «For å styrke Norges evne til å håndtere fremtidige pandemier vurderer utvalget at regjeringen bør videreføre og styrke vårt internasjonale engasjement, herunder inngå avtaler som styrker forsyningssikkerheten av varer, utstyr og tjenester». Videre skriver koronautvalget at «Norske myndigheter bør derfor styrke arbeidet for å sikre våre forsyningslinjer for kritiske varer og tjenester gjennom internasjonalt samarbeid».

Internasjonalt samarbeid er helt avgjørende for Norges forsyningssikkerhet. Vi er avhengig av at internasjonal varehandel ikke stanses eller begrenses betydelig. Dette gjelder ikke bare mat og nødvendige forbruksvarer, men også legemidler og medisinsk utstyr. Nasjonal kapasitet og nasjonale beredskapslagre er viktig, men det vil ikke alene være tilstrekkelig i langvarige kriser.

For næringslivet vil evnen til å fungere i krise, og statens tilrettelegging for dette, ha et bredere fokus enn pandemi isolert. Et fortsatt tett og nært samarbeid med næringslivet i kontekst av totalberedskapen og totalforsvaret er avgjørende. Næringslivets evne og robusthet til å møte kriser, uavhengig av årsak, er det jobbet kontinuerlig med siden pandemien og invasjonen av Ukraina. Det er gjennomført tiltak for å styrke kunnskapsgrunnlaget om sårbarheter og avhengigheter i globale forsyningslinjer og bedre utnyttelse av nasjonale ressurser og kapasiteter.

Regjeringen har videre gitt Nærings- og fiskeridepartementets ansvaret for å koordinere departementenes arbeid med forsyningssikkerhet, for å sikre bedre oversikt og robusthet i kritiske verdikjeder, at vi planlegger for det samme og at forsyningsberedskapen henger sammen på tvers.

Regjeringens arbeid med bilaterale frihandelsavtaler er med på styrke Norges forsyningssikkerhet ved å sikre forutsigbar handel med partnerland, og flere ulike kilder for import av nødvendig for varer og tjenester, og markeder for norsk eksport. Norge har en forsyningssamarbeidsavtale med Finland, og søker tilsvarende samarbeid med andre land. Norge deltar videre aktivt i samarbeid om forsyning gjennom EU, NATO og Nordisk ministerråd.

Pandemien har vist betydningen av et regelverk som har hjemler for å iverksette nødvendige tiltak for å beskytte befolkningen. Hovedinntrykket fra Koronakommisjonen og Koronautvalget er at vi i all hovedsak har et regelverk som har fungert godt. Det pekes imidlertid på behov for tydeliggjøringer og endringer.

Koronautvalget (NOU 2023:16) trekker blant annet frem at «Det er utvalgets vurdering at Norge hadde et godt rettslig rammeverk for å håndtere pandemien i den første akutte fasen. Samtidig er det behov for å endre enkelte deler av lovgivningen og planverket med sikte på håndtering av langvarige kriser». Det var et mål at barn og unge skulle ha så lav tiltaksbyrde som mulig og at man måtte avdempe de negative konsekvensene for barn og unge. Koronautvalget mener likevel at barn og unge måtte bære en uforholdsmessig stor byrde. Utvalget anbefaler videre at «Myndighetene bør sørge for at hensynet til barn og unge gjennomgående tas inn som en del av beslutningsgrunnlaget for tiltak i kriser».

Strengt smitteverntiltak i barnehager, skoler og på fritidsarenaer, var en stor belastning for barn og unge. Erfaringene fra pandemien og kunnskapen vi har fått om negative konsekvenser, gjør at vi må vurdere tiltak som rammer barn og unge annerledes.

Pandemien hadde også til betydelige psykososiale konsekvenser også for andre grupper i befolkningen. Mange eldre opplevde sosial isolasjon i én eller flere perioder. Også her må vi vurdere tiltak annerledes ved neste pandemi.

Regjeringens opptrappingsplan for psykisk helse ble lagt frem i 2023. Her la vi frem en forpliktende opptrapping for psykisk helsearbeid de neste ti årene, med blant annet etablering av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse i alle kommuner. Regjeringen har fulgt opp planen i de årlige budsjettene.

I forlengelsen av erfaringene fra pandemien og anbefalinger fra Koronakommisjonen og Koronautvalget ble det igangsatt et arbeid med bedre bruk av kunnskap i kriser. Arbeidet har vært ledet av Kunnskapsdepartementet, og har hatt deltakelse fra en rekke departement og etater. Arbeidet baseres blant annet på erkjennelsen av at håndtering av kriser bl.a. krever innhenting av nye data og statistikk, rask tilgang til og bruk av eksisterende data, mulighet for deling og kobling av data. Kunnskap om hvordan ulike kriser og tiltak vil kunne påvirke barn og unge står sentralt i arbeidet.

I tråd med foreslåtte tiltak i NOU 2021:6 og videre i NOU 2022:5 ble det bevilget midler i flere runder til tiltak i kommunene for at barn og unge skal kunne ta igjen tapt sosial og faglig læring. Kunnskapen vi har tyder på at pandemien rammet ulikt både geografisk og for ulike elevgrupper, og det er derfor viktig at beslutninger om videre oppfølging og tiltak fattes lokalt og nærmest mulig elevene. Det arbeides fra Kunnskapsdepartementet og direktoratene i ordinære linjer med håndtering av flere utviklingstrekk som kan være pandemirelatert, som eksempelvis økt fravær, skolemiljøproblematikk, svakere faglig progresjon og tegn på dårligere psykisk helse blant barn og unge. Flere av disse spørsmålene ble fulgt opp i Meld. S 34 (2023-2024) En mer praktisk skole. Fremover vil det

være vanskelig å isolere hvilke utfordringer som er konsekvenser av pandemien, og hva som skyldes andre årsaker.

Både Koronakommisjonen og Koronautvalget pekte på behov for oppdatert planverk for alle sektorer. I revidert utgave av Styringsdokument for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Kunnskapsdepartementets sektor (april 2025) fremkommer det krav til at virksomhetene i utdanningssektoren skal ha oppdatert planverk:

«Virksomhetene skal som en del av beredskapsplanen utarbeide en kontinuitetsplan for å opprettholde kritiske funksjoner ved høyt personellfravær, uavhengig av årsak. Pandemi vurderes som et høyst relevant scenario som kan ramme kunnskapssektoren hardt. Det må tas høyde for dette i den enkelte virksomhet ved å utarbeide en egen pandemiplan som utfyller beredskapsplanen.

I Meld. St. 5 (2023-2024) En motstandsdyktig helseberedskap, har regjeringen vært tydelig på at det skal tas spesielt hensyn til barn og unge ved vurdering av tiltak ved kriser og at det skal gjennomføres barns-beste-vurdering. Det skal også legges til rette for medvirkning. Videre påpeker vi at det er behov for mer kunnskap om hvordan ulike tiltak påvirker barn og unge, slik som trygghet, mulighet for sosial kontakt og læring. Innenfor helse- og omsorgstjenesten er barns rett til medvirkning og informasjon, og regulering av barns rett til å kunne samtykke til helsehjelp, tydelig nedfelt i lov- og forskriftsverk. Hensynet til barn er også presisert i oppdatert veileder til utredningsinstruksen.

Helse- og omsorgsdepartementet har foreslått endringer i folkehelseloven, jf. Prop. 82 L (2024–2025) Endringer i folkehelseloven m.m. Erfaringene fra pandemien viser viktigheten av å se på smittevern som del av det tverrsektorielle kommunale arbeidet med å beskytte og fremme befolkningens helse. Et mål med revisjonen er å løfte betydningen av sammenhengen mellom smittevern, beredskap og det generelle folkehelsearbeidet, og hvordan man kan jobbe mer forebyggende. Dette omfatter også å vurdere og vektlegge barnas beste i planer og tiltak.

I tråd med Stortingets ønske har regjeringen igangsatt en bred og helhetlig revisjon av lovverket knyttet til smittevern og helseberedskap. Revisjonen omfatter primært smittevernloven og helseberedskapsloven, men også beredskapsrelevante bestemmelser i annet lovverk blir vurdert. Regjeringen er i ferd med å slutføre regelverksrevisjonen. Arbeidet er svært omfattende, og det har derfor tatt noe lengre tid enn opprinnelig planlagt. Det har også vært nødvendig å se dette arbeidet i sammenheng med andre pågående arbeid, blant annet lovproposisjonen om endringer i sivilbeskyttelsesloven, jf. Prop. 11 L (2024-2025) Lov om endringer i sivilbeskyttelsesloven (sivil arbeidskraftberedskap) og regjeringens stortingsmelding om totalberedskap. Arbeidet vil også sees i sammenheng med kontroll- og konstitusjonsskomiteens vurderinger og forslag i Innst. 151 S (2024–

2025) Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Redegjørelse av helse- og omsorgsministeren og justis- og beredskapsministeren om en samlet gjennomgang av myndighetenes håndtering av koronapandemien, samt Stortingets vedtak i den saken.

Høringsnotatene vil bli sendt på bred høring med lang høringsfrist. Det er et omfattende arbeid og høringsinstansene må få tilstrekkelig tid til å sette seg inn i de mange problemstillinger som dette regelverket rommer.

I Meld. St. 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen, jf. Innst. 242 S (2024-2025), fremmer regjeringen en rekke tiltak for å videreutvikle samfunnets motstandskraft og gjøre oss bedre forberedt på krise og krig.

Justis- og beredskapsdepartementet skal være fast lederdepartement ved alle større kriser. Erfaringen med kriseledelse fra pandemien og andre alvorlige hendelser, gir Justis- og beredskapsdepartementet godt grunnlag for å ivareta ansvaret. Samtidig skal andre departement fokusere på å ivareta eget sektoransvar i kriser.

Samhandling med private aktører og frivillige styrkes og formaliseres. De skal være delta i beredskapsråd som skal ledes av departementer med ansvar for kritiske samfunnsområder. Rådene skal blant annet benyttes til utarbeidelse av tilstandsvurderinger som skal gi regjeringen bedre grunnlag for tverrsektorielle vurderinger og prioriteringer i beredskapsarbeidet.

Regjeringen vil videre utarbeide en langtidsplan for sivil beredskap. Langtidsplanen vil forsterke koblin-

gen mellom risikovurderinger og tiltak. Arbeidet med langtidsplanen starter i 2025 gjennom etableringen av rådsstrukturen (beredskapsrådene).

Regjeringen styrker hjemmelsgrunnlaget til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og til Kriestøtteenheten slik disse at kan få inn den informasjon de trenger for å ivareta sine samordningsroller under kriser. Videre arbeider regjeringen med ny lov om grunnsikring av virksomheter som er viktige for at samfunnet fungerer, i fred, krise og krig.

Sivilforsvaret er statens viktigste sivile forsterkningsressurs, og bidro med viktige oppgaver under pandemien. Sivilforsvaret kan støtte nødetatene ved større ulykker og naturkatastrofer og beskytte sivilbefolkningen ved krigshandlinger. Regjeringen vil øke antallet tjenestepliktige i Sivilforsvaret fra 8 000 til 12 000 over en åtteårsperiode.

Den neste store krisen kan være en annen type krise enn en pandemi. Tiltak i Totalberedskapsmeldingen vil bedre samfunnets evne til å kunne forebygge og håndtere alvorlige hendelser. Det gjelder f.eks. styrking av arbeidet mot sammensatte trusler, etablering av en cyberberedskapsordning, styrking av arbeidet med forsyningsikkerhet, styrke befolkningens motstandskraft mot desinformasjon og styrking av nasjonal matsikkerhet. Alle disse tiltakene arbeides det med i oppfølgingen av Totalberedskapsmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 2205

Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 20. mai 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

På kva måte meiner ministeren det er «til barnas beste» at det tek meir enn eit halvt år (så langt) frå adopsjonsbarn frå Columbia får vite at dei har fått ein permanent heim, til at Bufdir gir endeleg godkjenning?

GRUNNGJEVING:

Jf. tidlegare spørsmål til ministeren om trenering i adopsjonssaker, NRK-sak publisert 15. mai (Fikk tildelt adoptivsonn i fjor – Gutten er fortsatt i beredskapshjem) og brev sendt til departementet frå adoptivfamiliane.

Svar:

Innledningsvis vil jeg uttrykke forståelse for den vanskelige situasjonen som adoptivsøkere står i, når saksbehandlingen trekker ut i tid.

Jeg viser til at departementet ikke går inn i enkelt saker, og jeg kan derfor ikke kommentere nærmere på behandlingen av saker som er i prosess i direktoratet.

Departementet styrer Bufdir overordnet, og setter føringer for Bufdirs arbeid gjennom Prop. 1 S og tildelingsbrev med instruks for økonomi- og virksomhetsstyring i Bufdir, samt ved bestillinger til direktoratet. Det skal etter tildelingsbrevet være «Kvalitet og kontroll i adopsjons-

prosessene», og resultatkravet er «Trygge, forsvarlige og ivaretakende adopsjonsprosesser».

På generelt grunnlag viser jeg til at det følger av adopsjonsloven § 4 og barnekonvensjonen artikkel 21 at barnets beste skal være det overordnede hensynet ved adopsjon. Videre bygger prinsippene i Haagkonvensjonen 1993 på at medlemsstatene må treffe «tiltak for å sikre at internasjonale adopsjoner finner sted til barnets beste med respekt for hans eller hennes grunnleggende rettigheter». Det innebærer at statene må sørge for at de grunnleggende vilkårene for adopsjon er til stede i hver enkelt sak, blant annet at det foreligger informerte samtykker og at man har forsøkt å finne omsorgsmuligheter for barnet i opprinnelseslandet. Disse vilkårene skal nettopp ivareta

barnets beste og barnets rettssikkerhet, og forebygge uetisk praksis.

Dersom direktoratet eller adopsjonsorganisasjonen mener det mangler dokumentasjon i en enkeltsak, har de anledning til å etterspørre ytterligere opplysninger fra opprinnelseslandet. Hva som eventuelt er nødvendig å innhente og fremgangsmåten for dette, vil variere fra sak til sak.

Jeg viser ellers til mitt forrige svar til representanten 11. april 2025. Jeg viser også til at jeg har fått spørsmål fra kontroll- og konstitusjonskomiteen 13. mai 2025 vedrørende sakskomplekset, som jeg har besvart 20. mai 2025.

SPØRSMÅL NR. 2206

Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Forstår ministeren at det er problematisk for Skibladner, båtfolket og ikke minst bøndene at vannstanden i Mjøsa er så lav som den er nå og vil ministeren sørge for at NVE gjennomgår og endrer regelverket, slik at vi i størst mulig grad prøver å unngå en så lav vannstand?

BEGRUNNELSE:

I vår etter vår så er det store utfordringer med veldig lav vannstand i Mjøsa. Selv i år med veldig lite snø i fjellet, så holdes vannstanden lav. En så lav vannstand som det er nå i år, får store negative konsekvenser for båtfolket, bønder og ikke minst Skibladner.

Vannstanden er for lav til at folk kan få båtene sine på Mjøsa og Skibladner må utsette sesongstarten. Bøndene får heller ikke vannet, noe som medfører store negative økonomiske konsekvenser med reduserte eller ødelagte avlinger. Det går igjen ut over norsk sjøforsyningsgrad og er absolutt alvorlig i et sikkerhets og beredskapsperspektiv.

Både landbruket og Skibladner er avhengig av økonomisk støtte fra det offentlige. En unødvendig lav vannstand fører til økte utgifter og tapte inntekter, noe som igjen tilsier økt behov for offentlig støtte. Følgelig taper samfunnet, dvs. skattebetalerne, mye på at LGB, på oppdrag fra NVE, holder vannstand i Mjøsa unødvendig lav.

I tillegg har vi fritids-, og rekreasjonsperspektivet. Med over 10 000 båter på Mjøsa og med det befolkningstyngdepunktet som er rundt Mjøsa, blir flere hundre tusen personer indirekte eller direkte berørt av dagens unødvendige lave vannstand.

Det er nødvendig å se på hvordan vannstanden i Mjøsa reguleres. Gjeldene regelverk er gammelt og ikke tilpasset dagens samfunn. Værprognosene har f.eks. blitt vesentlig bedre og langsiktige nå, i forhold til den gang som regelverket ble forfattet.

Basert på prognoser og snømengder i fjellet, bør det også være mulig å planlegge bedre slik at man unngår unødvendig lav vannstand slik vi har nå i år.

Svar:

Det er mange brukerinteresser som blir påvirket av reguleringen og vannstanden i Mjøsa. Grunnet lite snøsmelting og regn er vannstanden i Mjøsa nå lavere enn den normalt er på denne tiden av året. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga 15. mai 2025 tillatelse til redusert vannføring ut av Mjøsa etter søknad fra Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB). Vedtaket har følgende innhold:

«I medhold av § 40 i vannressursloven gis Glommens og Laagens Brukseierforeningen tillatelse til å fravike gjeldende manøvreringsreglement ved å redusere tappingen ut av Mjøsa med ca. 100 m³/s i perioden 16. mai til 23. mai. GLB kan ut mai

måned tappe noe redusert for å holde vannstanden over kote 121,2 (NN1954), dersom prognosene tilsier behov for det.»

NVE har lagt avgjørende vekt på påvirkningen den lave vannstanden har på jordbruket. Ved å holde vannstanden i Mjøsa over kote 121,2 (NN1954) vil det være mulig å benytte vanningsanlegg for jordbruket. Anslaget fra GLB var at denne vannstanden ville nås allerede 22. mai.

Manøvreringsreglementet i Mjøsa er utformet for å balansere hensynet til ulike interesser, i tillegg til kraftproduksjon som er hovedformålet med reguleringen. Andre hensyn som er vurdert er flomdemping, naturmiljø og biologisk mangfold, landskaps- og friluftshensyn og andre brukerinteresser.

Manøvreringsreglementet setter krav til at Mjøsa skal være nedtappet før vårflommen. Mjøsa har stor be-

tydning for flomdemping i vassdraget. Faren for en stor vårflom i et gitt år kan synes liten, men dette kan endre seg. Det finnes flere eksempler på at store, skadegjørende flommer kan oppstå selv om sannsynligheten var liten i en tidligere fase. Flom i Gudbrandsdalslågen og rundt Mjøsa har et stort skadepotensial grunnet det store nedslagsfeltet. Flomhåndtering er derfor en viktig del av manøvreringen.

GLB som regulant plikter å følge de regler som gjelder i manøvreringsreglementet. Eventuelle brudd på reglementet kan sanksjoneres av NVE. Samtidig kan også NVE gi tillatelse til å fravike manøvreringsreglementet, blant annet ved særskilt og uvanlig fare for mennesker, miljø eller eiendom etter vannressursloven § 40. En slik tillatelse er som nevnt allerede gitt.

SPØRSMÅL NR. 2207

Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe

Besvart 23. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvor mange biler registrert i Trøndelag som er eldre enn 10 år?

BEGRUNNELSE:

I dag er det krav om at alle biler som er fire år eller eldre må inn til periodisk kjøretøykontroll (PKK), også kjent som EU-kontroll, annet hvert år. Et nytt forslag fra EU-kommisjonen foreslår nå en ny, strengere kontrollordning hvor blant annet at alle biler (personbiler og varebiler) som er eldre enn 10 år må inn til en årlig EU-kontroll.

Et slikt krav vil både gjøre det dyrere og vanskeligere for folk. Senterpartiet mener det er en god ting at folk tar vare på og bruker bilene sine, også i mer enn ti år. Det å gjøre det vanskeligere og dyrere å ha en gammel bil frykter vi at bare vil føre til mer bruk og kast.

Svar:

Jeg viser innledningsvis til mitt svar 19.mai på spørsmål 2179 fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik om an-

delen biler over 10 år i Norge, og kostnaden ved eventuell årlig periodisk kontroll.

Som jeg tidligere har meddelt er norsk posisjon på dette forslaget til vurdering. Dette er et trafiksikkerhetstiltak som ikke tidligere har vært vurdert i Norge, og jeg er i utgangspunktet usikker på nytten av tiltaket. Ved behov er jeg derfor innstilt på å aktivt påvirke forslaget som nå er under diskusjon i EU.

Mitt svar 19. mai inneholdt en fylkesvis oversikt over antallet biler eldre enn 10 år, herunder i Trøndelag fylke. Informasjon for Trøndelag er gjengitt nedenfor.

Tabellen har som det fremgår også en kolonne for kjøretøy eldre enn 30 år. Etter dagens regelverk er det lempeligere regler for kontroll av kjøretøy eldre enn 30 år (veteranbiler), i tråd med gjeldende direktiv. Disse reglene er ikke foreslått endret, og forslaget vil derfor ha begrenset betydning for slike kjøretøy. Forslaget vil derfor først og fremst være relevant for kjøretøy som er mellom 10 og 29 år gamle. I den videre oppfølgingen av forslaget vil det likevel også være aktuelt å gjøre en fornyet vurdering av handlingsrommet for eventuelt ytterligere lempeligere regler for kjøretøy eldre enn 30 år.

Fylke/alder	10-29 år (1996-2015)	30 år eller eldre (1960-1995)	Totalt antall biler over 10 år
TRØNDELAG	150 742	10 437	161 179

SPØRSMÅL NR. 2208

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 23. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik

Spørsmål:

Vil Joint Air Operations Centre avdeling Sørreisa videreføres med dagens oppgaver og ansvar slik disse er beskrevet av Forsvaret?

BEGRUNNELSE:

Forsvaret opplyser følgende:

“Inne i fjellet Høggumpen i Sørreisa ligg Joint Air Operations Centre avdeling Sørreisa. Senteret held auge med luftrommet i og utanfor Noreg 24 timar i døgnet, 365 dagar i året. Personellet lagar eit luftbilet som til ei kvar tid er korrekt og oppdatert. Det gjer dei ved å lokalisere og identifisere all flyaktivitet over og i nærleiken av norsk territorium. I tillegg bidreg avdelinga til planlegging, koordinering og gjennomføring av luftoperasjonar.

På bakgrunn av dette luftbiletet blir kampfly og andre av Forsvarets luftfartøy dirigerte og brukte alt etter situasjonen. Det kan vere snakk om alt frå treningsopdrag og luftoperasjonar, til støtte ved ei sivil flykapring.”

Svar:

Det vil fremover være behov for en endret innretning på hvordan de tradisjonelle kontroll og varslings (CRC)-oppgavene skal utføres for å tilpasse luft kommando og kontroll til femtegenerasjonskapabiliteter som F-35. Norge vil ha en viktig rolle i videreutviklingen av ledelse av fremtidens luftoperasjoner i NATO.

Som følge av de oppdragene en NATO CAOC skal være i stand til å løse, vil opprettelsen av dette kreve kraftsamling av den nødvendige kompetansen. Dersom personell ikke flyttes fra Sørreisa til først midlertidig CAOC på Forsvarets base Bodø, og senere til den permanente CAOC på Reitan, vil Luftforsvaret ikke ha tilstrekkelig personell til å etablere en NATO CAOC. Årsverkene knyttet primært til kontroll-delen av virksomheten ved Sørreisa,

om lag 40 årsverk, er derfor planlagt flyttet fra Sørreisa til den midlertidige CAOC på Forsvarets base Bodø, og senere til den permanente lokasjonen for CAOC på Reitan. De pålagte oppgavene som har blitt løst fra Sørreisa vil fortsatt bli løst fremover, men med ny innretning. Dette gjelder både for nasjonale oppgaver og NATO-oppgaver.

Sørreisa vil fortsatt være en viktig lokasjon for Forsvaret, og bygging av gjenkjent luftbilde vil skje fra Sørreisa. Årsverk for teknisk understøttelse og drift av stasjonen vil fortsatt være i Sørreisa. Det skal etableres et regionalt vedlikeholdssenter for radarer i nord på Sørreisa, og det skal etableres et alliert treningssenter på Sørreisa underlagt Hæren. I tillegg skal Luftforsvarets kommando- og kontrollskole på Sørreisa styrkes. I årene fremover skal det investeres betydelig i Sørreisa, som blant annet skal gi operative flater, kaserner og kjøkken.

SPØRSMÅL NR. 2209**Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Maren Grøthe****Besvart 23. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvor mange bedrifter og ansatte det er i Trøndelag innenfor bygg- og anleggs-bransjen, og hvor mange av disse bedriftene har anleggsmaskiner som ikke går på fossilt drivstoff i dag?

BEGRUNNELSE:

Forskrift om å begrense utslipp fra bygge- og anleggsplasser, fastsatt av Klima- og miljødepartementet 3. april 2025, slår fast at kommuner nå kan forby bruk av anleggsmaskiner på fossilt drivstoff på byggeplasser i sin kommune.

Senterpartiet mener dette er dyr symbolpolitikk og er bekymret for konsekvensene dette vil ha både for kostnadene til folk og bedrifter, og ikke minst for de mange arbeidsplassene i bygg- og anleggsbransjen.

Svar:

Statistisk sentralbyrå (SSB) sin statistikk for næringenes økonomiske utvikling viser at det i 2023 var totalt 4 853 bedrifter i Trøndelag registrert med næringskodene 41 (Oppføring av bygninger), 42 (Anleggsvirksomhet) og 43 (Spesialisert bygge- og anleggsvirksomhet).

SSBs sysselsettingsstatistikk viser at det ved utgangen av 2024 var sysselsatt 22 144 personer i de samme næringene i Trøndelag.

Jeg har ikke kjennskap til antallet utslippsfrie anleggsmaskiner som disse bedriftene disponerer. Denne typen oversikt er vanskelig å skaffe, da bedriftene i hovedsak leier eller leaser anleggsmaskiner fra større utleieaktører. Utleieaktørene har gjerne hovedkontor på Øst- og Sørlandet, og det fremgår derfor ikke av eventuell statistikk hvorvidt maskinene i realiteten disponeres av bygge- og anleggsbedrifter i Trøndelag. På nasjonalt nivå utgjør utslippsfrie anleggsmaskiner om lag 1,4 pst. av alle anleggsmaskiner. Jeg har ikke grunn til å tro at forholdene i Trøndelag skiller seg vesentlig fra dette.

Bygge- og anleggsvirksomhet sto i 2023 for 16 pst. av Norges klimagassutslipp, inkludert både direkte og indirekte utslipp. Regjeringen fører en aktiv politikk for å redusere disse. Ett tiltak er at offentlige anskaffelser som hovedregel skal vektlegge klima og miljø med minimum 30 prosent. Et annet tiltak er at Enova kan tilby støtte ved innkjøp av utslippsfrie anleggsmaskiner. I tillegg åpner den nylig fastsatte forskriften for at kommuner kan stille klima- og miljøkrav til bygge- og anleggsplasser i kommunen. Forskriften innebærer at kommuner som ønsker det, kan stille krav om bruk av nullutslippsløsninger og biogass.

Kravene kan rettes mot alle byggeplasser, både private og offentlige. Kommunene skal tilpasse kravene til lokale forhold, og kan for eksempel rette kravene mot ulike prosjektsegmenter eller for avgrensede deler av kommunen. Jeg har tillit til at kommunene vil gjøre kloke valg når de eventuelt velger å bruke muligheten til å stille slike krav til bygge- og anleggsbransjen.

SPØRSMÅL NR. 2210**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 27. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at aktører fra EU/EØS-land likebehandles med norske aktører i godkjenning-

sordningen for norskskoler slik at vi i Norge sikres tilgang på nødvendig personell?

BEGRUNNELSE:

Perspektivmeldingen peker på at det i Norge er knapphet på kompetent arbeidskraft i mange sektorer, og at dette vil øke i årene som kommer. I Nasjonalbudsjettet viser regjeringen til at bruk av arbeidskraft fra utlandet på korttidsopphold over tid har bidratt til å dekke behovet for arbeidskraft i flere deler av arbeidsmarkedet. Helsepersonellkommisjonen slår fast at helsesektoren, allerede har store rekrutteringsutfordringer, og at disse vil forsterkes i årene som kommer.

Til tross for dette erfarer vi at tilbydere av norskopplæring, registrert i andre EØS-land, ikke får godkjenning som norskskoler, selv om de oppfyller alle krav som er fastsatt av Utdanningsdirektoratet – inkludert lærerkompetanse, pedagogiske opplegg og kvalitetssikringssystem.

Disse tilbyderne gir språkopplæring og samfunnskunnskap til ettertraktet arbeidskraft innen blant annet helse- og utdanningssektoren og andre områder med rekrutteringsutfordringer.

EØS-avtalen forplikter Norge til å likebehandle utenlandske tilbydere med norske. Det innebærer at man ikke har adgang til å stille krav om norsk registrering, bosted eller annen nasjonal tilknytning. Likevel opplever

utenlandske aktører å få avslag med henvisning til at virksomheten ikke er registrert i Norge.

Svar:

Spørsmålet besvares av arbeids- og inkluderingsministeren som rette statsråd.

Ordningen med godkjenning av private tilbydere av norskopplæring til voksne innvandrere er etablert som en del av norsk integreringspolitikk og forvaltes av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Spørsmålet fra stortingsrepresentant Gulati er forelagt HK-dir som opplyser at de per i dag har aktive godkjenninger til over 50 private tilbydere, og at de til nå ikke har avslått noen søknader om godkjenning på bakgrunn av at tilbyder er lokalisert i et EU/EØS-land og/eller mangler registrering i enhetsregisteret (Brønnøysundregisteret). Mitt departement vil i samråd med HK-dir vurdere om det er behov for å gjøre endringer i aktuelle vilkår for godkjenning for å sikre likebehandling av tjenesteytere.

Kunnskapsdepartementet opplyser at Utdanningsdirektoratet ikke har noen godkjenningsfunksjon når det gjelder godkjenning av tilbydere av norskopplæring.

SPØRSMÅL NR. 2211

Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Tage Pettersen

Besvart 23. mai 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Kan statsråden gi en oversikt over hvor mange brudd på bistandsplikten det har vært i barnevernet hvert år fra 2018 til og med 2025 (så langt), fordelt på hver enkelt kommune?

Svar:

Jeg vil understreke at bruddene på bistandsplikten er svært alvorlig, og arbeidet med å løse dette har høyeste prioritet. Barne-, ungdoms- og familieetaten (Bufetat) skal tilby en forsvarlig institusjonsplass når kommuner ber om det, og det er alvorlig når Bufetat ikke klarer det, eller at tilbudet om plass ikke kommer raskt nok. Barn som trenger omsorg og støtte fordi de ikke kan bo hjemme, har rett på hjelp og skal få det. Regjeringen har derfor prioritert arbeidet med å øke kapasiteten i institusjonstilbudet.

Fra slutten av 2022 og utover i 2023 var det en økning i etterspørselen etter institusjonstiltak, særlig til barna med de største behovene. Dette utfordret kapasiteten i Bufetats tilbud, og bidro til en bekymring for etatens ivaretagelse av bistandsplikten. Samtidig manglet det et tilstrekkelig grunnlag for en helhetlig vurdering av situasjonen. Departementet ga derfor Bufdir i oppdrag å få på plass et system for regelmessig rapportering fra Bufetats regioner om ivaretagelsen av bistandsplikten. Rapporteringen består av tilfeller der Bufetats regioner selv vurderer at de ikke har levert rett tiltak til rett tid på institusjonssområdet. Rapporteringen har oversikt over avvik fra og med januar 2023.

I 2024 var det totalt 188 tilfeller der Bufetats regioner selv rapporterte avvik fra ivaretagelse av bistandsplikten for institusjonstiltak. I 2023 var det totalt 141 slike tilfeller. Per mars 2025 var det 16 avvik, noe som kan

indikere en bedring av situasjonen. Kartlegginger direktoratet har gjort, indikerer også at bistandspliktbruddene skjer i kortere perioder enn tidligere og at alvorlighetsgraden i sakene har gått noe ned, men det vurderes totalt sett som for tidlig å konkludere om en forbedring.

Rapporteringen er som nevnt, nyutviklet fra 2023, så vi kan ikke si noe om utviklingen før dette. Det foreligger ikke tall for avvik per fylke eller for de enkelte kommunene. Rapporteringen er per region i Bufetat, og er som følger:

- Region Sør: 16 avvik i 2023 og 66 i 2024. Hittil i år (per mars) har regionen rapportert om 3 tilfeller.
- Region Øst: 56 avvik i 2023 og 40 i 2024. Hittil i år (per mars) har regionen rapportert om 1 tilfelle.
- Region Vest: 34 avvik i 2023 og 41 i 2024. Hittil i år (per mars) har regionen rapportert om 7 tilfeller.

- Region Midt-Norge: 31 avvik i 2023 og 40 i 2024. Hittil i år (per mars) har regionen rapportert om 5 tilfeller.
- Region Nord har ingen rapporterte avvik i 2023, 2024 eller hittil i år (per mars).

I tillegg til denne egenrapporteringen fra etaten, lager Helsetilsynet en årlig oversikt over antall tilfeller der statsforvalterne har konkludert med at bistandsplikten er brutt. Denne oversikten gir en indikasjon på utviklingen i antall brudd på fosterhjems- og institusjonsområdet. Den gir imidlertid ikke et fullstendig bilde av omfanget eller utviklingen, da den kun er basert på saker der kommunen har sendt en klage til statsforvalteren. Under er en tabell med fordeling av antall slike brudd, fordelt per region i perioden 2019 til og med første tertial 2025.

År	Midt	Nord	Øst	Sør	Vest	Sum
2019		2	2		3	7
2020					8	8
2021		1	15		4	20
2022			5		1	6
2023	6	1	12	18	22	59
2024		4	15	32	28	79 ¹
2025 (T1)			2	3	6	11

Bufdir rapporterte for 2024 at der Bufetat selv vurderer at de ikke har levert tiltak innen rimelig tid, så er mer enn halvparten av ungdommene hjemmeboende på henvendelsestidspunktet. Det er også en relativt stor andel som bor i barnevernsinstitusjon og blir ivaretatt av Bufetat når kommunen ber om et annet tiltak til barnet. En del blir også ivaretatt av andre offentlige institusjoner

Bufdir rapporterer videre at når Bufetat ikke leverer et forsvarlig tilbud til rett tid, tilbyr regionen som regel andre tiltak i mellomtiden, som alternativer til det tiltaket kommunen har bedt om. De viktigste kompenserende tiltakene som regionene tilbyr er:

- Familieråd, for å finne et mulig slekt- eller nettverkshjem, eller annen støtte fra slekt/nettverk, og eventuelt tidsavgrenset veiledning til et mulig slekt-/nettverkshjem
- Multisystemisk terapi (MST), for å understøtte at barnet kan bli boende hjemme i påvente av plassering
- Akuttbistand i hjemmet, der akuttinstitusjonen drar på hjemmebesøk til foreldre, gir veiledning og lager planer, og er tilgjengelig på telefon

- Plassering av familien i senter for foreldre og barn for utredningsopphold for de minste barna.

¹ I svar til stortingsrepresentant Tage Pettersen av 25. februar 2025 ble det oppgitt 114 konstaterte brudd på bistandsplikten fra Statsforvalter i 2024. Dette inkluderte Region Midt-Norge sine egenvurderte tilfeller av brudd på bistandsplikten. Vi valgte å ta med dette i tallene for 2024 siden Statsforvalterne i Region Midt-Norge ikke har en praksis med å sende brev om konstaterte brudd, siden regionen selv varsler Statsforvalter om dette. Vi valgte dette for å vise omfanget av brudd. Vi velger å ikke ta med disse i oversikten her, da dette formelt sett ikke er konstaterte brudd fra Statsforvalter.

SPØRSMÅL NR. 2212**Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Lene Westgaard-Halle****Besvart 23. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Kan statsråden gi en om status om det pågående arbeidet med en forskrift om dyrehelselovens anvendelse på Svalbard?

BEGRUNNELSE:

I Svalbardmeldingen fra 2024 er det opplyst at Landbruks- og matdepartementet har påbegynt et arbeid med en forskrift om dyrehelsepersonellovens anvendelse på Svalbard. Svalbard har i dag ca. 1 300 registrerte hunder, hvor om lag halvparten er i kommersiell bruk. Hundekjøring er den mest populære aktiviteten i reiselivsnæringen i po-

larnatt-sesongen, etter antall deltakere og den nest-mest populære gjennom året.

Svar:

Mattilsynet har fått i oppdrag å utarbeide et forslag til ny forskrift som gir dyrehelsepersonelloven anvendelse på Svalbard. Jeg vet at Mattilsynet har hatt tett kontakt med lokale myndigheter underveis i dette arbeidet. Arbeidet er nå i sluttfasen, men det gjenstår enkelte avklaringer for å ivareta nødvendige stedlige tilpasninger.

Forskriftsutkast skal sendes på høring så snart som mulig, og jeg regner med at forskriften kan tre i kraft i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 2213**Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 22. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Hvordan vil statsråden sikre at rederier som Fjordline etterlever gjeldende regelverk for taxfree-salg, og hvilke tiltak vil bli iverksatt for å styrke kontrollen og forhindre at slike brudd skjer i fremtiden?

BEGRUNNELSE:

NRK har nylig avdekket at Fjordline ikke gjennomfører lovpålagt kontroll av taxfree-salg om bord på sine ferger mellom Norge og Danmark. Passasjerer får handle alkohol og tobakk uten å vise boardingpass, og kjøpene blir ikke registrert, noe som er i strid med Vareførselsforskriften. Dette undergraver hele poenget med taxfree-kvoter og åpner for mulig omgåelse av regelverket. <https://www.nrk.no/sorlandet/fri-flyt-i-fjordlines-taxfree-butikker---sjekker-ikke-hvor-mye-kundene-kjoper-1.17378071>

Svar:

Det stilles en rekke vilkår for fergeselskaper som ønsker å selge tax-free varer til sine passasjerer. Dette er regulert i forskrift til vareførselsloven. I forbindelse med innvilgelse av søknader fra fergeselskapene blir det orientert om de plikter som fergeselskapene er pålagt å følge i forbindelse med salg fra taxfreebutikker om bord på fergen, herunder plikten til å kreve at passasjerene viser frem billett eller boardingpass ved taxfreekjøp, og at kjøpet registreres.

Tolletaten har ansvaret for å forvalte dette regelverket slik at det overholdes av de aktuelle fergeselskapene (de selskapene som provianterer varer i Norge). Dette gjøres blant annet gjennom veiledning og kontroll.

Fergeselskapet som en profesjonell aktør er ansvarlig for å overholde de forpliktelsene som selskapet har etter gjeldende regelverk. I tilfeller der det kommer frem opplysninger som gir grunn til å tro at vilkårene ikke etterleves, har Tolletaten flere virkemidler som kan benyttes. Staten kan eksempelvis tilby veiledning om regelverk

eller be om nærmere avklaring av selskapets utfordringer med å etterleve regelverk. Regelverket innebærer at Tolle-taten også har anledning til å ilegge sanksjoner. Tillatels-en kan trekkes tilbake, helt eller for en periode, selskapet kan også ilegges overtredelsesgebyr.

Jeg understreker at vurderingen av virkemiddelb-ruk i den aktuelle enkeltsaken gjøres av Tolletaten. Tolle-tatens kontrollarbeid er risikobasert slik at risikobildet på ulike områder vurderes kontinuerlig for kontrollpriorit-eringer, også på dette området.

SPØRSMÅL NR. 2214

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 26. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er kunnskapsministeren enig med sin forgjenger og nå-værende statsrådkollega om at private barnehager bør på ha en driftsmargin på 3–5 prosent for å ha en bærekraftig økonomi, og dersom hun ikke er enig i utsagnet kan hun oppgi hva hun mener er en sunn driftsmargin for private barnehager for å opprettholde en bærekraftig økonomisk drift?

BEGRUNNELSE:

Da statsråd Tonje Brenna var kunnskapsminister for noen år siden uttalte hun på PBL sitt landsmøte at private barnehager bør på ha en driftsmargin på 3–5 prosent for å opprettholde en bærekraftig økonomi, noe som er gjen-gitt i flere medier.

Svar:

Private barnehager bør over tid ha positive driftsresulta-ter for at det skal være grunnlag for videre drift. Hva som er en bærekraftig driftsmargin, vil imidlertid variere mel-lom ulike barnehager. Det er ikke uvanlig at private be-drifter driver med negative resultater i enkeltår og det er mulig å ha et godt grunnlag for videre drift selv om drifts-marginene er negative flere år. En ideell barnehage med mye egenkapital og hvor eierne ikke forventer økonomis-ke gevinster, vil kunne drive med lave driftsmarginer over flere år uten at det er fare for videre drift. En barnehage som leier barnehagebygget, vil også kunne klare seg med lavere driftsmarginer enn en barnehage som eier bygget selv. Vi har sett en utvikling de siste årene hvor flere barne-hager har solgt egne bygg og leier de tilbake. En forventet effekt av denne utviklingen har vært at driftsmarginene har gått betydelig ned.

Lønnsomheten i den private barnehagesektoren gått ned de siste årene. Deler av dette har vært en konsek-vens av at innføring av bemanningsnormen har ført til at offentlige tilskudd og foreldrebetaling nå i større grad må brukes i barnehagene for å opprettholde normkravene. Den nevnte overgangen fra eie til leie, har også ført til lav-ere marginer uten at dette har påvirket det underliggende grunnlaget for bærekraftig drift. Vi må også regne med at noen flere barnehager driver med underskudd og legges ned i en periode med fallende barnetall.

Private barnehager vil også i fremtiden spille en helt sentral rolle i sektoren. Jeg har tro på at enigheten om en ny barnehagelov som nylig er inngått av flertallet av partiene på Stortinget vil gi et regelverk og finansier-ingssystem som legger godt til rette for dette.

SPØRSMÅL NR. 2215**Innlevert 15. mai 2025 av stortingsrepresentant Ove Trellevik****Besvart 23. mai 2025 av fiskeri- og havminister Marianne Sivertsen Næss****Spørsmål:**

Vil regjeringen vurdere å endre forskriften for å få en mer lik praktisering av sertifikatkrav bland våre naboland, eller hvorfor mener man at man ikke bør gjøre en slik forskriftsendring?

BEGRUNNELSE:

For å drive næringsvirksomhet knyttet til frakting av passasjerer med fritidsfartøy gjelder blant annet Forskrift om fartøy under 24 meter som fører 12 eller færre passasjerer og Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk. Størstedelen av bransjen som faller inn under denne forskriften bruker for det meste førere med fritidsskipper-sertifikat (D5L) eller det nye D6-sertifikatet da en stor del av fartøyene som nyttes er under 15 meter. MEN, dersom et rederi/selskap ønsker å frakte opptil 12 passasjerer på et fartøy over 15 meter trer en særnorsk regel inn. Jmfør § 67 i Forskrift om kvalifikasjoner og sertifikater for sjøfolk (2) må førere av fartøy over 15 meter som kan føre 12 eller færre passasjerer uten passasjersertifikat da minst ha kompetansesertifikat dekksoffiser klasse 5. Jmfør § 23a § 29 (1) i samme forskrift kan skipsfører på skip (§ 23a) og fritidsfartøy (§ 29 (1)) med lengde under 24 meter vera person med D6 i fartsområde liten kystfart og med D5L i

fartsområdet stor kystfart. Dette vil si at utenfor Forskrift om fartøy under 24 meter som fører 12 eller færre passasjerer kan innehavere av disse sertifikatene føre skip (D6) og fritidsbåter (D5L) opp til 24 meter. En slik forskjell er uforståelig og ikke på linje med regler i andre land, det burde være mulig å føre de samme fartøy både innenfor og utenfor en slik forskrift. Ekstra krav til fører for å føre fartøy med passasjerer i næringer er dekket via § 67 (1) krav til gyldig helseerklæring for arbeidstakere på skip og godkjent sikkerhetsopplæringskurs for sjøfolk på mindre skip, (3) krav om godkjent kurs i passasjer- og krisehåndtering og (4) krav om Begrenset Operatørsertifikat.

Svar:

For den aktuelle fartøygruppen er det ikke fastsatt internasjonale krav til førers kvalifikasjoner, og heller ikke tekniske eller operative krav. De enkelte stater, inkludert Norge, har i stor grad benyttet handlingsrommet i relevante internasjonale konvensjoner til å fastsette nasjonale krav som er tilpasset særegenhetene i sine farvann. Dette innebærer at det kan være lempeligere eller strengere krav til tekniske og operasjonelle forhold på tvers av landegrensene.

SPØRSMÅL NR. 2216**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 23. mai 2025 av forsvarsminister Tore Onshuus Sandvik****Spørsmål:**

Denne uken kom revidert nasjonalbudsjett hvor regjeringen foreslår å legge et midlertidig luftoperasjonssenter til Bodø, uten at Sørreisa er nevnt.

Kan statsråden forklare hvorfor beslutningen tar så lang tid, og hvorfor Sørreisa ikke er nevnt?

BEGRUNNELSE:

Tidligere forsvarsminister Bjørn Arild Gram (Sp) var på besøk i Troms 29. april. Her hadde han også et større intervju i Troms Folkeblad om blant annet Senterpartiet sine prioriteringer rundt å etablere luftoperasjonssentret til NATO i nord.

Her uttaler den tidligere forsvarsministeren fra Senterpartiet at:

«Vi og Ap var nær ved å fremme en sak for regjeringa med forslag om lokalisering av COAC — Combined Air Operations Centre.»

Senterpartiet har vært tydelig på at luftoperasjonssentret må legges til Nord-Norge — altså Bodø og Sørreisa.

I dag har vi sentrale funksjoner på nasjonalt nivå knyttet til lokasjonene både i Bodø og Sørreisa. Det er viktig at vi får på plass en helhetlig løsning som også ivaretar Sørreisa, som er et meget bra fjellanlegg. Det er også allerede besluttet å et regionalt vedlikeholdssenter for luftvarslingsradarane og alliert amfibisk treningssenter i Sørreisa. Dette er tiltak med intensjon om å styrke virksomheten i Sørreisa, og er ikke en erstatning for funksjonene i fjellet.

Nord-Norge er et viktig strategisk knutepunkt for luftoperasjoner i hele Norge, og særlig med landsdelen usikre og strategiske tilknytning til våre naboland.

Svar:

På forsvarsministtermøtet i februar 2025 aksepterte NATO Norges tilbud om å etablere et tredje regionalt luftoperasjonssenter (CAOC) i Norge. NATO har satt en ambisiøs tidsfrist for at det tredje luftoperasjonssenteret skal oppnå operativ evne. NATO forutsetter at CAOC etableres i år. Det har gjort det nødvendig med en midlertidig lokasjon. Lokalisering av CAOC har vært gjenstand for vurderinger i Forsvaret, Forsvarsbygg og Forsvarsdepartementet. Base Bodø var eneste reelle alternativ for å oppfylle NATOs krav og kunne løse oppdragene for NATO allerede i år. Gjennom revidert nasjonalbudsjett i år informerte vi Stortin-

get om dette. Regjeringen har foreslått en ekstraordinær bevilgningsøkning i 2025 for etableringen av midlertidig CAOC. Parallelt med dette har regjeringen jobbet med den permanente plasseringen av luftoperasjonssenteret. Dette er en stor og viktig beslutning, som har krevd en grundig gjennomgang, og regjeringen har nylig konkludert i saken. Dette har vi nå informert om.

Som følge av det oppdraget en NATO CAOC skal være i stand til å løse, vil opprettelsen av dette kreve kraftsamling av den nødvendige kompetansen. Dersom personell ikke flyttes fra Sørreisa til først midlertidig CAOC på Forsvarets base Bodø, og senere til den permanente CAOC på Reitan, vil Luftforsvaret ikke ha tilstrekkelig personell til å etablere en NATO CAOC. Den teknologiske utviklingen gjennom nye og moderne plattformer som blant annet F-35, gjør at luftoperasjoner ledes annerledes enn tidligere. Norge vil ha en viktig rolle i NATO fremover med å bidra i videreutviklingen av ledelse av fremtidens luftoperasjoner. En kraftsamling av kompetanse er derfor en forutsetning for etableringen av NATO CAOC i Norge.

Sørreisa vil fortsatt være en viktig lokasjon for Forsvaret, og bygging av gjenkjent luftbilde vil skje fra Sørreisa. Årsverk for teknisk understøttelse og drift av stasjonen vil fortsatt være i Sørreisa. Det skal etableres et regionalt vedlikeholdssenter for radarer i nord på Sørreisa, og det skal etableres et alliert treningssenter på Sørreisa underlagt Hæren. I tillegg skal Luftforsvarets kommando- og kontrollskole på Sørreisa styrkes. I årene fremover skal det investeres betydelig på Sørreisa, som blant annet skal gi operative flater, kaserner og kjøkken.

SPØRSMÅL NR. 2217

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo

Besvart 23. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Bobby Jaffery

Spørsmål:

Kor stor del av statlige utgifter til annonsering går til henholdsvis globale teknologiplattformen og norske redaktørstyrte media?

GRUNNGJEVING:

Nye tal presentert på Kampanje.com tilseier at dei fire største tech-selskapa frå USA og Kina (Google, SnapChat, Meta og TikTok) no har overtatt omtrent halvparten av

det samla norske annonse- og reklamemarkedet, og tar meir og meir inntekter vekk frå redaktørstyrte media.

Staten og statens verksemder er betydelige annonsørar. Fleire verksemder, som t.d. Kommunalbanken, flyttar no annonseinvesteringar tilbake til norske redaktørstyrte media av omsyn til samfunnsansvar og bærekraft.

Svar:

Det er et prinsipp i Statens kommunikasjonspolitikk at staten aktivt skal gå ut med relevant informasjon til borgerne, og at informasjonen skal nå alle berørte. Det er opp til den enkelte virksomhet å vurdere hvordan dette kan gjøres mest effektivt. Selv om jeg skulle ønske at en stor andel av offentlige kommunikasjonsbudsjetter gikk til de redaktørstyrte mediene, så er det mye som taler for at staten og statens virksomheter bør stå fritt til å bruke alle tilgjengelige arenaer for å nå effektivt ut med viktig informasjon og budskap til befolkningen. Da er det også nyttig å bruke de globale teknologiplattformene.

Når det er sagt så er jeg selvfølgelig bekymret for den økonomiske utviklingen i mediebransjen. En svekket medieøkonomi påvirker ikke bare hver enkelt redaksjon, men også ytringsfriheten og den offentlige samtalen vår. Derfor følger regjeringen utviklingen nøye, og vi har tett dialog med mediebransjen. Dominansen til tech-gigantene er også en utfordring i andre land, og vi følger derfor

prosessene i EU tett. EUs regulering av digitale tjenester i Digital Services Act og Digital Markets Act er viktige skritt i riktig retning når det gjelder regulering av tech-gigantene. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet arbeider nå med gjennomføring av regelverket i Norge, og etablering av tilsyn.

Vi har ikke en samlet oversikt over hvordan statlige instanser velger å annonsere. EU-forordningen om mediefrihet (European Media Freedom Act) artikkel 25 inneholder en bestemmelse om at statsannonser tildeles etter klare, objektive, forholdsmessige og ikke-diskriminerende kriterier og gjennom en åpen, forholdsmessig og ikke-diskriminerende prosedyre. Det stilles også krav til at offentlige myndigheter eller enheter hvert år elektronisk og på en brukervennlig måte skal offentliggjøre informasjon om offentlige utgifter til statlig reklame. Forordningen om mediefrihet vurderes nå for innlemmelse i EØS-avtalen og gjennomføring i norsk rett.

SPØRSMÅL NR. 2218

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Hege Bae Nyholt

Besvart 23. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun

Spørsmål:

Er statsråden mer enig med Høyre enn LOs nye leder i synet på regulering av eiendomstransaksjoner og forhøyede husleier i barnehagesektoren, og hvis ikke, hvorfor gjøres det ingenting for å forhindre at milliarder av skatte kroner kan forsvinne ut av sektoren?

BEGRUNNELSE:

E24/Utdanningsnytt har i flere måneder jobbet med saker knyttet til barnehagemilliarder som har forsvunnet ut av sektoren. De har avslørt hvordan norske finanskjendiser har investert stort i selskaper som kjøper opp barnehageeiendommer, hvordan salgssummene har blitt blåst opp som følge av såkalt sale-leaseback og triple net og at resultatet blir at de kommersielle barnehagene som leier tilbake eiendommene har høyere eiendomskostnader enn andre sammenlignbare barnehager. Ingen ting av dette er særlig nytt. Velferdstjenesteutvalget pekte på dette tilbake i 2020, og foreslo strengere reguleringer av eiendomstransaksjoner samt frys av alle transaksjoner frem til ny

lovgivning var på plass. For Velferdsstaten har også i en notatserie vist hvordan barnehager med sale-leaseback og triple net bruker en større andel av pengene sine på eiendomskostnader, og ikke minst at dette har konsekvenser for bemanningen. Sist ut i serien til E24/Utdanningsnytt er den nye LO-lederen, Kine Asper Vistnes. Hun er tydelig på at pengene som er bevilget til barnehage skal gå til det, og ikke sluses ut gjennom skyhøye husleier. Nylig ble det også klart at forlikspartnerne nå er enige om innholdet i ny barnehagelov, som nå er til behandling i Stortinget. I denne loven er det ingen endringer som kan hindre at den praksisen som E24/Utdanningsnytt har avslørt får fortsette. Departementet skriver sågar at de la vekk forslaget om et husleietak etter høringen. Det kan fremstå som at statsrådets eget parti er på kollisjonskurs med LO-lederen, og har valgt Høyre over fagbevegelsen i dette spørsmålet.

Svar:

Regjeringen vil bevare og bygge videre på det som er bra med barnehagene i Norge i dag, og at ungene våre skal ha

tilgang til et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet i hele landet. Og jeg er glad for at et flertall på Stortinget nå har blitt enige om innholdet i de nye reglene for styring og finansiering i barnehageloven. Jeg er glad for at enigheten er godt mottatt i barnehagesektoren, herunder ansatte i barnehagesektoren sine organisasjoner.

Både barnehagesektoren og de utfordringene sektoren står i, har forandret seg mye siden barnehageforliket i 2003, og det er bred politisk enighet om at det er behov for endringer i regelverket.

Høsten 2024 ble et flertall av partiene på Stortinget enige om rammer for et nytt regelverk for styring og finansiering av barnehagesektoren. Forliket mellom de seks partiene ble innledet med at

«Partiene er enige om at forslaget skal legge til rette for god barnehagedrift, at private barnehager skal ha forutsigbare rammevilkår og en sunn og bærekraftig økonomi».

25. april fremmet regjeringen en lovproposisjon med forslag om nye regler om styring og finansiering av barnehagesektoren. Forslagene er basert på forliket fra høsten 2024, og 14. mai ble partiene enige om innholdet i de nye reglene i barnehageloven. Her stilles det tydeligere krav til bruk av tilskudd og foreldrebetaling. Barnehagene skal ikke belastes kunstig høye husleier. For eksempel skal kostnadene bare ha et omfang som er rimelig for å oppnå formålet med anskaffelsen eller ytelsen. Dette gjelder også husleiekostnader og andre kostnader knyttet til fast eiendom. Videre endres barnehageloven slik at kravene til transaksjoner med nærstående også skal gjelde for transaksjoner med fysiske eller juridiske personer som har en felles økonomisk interesse med den som er ansvarlig for barnehagen eller barnehagens nærstående. Denne lovendringen vil også bidra til å hindre at barnehager pådrar seg urimelig høye husleiekostnader ved salg av eiendom.

SPØRSMÅL NR. 2219

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Ingrid Fiskaa

Besvart 21. mai 2025 av energiminister Terje Aasland

Spørsmål:

Statnett har hatt ny linjetrase for 420 kV kraftlinje mellom Sauda og Gismarvik ute på høyring. I høyringssvara sine har formannskapet i Vindafjord og kommunestyret i Etne vedteke krav om utgreiing av sjøkabel som alternativ for luftkabel på strekninga.

Vil statsråden ta initiativ til at ei slik utgreiing vert gjort?

GRUNNGJEVING:

Statnett planlegg oppgradering av linjenettet mellom Sauda og Gismarvik. Traseen vil gå gjennom kommunane Sauda, Etne, Vindafjord og Tysvær. Alle desse kommunane har alt store kraftlinjer gjennom sine natur-, friluftsliv- og jordbruksområde.

Framlegga til ulike trasear har vore orientert om på folkemøte og har vore ute på høyring. Den politiske hand-saminga i Etne og Vindafjord konkluderte med krav om utgreiing av sjøkabel som alternativ. Det same er konklusjonen i mange av høyringssvara og i det som kom fram på folkemøta.

Utbygginga er ei oppgradering av eksisterande linjenett. Noverande trasé kan ikkje nyttast, fordi straumnettet må vera operativt i byggeperioden. Dermed vert det dobbel belastning på områda som linja vil gå gjennom.

På store delar av strekninga som er aktuell for sjøkabel, går i dag utanlandskabelen mellom Noreg/Suldal og England. Dermed er det alt gjort erfaring med sjøkabel i dette området.

Kostnad er ofte argumentet for at luftkabel skal bli brukt. I utgreiingar vert det konkludert med at sjøkabel kostar mykje meir enn luftkabel. Erfaring frå mellom anna prosjektet Blåfalli – Gismarvik viser at luftlinja vert mykje dyrare enn først rekna, slik at den reelle skilnaden i kostnad ikkje kjem fram på planleggingstidspunktet.

Denne planlagde traseen, der det alt er sjøkabel, bør bli nytta som eit strekk der ein tar i bruk unntaka i Stortingsmelding 14 (2011 – 12). Det er tid for å gie samfunnsøkonomi eit anna innhald enn berre kroner og øre.

Svar:

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har nylig hatt på høring Statnetts melding med forslag til utredningsprogram for oppgradering av to eksisterende 300 kV-ledninger mellom Sauda transformatorstasjon i Sauda kommune og Gismarvik transformatorstasjon i Tysvær kommune.

NVE går nå gjennom innkomne høringsuttalelser. Etter at NVE har gjennomgått høringsinnspillene, vil direktoratet fastsette et konsekvensutredningsprogram i henhold til KU-forskriften og øvrig gjeldende regelverk. Statnett må så gjennomføre konsekvensutredning i tråd

med det fastsatte programmet. Når konsekvensutredningene er gjennomført kan det søkes om konsesjon. Konsekvensutredningene skal da vedlegges søknaden.

NVE vil sende søknaden på høring og forberede saken for avgjørelse enten i NVE selv eller av Kongen i statsråd avhengig av tiltaket det blir søkt om. I begge tilfeller vil saken kunne komme til mitt departement for behandling. Enten i form av klagesak eller ved at NVEs innstilling behandles av departementet, før saken oversendes til Kongen i statsråd som avgjør saken som vedtaksmyndighet. Jeg vil derfor ikke uttale meg om saken på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 2220

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 23. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Ser samferdselsministeren at det vil være klokt med en statlig plan for E16 mellom Ullensaker (Gardermoen) og Kongsvinger, hvor E16 planlegges og besluttes bygget ut i fra et regionalt, nasjonalt og internasjonal behov og perspektiv og vil samferdselsministeren sørge for at det blir en realitet?

BEGRUNNELSE:

Nå har det gått over 6 år siden undertegnede og flere andre politikere jublet og skålte i alkoholfri champagne, for at daværende Samferdselsminister fra FrP Jon Georg Dale ga Nye Veier ansvaret for å bygge ut E16.

Ordførerne i Ullensaker, Nes, Sør-Odal og Kongsvinger hadde fått det slik de ville og nå skulle det bli en raskere utbygging av en trygg og sikker 4-felts E16 til Kongsvinger. Alt lå til rette for snorklipping og åpning av motorveien i 2024.

Men slik gikk det dessverre ikke. Hva gikk galt? De fire kommunene klarte ikke å bli enige om trase. De har ikke evnet å se hele regionen under ett og har ensidig hatt et snevert lokalpolitisk fokus.

Nå er det på tide at Samferdselsministeren tar styringen. Blikket må heves og trase må velges ut ifra et regionalt, nasjonalt, og internasjonalt perspektiv. E16 er tross alt en Europavei som binder sammen den viktige øst-vestaksen, fra Nordsjøen via Gardermoen til Østers-

jøen. E16 er viktig både regionalt og nasjonalt, men nå også militærstrategisk. Siden både Sverige og Finland nå er med i NATO er E16 en avgjørende øst-vestakse for transport i en krise- og krigssituasjon.

Den beste løsningen er å bruke de omfattende analysene fra Nye Veier og ta en beslutning. Det meste ligger klart til en avgjørelse. Det er ikke nødvendig å «nullstille» hele prosjektet, men det kan være klokt å starte med åpent sinn og blanke ark.

Målbildet bør også revurderes og oppdateres. NATO utvidelsen østover og ikke minst den enorme utviklingen og veksten som er og har vært på Gardermoen og Øvre Romerike må inn i målbildet. Det er ikke sikkert Oslo er målet for bilkjøring i fremtiden, men heller Gardermoen-området. E16 går også tvers igjennom Gardermoen på sin ferd fra Bergen i vest til Gävle helt øst i Sverige.

Det ligger allerede en ferdig utbygd motorveg mellom Kongsvinger og Skarnes. Utgangspunktet for videre utbygging mot Gardermoen, må være denne veien.

Styreleder Frode Ek Skarnes og næringsklyngen 7sterke ber de fire ordførerne i IKP-styret for ny E16 om å gi opp. De ønsker en statlig plan og at staten tar over planleggingen. Det er et klokt forslag som Samferdselsministeren absolutt bør lytte til. Veien må planlegges og bygges ut i fra et regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv og fremtidens behov.

Svar:

E16 fra Kløfta til Kongsvinger går gjennom kommunene Ullensaker og Nes i Akershus fylke og Sør-Odal og Kongsvinger i Innlandet fylke. Strekningene Kløfta-Nybakk og Kongsvinger-Slomarka er tidligere utbygd til firefelts motorvei.

En kommunedelplan for E16 i Nes ble vedtatt i 2003 (korridor for tofeltsvei). I Sør-Odal kommune ble en nordre korridor fastsatt ved statlig vedtak i Miljøverndepartementet i 2003 etter en forutgående kommunedelplanprosess i kommunen. Arbeidet med reguleringsplan for den manglende strekningen Nybakk-Slomarka i regi av Statens vegvesen ble stoppet i 2017 på grunn av store kostnadsøkninger og diskusjoner knyttet til grunnforhold.

Nye Veier overtok ansvaret for strekningen i 2019. I forkant av dette hadde både Nye Veier og Statens vegvesen levert et parallelloppdrag for kostnadsreduksjoner/prosjektoptimalisering til Samferdselsdepartementet.

Kommunene fremmet i forkant av at Nye Veier overtok strekningen initiativ om at planleggingen av E16 skulle fortsette og ansvaret overføres til Nye Veier. For å kunne utarbeide en ny kommunedelplan for E16 i samarbeid med Nye Veier, ble det i 2020 etablert et interkommunalt plansamarbeid (IKP) mellom de fire kommunene etter plan- og bygningsloven kap. 9.

Styret i IKP har i et slikt samarbeid delegerte fullmakter fra sine kommunestyre til å fatte prosessledende beslutninger, mens endelig vedtak av plan må gjøres av kommunestyrene selv. Nye Veier har etter fullmaktene fra departement og Stortinget det faglige ansvaret for å utar-

beide et planforslag i samarbeid med aktuelle parter slik plan- og bygningsloven krever.

Oppstart av det formelle planarbeidet, som også inkluderte en medvirkningsprosess med vedtak av prosjektmålene, ble gjennomført våren 2020.

Det er konsekvensutredet og vurdert mer enn 30 alternativ som munnet ut i et anbefalt planforslag fra Nye Veier til IKP-styret bestående av tre planalternativ med tilhørende varianter.

Høring av planforslaget ble gjennomført vinteren 2022. Det ble fremmet innsigelser og omfattende faglige råd fra statlige fagmyndigheter og fylkeskommunene til alle alternativer som var på høring, noe som medfører behov for dialog med ulike myndigheter for å avklare hvilke innsigelser som er løsbare. Dette gjelder også Nye Veiers anbefalte alternativ som er det mest samfunnsøkonomisk gunstige alternativet.

Denne saken er fortsatt i en pågående planprosess. Jeg mener derfor i utgangspunktet at det ikke vil være riktig at staten nå skal gå inn og overta et planarbeid hvor det fortsatt arbeides lokalt med å finne en lokalpolitisk løsning rundt et omforent planforslag. Det er brukt betydelige ressurser over flere år på å utrede alternativer for ny E16. Jeg har en forventning til at lokale parter klarer å finne sammen om veiplaner som utvikler denne viktige strekningen og som sikrer en trygg, fremkommelige og fremtidsrettet løsning. I tråd med dialog med lokale parter, blant annet ordførerne i Kongsvinger og Sør-Odal, er jeg likevel innstilt på å få til et møte mellom politisk ledelse i Samferdselsdepartementet og styret i IKP før sommeren for å diskutere saken nærmere.

SPØRSMÅL NR. 2221

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Erling Sande

Besvart 23. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth

Spørsmål:

Kan statsråden gjøre rede for hvilke prosesser som er utelatt fra tidsfristene på 27 og 15 måneder, og hvilken tolkning av EU-retten og ordlyd i forordningen statsråden legger til grunn for svaret?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen foreslo 28. mars at Norge skal innlemme EUs regelverk for kritiske råvarer i EØS-avtalen.

CRMA åpner for at mineralprosjekter som skal utvinne kritiske eller strategiske råvarer, kan søke om å bli et «strategisk prosjekt». For prosjekter som defineres som strategiske, skal tillatelsesprosesser som involverer utvinning, ikke ta mer enn 27 måneder. For andre strategiske

prosjekter skal behandlingstiden ikke overskride 15 måneder.

Vi opplever uklarheter om hvordan disse tidsfristene skal tolkes og forstås. I det foreløpige posisjonsnotatet som ble publisert av regjeringen 30. november 2023, legger den norske posisjonen til grunn at «de foreslåtte tidsfristene for nasjonal saksbehandling ikke bør omfatte de lokale planprosessene». Dette kan tolkes som at tidsfristene først gjelder fra fullstendig og arealavklart søknad er levert, tilsvarende regjeringens tolkning av fornybar-direktivet.

I lovteksten til CRMA-forordningen står det derimot kun presisert at miljøkonsekvensutredningen er unntatt fra tidsfristene (artikkel 11 (3), dansk versjon):

“Hvis der kræves en miljøkonsekvensvurdering i henhold til direktiv 2011/92/EU, medtages det trin i vurderingen, der er omhandlet i nævnte direktivs artikel 1, stk. 2, litra g), nr. i), ikke i varigheden af processen for udstedelse af tilladelse som omhandlet i nærværendes artikels stk. 1 og 2.”

I Regjeringens kunngjøring 28. mars 2025 ble tidsfristene ikke omtalt, og oppdatert posisjonsnotat er ikke publisert på regjeringen sine nettsider.

Svar:

EUs forordning om kritiske råvarer, Critical Raw Materials Act (CRMA) utgjør, sammen med Net Zero Industry Act, en sentral del av EUs Grønne industriplan. Det overordnede målet med forordningen er å bidra til økt forsynings-sikkerhet av strategiske og kritiske råvarer (minerale og metaller). Dette er viktig siden Europa i dag er svært avhengig av import av innsatsfaktorer til den grønne og digitale omstillingen, og den globale etterspørselen etter kritiske råvarer ventes å øke mer enn tilbudet.

Regjeringen har prioritert arbeidet med CRMA. Vi arbeidet aktivt med forordningen etter at Europakommisjonen (Kommisjonen) hadde lagt frem sitt forslag, og leverte tidlig en norsk posisjon. CRMA ble formelt vedtatt i EU 11. april 2024 og trådte i kraft i EU 23. mai 2024.

Siden CRMA ble vedtatt i EU har Nærings- og fiskeridepartementet, i samråd med andre berørte departementer, vurdert forordningens EØS-relevans og hvilke konsekvenser en eventuell innlemmelse vil ha for norske bedrifter og offentlige myndigheter. Regjeringen fattet i mars 2025 beslutning om at norsk posisjon til CRMA er at den er EØS-relevant og akseptabel. Neste steg er å samordne vurderinger med de øvrige EØS-landene, Island og Liechtenstein, og med EFTA-sekretariatet. Forordningen er ikke gjeldende rett i Norge før EØS-komiteen har fattet sin beslutning og Stortinget har gitt sitt samtykke til å innta forordningen som norsk lov.

En sentral del av CRMA er bestemmelsene om utpeking av «strategiske prosjekter». Dette er prosjekter innen utvinning, prosessering og resirkulering av mineraler og metaller som vurderes som strategiske for EU. En særlig

fordel med å bli utpekt som et strategisk prosjekt er at det i artikkel 11 er satt konkrete saksbehandlingsfrister for offentlige tillatelser til disse prosjektene.

I artikkel 11 fremgår det at tillatelsesprosessene for strategiske prosjekter ikke skal overstige 27 måneder for «strategiske prosjekter» innen utvinning, og 15 måneder for «strategiske prosjekter» innen prosessering og resirkulering.

Forordningens artikkel 2 (18) definerer hva som menes med «tillatelsesprosessen», men inneholder ikke noen uttømmende liste over hvilke typer tillatelser eller prosesser som skal omfattes. Det er heller ikke definert når en søknad om en tillatelse skal regnes for å være komplett.

Det er departementets vurdering at CRMA skiller mellom planleggingsfasen for et prosjekt og prosessen med utstedelse av tillatelser for etablering og drift («tillatelsesprosessen»). Slik departementet vurderer det, er planprosesser ikke ment å omfattes av saksbehandlingsfristene i artikkel 11. Nasjonale myndigheter har også handlingsrom til å definere innretningen av søknadsprosessen i detalj, herunder å avgjøre hva som skal inngå i en «komplett» søknad om offentlige tillatelser. Forordningen skal fungere i mange land, som naturlig nok har ulike systemer for de offentlige tillatelsene som trengs for utvinning, prosessering og resirkulering av råvarer. Forordningen må derfor tolkes i det enkelte medlemsland.

Som det fremgår i spørsmålet foreslo vi i Norges posisjon til CRMA av 10. juli 2023 at

«the local planning process and environmental impact assessments are considered as preliminary to the «permit-granting process», and therefore not included in it. In our understanding this would make the proposed time limits more realistic and the application process more resource efficient.»

Det må presiseres at fristene kun gjelder for de prosjektene som Kommisjonen utpeker som strategiske etter kriteriene i forordningens artikkel 6.

Frem til CRMA er innlemmet i norsk rett, vil eventuelle norske strategiske prosjekter vurderes som prosjekter fra «tredjeland». Dette innebærer at eventuelle strategiske prosjekter i Norge ikke vil ha krav på de særskilte saksbehandlingsfristene som følger av CRMA sammenlignet med andre prosjekter før regelverket ev. er gjennomført i norsk rett. Eventuelle strategiske prosjekter i Norge vil imidlertid, i likhet med andre strategiske prosjekter, ha tilgang til virkemidler i EU, slik som veiledning knyttet til finansiering og nettverkstilgang.

SPØRSMÅL NR. 2222**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 23. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Målet er at flere skal gå og sykle til skolen, men Innlandet fylkeskommune vurderer flere drosjer, bussavganger og endra avganger som følge av skolenedleggelser, til tross for at fylket ikke har oversikt over hvor elever skal gå ennå. Anslagsvis 450 elever vil få lengre skoleveg. Samtidig blir anbudene dyrere, og skoleskyss utgjør en større andel av utgiftene til kollektivtransport.

Hvordan ser statsråden på at færre kan gå og sykle til nærskolen, flere må ha skoleskyss, og rutetilbud for andre reisende kan kuttes i Innlandet?

BEGRUNNELSE:

Viser til pressemelding fra Innlandet fylkeskommune 12. mai, samt Nasjonal transportplan (NTP) med mål om at 8 av 10 skal gå eller sykle til skolen. I NTP 2022-2033 er det planlagt for 500 mill. kroner til tiltak som støtter opp om trygg skoleveg, som blant annet Trygg Transport og Statens Vegvesen er med å sette ut i live.

Svar:

Fylkeskommunen er juridisk og økonomisk ansvarlig for videregående opplæring til de som bor i fylket. Jeg viser i denne sammenheng til kunnskapsministerens svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 2223.

Fylkeskommunens ansvar omfatter blant annet planlegging og utbygging av det videregående opplæringstilbudet, ansvar for skoleskyss og oppfyllelse av rettigheter og plikter etter opplæringsloven. En beslutning om skolestruktur må baseres på fylkeskommunens økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringer.

Hvordan skolestrukturen i et fylke skal være, faller inn under fylkeskommunens frie skjønn, og er ikke noe staten kan overprøve. Vi legger til grunn og forventer at fylkeskommunene oppfyller sine plikter innenfor den skolestrukturen de har vedtatt.

Når det gjelder kollektivtilbudet mer generelt, er det viktig at fylkeskommunene vurderer helheten i mobilitetstilbudet. Økt behov for skoleskyss kan påvirke ressursbruken og få konsekvenser for andre reisende. Dette er krevende avveier, og vi har tillit til at fylkeskommunene gjør gode og helhetlige vurderinger som sikrer et kollektivtilbud som er tilpasset behovene i fylket.

SPØRSMÅL NR. 2223**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 23. mai 2025 av kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun****Spørsmål:**

Barn har rett på hvile og fritid. I NTP er det et mål at flere barn og unge skal gå eller sykle til skolen. Innlandet fylkeskommune vurderer flere drosjer, bussavganger og endra avganger som følge av skolenedleggelser, til tross for at fylket ikke har oversikt over hvor elever skal gå ennå, fordi anslagsvis 450 elever vil få lenger skoleveg.

Hvordan ser statsråden på at skolenedleggelser gir mer og lenger skoleskyss, mindre hvile og fritid for barn,

og blir en økt utgift i Innlandet som samtidig skal endre skoletilbudet vesentlig?

BEGRUNNELSE:

Viser til pressemelding fra Innlandet fylkeskommune 12. mai, Nasjonal transportplan (NTP) 2022-20233, samt Barnekonvensjonen.

Svar:

Økonomisk og juridisk rammestyring er hovedprinsippet for styringen av kommune- og fylkessektoren. Hoveddelene av inntektene til fylkene er midler de kan disponere fritt innenfor rammene av gjeldende lover og regler. Innenfor fylkeskommunens rammer vil det være opp til den folkevalgte ledelsen i fylkestinget og fylkeskommunen selv å prioritere mellom ulike sektorer og formål.

Det er fylkeskommunen som har ansvar for dimensjoneringen av det videregående opplæringstilbudet. Dimensjoneringen av videregående opplæring er en sammensatt vurdering og det er mange hensyn som må balanseres mot hverandre. Utredninger og kostnadsberegninger som fylkeskommunen gjør i sine prioriteringsprosesser i blant annet videregående opplæring er fylkeskommunen selv ansvarlig for.

Jeg har tiltro til at fylkespolitikkerne i Innlandet og andre fylkeskommuner gjør hensiktsmessige vurderinger i dette arbeidet i sitt fylke innenfor de rammene og det ansvaret de har. Jeg legger til grunn og forventer at fylkeskommunene oppfyller rettigheter og plikter etter opplæringsloven innenfor den skolestrukturen de har vedtatt.

Regjeringen tar den krevende økonomiske situasjonen i kommunesektoren på alvor. Det ble gitt tilleggsbevilgninger til sektoren på 5 mrd. kroner både i 2024 og 2025. Samlet sett gir budsjettet for 2025 en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på rundt 13 mrd. kroner. For 2026 legger regjeringen opp til en vekst i størrelsesorden 4,2-4,9 mrd. slik at kommunesektoren får handlingsrom utover merutgifter til demografi på 1,3-2,0 mrd. kroner. Regjeringen foreslår at handlingsrommet fordeles med 85 prosent på kommunene og 15 prosent på fylkeskommunene.

SPØRSMÅL NR. 2224

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Irene Ojala

Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Hvordan mener helseministeren at jordmødre kan jobbe mer effektivt med forløsning - og hvilke planer har statsråden for fødekvinners pasientopplevde trygghet når flere og flere helsepersonell, som jordmødre, sier opp sine stillinger?

BEGRUNNELSE:

Vi leser i VG 13. mai at jordmødre, overleger, barnepleiere og tillitsvalgte har varslet om sin «bekymring for pasientsikkerheten» ved fødeavdelingen på OUS. Det varsles om lav bemanning og pulverisering av ansvar. I en tid med knapphet på fagfolk, så fjernes «seniortillegget» på 50 000 kr til jordmødre over 62 år og flere sier opp. «Fødeavdelingen ved Rikshospitalet, som i mange år har vært et godt og trygt sted å jobbe, er i ferd med å bli noe helt annet – og det skjer fort» heter det i meldingen som er underskrevet flere jordmødre og barnepleiere ved fødeavdelingen.

Det er en prekær mangel på jordmødre. Dermed har man omorganisert fødeavdelingene på OUS, slik at fødeavdelingene på Ullevål og Rikshospitalet nå har felles ledelse som sitter på Ullevål. Målet var at jordmødrene

skulle jobbe mer effektivt med å ta imot barn. Dette mener man ikke fungerer.

Svar:

Vi har et svært godt fødetilbud med få skader og komplikasjoner. Resultatene skyldes i stor grad innsatsen til engasjerte og dyktige fagfolk. Disse gode resultatene må vi bygge videre på. Regjeringen prioriterer fødselsomsorgen og vi har gjennom Nasjonal helse- og samhandlingsplan lagt fram vår politikk som skal bidra til å videreutvikle en allerede svært god tjeneste og sikre et godt og trygt føde- og barseltilbud i hele landet.

Jeg vil understreke at hvordan jordmødre kan jobbe mer effektivt med forløsning er et faglig spørsmål, og ikke noe vi politikere hverken kan eller bør bestemme. Det er helseforetakene som har ansvaret for å sørge for et forsvarlig fødetilbud og som må vurdere hva som er hensiktsmessig organisering. Anbefalingene om hva som er en god og forsvarlig fødsels-omsorg framgår av Helse- og omsorgsdepartementets nasjonale faglige retningslinje for fødselsomsorgen. Den nasjonale faglige retningslinjen for fødselsomsorgen har også en anbefaling om bemanning på

fødeavdelinger. Helse- og omsorgsdepartementet følger med på at helseforetakene setter i verk retningslinjen.

Tilgang til fagfolk er den største utfordringen framover i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Det betyr at vi må utdanne flere spesialsykepleiere, inkludert jordmødre og helsesykepleiere. Det er vi i gang med. Vi må også se på hvordan vi både beholder og bruker fagfolkene bedre, for eksempel gjennom bedre samarbeid mellom sykehus og kommuner om jordmorressurser. Regjeringen har innført et rekrutterings- og samhandlingstilskudd som skal understøtte gode pasientforløp, effektiv ressursbruk og tjenesteutvikling mellom nivåene, f.eks. utprøving og etablering av kombinerte stillinger i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. Kvinner i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen er en av de prioriterte gruppene i helsefelleskapene.

Representanten Ojala spør hvilke planer jeg har for at kvinner skal føle seg trygge under fødselen. En god

svangerskapsomsorg både i kommunene og på sykehusene er viktig. Her må det legges til rette for at kvinnen og partner får informasjon og blir trygge på hva som venter. Alle som skal føde har også rett til samtale med jordmor i forkant, hvor man blant annet kan snakke om hvilke ønsker man har for fødselen.

De aller fleste har positive erfaringer med å føde på sykehusene våre, samtidig må vi ta på alvor at noen også har negative erfaringer. Det er behov for å øke kunnskapen om opplevelsen de fødende har med svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen, slik at vi kan forbedre den. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helsedirektoratet gjennomføre en undersøkelse om brukererfaringer i 2025, inkludert en undersøkelse som omfatter kvinner som føder sommeren 2025. Resultatene fra undersøkelsen vil gi verdifull informasjon om tilbudet og behovet for forbedringer.

SPØRSMÅL NR. 2225

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 26. mai 2025 av barne- og familieminister Lene Vågslid

Spørsmål:

Hvilke konkrete forslag til regler i prop. 117 L (2024-2025) er det ministeren sikter til, når hun i VG hevder at i saker hvor det er særlig høyt konfliktnivå, eller påstander om vold eller annen risiko for barnet, gjelder ikke «normal»-regler om daglig myndighet, bosted og samvær?

BEGRUNNELSE:

I VG uttalte nylig <https://www.vg.no/nyheter/i/alQdM5/stine-sofies-stiftelse-slaar-alarm-ny-barnelov-kan-bli-ka-tastrofal-for-utsatte-barn> Barne- og familieminister Lene Vågslid at:

«– I alvorlige saker der det er risiko for vold og overgrep mot barn gjelder andre regler enn hovedreglene om delt daglig myndighet og samvær, og det er flere forslag som skal øke beskyttelsen av utsatt barn i den nye loven.»

I VG drøftes det ulike sider av det nye lovforslaget, og det fremsettes påstander om hva som kan føre til høyere konfliktnivå. Flere organisasjoner har etterlyst og noen har foreslått hvordan barn kan sikres bedre i saker der det

er risiko for vold og overgrep. Mange organisasjoner er usikre på om barns rettsvern er godt nok ivaretatt i lovforslaget.

Det er fint om statsråden utdyper og beskriver hvilke tiltak som foreslås som «unntaksregler», og hvordan statsråden kan være sikker på at de foreslåtte tiltak er tilstrekkelig til å sikre utsatte barn.

Svar:

Jeg har lagt frem en ny barnelov som setter barnet i sentrum og som tydelig får frem rettighetene til barnet. Loven er helt klar på at barnets beste alltid skal legges til grunn. Forslaget om daglig myndighet til begge foreldre etter samlivsbrudd foreslås som lovens utgangspunkt, og det er avtalefrihet. Det må vurderes konkret hva som vil være til det enkelte barns beste når det gjelder organiseringen av familielivet etter brudd.

Det vil ikke være til barns beste å organisere familielivet etter brudd slik at barnet risikerer vold, overgrep eller annen alvorlig risiko. I slike saker må barn beskyttes.

Vold i nære relasjoner og overgrep mot barn er et samfunnsproblem og grov kriminalitet. Staten har et

bredd sett av virkemidler for å forebygge og håndtere saker hvor barn utsettes for alvorlig risiko. Barneloven tydeliggjør foreldrenes ansvar for å beskytte barnet, og det forutsettes at foreldre søker hjelp der et barn utsettes for risiko fra en forelder, eller fra andre. Foreldres ansvar for å beskytte barnet gjelder både mens foreldrene bor sammen og når de ikke gjør det. Barnevernssaker og straffesaker er de aktuelle sporene for håndtering av saker med vold og annen risiko for barnet, og myndighetens ansvar i disse sakene er regulert i hhv. barnevernsloven og straffelovgivningen. Dette forutsetter at foreldrene eller andre varsler om bekymring for barnet. Barnevernet har en undersøkelsesplikt i tilfeller der det er rimelig grunn til å anta at det foreligger forhold som kan gi grunnlag for barnevernstiltak. I disse sakene må myndighetene involveres slik at barnets helhetlige omsorgssituasjon vurderes.

Når foreldre går fra hverandre, blir myndighetene involvert gjennom obligatorisk mekling og eventuelt ved domstolsbehandling. Ny barnelov styrker barnets rett til beskyttelse, både gjennom regler som kan bidra til å avdekke vold og annen risiko ved mekling og foreldretviser, og ved et innledende rettighetskapittel som vil være sentralt i tolkningen av lovens øvrige bestemmelser. I det innledende rettighetskapittelet er det blant annet inntatt en egen bestemmelse om barnets rett til vern mot vold, overgrep og annen hensynsløs atferd. Når det gjelder samvær er det særlig fremhevet i loven at dersom samvær ikke er til det beste for barnet, skal det ikke være samvær. I lovproposisjonen punkt 8.5.1 vises det til tidligere forarbeidsuttalelser: «I Prop. 85 L (2012–2013) punkt 7.2.4.3 understreket departementet at i tilfeller der domstolene legger til grunn at det er fare for at barnet utsettes for vold eller seksuelle overgrep og/eller det er fare for retraumatisering av barnet, skal domstolen ikke fastsette samvær. Det skal i slike tilfeller heller ikke fastsettes samvær med tilsyn. Det avgjørende hensynet er hensynet til barnets beste».

For saker under mekling og domstolsbehandling foreslås flere grep for å sørge for at sakene håndteres og opplyses best mulig. Barn får rett til en egen samtale med mekler, uten krav om foreldrenes samtykke. Dette gir barnet en anledning til å dele med mekler hva som er viktig i sin sak, og også til å si fra om redsel og bekymring. Det fremheves i lovforslaget at domstolen i foreldretvistsaker alltid skal vurdere å oppnevne en sakkyndig når det er satt frem påstander om vold, overgrep, rus eller psykisk lidelse. Domstolen får også et tydelig hjemmelsgrunnlag i barneloven til å innhente politidokumenter til bruk som bevis i en foreldretvist. Videre får domstolen en frist på seks uker til å treffe midlertidig avgjørelse i saker der en part krever det og det er fare for at barnet kan bli utsatt for vold mv.

Å legge til rette for en trygg og god oppvekst er det viktigste jeg gjør i min rolle som barne- og familieminister. Hvordan vold og overgrep fanges opp og håndteres før og etter samlivsbrudd, har høy prioritet for meg. Dette

skal det ses på før ikraftsetting av ny lov, og er sentrale temaer i arbeid med forskrift om mekling og ny lov om familievern tjenesten, og videre ved oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak fra 18. mars i år knyttet til representantforslaget om samværsrett.

Jeg vil også vise til at regjeringen har styrket innsatsen mot vold og overgrep mot barn. I mai 2024 vedtok Stortinget regjeringens opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner. Som ledd i oppfølgingen av denne har Barne- og familiedepartementet fra 1. januar 2025 etablert en ny undersøkelsesordning om drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn i Statens helsetilsyn. Formålet med undersøkelsesordningen er å bidra til å identifisere systemsvikt og lærings- og forbedringspunkter i offentlige virksomheters arbeid for å forebygge drap, vold, overgrep og omsorgssvikt mot barn. Barne- og familiedepartementet la før påske også frem forslag til endringer i krisesenterloven. Målet er å videreutvikle krisesentertilbudet slik at kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner får et helhetlig tilbud som er tilpasset deres behov og livssituasjon.

Jeg viser for øvrig til dialogen jeg har hatt med komiteen i forbindelse med behandlingen av Prop. 117 L (2024–2025), hvor jeg har utdypet særlig forholdet mellom barneloven og barnevernsloven ytterligere.

SPØRSMÅL NR. 2226**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Ministeren har sagt at han har tillit til Helse Nords beslutning om å fly pasienter med hjerteinfarkt over nærmeste PCI-senter, selv om behandlingen forsinkes til fem timer, i stedet for å gi hjelp innen de anbefalte to timene. Nå er sykepleiernes beredskapstillegg i Bodø fjernet, PCI-laben kan ikke åpnes lengre ved kriser. PCI-tilbudet til nordlendingene er blitt enda dårligere på ministerens vakt, og Statsforvalter har stadfestet brudd på helselovgivningen.

Må det ny minister på plass for å sette pasientene først i hjertekampen?

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for dette spørsmålet er følgende sak i AN: <https://www.an.no/dramatisk-da-magne-79-og-kjell-73-fikk-hjerteinfarkt-darlig-var-og-helikopterfeil-da-pci-laben-var-stengt/f/5-4-2164822>

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Nord RHF som opplyser følgende:

«I styrevedtaket i Helse Nord fra 19. juni 2024, styresak 84-2024, ble det besluttet å videreføre et tilbud om invasiv kardiologi (PCI) ved Nordlandssykehuset i Bodø, med åpningstid på ordinær dagtid. Tilbudet ble først etablert i 2019, det ble evaluert i 2024 og besluttet videreført. Tilbudet om invasiv kardiologi i Bodø er organisert av Universitetssykehuset i Nord

Norge (UNN) og inkluderer invasive kardiologers arbeidstilørighet. Sykepleiere og annet personell har arbeidsgiver i Nordlandssykehuset. Ny organisering kom på plass ved årsskiftet 2024-2025 og ny retningslinje for håndtering av akutte hjerteinfarktpasienter ble iverksatt fra desember 2024. Trygg akuttmedisin implementeres i hele regionen og er viktig for det prehospitale forløp med vekt på tidlig behandling inkludert trombolysbehandling ved akutte STEMI-infarkter.»

Jeg er, i likhet med representanten Mossleth, opptatt av at pasienter med hjerteinfarkt skal få god og forsvarlig behandling. Det er Helse Nord RHF som har sørge-for-ansvaret og som skal sikre et godt helsetilbud til befolkningen. Universitetssykehuset Nord-Norge HF tok fra nyttår over ansvaret for PCI-virksomheten i Bodø, og drifter dagtilbudet i Bodø og døgntilbudet i Tromsø. Ifølge Helse Nord RHF har Universitetssykehuset Nord-Norge HF og Nordlandssykehuset HF samarbeidet godt om ny organisering. Kvalitetsforbedringsprosjektet Trygg akuttmedisin gjennomføres i hele regionen, og en av tilstandene som inngår i prosjektet er akutte brystmerter.

Jeg er også orientert om at Helse Nord RHF har etablert et regionalt forum hvor alle helse-foretakene i regionen deltar og jevnlig gjennomgår pasientforløpene for pasientene med de alvorligste hjerteinfarktene (STEMI-infarkter). Forumet er etablert for å forbedre samhandling og resultater ved behandling av akutt STEMI i Nord-Norge, og skal bidra til å fremme samarbeid langs hele behandlingskjeden. Det er positivt og bidrar til kvalitetsforbedring i tjenesten.

SPØRSMÅL NR. 2227**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen****Besvart 23. mai 2025 av klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen****Spørsmål:**

Vil regjeringen legge fram sin proposisjon for Stortinget om innlemmelse av EUs avskogingsforordning i EØS-

avtalen i god tid før næringslivets forpliktelser trer i kraft 30. desember i år?

BEGRUNNELSE:

EUs avskogingsforordning (EUDR – 2023/115) ble vedtatt i EU 31. mai 2023 og trådte i kraft 30. juni 2024. Det var planlagt at mesteparten av forordningen skulle vært gjeldende fra 30. desember 2024. EU vedtok i desember 2024 å utsette dette med 12 måneder.

Avskogingsforordningen har til formål å redusere EUs bidrag til avskoging og skogforringelse globalt, samt å redusere EUs bidrag til klimagassutslipp og tap av biologisk mangfold. Forordningen har også betydning for å sikre like konkurransevilkår mellom norsk og europeisk næringsliv.

Forordningen er EØS-relevant, og regjeringen har hatt anledning til å utrede og fremme forslag til gjennomføring i norsk rett. Gjennomføringen er foreløpig ikke fullført, og dersom EU ikke hadde utsatt iverksettelsen, ville Norge fra 30. desember i fjor blitt klassifisert som et «tredjeland» og dermed ikke forpliktet til de samme EUDR-reglene som EU. Dette ville påvirket rammevilkårene for norsk næringsliv i det europeiske markedet og begrenset vårt bidrag til å redusere avskoging. Nå er det fare for at det samme kan skje fra 30. desember i år.

Norske næringslivsaktører har uttalt at de behøver tid til å forberede seg på hvilke regler som skal gjelde for dem, og bygge kapasitet på rapportering og registrering. Næringslivet vil få forpliktelser i henhold til EUDR enten Norge blir tredjeland eller implementerer EUDR som EØS-land, men forpliktelsene vil være av svært ulik art. For å gi næringslivet et halvt år til nødvendige forberedelser bør derfor en norsk avgjørelse komme før sommeren.

Regjeringen har varslet at det skal gjennomføres en høring med forslag til forskrift om gjennomføring av avskogingsforordningen i norsk rett før implementeringen. Ettersom dette ennå ikke er gjennomført, begynner tiden å bli knapp, særlig med tanke på at det også må fattes et vedtak i EØS-komiteen. Statsråden bes derfor redegjøre for om framdriftsplanen gjør det mulig å komme i havn med et endelig vedtak om gjennomføring av avskogingsforordningen i norsk rett slik at næringslivet får tid til å forberede seg og Norge unngår tredjelandssstatus fra 30. desember i år.

Svar:

Først av alt vil jeg understreke at jeg i denne saken arbeider med å få avklaringer på plass så raskt som mulig. Jeg har mottatt flere henvendelser fra ulike virksomheter om avskogingsforordningen, og jeg er klar over at det er svært viktig for norsk næringsliv som blir berørt av forordningen, å vite hvilke regler de skal forholde seg til.

Norske myndigheter tar sikte på å gjennomføre avskogingsforordningen. Det er imidlertid ennå ikke tatt stilling til om forordningen skal gjennomføres i Norge i sin helhet, eller bare for de deler som er omfattet av EØS-

avtalen. Delvis gjennomføring vil omfatte de råvarer og produkter i forordningen som er omfattet av EØS-avtalen, dvs. tre, kaffe, naturgummi, hud og skinn av storfe, det meste av kakao-produkter og delvis oljepalme.

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring forslag til hjemmel i jordloven for gjennomføring av forordningen. Høringsfristen er 1. august.

I tillegg er det nødvendig å fastsette en forskrift som gjennomfører avskogingsforordningen, helt eller delvis. Miljøforvaltningen og landbruksforvaltningen arbeider med utkast til forskrift. Dette arbeidet nærmer seg slutfasen, og slik forskrift vil antakelig bli sendt på høring om ikke altfor lang tid.

Klima- og miljødepartementet vil fremme en proposisjon til Stortinget om saken, i samarbeid med Landbruks- og matdepartementet. En slik proposisjon vil ikke bare handle om Stortingets samtykke til innlemmelse av regelverket i EØS-avtalen, men også en lovendring i den forbindelse. Jeg er enig med representanten i at det er viktig å få en proposisjon oversendt til Stortinget så tidlig som mulig, slik at Stortinget kan rekke å ta stilling til saken før forordningens regler tar til å gjelde i EU 30. desember 2025. Jeg håper vi i samarbeid mellom regjeringen og Stortinget kan sikre dette.

SPØRSMÅL NR. 2228**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Guri Melby****Besvart 27. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård****Spørsmål:**

Hva vil statsråden gjøre for å hjelpe folk i Rogaland – og i fylker over hele landet – som nå står i fare for å få et merkbart dårligere og dyrere kollektivtilbud?

BEGRUNNELSE:

Når kollektivtilbudet kuttes, er det folks hverdagsliv som rammes. I Rogaland har kollektivselskapet Kolumbus varslet at hele 38 bussruter vil få redusert tilbud, noen ruter avvikles helt, nattbusstilbudet på Jæren og Haugalandet er foreslått fjernet, og hurtigbåtene til Kvitsøy og Borgøy, HentMeg-ordningen i Egersund og ordningen “kollektivtrafikk i distriktene” er foreslått avviklet.

I tillegg er det foreslått store prisøkninger – blant annet om lag 30 prosent dyrere togreiser, redusert dekning for ungdomskortet, fjerning av familierabatt på kvelder og helger, samt avvikling av det populære HjemJobb-Hjem-tilbudet.

Disse kuttene vil ha store konsekvenser for folks dagligliv. Et konkret eksempel er at pendlerhverdagen til mange skiftarbeidere ved det nye Stavanger universitetssykehus nå blir svært krevende, da shuttlebussen mellom Jærbanen og sykehuset er foreslått kuttet – samtidig som det ikke finnes nok parkeringsplasser til at alle kan kjøre.

Kolumbus anslår at kuttene kan føre til et passasjertap på ca. 481 000 reiser. Samtidig meldte KS nylig at slike kutt og økte priser ikke er «til å unngå hvis ikke finansieringen styrkes betraktelig».

De som hadde forventet at regjeringen ville avhjelpe situasjonen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett, ble skuffet. Det ligger nå an til en nasjonal kollektivkrise – ikke bare i Rogaland, men i fylkeskommuner over hele landet. Etter det undertegnede har kartlagt, mangler fylkeskommunene over 1 milliard kroner bare i år, og får maksimalt 300 millioner kroner mer fra staten neste år.

Svar:

Regjeringen er kjent med at flere fylkeskommuner står i en krevende økonomisk situasjon, blant annet som følge av kostnadsvekst i kollektivtransporten. For å unngå betydelige kutt i tjenestetilbudet foreslo regjeringen høsten 2024 å øke de frie inntektene til fylkeskommunene med 700 millioner kroner i 2024, jf. Prop. 14 S (2024-2025), og

en tilsvarende varig økning fra 2025, jf. Prop. 1 S Tillegg 1 (2024-2025). Dette ble vedtatt av Stortinget, og kommer i tillegg til en realvekst på 1,65 milliarder kroner til fylkeskommunene i tråd med Prop. 1 S (2024-2025) for Kommunal- og distriksdepartementet.

For 2026 foreslår vi en ytterligere vekst i frie inntekter til kommunesektoren på mellom 4,2 og 4,9 mrd. kroner. For fylkeskommunene betyr dette et betydelig handlingsrom etter at utgifter knyttet til demografi er trukket fra. Med dette bidrar vi til at fylkeskommunene kan fortsette å levere gode tjenester, inkludert et godt kollektivtilbud, til innbyggere over hele landet.

Ett av de grunnleggende prinsippene for statlig styring av kommunesektoren er økonomisk rammestyring. Det innebærer at fylkeskommunene både skal ha frihet til og ansvar for å prioritere ressursene og tilpasse driften etter lokale behov. Regjeringen har tillit til at fylkeskommunene kjenner de lokale forholdene best, og er i stand til å gjøre de nødvendige avveieingene. Vekst i frie inntekter er det sentrale virkemiddelet staten bruker for å styrke kommuneøkonomien.

I tillegg er det satt av 7,7 milliarder kroner i 2025 til byvekstavgifter og andre tilskuddsordninger i byområdene, jf. Prop.1 S (2024-2025) for Samferdselsdepartementet. Nord-Jæren er ett av sju byområder med byvekstavgift, og det er satt av over 1,5 milliarder kroner i statlige midler i 2025 for å følge opp denne avtalen. Det er lagt opp til at en stor del av disse midlene skal gå til investeringer i og drift av lokal kollektivtransport.

Det er også satt av midler til en ny fireårig avtale med Haugesund om tilskudd til klima- og miljøvennlig byutvikling og god fremkommelighet, som bl.a. kan gå til investeringer i kollektivtransport. Dette bidrar til å legge til rette for et godt kollektivtilbud i regionen og er viktig for å nå nullvekstmålet.

SPØRSMÅL NR. 2229**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 26. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Stortinget har ved gjentatte høve handsama sak om å få etablert eit ope tilgjengeleg register over kven som eig aksjar i Noreg (aksjeeierregister). I Innst. 216 S (2024-2025) ber Stortinget regjeringa om å gjennomføre nødvendige avklaringar og etablere eit slikt ope tilgjengeleg register innan utgangen av stortingsperioden.

Kan næringsministeren opplyse om kor langt arbeidet med avklaringar er kome, stadfeste at alt er i rute, og at registeret blir etablert innan 1. oktober 2025 som føresett av Stortinget?

GRUNNGJEVING:

Stortinget har ved gjentatte anledninger behandlet spørsmålet om et åpent register over hvem som eier aksjer i Norge. Senest av Kontroll- og konstitusjonskomiteen, jf. Innst. 216 S (2024–2025), vedtatt av Stortinget 29. april 2025.

I Innst. 216 S (2024-2025) ber flertallet regjeringen om å få et offentlig og løpende oppdatert aksjeeierregister på plass innen utgangen av stortingsperioden. Flertallet ber derfor regjeringen i løpet av denne stortingsperioden gjennomføre nødvendige avklaringer og etablere et slikt åpent tilgjengelig aksjeeierregister. Disse avklaringene bør bygge på rapporten fra arbeidsgruppen nedsatt av Nærings- og fiskeridepartementet våren 2024:

«Større åpenhet om aksjeeierskap».

Flertallet ber regjeringen utvikle en teknisk løsning for dette, som kan være på plass og tilgjengelig innen utløpet av denne stortingsperioden.

Bestillingen fra Stortinget er med andre ord ikke til å misforstå og den innebærer at en løsning skal være på plass i denne stortingsperioden.

Svar:

Regjeringa har i heile sin periode arbeida aktivt med tiltak for at allmenta lettare skal få innsyn i kven som eig norske aksjeselskap og allmennaksjeselskap. Kvart aksjeselskap har plikt til og ansvar for å føre ei oppdatert aksjeeigar-bok, og alle allmennaksjeselskap har plikt til å la eit verdipapirregister føre oversikt over kven som til kvar tid eig aksjane i selskapet. Ein kvar har rett til å be om denne informasjonen. For at tilgangen skal bli enklare, endra eg tidlegare i år forskriftene til aksjelova og allmennaks-

jelova slik at denne retten no er lettare å utøve. Forskriftsendringane inneber mellom anna at aksjeselskap skal utlevere informasjonen innan tre dagar, og det kan ikkje lenger krevjast betaling for å gje han ut. Tilsvarende skal verdipapirregister gje ut informasjonen på vegner av allmennaksjeselskap dei er registerfører for. Openheit har med andre ord vore der, men etter desse endringane blir denne retten til informasjon vesentleg enklare å utøve.

Skatteetaten innhentiar kvart år opplysningar om aksjeeigarar for skattefastsettingsformål frå selskapa og verdipapirregistra. Opplysningane omfattar eigarskap per 31. desember og om endringar gjennom året. Skatteetaten sine opplysningar om aksjeeigarar er i utgangspunktet underlagde teieplikt. Skatteetaten gir innsyn i aksjeeigarar per 31. desember for kvart inntektsår.

Allmenta si tilgang til aksjeeigarinformasjon frå myndigheitene gjennom året avhenger av at myndigheitene har oppdaterte opplysningar. Det er ikkje situasjonen i dag. Eg har saman med finansministeren gitt Skatteetaten og Brønnøysundregistra i oppdrag å greie ut ulike alternativ for å stille saman aksjeeigarinformasjon. Samanstillinga er meint å erstatte innrapporteringssystemet som Skatteetaten har i dag, og skal òg danne grunnlag for andre myndigheiter sine behov for samanstilte opplysningar om aksjeeigarskap. Dette er eit stort prosjekt, som er underlagd Statens prosjektmodell. I desember 2024 leverte Skatteetaten og Brønnøysundregistra ei konseptvåltredning med ulike forslag til korleis dette kan utviklast. Rapporten vart sende på høyring med høyringsfrist 20. mars 2025 og har etter det vore til ekstern kvalitetssikring (KS1). Vi arbeidar no saman om neste fase i prosjektet.

Denne løysinga skal opne for at andre enn myndigheitene skal kunne få innsyn. Intensjonen til regjeringa er å opne for at allmenta får innsyn så snart slik informasjon er tilgjengeleg. Eg arbeider difor parallelt med regelverk for dette.

SPØRSMÅL NR. 2230**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 27. mai 2025 av finansminister Jens Stoltenberg****Spørsmål:**

Når vil regjeringa sørge for at “Register over reelle rettighetshavere” blir fullt tilgjengelig for aktører med legitim interesse, i tråd med Stortinget sitt vedtak, til beste for kampen mot økonomisk kriminalitet i Noreg?

GRUNNGJEVING:

Stortinget har ved gjentatte høve handsama sak om eit register over reelle rettighetshavarar. Seinast av kontroll- og konstitusjonskomiteen, jf. Innst. 216 S (2024–2025) i april 2025.

Regjeringen har ved to høve meint at Stortingets vedtak 522, 14. mars 2024, er fulgt opp og at det kan utkvitterast, seinast i revidert nasjonalbudsjett. I vedtaket av 14. mars 2024 står det:

«Stortinget ber regjeringen raskest mulig slutføre arbeidet med et utvidet register over reelle rettighetshavere.»

Stortinget er uenig i at vedtaket er fulgt opp. Kontrollkomiteen viser, i Innst 216 S (2024-2025) til at

“registeret over reelle rettighetshavere fungerer som et viktig virkemiddel for å sikre økt åpenhet om hvem som eier hva, og på den måten kunne avsløre og hindre for eksempel korrupsjon, økonomisk kriminalitet, hvitvasking og skatteunndragelse. Komiteen viser til at en samlet finanskomité senest i fjor påpekte at regjeringen skulle jobbe videre med å åpne registeret for alle, og at Finansdepartementet derfor må følge opp dette i pågående regelverksprosesser om registeret. I tillegg fremstår ikke funksjonaliteten i registeret som ferdig utviklet, og det bør derfor arbeides videre med å gjøre registerets funksjonalitet mer brukervennlig. Registeret må etter komiteens mening gjøres mer tilgjengelig for at målet om et så åpent register som mulig skal nås. Komiteen ber om at regjeringen raskt får dette på plass, slik at vedtaket kan utkvitteres.”

Da regjeringen fremmet Prop. 74 LS (2023 –2024), blant annet om endringer i Lov om register over reelle rettighetshavere, ble det henvist til både avgjørelser i EU-domstolen og en sak for Efta-domstolen om rådgivende uttalelse fra Liechtenstein. På denne bakgrunn la regjeringen seg på en meget forsiktig linje i forhold til hvor mye registeret skulle åpnes for andre enn myndighetene. Det ble for eksempel ikke åpnet for at mediene skulle kunne gjennomføre kryssøk. Nå foreligger uttalelsen fra Efta-domstolen. Den konkluderer med at det juridisk ikke er noe i veien for å gi personer med legitim interesse, som journalister, en langt mer omfattende tilgang enn i dag.

Det er dermed ingenting i veien for at regjeringen raskt og uten forsinkelse endrer forskriften, og sikrer personer med legitim interesse full tilgang til registeret.

Svar:

Registeret over reelle rettshavarar vart etablert 1. oktober 2024, med ei gradvis innføring av plikta til å registrere opplysningar fram til 1. august 2025. Ambisjonen har heile tida vore å ha eit så ope register som mogleg i arbeidet mot kvitvasking og annan økonomisk kriminalitet. Registeret er per no ope for tilgang for visse offentlege styresmakter, rapporteringspliktige etter kvitvaskingslova, media, sivilsamfunnsorganisasjonar og høgare utdanningsinstitusjonar. Dei som har tilgang, kan søke på organisasjonsnummer og få opp dei reelle rettighetshavarane til juridiske personar. Offentlege styresmakter skal i tillegg kunne gjere oppslag på fødselsnummer eller d-nummer til fysiske personar og trekke ut heile registeret (noko som gjev moglegheit for såkalla kryssøk). Om dagens tekniske funksjonalitet fullt ut kan opnast også for andre enn offentlege styresmakter, må avklarast i regelverket. Vidare er funksjonaliteten i registeret framleis under utvikling i Brønnøysundregistrene.

Finansdepartementet etablerte i november 2024 ei arbeidsgruppe for å greie ut norsk gjennomføring av EUs nye antikvitvaskingspakke. Arbeidsgruppa består av representantar frå Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Finanstilsynet og Økokrim. Eit sentralt punkt i gruppa sitt mandat er å vurdere korleis nye krav til register over reelle rettshavarar skal gjennomførast, inkludert om dei nye reglane gjer det mogleg å opne tilgangen til registeret ytterlegare. Pakka omfattar mellom anna reglar som skal sikre etterleving av avgjerda frå EU-domstolen i sameinte saker C-37/20 og C-601/20, den såkalla Sovim-avgjerda frå 2022. Tidlegare i denne månaden har det òg kome avgjerd i sameinte saker E-1/24 og E-7/24 frå EFTA-domstolen, der ein domstol i Liechtenstein hadde bedt om ein rådgjevande uttale. Den nye avgjerda gjev nokre rettslege avklaringar om tilgangen til registeret, og ho vil difor òg inngå i arbeidsgruppa sine vurderingar, mellom anna om tilgangen til kryssøk i registeret.

Arbeidsgruppa har frist til å ferdigstille si utgreiing innan utgangen av 2025. Gruppa skal òg vurdere om delar av mandatet som gjeld registeret over reelle rettshavarar kan ferdigstillast tidlegare, spesielt med tanke på å

gje tilgang til fleire aktørar. Regjeringa vil kome tilbake til Stortinget med eventuelle forslag til regelverksendringar i lys av arbeidsgruppa sine konklusjonar. I den samanheng vil ein òg måtte sjå nærare på kva som trengs av tekniske forbetringar i funksjonaliteten i registeret. Før desse

regelverksforslaga er behandla, er det ikkje klart kva for ein funksjonalitet det er mogleg eller naudsynt å ha, og dermed heller ikkje kva for tekniske løysingar som må utviklast.

SPØRSMÅL NR. 2231

Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Jeg tror ikke folk i Norge ønsker seg mer hopp og sprett i den økonomiske politikken, så ministeren når refusjon for pasientreiser ble debattert i Stortinget. Men en kreftpasient som uventet må betale selv over 3 000 kr pr natt for å overnatte i Tromsø fordi pasienthotellet var fullt, må tåle et svært hopp i uforutsatte utgifter, for å få behandling i den offentlige spesialisthelsetjenesten.

Skal noen alvorlig syke pasienter måtte tåle store hopp i utgiftene sine for å gjennomføre en offentlig kreftbehandling?

BEGRUNNELSE:

Jeg antar helseministeren er enig i at en sterk offentlig helsetjeneste finansiert over skatteseddelen er avgjørende i kampen mot økte sosiale og geografiske forskjeller og mot en todeling av helsetjenesten.

Kreftforeningen har bidratt til å fortelle historien til pasienter som opplever at de får store, private kostnader ved pasientreiser ved behandling av kreft i det offentlige helsevesenet. I Tromsø opplevde en kreftpasient at hun måtte ta inn på et hotell som kostet 3 800 kr pr natt. Dette, og egenandeler, mat og reiseutgifter, gjorde at kostnadene ved et tredagers undersøkelsesopphold kom på 16 000–17 000 kr.

Refusjon for overnatting er nå 711 kr. Dette viser at det kan bli store sosiale og geografiske forskjeller når det gjelder private kostnader ved helsehjelp i det offentlige.

Svar:

Gjennom pasientreiseforskriften § 12 får pasienter etter nærmere bestemmelser dekket utgifter inntil 711 kroner per døgn til nødvendig overnatting. Regelverket gjelder likt for hele landet, men det er identifisert at det er enkel-

te regionale utfordringer. Vi arbeider kontinuerlig med forbedring av ordningen, blant annet med endringer i regelverket.

De statlige utgiftene som utbetales til overnattingsgodtgjørelse bevilges på statsbudsjettet. Fra 1. januar 2025 økte overnattingsgodtgjørelsen fra 683 til 711 kroner per døgn.

SPØRSMÅL NR. 2232**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Stortinget vedtok i forbindelse med behandling av rusreformens helsedel at regjeringen skal legge frem en sak om hvordan apotekene bedre kan benyttes for å gjøre Nalokson mer tilgjengelig for personer med risiko for opioidoverdose i hele landet.

Når ser statsråden for seg en slik sak kan komme til Stortinget?

Svar:

Jeg har allerede før framleggelsen av forebyggings- og behandlingsreformen gitt flere oppdrag til Helsedirektoratet og Direktoratet for medisinske produkter for å gjøre nalokson mer tilgjengelig over hele landet, og flere tiltak er allerede innført eller er i prosess.

Det finnes to produkter med nalokson nesespray. Fra 15. januar 2025 kan begge disse rekvireres av lege på blå resept, og fra 20. mars 2025 uten egenandel, til pasienter som har behov for tilgang til akuttbehandling ved kjent eller mistenkt opioidoverdose. Nalokson på blå resept kan utleveres i alle landets apotek. Helsedirekto-

tet har også informert landets allmennleger om adgangen til å rekvirere nalokson uten egenandel, og det er trukket fram i nasjonal veileder for vanedannende legemidler at lege bør vurdere ordinering av nalokson ved forhøyet risiko for overdosedødsfall hos pasienter som bruker opioider.

Videre har Direktoratet for medisinske produkter gjennom våren 2025 arbeidet med å vurdere en søknad om omklassifisering av nalokson nesespray fra reseptpliktig legemiddel til reseptfritt legemiddel. Vurderingen av søknaden er nå i slutfasen og vil tentativt ferdigstilles i løpet av juni måned. Dersom søknaden godkjennes, vil legemiddelet kunne kjøpes reseptfritt i apotek etter at apotekpersonell har gjennomgått obligatorisk veiledning for å sikre at kunden blir informert om riktig bruk av legemiddelet.

For å følge opp anmodningsvedtaket referert i spørsmålet vil jeg i tillegg be Helsedirektoratet utrede hvordan utdeling og finansiering av nalokson best mulig kan innrettes for å nå alle relevante pasienter, brukere, pårørende og aktører. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 2233**Innlevert 16. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Undertegnede spurte helseministerens forgjenger om når det ville komme ny apotekerlov for omtrent halvannet år siden. Svaret var i løpet av 2024 og 2025.

Har statsråden noen ny informasjon om når vi kan forvente denne sårt trengte oppdateringen av lovverket for apotek?

Svar:

Som jeg viste til i mitt svar på spørsmål 2937 av 8. oktober 2024, peker NOU 2023:2 Fremtidens apotek – fleksibelt og forsvarlig blant annet på at det er krevende for nye apotek- og grossistaktører å etablere seg i markedet. Videre fremholdes det at etter 2016, da det ble åpnet for forsendelse av reseptpliktige legemidler utenfor apotekets nærområde, har det vært høy etableringstakt av nye apotek – men få nettapotek og frittstående fysiske apotek uten kjedetilhørighet. Utvalget peker også på at

det er flere krav i regelverk som er til hinder for etablering av nye, frittstående aktører.

NOU 2023:2 inneholder flere forslag til regelverk-sendringer og andre tiltak som må ses i sammenheng. Apotek- og legemiddelmarkedet er komplekst, og det er viktig at eventuelle endringer i dagens apoteklov og til-

hørende forskrifter understøtter de legemiddelpolitiske målene Stortinget har sluttet seg til.

Som spørsmålsstiller er kjent med fra tidligere svar, vil flere av forslagene måtte utredes nærmere før eventuelle endringer i regelverket kan sendes på høring. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når de nødvendige utredninger foreligger.

SPØRSMÅL NR. 2234

Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 26. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva er status for bygging av nytt tinghus i Stavanger?

BEGRUNNELSE:

27. januar stod det i Stavanger Aftenblad at Stavanger skulle få tinghus. Det hadde regjeringen i følge saken bestemt.

Prosjektet har vært gjennom flere runder med kvalitetssikring, og konklusjonen er krystallklar på at det må oppføres et nytt tinghus i Stavanger.

Dagens tinghus i Stavanger er utdatert. Det mangler helt grunnleggende sikkerhet, både for ansatte og brukere. Ventecellene for tiltalte ville ikke tålt offentlig oppmerksomhet. Kapasiteten i salene er for liten, så domstolene må ofte leie andre lokaler – til svært høy kostnad. Det nye tinghuset vil gi plass til alle tre domstoler – Sør-Rogaland tingrett, Sør-Rogaland jordskifterett og Gulatingslagmannsrett (som har nesten halvparten av sakene sine i Stavanger).

Stavanger er den siste av de store byene som ikke har et akseptabelt tinghus. Norges domstoler har tatt kostnaden ved å ruste opp svært mange domstolbygg i hele landet over sine eksisterende budsjettammer, men dette er et så stort prosjekt at det krever egne bevilgninger over statsbudsjettet. Det er anslått at hele prosjektet vil koste inntil 300 millioner kroner. Med de signalene regjeringen kom med i januar er vi overraska at ikke det følges opp med løyving i revidert så prosjektet kan starte.

Svar:

Basert på en konseptvalgsutredning (KVU) som var ferdig eksternt kvalitetssikret høsten 2024 (KS1), konkluderte regjeringen i januar 2025 med å igangsette en avklarings-

fase for nytt tinghus i Stavanger. Dagens tinghus er fra 1952 og er ikke tilrettelagt for moderne domstolsdrift. Bygget har dårlig sikkerhet og funksjonalitet, med manglende sonedeling mellom ansatte, tiltalte og publikum. Eksterne lokaler må leies for omfattende saker pga. manglende rettssalkapasitet.

Justis- og beredskapsdepartementet har gitt Statsbygg, i samarbeid med Domstoladministrasjonen, i oppdrag å gjennomføre avklaringsfasen med sikte på å realisere ny tinghusløsning i Stavanger som et ordinært statlig byggeprosjekt. I avklaringsfasen skal blant annet prosjektets omfang defineres og detaljeres med tilhørende kalkyler. I avklaringsfasen skal det også jobbes videre med egnet tomt.

Avklaringsfasen er planlagt ferdigstilt høsten 2025. Regjeringen har per i dag ikke tatt stilling til tidspunktet for gjennomføringen av et ev. forprosjekt. Etter forprosjektet vil et ev. forslag om startbevilgning og kostnadsrammer fremmes for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 2235**Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 22. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Er statsråden bekvem med økonomistyringen i Politiet når tildelte midler ikke blir brukt opp til tross for et enormt behov for å bekjempe kriminalitet?

BEGRUNNELSE:

Politiet gikk med 1,1 mrd. i overskudd i 2024 står det i Politiforum. Det betyr at stortinget som bevilgende myndighet har gitt Politiet mer penger enn Politiet har brukt. I en tid med reduksjon i politifolk i mange avdelinger kombinert med økt kriminalitet fremstår det merkelig at regjeringen bruker mindre på Politi enn bevilgende myndighet har stilt til rådighet.

Svar:

En stor andel av mindreforbruket skyldes at kompensasjonen for lønnsoppgjøret for 2024 ikke ble utbetalt før i 2025 pga. utsatt lønnsoppgjør. Korrigert for lønnskompensasjonen er mindreforbruket i politiet på om lag 660 mill. kroner, om lag 2,8 pst. av bevilgningen. Dette er godt under grensen på 5 pst. for overføring av mindreforbruk til neste budsjettår, jf. bevilgningsreglementet § 5.

Mindreforbruket på om lag 660 mill. kroner skyldes bl.a. forsinkelser i utbetalingstidspunkt for anskaffelser og forskyvninger i aktivitet. Dette er ikke uvanlig da anskaffelsesprosesser ofte krever en lengre planleggingshorisont som igjen bidrar til at forbruk vil kunne fluktuere mellom år.

SPØRSMÅL NR. 2236**Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 26. mai 2025 av kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng****Spørsmål:**

17. mai hang det prorussisk reklameplakater fra Partiet Fred og Rettferd på t-banen over hele Oslo. Partiet nekter å si hvem som har finansiert dette, til tross for at det skal være åpenhet om partigaver på over 10 000 kroner.

Hvordan ser valgministeren på dette og hva vil statsråden gjøre for å få på det rene hvem som står bak finansieringen av denne kampanjen?

Svar:

Partiloven har regler som skal bidra til åpenhet om hvordan de registrerte politiske partiene blir finansiert.

Det følger av partiloven § 18 fjerde ledd at i valgår har alle registrerte politiske partier «plikt til særskilt å innberette bidrag over 10 000 kroner som er mottatt i perioden 1. januar til og med fredag før valgdag».

Partiloven stiller opp en frist for hvor raskt bidrag skal innberettes. Innberetningen skal skje «innen fire uker etter at bidraget er mottatt». Dersom bidraget er mottatt senere enn fire uker før fredag før valgdagen, skal det innberettes «innen utløpet av fredag før valgdag».

De innberettede bidragene blir fortløpende offentliggjort på partifinansiering.no, jf. partiloven § 22 og partilovforskriften § 2-3.

Jeg forutsetter at alle politiske partier innberettes bidrag over 10 000 kroner innen fristen i partiloven.

Det er Partilovnemnda som fører kontroll med om politiske partier overholder den plikten de har etter partiloven til å innberette mottatte bidrag. Partilovnemnda kan etter partiloven § 24 tredje ledd kreve at partiet legger frem dokumentasjon av betydning for om partiet har etterlevd sin innberetningsplikt etter loven. Partilovnemnda kan også be Partirevisjonsutvalget kontrollere at partiet etterlever disse pliktene, jf. fjerde ledd.

Hvis et parti har mottatt et ulovlig bidrag, kan nemnda treffe vedtak om å inndra bidraget, jf. partiloven § 29 første ledd. Ved brudd på regelen om innberetning av bidrag i valgår, kan nemnda avkorte den statlige partistøtten, jf. partiloven § 28 første ledd.

Jeg har registrert at Partilovnemnda har uttalt at de vil undersøke hvordan partiet har finansiert kampanjen.

Jeg har også registrert at partiet nå har opplyst i media hvem de har mottatt bidrag fra. Størrelsen på bidraget og hvem som har gitt bidraget er videre innberettet og offentliggjort på partifinansiering.no.

SPØRSMÅL NR. 2237

Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 23. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen

Spørsmål:

Hva gjør regjeringa for å bekjempe hatefulle ytringer i lys av at den siste tiden har foregått flere aksjoner som ser ut til å være utført av en eller flere høyreekstreme grupperinger?

BEGRUNNELSE:

I KV 15. mai, kun et par dager før feiringen av grunnloven vår og Norges nasjonaldag, og en uke etter 80-årsjubilet for Norge sin frigjøring fra Tyskland i 1945, kunne vi se at det hadde blitt hengt opp klistremerker med hakekors og påskrift som “Norge for nordmenn” blant annet i Kragerø. Dette ble blant annet gjort ved Kragerø læringssenter, hvor flere innvandrere går på skole for å delta på introduksjonsprogram og voksenopplæring. Dette har skapt sterke reaksjoner i kommunen og ordføreren har anmeldt forholdet. I tillegg ble Rødt sitt kontor i Skien utsatt for hærverk i Skien tidligere samme uke, hvor det blant annet ble tagget et hakekors på vinduet. Uten å spekulere i hvem eller hva som står bak, understreker dette behovet for å bekjempe hatefulle ytringer når de forekommer og kampen mot rasisme og nazisme er på ingen måte vunnet. Derfor vil det være interessant å høre statsrådens tanker om hvordan slike hatefulle ytringer best kan bekjempes for å sørge for at alle landets innbyggere uavhengig av opphav, skal kjenne på både trygghet og tilhørighet.

Svar:

Hatefulle ytringer og hatkriminalitet rammer demokratiske verdier og undergraver folks trygghetsfølelse. Alle skal kunne leve fritt i Norge – uten å frykte hets eller vold for den man er. Dersom noen føler de må begrense seg eller ikke tør å delta i den offentlige debatten av frykt for

å bli møtt med hat, utfordrer det fundamentet for vårt demokrati.

Hatkriminalitet er særlig alvorlig for dem som rammes av den direkte. Samtidig bidrar hatkriminalitet til å skape frykt og utrygghet i hele grupper av befolkningen. Det kan omfatte alle typer lovbrudd, som for eksempel hatefulle ytringer, skadeverk, trusler og vold.

Det er et mål for regjeringen at hatkriminalitet får nødvendig prioritet i alle politidistrikter på linje med annen alvorlig kriminalitet.

Politiet arbeider for å bygge kompetanse om hatkriminalitet, og være i stand til å avdekke, forebygge og bekjempe slik kriminalitet uansett hvor i landet den inntrer.

Politiets innsats, kompetanse og oppmerksomhet mot hatkriminalitet er styrket de senere årene. Både forebygging, avdekking og straffefølgelse er viktig i innsatsen mot hatkriminalitet. Fra 2021 er det satset ytterligere på kompetanseheving gjennom etableringen av et nasjonalt kompetansemiljø. Kompetansemiljøet er organisatorisk lagt til Oslo politidistrikt, men er gitt en nasjonal funksjon. Kompetansemiljøet skal bidra til å heve politidistriktenes kompetanse innen fagområdet og kan veilede i konkrete saker. Kompetansen skal omfatte ulike deler av politiets arbeid; forebygging, etterretning, dialog og tillitsskapende arbeid, etterforskning og påtalebehandling. I tillitsperspektivet fokuseres på fornærmede og benyttes Trygghetsprogrammet og Støttesenteret for kriminalitetsutsatte.

Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet gjennomførte i 2023 nasjonal opplæring. Politidistriktene har blitt bedt om å sette sammen et team i hvert distrikt som i størst mulig grad favner alle sider ved politiets arbeid. Teamene har fått opplæring innen hatkriminalitet av kompetansemiljøet og skal selv sørge for videre kom-

petanseheving i eget distrikt (etter train the trainers-prinsippet).

Politiet prioriterer hatkriminalitet høyt, og alle anmeldte saker skal som utgangspunkt etterforskes. Det er derfor viktig at hatkriminalitet anmeldes, slik at vi kan følge opp de som er utsatt for hatkriminalitet og bidra til at hatkriminalitet i samfunnet kan motvirkes. Nasjonalt kompetansemiljø innen hatkriminalitet er styrket i 2024,

blant annet for å videreutvikle arbeidet med analyse av hatkriminalitet. Det forventes økt kapasitet til å gi politidistriktene kompetanseheving og veiledning, og etterforskning av hatkrimsaker.

Arbeidet mot hatkriminalitet er et fellesskapsansvar, som både samfunnet og politiet tar på alvor. Både bekjempelsen og forebyggingen av hatkriminalitet krever innsats fra flere etater.

SPØRSMÅL NR. 2238

Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Tobias Drevland Lund

Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

Vil regjeringen vurdere konkrete støtteordninger, strategiske anbud eller andre tiltak for å sikre at vi ikke mister denne kritiske produksjonskapasiteten som Palla Pharma her i Norge og slik at vi kan være bedre rustet ved fremtidige kriser?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlige spørsmål og svar til helse- og omsorgsministeren, deriblant Dokument nr. 15:1620 (2024-2025) og Dokument nr. 15:981 (2024-2025). Det vises også til Forslag nr. 52 fra Tobias Drevland Lund på vegne av Rødt som lyder; "Stortinget ber regjeringen utarbeide en konkret handlingsplan for økt selvforsyning på personell i kritiske sektorer, mat og medisiner, og komme tilbake til Stortinget innen rimelig tid" og som ble nedstemt av Stortinget ved behandlingen av Meld. St. 9 (2024-2025) Totalberedskapsmeldingen - Forberedt på kriser og krig. Det er kritisk viktig at Norge blir mer selvforsynt når det kommer til produksjon av medisiner og derfor vil det være interessant å høre om statsråden og regjeringen har noen tanker om å bruke næringspolitiske verktøy for å verne om eksisterende produksjon og øke produksjonskapasiteten på medisiner.

Svar:

Legemiddelproduksjon er komplekst og ressurskrevende. Pandemien har gitt oss innblikk i hvor krevende det er for etablerte legemiddelprodusenter å endre sine produksjonsprosesser. Helseberedskapen må derfor basere seg på aktører som fungerer også utenfor kriser. Som forklart i

mine tidligere svar i Dokument nr. 15:981 (2024-2025) og Dokument nr. 15:1280 (2024-2025), må det skilles mellom tiltak for helseberedskap og tiltak for næringsutvikling. For at tiltak skal ha betydning for helseberedskapen må de også fungere i hverdagen, utenfor en krise. Det innebærer at aktører må være bærekraftige, lønnsomme og konkurransedyktige fra et næringspolitisk perspektiv for å kunne bidra i helseberedskapen.

Norge har et betydelig virkemiddelapparat for næringsutvikling. Virkemiddelapparatet tilbyr en rekke ordninger og programmer som lån, tilskudd, garantier og ulike kompetansetiltak, for å hjelpe med FoU, etablering, vekst, skalering og eksport. Forvaltningen av statlig støtte er lagt til virksomheter og etater underlagt Nærings- og fiskeridepartementet og Kunnskapsdepartementet. Helsenæringen mottar en betydelig andel av den støtten som gis. Statlige støtteordninger ligger til næringsministeren å besvare.

SPØRSMÅL NR. 2239

Innlevert 18. mai 2025 av stortingsrepresentant Mímir Kristjánsson

Besvart 23. mai 2025 av arbeids- og inkluderingsminister Tonje Brenna

Spørsmål:

Blant hvilke yrkesgrupper er det størst andel arbeidstakere som ikke jobber til pensjonsalder?

Svar:

Særlig etter pensjonsreformen har begrepet pensjonsalder ingen entydig definisjon. I folketrygden er laveste uttaksalder 62 år, og alle har en ubetinget rett til pensjonsuttak fra 67 år. De fleste kan velge pensjonsuttak fleksibelt mellom 62 og 75 år. Offentlig ansatte født før 1963 har AFP som tidligpensjonsordning og kan gå av med AFP fra 62 år. Videre har om lag 30 prosent av arbeidstakerne i offentlig sektor særaldersgrense, hvor pensjonsalderen (muligheten til uttak av pensjon) er lavere enn det som gjelder i folketrygden. Særaldersgrensene i offentlig sektor er 60 år, 63 år og 65 år. Samlet betyr dette at ulike grupper har ulik alder hvor de har mulighet til å ta ut pensjon, og det gir derfor liten mening å presentere statistikk for hvor mange som ikke jobber fram til en gitt alder.

Navs indikator gjennomsnittlig avgangsalder ([Bjørnstad 2019](#)) måler gjennomsnittlig alder for når personer som var registrert i jobb som lønnstaker ved 49 år trekker seg helt ut av arbeidslivet. Å ha vært i arbeid er definert som å ha vært registrert i arbeid med avtalt ukentlig arbeidstid på minst 18 timer per uke i minst 3 måneder av året. Den gjennomsnittlige avgangsalderen inkluderer all avgang fra arbeidslivet etter 50 år, dvs. både avgang til pensjon og til helserelaterte trygdeytelser.

Indikatoren bygger på at differansen mellom andelen av befolkningen i jobb som arbeidstaker fra en gitt alder til den neste, kan tolkes som et estimat på nettoavgang fra mellom disse aldrene. Gjennomsnittlig avgangsalder vil da være et mål på når en 50-åring i gjennomsnitt kan forventes å forlate arbeidslivet, gitt at avgangsmønsteret i befolkningen holder seg på samme nivå som i observasjonsåret.

Figur 6.5 i rapporten «[Særaldersgrenser før og nå – og en vurdering av det framtidige behovet](#)» (Rapport fra en arbeidsgruppe, juni 2023) viser yrkene i offentlig sektor med lavest gjennomsnittlig avgangsalder. Figur 6.7 i samme rapport viser tilsvarende for privat sektor. Yrkesinndelingen er basert STYRK-08, se <https://www.ssb.no/klasse/klassifikasjoner/7>

I offentlig sektor er det Offiserer fra fenrik og høyere grad (57,8 år), Ambulansepersonell (58,9 år) og Politibetjenter mv. (59 år) som har laveste gjennomsnittlige av-

gangsalder. Alle disse yrkesgruppene har særaldersgrense på 60 år, og de har mulighet til å gå av med særalderspensjon tre år før aldersgrensen dersom summen av alder og opptjeningstid er minst 85 år.

I privat sektor er det Bartendere (57,4 år), Andre bygningsarbeidere (58,4 år) og Fotografer og filmfotografer (58,6 år) som har lavest gjennomsnittlig avgangsalder.

Jeg nevner også at median avgangsalder for arbeidstakere i privat sektor i en virksomhet med privat AFP er 66,3 år for arbeidstakere født i 1957, mens tilsvarende tall for arbeidstakere født i 1943 var 63,8 år. I offentlig sektor var median avgangsalder for 1957-kullet 65,9 år.

SPØRSMÅL NR. 2240**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 26. mai 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Stortinget har vedtatt at 26. konsesjonsrunde skal utlyses så tidlig som mulig i 2026.

Hvordan følger statsråden konkret opp og legger til rette for at den nummererte runden skal kunne utlyses på det tidspunkt som Stortinget har bedt om?

Svar:

Stortinget vedtok 6. mai å be «regjeringa setje i verk førebuaende arbeid for 26. konsesjonsrunde med sikte på ei mogleg utlysing av runden tidleg i 2026.» Departementet ser oppfølging av vedtaket i sammenheng med regjeringens kontinuerlige arbeid for å utvikle petroleumsaktiviteten på norsk kontinentalsokkel. Departementet tar Stortingets vedtak til etterretning og vil informere om fremtidige milepæler for nye utlysingsrunder av areal på egnet vis.

SPØRSMÅL NR. 2241**Innlevert 13. mai 2025 av stortingsrepresentant Bård Ludvig Thorheim****Besvart 23. mai 2025 av energiminister Terje Aasland****Spørsmål:**

Hvilke konsekvenser får det for Støre-regjeringens havvindsatsing at finansministeren angivelig har lagt hele satsingen i skuffen?

BEGRUNNELSE:

Finansminister Jens Stoltenberg tar i et intervju i Dagens Næringsliv den 13. mai et sterkt oppgjør med subsidiene til havvind. Han viser til at slike subsidier presses frem av det han kaller det miljø-industrielle kompleks og sammenligner regjeringens havvind-satsing med dot.com-boblen. Stoltenberg gir uttrykk for at man helle burde skattet hardere det man ikke liker enn å subsidiere så sterkt og plukke vinnere.

Politisk redaktør i DN Frithjof Jacobsen konkluderer med at “nå har Stoltenberg effektivt lagt havvind i skuffen.”

Høyre har vært positivt innstilt til å legge til rette for havvind i Norge, men har advart sterkt mot regjeringens subsidier, både i størrelse og innretning.

Støre-regjeringen har gitt grønt lys i to omganger for subsidier på inntil hhv 23 mrd. kroner og inntil 35

mrd. kroner. Regjeringen ville ikke lytte til Høyres forslag om å bygge dobbelt så mye havvind til omtrent ingen subsidier i Sørlige Nordsjø II med hybridkabler. Det var heller ingen forståelse fra Støre-regjeringen da Høyre mente at fullmakten på inntil 35 mrd. kroner for Utsira Nord la for lite vekt på teknologiutvikling og var for høyt til at partiet kunne gi en blankofullmakt i Stortinget på et slikt beløp.

På denne bakgrunn bes energiministeren svare på om Støre-regjeringen står ved det høye subsidienivået for havvind, eller om satsingen nå er begravet av finansministeren.

Svar:

Regjeringens havvindpolitikk ligger fast. Regjeringen har ambisjon om å tildele areal for 30 GW havvind innen 2040 og har mål om at havvindsatsingen skal gi mer fornybar kraftproduksjon og bidra til teknologi- og industriutvikling.

I 2024 ble den første auksjonen for tildeling av et prosjektområde til havvind på norsk kontinentalsokkel gjennomført. Vinneren ble Ventyr SN II AS. Ventyr gjennomfører nå prosjektspesifikk konsekvensutredning.

Prosjektet vil kunne produsere kraft tilsvarende strømforbruket til mer enn 400 000 husholdninger.

Nylig lyste Energidepartementet ut konkurranse om tildeling av tre prosjektområder for flytende havvind i Utsira Nord. Etter å ha gjennomført prosjektspesifikk konsekvensutredning vil prosjektene som er tildelt areal få anledning til å delta i konkurranse om statsstøtte. Dette er Norges første konkurranse om arealtildeling og statsstøtte til flytende havvind i stor skala. Regjeringen har lagt vekt på å gjennomføre en ansvarlig og balansert havvindsatsing med en ramme for den første konkurransen for flytende havvind på 35 mrd. 2025-kroner.

Regjeringen legger videre opp til jevnlige utlysninger av areal og støttekonkurranser. Det vil bli vurdert og tatt stilling til statsstøtte i forbindelse med utlysningsrundene. Over tid er det en forutsetning at havvind blir lønnsomt for de industrielle aktørene uten statsstøtte. Flere analysemiljø forventer et betydelig kostnadsfall i løpet av de neste tiårene. Regjeringen vil bidra til dette og har mål om at utviklingen av flytende havvind i Utsira Nord skal gi kostnadsreduksjoner for etterfølgende prosjekt.

SPØRSMÅL NR. 2242

Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Marian Hussein

Besvart 26. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre

Spørsmål:

I arbeidet med Helse- og samhandlingsplanen i fjor gjorde Stortinget flere vedtak for økt kunnskap og bedre behandlingstilbud innen kvinnehelse.

Hva er status for oppdatering av retningslinjene for angst og depresjon og osteoporose og osteoporotiske brudd som Stortinget ba om at ble prioritert i vedtak 687 (2023-2024)?

BEGRUNNELSE:

Kvinnehelseutvalgets NOU slo fast at kvinner ikke har likeverdige helsetjenester fordi betydningen av kjønn ikke er vektlagt i utviklingen av helsetjenesten og mye av forskningen er basert på data om menn. Flere av tiltakene utvalget anbefalte var å «gjennomgå og oppdatere nasjonale retningslinjer for sykdommer og helsetilstander som rammer kvinner.

Manglende kunnskap om typiske kvinnesykdommer og sykdommer som rammer kvinner mest gjør at kvinner ikke alltid får like god diagnostisering og behandling. Derfor er det viktig at de retningslinjene og anbefalingene norske myndigheter går ut med til helsetjenestene har et kjønnsperspektiv, og at det finnes oppdaterte retningslinjer på de plagene som ofte rammer kvinner.

I behandlingen av Nasjonal Helse og samhandlingsplan gjorde Stortinget flere vedtak for å styrke satsingen på kvinnehelse.

Stortinget fulgte opp denne anbefalingen med å gjøre dette vedtaket i oppfølgingen av Helse- og samhandlingsplanen:

“Stortinget ber regjeringen om å sikre at kjønnsperspektivet blir ivaretatt i behandlingsretningslinjene når de oppdateres, og ber regjeringen foreta en særskilt oppdatering av retningslinjene for typiske kvinnesykdommer der de starter med å oppdatere Nasjonal prioriteringsveileder for kvinnesykdommer, retningslinjer for angst og depresjon og de faglige retningslinjene for forebygging og behandling av osteoporose og osteoporotiske brudd.”

Nylig besvarte helseministeren et spørsmål om framdriften på dette vedtaket (Dokument nr. 15:1751 (2024-2025), men i dette svaret ble de diagnosene Stortinget ønsket at skulle prioriteres ikke nevnt. Jeg etterspør derfor status på disse.

Svar:

Som jeg skrev i svaret på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1751 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å følge opp Stortingets anmodningsvedtak i tildelingsbrevet for 2025. Dette er et omfattende oppdrag. Det framgår av svaret på spørsmål 1751 at det er lagt ned betydelig innsats i Helsedirektoratet når det gjelder kunnskapsbaserte råd og anbefalinger med relevans for kvinners helse. Helsedirektoratet vektlegger kvinnehelseperspektivet i sitt arbeid med retningslinjer og veiledere. Jeg har i sakens anledning bedt om en oppdatering av status fra Helsedirektoratet.

Når det gjelder oppdatering av den nasjonale prioriteringsveilederen for kvinnesykdommer opplyser Helse- direktoratet at de sammen med fagmiljøene er i pågående prosess med å gjennomføre en forenklet revisjon av alle de 33 fagspesifikke prioriteringsveilederne. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2025. Kjønnsperspektivet tas inn i prioriteringsveilederen for kvinnesykdommer når de reviderte veilederne blir publisert.

Når det gjelder retningslinjer for angst og depresjon er dette et stort arbeid som vil kreve ressurser i Helse- direktoratet. For tiden pågår revisjon av psykoseretnings- slinjen og det utarbeides en ny retningslinje for autisme, samt for personlighetsforstyrrelser. Planlegging av arbei-

det med nye retningslinjer for angst og depresjon er startet og vil sannsynligvis også omfatte anbefalinger om dig- ital behandling for angst og depresjon. Dette er viktig for å sikre lik tilgang til effektive, evidensbaserte behandling- smetoder, forbedre behandlingskapasiteten og møte behovene til dem som foretrekker eller trenger fleksible behandlingsalternativer. Frist skal nærmere avklares med Helsedirektoratet, men anslås til 2027.

Når det gjelder de faglige retningslinjene for fore- bygging og behandling av osteoporose og osteoporotiske brudd vil planleggingsarbeidet starte høsten 2025, og Hel- sedirektoratet tar sikte på å sende et utkast på høring i lø- pet av første halvår 2027.

SPØRSMÅL NR. 2243

Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Morten Stordalen

Besvart 23. mai 2025 av samferdselsminister Jon-Ivar Nygård

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for hvorfor regjeringen har be- sluttet å gjennomføre en direktetildeling av trafikkpakke Sør til VY fra 2027, med kunnskap om at muligheten for å bruke unntaksbestemmelsen om direktetildeling har blitt innskrenket fra 2023?

Svar:

Trafikkavtalene om togtilbudene utenfor Østlandet løper ut om få år. Jernbanedirektoratet har derfor pekt på at det er behov for å vurdere hvordan innretningen på togtil- budene utenfor Østlandet bør være for at de transportpo- litiske målene skal nås. Vurderingen gjelder behovet for, og eventuell innretning av, offentlige tjenesteforpliktet- ser for persontogtransport. Endringer i EØS-regelverket krever nye vurderinger når det gjelder trafikkpakkenes størrelse og inndeling, særlig med tanke på om eventuelle kommersielle tjenester kan ivareta transportbehovet.

Jernbanedirektoratet har pekt på at det er hen- siktsmessig å vurdere alle togtilbudene samlet og ikke stykkevis og delt. Nåværende trafikkkavtale for Trafikkpa- kke 1 Sør utløper i desember 2027, og trafikkkavtalene for trafikkpakke Nord og Vest utgår i henholdsvis 2028 og 2029. Dersom inngåelse av en langsiktig trafikkkavtale for Trafikkpakke 1 Sør utsettes til alle tre trafikkpakker har ut-

løpt, kan direktoratet vurdere videre innretning av trafik- kpakkene samlet.

Kollektivtransportforordningen artikkel 5 nr. 3a gir hjemmel for å direktetildele midlertidige trafikka- vtaler på inntil fem år ved særlige omstendigheter. Jern- banedirektoratet har i rapport om handlingsrommet for direktetildeling til Samferdselsdepartementet 28. sep- tember 2023 redegjort for at bestemmelsen kan benyttes for direktetildeling i kortere perioder, og videre at det ikke kan utelukkes at det "kan oppstå unntakssituasjoner hvor bestemmelsene i art. 5 nr. 3a kan benyttes, eksempelvis dersom fremtidige vurderinger viser at trafikkkavtalene bør inndeles på en annen måte enn i dag".

Samferdselsdepartementet har derfor, etter Jern- banedirektoratets anbefaling august 2024, gitt direktora- tet mandat om å gjennomføre en trafikkkavtalegjennom- gang innen 1. februar 2026, og samtidig sikre togtilbudet på Sørlandsbanen, Arendalsbanen og Jærbanen gjennom en kortsiktig direktetildeling etter reglene i kollektivtrans- portforordningen artikkel 5 nr. 3a.

SPØRSMÅL NR. 2244**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 26. mai 2025 av kultur- og likestillingsminister Lubna Boby Jaffery****Spørsmål:**

Kan kulturministeren svare på hva som ligger i vilkåret «på vegne av» i pengespillforskriften § 96 annet ledd, og videre avklare om pengespillforskriften § 96 pålegger norske banker en plikt til å stanse betalinger til og fra enhver tredjepart som kan gjennomføre betalinger til utenlandske pengespillselskap, også der tjenesten/tredjeparten kan benyttes til andre formål?

BEGRUNNELSE:

I det siste har flere nordmenn, der de har overført penger til en finansinstitusjon etablert utenfor Norge, fått stanset transaksjoner begrunnet i betalingsformidlingsforbudet i pengespilloven § 5 og pengespillforskriften § 96. Begrunnelsen som gis fra banken er at man mistenker at den utenlandske kontoen igjen er gjenstand for transaksjoner til og fra internettsider som formidler pengespill.

Norske borgere opplever at transaksjoner til slike finansinstitusjoner stanses da transaksjon anses som en pengespilltransaksjon, selv om det ikke foreligger noen dokumentasjon for dette. For meg virker dette som en utvidende anvendelse av loven, i strid med lovens intensjon.

Det finnes flere grunner til at en norsk borger kan foretrekke å ha en utenlandsk bank fremfor en norsk. Det kan være bedre lånebetingelser, handel i andre valutaer, handel i kryptovaluta eller på det tradisjonelle aksjemarkedet. I enkelte tilfeller vil en utenlandsk bankkonto benyttes til lovlig pengespill i utlandet, men også til andre lovlige tjenester. Derimot vil en transaksjon til en utenlandsk finansinstitusjon ikke ha identitet som en pengespilltransaksjon, men være en transaksjon mellom to finansinstitusjoner.

Jeg vil også vise til mine skriftlige spørsmål Dokument nr. 2612 og 2712 (2020-2021) til kulturministeren, hvor det ble slått fast at Lotteritilsynet har ikke hjemmel til å vedta at norske borgere ikke kan benytte seg av egne kontoer i banker eller e-pengeforetak, verken i Norge eller utlandet.

Jeg vil videre påpeke at en finansinstitusjon etablert i EU, og som ikke er underlagt norsk lov, også vil ha rett og plikt til å gjennomføre betalinger til pengespilltjenester jf. PSD 2 artikkel 79. Dersom betalingsformidlingsforbudet skal forstås slik at det gjelder for transaksjoner til og fra enhver finansinstitusjon som gjennomfører betalinger til og fra utenlandske pengespill, uavhengig

av om den enkelte betalingen kan identifiseres som en pengespilltransaksjon, vil i utgangspunktet enhver finansinstitusjon etablert i EU kunne rammes av betalingsformidlingsforbudet. Dette vil ha potensiale for å ramme borgere og næringsliv hardt og mye bredere enn det som var intensjonen da bestemmelsene ble innført.

Svar:

Vilkåret «på vegne av» ble inntatt i 2019 i da gjeldende forskrift om forbud mot spillbetalingsformidling, og videreført i dagens pengespillforskrift. Vilkåret var ikke ment som en materiell utvidelse av betalingsformidlingsforbudet, men en klargjøring av rekkevidden, ved å presisere at også betalingstransaksjoner som skjer via mellomledd omfattes av forbudet. Det avgjørende er ikke hvem som teknisk gjennomfører transaksjonen, men om transaksjonen gjelder innskudd til eller utbetaling fra pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Dersom en tredjepart opptrer som formidler av slike betalinger, anses dette som å handle «på vegne av» pengespillselskapet i forskriftens forstand.

Pengespilloven § 5 fastslår at det er forbudt å formidle betalingstransaksjoner ved innskudd til og utbetaling fra pengespill som ikke har nødvendig tillatelse etter loven. Etter pengespillforskriften § 96 skal foretak som yter betalingstjenester stanse betalingstransaksjoner som de «er kjent med» at gjelder pengespill uten tillatelse etter norsk rett. Regelverket er tydelig på at dette kun gjelder transaksjoner ved innskudd til og utbetaling fra pengespill som ikke har tillatelse i Norge. Det følger derfor ikke av regelverket at banker skal stanse alle betalinger til enhver tredjepart eller finansinstitusjon som potensielt kan benyttes til pengespillformidling. Det må foreligge konkrete holdepunkter for at den aktuelle transaksjonen gjelder innskudd til eller utbetaling fra pengespill uten tillatelse.

Dersom en tredjepart som formidler pengespill også driver annen virksomhet, kan spilleren eller formidleren dokumentere at transaksjonen gjelder annen virksomhet til banken som har stanset transaksjonene, og slik få gjennomført eventuelle lovlige transaksjoner. Lotteritilsynet har opplyst at det kun i et fåtall tilfeller er rapportert om at banker har stanset transaksjoner med henvisning til betalingsformidlingsforbudet, som senere har vist seg ikke å være knyttet til pengespill.

SPØRSMÅL NR. 2245**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 26. mai 2025 av næringsminister Cecilie Myrseth****Spørsmål:**

Har næringsministeren noen formening om, eller finnes det noen anbefalinger fra statlige etater, om hva som er en sunn driftsmargin (positivt resultat) for private virksomheter over tid for å opprettholde en bærekraftig økonomisk drift?

BEGRUNNELSE:

Private virksomheter er i det store og hele avhengig av et positivt resultat over tid og sunne driftsmarginer for å kunne ha en bærekraftig økonomi og unngå konkurs.

Svar:

Det finnes ikke ett svar på hva som er riktig og bærekraftig driftsmargin for private virksomheter. Dette vil variere fra

selskap til selskap, og vil blant annet avhenge av risikoen som ligger i det enkelte selskap. Driftsmarginer varierer også på tvers av ulike næringer.

Videre gir selskapslovgivningen føringer av betydning. For eksempel skal aksjeselskaper ha forsvarlig egenkapital. Ellers inntreer handleplikt. Det er opp til selskapene å vurdere dette. Myndighetenes rolle er på den andre siden å beskytte tredjepersoner og andre, herunder kreditorer.

Private selskaper må altså vurdere hva som er en sunn driftsmargin selv, utfra sin situasjon. Som næringsminister vil jeg legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping, innenfor bærekraftige rammer. Dette innebærer at det er de lønnsomme selskapene som overlever. Slik legger vi til rette for at ressurser brukes der de kaster mest av seg. Dette har tjent oss alle godt og legger grunnlaget for vår felles velferd.

SPØRSMÅL NR. 2246**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 28. mai 2025 av justis- og beredskapsminister Astri Aas-Hansen****Spørsmål:**

Hva er status for effektueringen av hvert av de nevnte vedtakene, inkludert konkrete tidsplaner for når lovendringer, forskriftsarbeid og praktisk implementering vil være på plass?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av Dokument 8:10 S (2024–2025), vedtok Stortinget 20. februar 2025 en rekke tiltak for å styrke innsatsen mot alvorlig ungdomskriminalitet.

Blant vedtakene var innføring av visitasjonssoner for våpenkontroll, etablering av institusjonstilbud for barn under kriminell lavalder som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet, lovendringer for lettere inndragning

av kriminelt utbytte, kriminalisering av rekruttering av mindreårige til kriminelle virksomhet, etablering av hurtigspor for unge lovbyggere, skjerpet straff for ulovlig våpenbesittelse, raskere utvisning av kriminelle utlendinger og igangsetting av et prøveprosjekt med automatisk skuddeteksjon i Oslo.

Det vises til Innst. 133 S (2024-2025) Vedtak 473 - Vedtak 480.

Til tross for at Stortinget har fattet disse vedtakene grunnet en eksplosiv økning i vold, ran og våpenbruk blant de yngste kriminelle, er det per i dag ikke kjent at noen av tiltakene er effektivt.

Svar:

Innsats mot barne- og ungdomskriminalitet er høyt prioritert av regjeringen, med en rekke tiltak som er gjennomført eller under gjennomføring. Når det gjelder Stortingets vedtak av 20. februar i år, er disse under oppfølging, og de som omtales av representanten kommenteres kort under.

Ang. vedtaket om lovendringer for å gjøre det enklere for påtalemyndigheten å inndra verdier som er frembrakt ved kriminelle handlinger, så vises det til forslag om regler for sivilrettslig inndragning som har vært på høring. Departementet er i ferd med å utarbeide en lovproposisjon med regler om selvstendig inndragning, og proposisjonen vil bli fremmet for Stortinget så snart som mulig.

Ang. vedtaket om lovendringer for å sikre en skjerpelse av straffenivået for ulovlig våpenbesittelse, så følges dette opp ved at departementet i første omgang utreder et forslag til lovendringer som vil bli sendt på høring.

Ang. vedtaket om lovendringer for å kriminalisere utnyttelse av barn og unge til ulovlig virksomhet, så fremgår det av Arbeiderparti-regjeringens politiske prioriteringer at regjeringen vil sende et lovforslag på høring som gjør det til et selvstendig straffbart forhold å bruke mindreårige til å utføre kriminelle handlinger. Jeg er glad for at komiteens flertall har samlet seg om dette forslaget, og tar sikte på å sende et forslag på høring så snart som mulig.

Ang. vedtaket om et prøveprosjekt for automatisk skuddeteksjon i Oslo, så følges dette opp i departementet og det vurderes hvordan et eventuelt prøveprosjekt vil kunne gjennomføres.

Ang. vedtaket om lovendringer for ny hjemmel om visitasjonssoner for våpenkontroll, så følges dette opp gjennom utarbeidelsen av et lovforslag som kan sendes på høring. Dette vil skje så snart det lar seg gjøre, innenfor Stortingets føringer om grundighet i utredningen, herunder særlig forholdet til EMK.

Ang. vedtaket om å sikre raskere bortvisning/utvisning av utlendinger som har begått eller som det er grunn til å tro at vil komme til å begå kriminalitet, så jobber departementet for tiden med å utrede aktuelle tiltak, og anmodningsvedtaket vil på vanlig måte følges opp så raskt som mulig.

Ang. vedtaket om hurtigspor for rask pådømmelse av lovbrudd begått av gjerningspersoner som var under 18 år på handlingstidspunktet, i de resterende politidistrikten, så følges dette opp av departementet. Innspill fra flere av de berørte virksomhetene peker imidlertid på at det må utvikles et felles digitalt verktøy som sikrer et effektivt samarbeid mellom de relevante aktørene, før en ytterligere utrulling kan finne sted. Domstoladministrasjonen vil derfor bli gitt i oppdrag å koordinere arbeidet med å utrede dette, i samarbeid med Kriminalomsorgsdirektoratet, Sekretariatet for konfliktrådene, Politidirek-

toratet og Riksadvokaten. Departementet vil vurdere om det er aktuelt å involvere også andre aktører. Det tas sikte på at utredningen er ferdig mot slutten av 2025.

Ang. vedtaket om tilpasset bo- og rehabiliteringstilbud for barn under den strafferettslige lavalderen som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet, så har jeg innhentet svar fra Barne- og familieministeren, som ansvarlig for barnevernsinstitusjoner. Regjeringen har i 2025 prioritert midler til å pilotere et forsterket institusjonstilbud for barn som utsetter sin egen utvikling for fare, hovedsakelig i form av gjentakende eller alvorlig kriminalitet. Hovedelementene i tilbudet er robust bygg, tett bemanning, multisystemisk tilnærming og tett samarbeid med andre tjenester. Det nye institusjonstilbudet ligger i Vestby kommune og har kapasitet til å ta imot inntil tre barn. Fredrikstad, Lillestrøm og Nordre Follo er partnere i utviklingsarbeidet, og piloten er i første omgang et tilbud til barn fra disse kommunene. Piloten gir barna i målgruppen et forsterket tilbud innenfor barnevernets rammer, i tett samarbeid med utdannings-, helse- og justissektoren. Piloten var klar for inntak 1. april 2025. Piloteringsperioden skal vare til 2028. Det planlegges systematisk kunnskapsinnhenting underveis, noe som vil være verdifullt for videre tiltaksutvikling.

SPØRSMÅL NR. 2247**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 28. mai 2025 av landbruks- og matminister Nils Kristen Sandtrøen****Spørsmål:**

Vil normeringsfaktoren i tallgrunnlaget for jordbruket gjelder etter 2027 i form av et krone- eller prosentpåslag, og hvordan vil de to beregningsalternativene, krone eller prosent, påvirke beregningen av inntektsforholdet mellom bønder og andre inntektsgrupper på sektornivå?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har en målsetning om at inntektsgapet mellom bønder og andre grupper skal tettes innen 2027. Tallgrunnlaget som ligger til grunn for beregning av bønders inntekter og for jordbruksoppkjørene er sentralt for å lykkes med å nå dette målet. Vel så sentralt er utviklingen etter 2027, all den tid målsetningen neppe er ment å være kun for året 2027, men også årene etter.

Derfor slo også Arbeiderpartiet og Senterpartiet i Innst. 448 S (2023–2024) fast:

«Disse medlemmer viser til statsrådens svar til komiteen, som understreker at målet med opptrappingsplanen er å lukke inntektsforskjellen til andre grupper, og at det ikke er ønskelig at inntektsforskjellene til andre grupper gradvis øker igjen etter 2027, da det vil være i strid med regjeringens mål om økonomisk jamstilling. Disse medlemmer legger til grunn at etter 2027 skal det være lik kronemessig utvikling mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet.»

Bes om svar fra statsråden som tydeliggjør om det ligger til grunn fra regjeringen sin side at det etter 2027 skal være lik kronemessig utvikling mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet, og hvorvidt normeringsfaktoren skal gjelde som et krone- eller prosentpåslag.

Svar:

Samme tematikk er også besvart 19. februar som svar på skriftlig spørsmål Dokument nr. 15:1174 (2024-2025):

«Bønder er selvstendig næringsdrivende, og har både ansvar for og påvirkning på egen inntekt. Normeringsfaktoren skal ta hensyn til at det er stor variasjon i utnytting av inntektsmulighetene i jordbruket. Det er variasjon i årsresultatet for ganske like bruk. Man kan bidra til å oppfylle landbrukspolitiske mål også uten å maksimere inntekten fra drifta, men målet om å tette inntektsgapet må forutsette rimelig ressursutnyttelse.

I et land som Norge, med variert naturgrunnlag og ulik størrelse på ressursene som ligger til den enkelte gård, er det også både ønskelig og nødvendig at vi har variasjon i driftsformer og omfang. Det er viktig å være klar over at normeringsfaktoren brukes kun på sektornivå. Den påvirker dermed hvor store overføringer det er behov for å nå mål om et inntektsnivå i jord-

bruksoppkjøret. Normeringsfaktoren påvirker derimot ikke innretning og utbetaling av tilskudd over jordbruksavtalen. Alle typer bruk vil bidra til å oppfylle landbrukspolitiske mål. Tilskuddene over jordbruksavtalen utformes for å bidra til å nå disse målene.

Normeringsfaktoren er altså ikke et påslag på bondens inntekt, slik det hevdes i begrunnelsen for spørsmålet. Normeringsfaktoren må uttrykkes i prosent når hensikten er å ta hensyn til variasjon i økonomisk resultat og den skal brukes over tid, siden en normering i prosent utgjør relativt like mye uavhengig av inflasjonen. En normeringsfaktor på 20 prosent er en forsiktig normering sammenlignet både med opptrappingsperioden fra midt på 1970-tallet og empirien vist til i NOU 2022: 14 (2022–2023).

Med en ambisjon om å tette det gjennomsnittlige inntektsgapet er det kanskje mer grunn til å anta at den reelle variasjonen heller vil øke enn reduseres. I gjennomsnitt de siste 10 årene har 45 prosent av de personlige brukerne hatt mindre enn 10 prosent av inntekten sin fra jordbruk, ifølge SSBs skattestatistikk. Det er ikke gitt at alle driver med mål om høyest mulig overskudd fra jordbruksdrifta, og det vil det heller ikke være med en opptrappingsplan.»

SPØRSMÅL NR. 2248**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Hadle Rasmus Bjuland****Besvart 27. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Vil statsråden sikre at evalueringsarbeidet knyttet til HPV-vaksinasjonen i barnevaksinasjonsprogrammet starter i god tid før neste vurdering, og at det organiseres slik at det inkluderer flere aktører enn kun fagmiljøene i FHI og Direktoratet for medisinske produkter – for eksempel gjennom en bredere ekspertgruppe med representasjon fra klinikere, brukerorganisasjoner og uavhengige forskere?

BEGRUNNELSE:

HPV-relatert kreft rammer både kvinner og menn, og det finnes i dag bredere vaksiner som gir beskyttelse mot langt flere virusvarianter enn vaksinen som benyttes i det norske barnevaksinasjonsprogrammet. Mens Norge fortsatt bruker en to-valent vaksine, har mange andre land gått over til ni-valente vaksiner som beskytter mot opptil 90 prosent av alle HPV-relaterte kreftformer.

Regjeringen har tidligere varslet at målsettingene for HPV-vaksinasjon skal vurderes på nytt om to år. Kristelig Folkeparti mener det er avgjørende at arbeidet med å evaluere vaksinestrategien starter i god tid, slik at beslutningsgrunnlaget blir grundig og bredt forankret. Dette gjelder ikke bare den medisinske dokumentasjonen, men også vurderinger knyttet til befolkningsnytte, internasjonale erfaringer, kostnadseffektivitet og brukerperspektiver.

Det er viktig at evalueringsprosessen ikke utelukkende skjer i fagmiljøene hos FHI og DMP, men at den

organiseres med bredere representasjon – inkludert klinikere som møter HPV-pasienter i praksis, brukerorganisasjoner og forskere uten bindinger til vaksineprodusenter. En bredere prosess vil gi større faglig legitimitet og bedre politiske vurderinger når ny beslutning skal tas.

KrF mener vi må ta mål om høyest mulig beskyttelse mot HPV-relatert kreft – ikke bare for å forebygge sykdom, men også for å sikre mest mulig likeverdig tilgang til moderne beskyttelse for kommende generasjoner.

Svar:

Gjennom barnevaksinasjonsprogrammet har alle barn i Norge rett på vaksinasjon mot HPV-virus. Programmet fungerer godt, men vi må også hele tiden se på hvilke muligheter vi har for å utvikle programmet videre.

Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Direktoratet for medisinske produkter (DMP) og Folkehelseinstituttet i oppdrag å oppdatere anbefalingen om bruk av HPV-vaksine i barnevaksinasjonsprogrammet. Etatene skal vurdere langsiktige virkninger og samfunnsøkonomisk nytte av programmet, herunder virkninger med konsekvenser for livmorhalsprogrammet og virkninger av å forebygge kjønnsvorter. DMP involverer rutinemessig medisinske fageksperter i sine vurderinger. DMP tar også kontakt med aktuelle pasient- og brukerforeninger i utvalgte saker hvor de ønsker brukerinnspill. Hensikten med slik involvering er å belyse aspekter som er relevant for norsk klinisk praksis.

SPØRSMÅL NR. 2249**Innlevert 19. mai 2025 av stortingsrepresentant Alfred Jens Bjørlo****Besvart 23. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Kor mykje har regjeringa brukt totalt på å følge opp ventetidsløftet, kor mykje av midlane har gått til overtid-

betaling til helsepersonell i spesialisthelsetenesta, er det korrekt at legar har fått timelønn på 2 500-5 000 kroner for å arbeide overtid og oppnå kortsiktige resultat på re-

duert ventetid som helseministeren kan kommunisere, og kva dokumentasjon finst på at tiltaka faktisk gir folk raskare behandling og ikkje berre flyttar pasientar frå venteliste for førstegangskonsultasjon til venteliste for faktisk behandling?

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har varsla ei storstilt satsing på å få ned helsekøane, men mykje tyder på at det i hovudsak skjer ved å betale sjukehusstilsette for å jobbe meir overtid på ein måte som ikkje er berekraftig over tid.

Det skjer samstundes som private tilbydarar melder om ledig kapasitet. Leiarar ved sjukehus har peikt på at ressursane no blir dregne mot enkelte avdelingar, medan andre pasientgrupper blir ståande att i kø.

Dette gir grunn til å stille spørsmål ved om måten regjeringa arbeider med å få ned helsekøane på, er ein berekraftig og effektiv bruk av pengar og personell i helsetenesta.

Svar:

Ventetidene på norske sykehus begynte å øke i 2017 og fortsatte å øke i forbindelse med pandemien. For å snu utviklingen lanserte regjeringen i mai i fjor Ventetidsløftet. Dette er et partnerskap mellom regjeringen og de største fagforeningene og arbeidsgiver-organisasjonene i offentlig og privat sektor innenfor spesialisthelsetjenesten, i tillegg til de regionale helseforetakene. Sykehusøkonomien ble styrket med 2,1 mrd. kroner i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2024 og med 5,7 mrd. kroner i 2025 sammenlignet med saldert budsjett for 2024. Styrkingen understøtter Ventetidsløftet og legger til rette for varig lavere ventetider. Det er igangsatt en rekke tiltak for å øke kapasiteten og behandle flere pasienter raskere. Dette er alt fra utvidede åpningstider, bruk av ekstraordinær poliklinikk og bedre oppgavedeling, til mer effektive pasientforløp, innføring av ny teknologi, fjerning av tidstyver og økt samarbeid med private aktører. Målet med dette partnerskapet er at vi skal få ventetidene permanent ned.

Departementet er kjent med satser på 2500 kroner for overleger og psykologspesialister for å jobbe i ekstraordinær poliklinikk denne våren. De regionale helseforetakene har opplyst at overtid knyttet til Ventetidsløftet utgjør en marginal del av det totale volumet for overtid, jf. svar på spørsmål nr. 1748 om overtid i 2024 [dok15-202425-1748-vedlegg.pdf](#). Dette gjelder både for omfanget og kostnadene.

Fagfolkene er vår viktigste ressurs og derfor er jeg takknemlig for at både Legeforeningen, Sykepleierforbundet, Fagforbundet, Psykologforeningen og Delta er aktive medspillere i Ventetidsløftet. Jeg forutsetter at ansatte og tillitsvalgte involveres aktivt på alle nivåer i sykehusene

våre og at all ekstrainsats skal være basert på 100 prosent frivillighet. Det er bare positivt at ansatte som har lyst til å jobbe ekstra får muligheten til det i det offentlige, og ikke bare i det private. Det har vært helt nødvendig med ekstraordinære tiltak for å få en kraftig reduksjon i antallet pasienter som har ventet lenge. Den viktigste jobben fremover er å sørge for at den gode utviklingen vi nå ser gir varige resultater. Derfor satser vi også tungt på langsiktige tiltak.

Samarbeid med private er et av tiltakene i Ventetidsløftet. Sykehusene kjøper private tjenester for om lag 17 milliarder kroner og bare siden Ventetidsløftet ble etablert er det inngått avtaler med private for om lag 325 millioner kroner. Jeg er positiv til samarbeid, men det viktigste er at vi gjør det som er mest effektivt og at våre felles sykehus prioriterer innsatsen. Det er jo nettopp fordi vi gjør det som virker at ventetidene nå går nedover.

Vi har fremdeles et stykke igjen, men det er gledelig å se at Ventetidsløftet nå gir resultater. Tall for april viser at det er om lag 64 200 færre som venter på helsehjelp enn på samme tid for ett år siden og rundt 40 000 færre enn da denne regjeringen tiltrådte. Gjennomsnittlig ventetid for påbegynt helsehjelp har gått ned med 6 dager det siste året og gjennomsnittlig ventetid for ventende har gått ned med hele 22 dager det siste året. Også fristbruddene går ned. Dette er godt nytt for innbyggerne og for fagfolkene i sykehusene som nå har bedre kontroll på og oversikt over pasientene sine. Jeg er takknemlig overfor alle ansatte som står på for at vi sammen skal få ned ventetidene.

Det er også viktig for oss å følge med på at interne frister for videre utredning/behandling/ oppfølging som settes opp etter første oppmøte i spesialisthelsetjenesten, overholdes. Foreløpig er det ikke noe i tallene for indikatoren «passert planlagt tid» som tyder på at vi får en betydelig opphopning av pasienter gjennom pasientforløpet. Dette følger vi med på videre. Det er lagt planer for å håndtere pasientene som har fått påstartet helsehjelpen som resultat av Ventetidsløftet, og flere helseregioner kjøper også ekstra kapasitet for å sørge for at pasientene får den hjelpen de skal ha.

SPØRSMÅL NR. 2250**Innlevert 20. mai 2025 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 27. mai 2025 av helse- og omsorgsminister Jan Christian Vestre****Spørsmål:**

Slik Sykehuset i Telemark insisterer på å organisere følgetjenesten for fødende i Tinn framover via Seljord, får denne følgetjenesten et geografisk området å dekke på ca. 9 000 km² med ca. 18 000 mennesker spredt over hele området. Det betyr at følgetjenesten i praksis kan befinne seg 2-3 timer unna den fødende når bilen trengs. Dette er ikke i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger for følgetjenester over 1 time.

Mener ministeren at dette oppfyller kravet til forsvarlig helsehjelp for fødende og barnene de bærer på i Tinn?

BEGRUNNELSE:

Jordmortjenesten i Tinn i Telemark står i fare for å bli betydelig svekket. Politikerne i Tinn får i juni 2024 en sak på bordet om at STHF ønsker å omorganisere følgetjenesten i Tinn. Administrasjonen får i oppgave å gå i forhandlinger med STHF om å finne en løsning hvor følgetjenesten opprettholdes som i dag med jordmor i kommunen 24/7.

I «Nasjonale faglige retningslinjer for fødselsomsorgen» er det presisert at

«regionale helseforetak har ansvar for at det foreligger en samarbeidsavtale om jordmortjenester og akuttmedisinske tjenester, herunder vaktberedskap og følgetjeneste mellom helseforetaket og den kommunale helse og omsorgstjenesten.»

Fordi kvinnene i Tinn har over 1,5 timers reisevei til Skien, skal Helseforetaket organiserer og betaler for en god og forsvarlig vakt og følgetjeneste for de gravide i kommunen.

Det er forskjellig måter å organisere dette på, men samarbeidsavtalen skal ifølge retningslinjene være tilpasset demografi, geografiske og klimatiske forhold, infrastruktur og transportmuligheter.

Tidlig ble det klart at STHF mente at det kun var en løsning, at Tinn ble knyttet opp mot følgetjenesten fra Seljord. Dette har verken innbyggerne eller politikerne i Tinn vært enige i da de frykter for sikkerheten til de fødende med så store avstander.

Svar:

En god følgetjeneste kan gi trygghet for gravide og fødende med lang reisevei til fødested. Kravene til følgetjenesten er angitt i nasjonal faglig retningslinje for fødselsomsorgen. Følgetjeneste omfatter døgnskuttinuerlig vaktberedskap

av jordmor eller lege og følge til fødeinstitusjon. Det utføres en kvalifisert faglig vurdering av om den gravide er i aktiv fødsel eller av andre årsaker har behov for følge. Det er lagt til grunn et behov for en døgnskuttinuerlig vaktberedskap og følgetjeneste der det er 90 minutters reisevei til fødestedet. Grensen baseres på reell reisetid og er avhengig av reiseavstand, kommunikasjonsforhold, vær og føreforhold, samt hvor langt fødselen er kommet.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet innspill fra Helse Sør-Øst RHF som jeg gjengir i sin helhet:

«Sykehuset Telemark HF og Tinn kommunes pleie- og omsorgsavdeling har i lengre tid samarbeidet for å finne gode løsninger for den kommunale svangerskaps- og barselomsorgen som Tinn kommune har ansvar for, og for følgetjenesten for gravide og beredskap for denne tjenesten i forbindelse med revidering av samarbeidsavtalen for tjenesten. Det er gjennomført en ROS-analyse, og det ble funnet forsvarlig å innlemme Tinn kommune i samarbeidet med Vest-Telemark kommunene.

Med god støtte fra «Vest-Telemarksmodellen», med vertskommunen Vinje som arbeidsgiver, legevakt og ambulanse, mener Sykehuset Telemark HF at dette er et forsvarlig tilbud ut fra «Nasjonal faglig retningslinje for fødselsomsorgen», utgitt av Helsedirektoratet 24. mars 2024. Følgetjeneste og døgnskuttinuerlig beredskap - Helsedirektoratet. Med denne modellen mener Sykehuset Telemark HF at sikkerheten for fødende og barna er godt ivarettatt. I den tværfaglig ROS-analysen er både faglig forsvarlighet, demografi og robusthet knyttet til rekruttering av kompetent helsepersonell, og dekning av personell både til de kommunale oppgavene knyttet til svangerskaps- og barselomsorgen samt jordmor i vakt, vurdert å være en framtidsrettet og bærekraftig modell.

I Vest-Telemark har det vært et interkommunalt samarbeid om vaktberedskapen og følgetjenesten siden 2010, da helseforetakene fikk ansvar for organisering av følgetjenesten i samarbeid med kommunene der det er mer enn 1,5 timers reisevei til nærmeste fødeinstitusjon. Tjenesten beskrives i samarbeidsavtaler med den enkelte kommune og helseforetaket. Etter hvert ble denne tjenesten organisert inn under vertskommunemodellen, med Vinje kommune som arbeidsgiver for tjenesten. Det er gode tilbakemeldinger fra brukere av tjenesten, og i de årene tjenesten har fungert ringer gravide til jordmor på vakt for råd og veiledning ved spørsmål om fødsel og behov for følgetjeneste med ambulansetransport og jordmor til stede i ambulansen.

Det er også lange avstander i Vest-Telemark til jordmor på vakt. Det betyr at jordmor ikke rykker ut eller hjem til kvinner for vurdering om hun er i fødsel. Denne vurderingen gjøres som hovedregel på telefon. Jordmødrene har god erfaring i å vurdere behovet for jordmorfølge og ambulansetransport. Denne organiseringen av helsetilbudet til gravide, fødende og barselkvinner er nasjonalt fremhevet som en god modell.

Ved å innlemme Tinn kommune i samarbeidet vil de gravide og fødende i Tinn kommune få det samme tilbudet. Jordmor vil vurdere ut fra situasjonen om det er behov for å rekvirere ambulansetransport. Jordmor på vakt vil i de tilfellene der det er behov for følge av jordmor, kjøre i møte og gå over i ambulansen som kjører den gravide/fødende.

Når det gjelder samtidighetskonflikter for jordmor har det ikke vært innmeldt hendelser som har medført risiko for den fødende og/eller barnet. Ved eventuell samtidighetskonflikt må jordmor vurdere situasjonen og prioritere å bistå i ambulansetransport der det forventes å være mest aktuelt. Ved akutt hendelse i Tinn kommune kan det være behov for at legevakslege vurderer situasjonen og konferer med fødeavdeling for videre behandling og transport. Det vil da også være mulighet for jordmor på fødeavdelingen å komme i møte med ambulanse.

Ambulansepersonell i Tinn og Vest-Telemark har tilbud om teoretisk undervisning og praktiske ferdighetstrening i håndtering av de mest akutte fødselsrelaterte hendelsene som kan oppstå i ambulansetransport der fødsel går raskt fremover. Jordmor vil da komme i møte og gå over i kvinnens ambulanse for å bistå videre.

Mødre med risikosvangerskap følges opp i spesialisthelsetjenesten. Der legges det ofte plan for forløsning og tidspunkt for forløsning. En god del av disse kvinnene blir satt i gang i fødsel til et planlagt tidspunkt i henhold til nasjonale retningslinjer for fødselsomsorgen. Ved behov og/eller ønske om det har kvinner med lang reisevei fått tilbud om å legges inn på fødeavdelingen nær termin i påvente av fødsel.

Samlet sett vurderer Sykehuset Telemark HF at det etter omleggingen fortsatt vil være et trygt og godt fødetilbud til befolkningen i Tinn kommune.»

